

**DAMBEWEGING
IN NEDERLAND**
DOOR Ph. DE SCHAAP

*Regeering-Commissie
Lid N. 67
Lid N. 171
Lid N. 108
Lid N. 109
Lid N. 110
Lid N. 111
Lid N. 112
Lid N. 113
Lid N. 114
Lid N. 115
Lid N. 116
Lid N. 117
Lid N. 118
Lid N. 119
Lid N. 120
Lid N. 121
Lid N. 122
Lid N. 123
Lid N. 124
Lid N. 125
Lid N. 126
Lid N. 127
Lid N. 128
Lid N. 129
Lid N. 130
Lid N. 131
Lid N. 132
Lid N. 133
Lid N. 134
Lid N. 135
Lid N. 136
Lid N. 137
Lid N. 138
Lid N. 139
Lid N. 140
Lid N. 141
Lid N. 142
Lid N. 143
Lid N. 144
Lid N. 145
Lid N. 146
Lid N. 147
Lid N. 148
Lid N. 149
Lid N. 150
Lid N. 151
Lid N. 152
Lid N. 153
Lid N. 154
Lid N. 155
Lid N. 156
Lid N. 157
Lid N. 158
Lid N. 159
Lid N. 160
Lid N. 161
Lid N. 162
Lid N. 163
Lid N. 164
Lid N. 165
Lid N. 166
Lid N. 167
Lid N. 168
Lid N. 169
Lid N. 170
Lid N. 171
Lid N. 172
Lid N. 173
Lid N. 174
Lid N. 175
Lid N. 176
Lid N. 177
Lid N. 178
Lid N. 179
Lid N. 180
Lid N. 181
Lid N. 182
Lid N. 183
Lid N. 184
Lid N. 185
Lid N. 186
Lid N. 187
Lid N. 188
Lid N. 189
Lid N. 190
Lid N. 191
Lid N. 192
Lid N. 193
Lid N. 194
Lid N. 195
Lid N. 196
Lid N. 197
Lid N. 198
Lid N. 199
Lid N. 200*

VIJFENTWINTIG JAAR
DAMBEWEGING
IN NEDERLAND

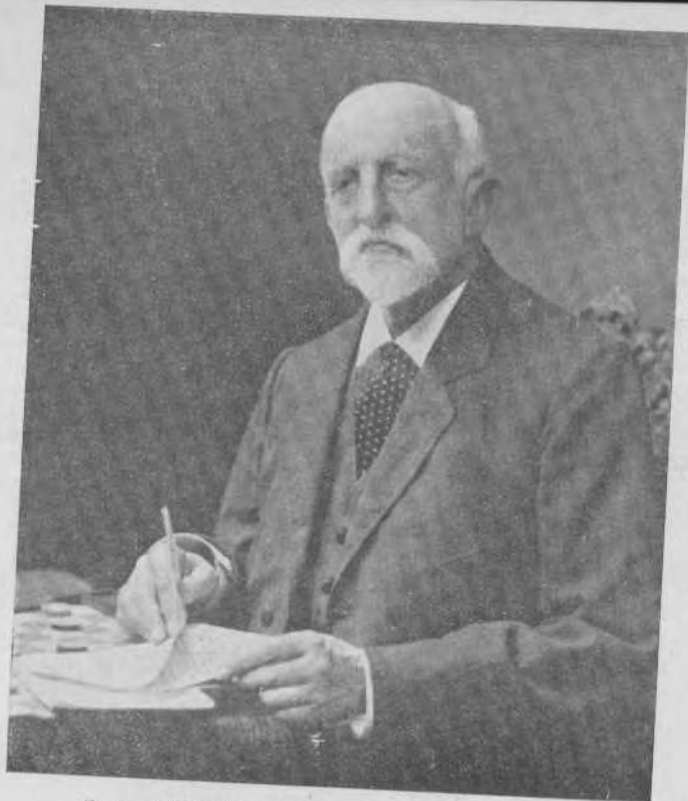
1911 — 1936

EEN REVUE DER FEITEN EN GEBEURTENISSEN

SAMENGESTELD DOOR

PH. DE SCHAAP

ALSMEDE ALLE PARTIJEN VAN
DE MATCHES OM HET WERELDKAMPIOENSCHAP
KELLER EN VOS VERSUS RAICHENBACH
EN BIJDAGEN VAN VERSCHIEDENE VOOR-
AANSTAANDE DAMFIGUREN IN NEDERLAND

G. C. VERVLOET, EERSTE VOORZITTER N.D.B.

HET DAGELIJSCH BESTUUR VAN DEN N.D.B.
VAN LINKS NAAR RECHTS: W. H. LIEVE, T. H. SCHOUTEN, A. VAN BROEK,
S. S. VAN BAALEN en J. VOORBURGH

A. K. W. DAMME

F. RAMAN

G. VAN DAM

PH. DE SCHAAP
AUTEUR

J. GROENTEMAN

I. PRESBURG

DE MEDEWERKERS AAN DIT BOEK

VOORWOORD VAN DEN SAMENSTELLER.

Vijfentwintig jaren bestaat de Nederlandsche Dambond, vijf lustra vol leven, activiteit, emoties en strijd... Vijfentwintig jaren liggen achter ons, en hoeveel schoons, hoeveel interessants, zoowel organisatorisch als technisch, hebben die jaren opgeleverd!

Met enthousiasme en toewijding aanvaardde ik mijn taak, een overzicht samen te stellen van alle gebeurtenissen, die hun kenmerkenden invloed op het dammersleven in Nederland hebben uitgeoefend. Om voor de historie zoo volledig mogelijk alle feiten aan het verleden te ontrukken, maakte ik gebruik van de meest uiteenlopende bronnen, daarin zeer welwillend bijgestaan door velen, wien het werk van den Bond boven alles gaat, en die niet aarzelden mij met niet minder groot vertrouwen in de toekomst van het damspel in Nederland te steunen. Deze uitgave, tot stand gekomen na maandenlange nazoeking, terwijl ik doordrongen was van den wensch, niets en niemand te vergeten, wil niets anders zijn dan een soort JUBILEUM-BOEK 1911—1936. Helaas moest het Jubileumnummer van het officieele orgaan „HET DAMSPEL” zich beperken tot korte uiteenzettingen, waarbij een revue der feiten tot het allerkleinste formaat werd gereduceerd. Welnu, de dammers in Nederland kunnen juichen: zij, die verwacht hadden, dat er in 1936, een jaar jubileumjaar voor den Nederlandschen Dambond, toch nog een jubileumBOEK zou verschijnen, worden niet teleurgesteld! Hoe men deze uitgave ook moge beoordeelen, men houde er zich van overtuigd, dat de eerlijke en waarachtige bedoeling werd nagestreefd, den dammers een standaardwerk te geven. Een standaardwerk niet in den lijn van een studiewerk: dit boek wil geen studiemateriaal verwerken, doch signaleert slechts feiten, zooals dit m.i. ten slotte een jubileumboek betaamt. Dit signaleeren geschiedde in den meest objectieven

vorm: voor critiek, ook welwillende en in den volsten zin van het woord opbouwende critiek was er geen plaats in. Naast een historischen terugblik op het tot stand komen van den Bond, zijn werk, doel, reglementen, organisatie enz. vindt men er eenige speciaal ingelaste hoofdstukken in, welke beoogen de evolutie in het wedstrijdspel, in de problematiek, in het eindspel, de openingen, het middenspel e.d. te accentueeren. Men vindt er aan het slot een overzicht van de partijen uit de matches Keller—Raichenbach en Vos—Raichenbach om den wereldtitel dammen, niet bedoeld als studiemateriaal, doch als afsluiting van een geheel, van een periode, waarin veel werd gepresteerd. Ik durf mij niet met de hoop te vleien, volledig te zijn geweest. Men houdt immer andere, wellicht betere opinies, die de samenstelling een anderen vorm zouden hebben willen geven. Ik beschouw de uiting van die opinies geenszins als critiek. Reeds thans ben ik er van overtuigd, dat er honderden manieren zijn om een jubileum door de uitgave van een gedenboek in het juiste en beste daglicht te plaatsen. Ik volgde mijn methode om het leven van allen dag van den Nederlandschen Dambond te „filmen“, en hoop geslaagd te zijn.

Een speciaal woord van dank aan onzen Voorzitter, den Heer A. van Broek. Deze toonde zich bij het vernemen van mijn plannen om alsnog een jubileumboek, geheel gewijd aan het vijfde lustrum van den N. D. B., het licht te doen zien, spontaan bereid mede te willen werken: zijn voorwoord voor deze uitgave moge van zijn enthousiasme doen blijken.

Wij zijn aan een mijlpaal in Neerland's damhistorie gekomen, en houden de oogen gericht op de toekomst. Gunstige perspectieven openen zich en recht doende aan de spreuk: „Eendracht maakt macht“ bestaat er voor mij slechts een wensch: op de basis van een eendrachtige samenwerking te werken aan den opbouw van een Bond, die ons allen lief is: de Nederlandsche Dambond. In dit voorwoord wijd ik mij niet aan een bespreking van de wording en opbouw van den Bond; hiertoe vind ik later gelegenheid. De N. D. B. is, gelukkigerwijze, voor geweldige uitbreiding vatbaar. Vele factoren werken hiertoe stimulerend, andere werken remmend. Onze Bond kent echter te veel leden van promi-

nentie, van gezag en van capaciteiten om in den maalstroom van het dagelijksch leven ten onder te gaan. De tijdsomstandigheden zijn moeilijk — onze praeses noemt deze eveneens met een enkele phrase —, maar aan het reeds bereikte mag en kan geen afbreuk worden gedaan. Moge een ieder, die het wel meent men den Nederlandschen Dambond en zijn belangen, daarvan volkomen doordrongen zijn . . .

Een openlijk woord van dank aan allen, die medewerkten; hun namen vindt men in het verdere gedeelte van dit werk. Zij mogen zich ervan bewust zijn medegeholpen te hebben aan de tot standkoming van een werk, dat in alle bescheidenheid, aanspraak wenscht te maken op het praedicaat „onontbeerlijk”. Het wil slechts een vraagbaak zijn voor een ieder, die het opslaat; een revue van feiten, die bij velen herinneringen aan de dagen van weleer doet oproepen.

Moge ik in mijn taak geslaagd zijn, en een steentje hebben bijgedragen tot den opbouw van onzen

Nederlandschen Dambond.

October 1936.

PH. DE SCHAAP.

VOORWOORD VAN DEN VOORZITTER VAN DEN NEDERLANDSCHEN DAMBOND.

[A. van Broek werd geboren den 14den Februari 1880 te Rotterdam, en maakte pas in 1916 serieus kennis met het damspel, toen hij lid werd van „Constant“, dat toen nog Vervloet tot president had. In 1920 verhuisde de heer Van Broek naar Amsterdam, en werd daar lid van de thans niet meer bestaande „Zaterdagmiddag“-damclub in 1922. Reeds in 1924 echter verhuisde de heer Van Broek echter weer naar Rotterdam, en sloot zich in deze stad weer bij „Constant“ aan. Zonder eenige bestuursaspiraties te hebben, werd hij op 18 October 1928 tot voorzitter van deze vereeniging gekozen, in welke functie hij werkzaam was tot 30 November 1932, op welken datum hij zijn voorzitterschap ter beschikking stelde, evenals dat van het toenmalige district „Rotterdam“ (nu Rotterdamache Dambond). Deze laatste functie oefende de heer Van Broek uit sedert Maart 1929. Door zijn voorzitterschap van dit Rotterdamsch district bekleedde hij tevens, het bestuurslidmaatschap van den Nederlandschen Dambond, waarvan Mr. S. de Jong toen nog praeses was. In Mei 1931 werd de heer Van Broek tot voorzitter van den N. D. B. gekozen en in 1934 herkozen, zoodat hij in deze functie thans circa 6 jaar werkzaam is.

Nadat de heer Van Broek in 1932 Constant had verlaten, was hij nog ruim anderhalf jaar lid van de Rotterdamsche Damvereeniging „Het Westen“. Hij was in 1934 nog geruimen tijd voorzitter van de „Zaterdagache Damkring“, een vereeniging, die in dien tijd in Rotterdam was opgericht. In 1935 was de heer Van Broek gedurende meer dan een half jaar wegens ernstige ziekte verhinderd om actief aan het damleven deel te nemen. Gedurende dien tijd stond hij ingeschreven als lid van de Dordrechtsche Damvereeniging. In het begin van dit jaar verhuisde hij ten tweeden male naar Amsterdam, waar hij thans lid is van D.O.S.

Ook als speler heeft Van Broek resultaten geboekt: in de eerste en tweede klasse smaakte hij het genoegene vele prijzen in de wacht te sleepen, en hij bracht het in „Het Westen“ zelfs tot de hoofdklasse. Speciaal de bekende D. H. Möllenkamp speelde vele oefenpartijen met hem.]

Het ligt in de bedoeling van den auteur en samensteller van dit boek, dat het nog zal uitkomen in het vijfde lustrum-

jaar van den Nederlandschen Dambond: in het jaar 1936, waarin de N. D. B. zijn vijftienvestigjarig jubileum herdenkt.

Ik gebruik hier den term „herdenkt” en niet „viert”, omdat de momenteele tijdsomstandigheden de feestelijke viering van zulk een gewichtigen mijlpaal helaas niet toelaten.

Het is echter een feit, dat in het geheele land een strooming is ontstaan, dit jaar niet onopgemerkt voorbij te laten gaan en het heeft verschillende enthousiaste dammers en prominente figuren in onze damwereld ertoe gebracht, door woord en geschrift blijk te geven van hun afhankelijkheid en medeleven aan en met onzen bond en het bestuur heeft met groote belangstelling en sympathie dit streven gadeslagen. Comité's werden gevormd, die den taak hadden door een intense propaganda de aandacht op ons spel en onze beweging te vestigen. Zij organiseerden onder meer groote groepenwedstrijden in verschillende gedeelten van het land. Een loterij met fraaie prijzen werd uitgeschreven, keurige herinnerings-zakdamborden werden vervaardigd, kortom heel veel werd reeds gedaan om aan het jaar 1936 een onvergetelijke herinnering te verbinden.

En als sluitsteen van het gebouw, als bekroning van al dien arbeid verschijnt nog dit jaar het boek van den heer Ph. de Schaap, die hiermede een historisch overzicht wil geven van de voornaamste gebeurtenissen, die het vijftienvestigjarig bestaan van den Nederlandschen Dambond hebben gekenmerkt.

Ik juich dit streven toe en gezien de bekende zakelijkheid en nauwgezetheid van den auteur is het voor mij een waarborg, dat dit werk een geschiedkundig document zal worden in de annalen van den Nederlandschen Dambond, een daad, waarvoor wij den schrijver niet anders dan dankbaar kunnen zijn.

Het orgaan van den Nederlandschen Dambond, het weekblad „Het Damspel”, heeft in zijn jubileumuitgave reeds een en ander vermeld, dat de aandacht ten volle waard was, maar door de geringe plaatsruimte kon het blad uit den aard der zaak geen breedvoerige beschouwingen wijden aan vele gebeurtenissen, die de moeite van overdenking dubbel waard waren en misschien is dit een der medeoorzaken geweest,

die den schrijver ertoe hebben gebracht, een werk het licht te geven, dat niet alleen den toets der critiek zal kunnen weerstaan, maar voor het nageslacht een klassiek monument en studiebron zal blijken te zijn.

Doordat de heer de Schaap zich voorstelt, onder meer ook de wedstrijdpartijen om het wereldkampioenschap in 1934 gespeeld tusschen den Nederlandschen kampioen R. C. Keller en den jongen genialen Franschman Maurice Raichenbach, benevens die tusschen J. H. Vos en Raichenbach in 1936 de revue te doen passeeren, zal het voor vele dammers in den lande een aanleiding zijn, dit boek in bezit te willen hebben en ik geloof daardoor een succesvollen verkoop te mogen voorspellen.

Maar naast het technische deel van dit boek zal een groote plaats gewijd zijn aan letterkundige beschouwingen en verschillende ter zake kundige medewerkers hierbij genoemd, geven mij de zekerheid, dat het lezen en bestudeeren van dit boek de moeite in alle opzichten waard zal zijn.

Daarom mijn beste wenschen bij het verschijnen van dit werk, dat gezien het enthousiasme van den auteur, een standaardwerk belooft te worden.

De hoop uitsprekend, dat deze eerste druk door ontelbare anderen zal worden gevolgd, beveel ik allen dammers in Nederland en daarbuiten, de lezing van dit werk met klem en groot vertrouwen aan.

A. VAN BROEK,

Voorzitter van den Nederlandschen Dambond.

Amsterdam, October 1936.

DE GROOTE LIJN VAN HET WEDSTRIJDWEZEN.

Stelling: Zonder een goed georganiseerd wedstrijdwezen, zoowel nationaal als internationaal, zal het damspel niet gedijen.

Ter overweging: Voorheen werd een partij gespeeld in een zeer vlot tempo. Routine en combinaties beheerschten het spel. Dit systeem vindt men heden ten dage nog in den huiselijken kring. In het wedstrijdwezen vordert een partij steeds meer tijd. Werd vroeger in een tournooi wel gespeeld met een tempo van 3 partijen per dag, later is dit gebracht op 2 en tegenwoordig mag men aannemen, dat slechts 1 partij per dag het maximum is. Een en ander is het logisch gevolg van het verdiepen van ons spel. Dit verdiepen heeft mede ten gevolge gehad, dat het speltempo vertraagd is, echter nog niet voor alle wedstrijden in gelijke mate. Naar gelang men de wedstrijden van meer of minder belang acht is het speltempo voorgeschreven.

Regel: Het speltempo moet gelimiteerd zijn en aan redelijke eischen voldoen. Het zou het wedstrijdwezen dooden wanneer niet een bepaald tempo was voorgeschreven. Immers de kracht der spelers moet blijken uit het verwerken der moeilijkheden binnen een bepaalden tijd. Gaarne zouden wij willen stellen 25 zetten per uur. Evenzeer zouden wij den speelduur willen vaststellen met een bepaald aantal zetten per zitting. Hierna zou de partij afgebroken moeten worden met een sluitzet, waarvoor ruime bedenktijd moet worden toegestaan.

Conclusie: De regeling van speelduur en speltempo zou o.i. aan het spel ten goede komen en wel speciaal aan

het o.i. verwaarloosde maar wel haast het mooiste onderdeel van ons spel: het eindspel.

Het is te verwachten, dat op deze wijze partijen van zeer groot formaat zouden kunnen ontstaan welke van groote propagandistische waarde zijn. Niet alleen door het verder doorgevoerde eindspel, maar tevens door de verminderde kans op fouten.

Practijk: Toetsen wij een en ander aan de practijk, dan willen wij gaarne beginnen met hulde te brengen aan degenen, die in den loop der jaren hun krachten gegeven hebben aan wat bereikt is.

Echter ligt het niet in den aard van deze beschouwing om bij het bereikte lang stil te staan.

Onze blik is meer gericht op de toekomst en wij meenen dezen blik in de toekomst te mogen slaan:

1. De competitie's zijn o.i. voor groote uitbreiding vatbaar. Er is voorloopig echter niet aan te denken, dat dit landelijk zou kunnen. Wel gewestelijk, al zal men zelfs hier op bezwaren stuiten wegens afstand, kosten en speeltijd (practisch heeft men tegenwoordig niet meer dan $3\frac{1}{2}$ uur speeltijd, tenzij wedstrijden op **Z a t e r d a g e n** of **Z o n d a g e n** gespeeld zouden worden, hetgeen o.i. in diverse gevallen op religieuze bezwaren zal afstuiten). Vast staat, dat de meeste competitie's van te geringen omvang zijn. Elke afdeeling op zich zelf is te gauw uitgespeeld en de voorbereidingen staan in onjuiste verhouding tot den duur der competitie (stel 12 weken competitie tegen 40 weken onderlinge wedstrijden, die toch gedreven worden door de bordbezetting der competitie). Er komt bovendien nog bij, dat tal van wedstrijden niet ten einde komen en dan over de hoofden der spelers heen, door arbitrage beslist worden. Deze groote onjuistheid pleit alleen al voor het vaststellen van een bepaalden speelduur en het verder spelen in tweede zitting. Aangenomen kan bovendien worden, dat het speltempo van 55 zetten in $1\frac{3}{4}$ uur deze zaak niet kon redden.

2. Wedstrijden meestertitel.

Deze wedstrijden beschouwd in verband met voorwedstrijden mogen zich o.i. in een prettige belangstelling verheugen, al kan niet ontkend worden, dat vele spelers opzien tegen den langen duur, gepaard aan de kosten. Inderdaad is het voor de langstaangebleven spelers een „lange weg”, die de waarde van het bereikte resultaat o.i. belangrijk verhoogt. Uit oogpunt van propagandistische waarde wake men voor versnippering en geve men aan de wedstrijden de noodige publiciteit.

3. De wedstrijden om het kampioenschap van Nederland mogen o.i. zich altijd in een flinke belangstelling verheugen. Men wake hierbij tegen verstarring. Een goed gebruik maken van het recht tot uitnoodiging werkt animeerend. Het is te betreuren, dat de kandidaten voor den titel niet tot de landelijke vertegenwoordigers gerekend kunnen worden. Hoezeer dit wenschelijk is, men zal o.i. bezwaarlijk het aantal deelnemers grooter kunnen maken, zonder te vervallen in voor-ronden.

Uit oogpunt van propaganda moet het o.i. mogelijk zijn, dat de rondes niet allemaal in dezelfde stad gespeeld worden. Dit moet districtsgewijze verdeelbaar zijn. Bijgeval dit niet voor verwezenlijking vatbaar is ligt het o.i. in de lijn der districtswerkzaamheden om hier andere kampen voor in de plaats te stellen. Men spiegele zich hier bijv. aan het D. O. S.-toernooi, dat deze club organiseerde bij haar 20-jarig bestaan en aan het toernooi van het 25-jarig bestaan van Jozef Blankenaar, om slechts twee voorbeelden te noemen.

4. De huidige speelwijze behoeft o.i. vooreerst nog niet gewijzigd te worden. Het moge in bepaalde gevallen al min of meer teleurstellend zijn, dat een bepaald overwicht met niet meer dan remise beloond wordt, het kan aan den anderen kant niet ontkend worden, dat in de wedstrijden der laatste jaren de school van Blankenaar opgang maakt, dat niet alle 3 tegen 1 standen remise zijn, terwijl anderzijds door de school Presburg (met

Weiss c.s. als voorloopers) naar voren is gebracht, dat niet alle 4 tegen 1 standen, zoo maar voor de partij met 4 schijven gewonnen zijn. Zoo lang een en ander nog niet ten volle is onderzocht en om zoo te zeggen nog niet het geestelijk eigendom is van elken speler, zoo lang behoeft o.i. de speelwijze niet veranderd te worden.

Met deze zienswijze bedoelen wij geenszins een veroordeeling van de speelwijze van Hoogland uit te spreken. Wij zien in de door ons gedachte verruiming van speelduur en speeltijd een zoodanige verdiepmogelijkheid van ons spel, dat een andere speelwijze, welke dan ook, vooreerst niet aan de orde is.

Wij wijzen op de beruchte 4 tegen 2 standen, die thans meestal slechts bij analyse afgewerkt worden. Wij wenschen aan de practijk getoetst te zien de opvatting, dat een stelling van 1 dam en 3 schijven gaat winnen van een dam en 1 schijf, wanneer de sterkste een schijf tot tweede dam weet te promoveeren en de zwakste remise heeft met 2 dammen. Als uiterste wenschen wij voorloopig te beschouwen de winst van 5 dammen tegen 2 dammen, welke wij nog nooit op het bord gezien hebben.

5. Het spelreglement in den huidige vorm bevat zeer zeker een aantal onduidelijkheden, maar, waar het van te voren vaststaat, dat er nooit een reglement gemaakt zal kunnen worden, dat alle gevallen omvat, komt het ons gewenscht voor, dat een jurisprudentie wordt gevormd, waardoor het voor alle dammers mogelijk wordt te weten hoe in bepaalde gevallen gehandeld zal moeten worden. De jurisprudentie met voorbeelden toegelicht en steeds bijgewerkt.
6. Het instituut voor wedstrijdleiders is in deze een belangrijke stap in de goede richting. Echter ook hier is nog veel te doen, opdat deze leiders in al hun handelingen en beslissingen één groote lijn trekken.
7. Van het wedstrijdwezen op internationaal gebied vermogen wij te dezer plaatse slechts weinig te zeggen.

De groote tournooien kennen wij alleen bij overlevering en als zoodanig leven als legendarische grootheden de tournooien 1912 en 1928 voort. Tournooien van kleiner omvang hebben ook gunstige indrukken achter gelaten: bijv. de Haas—Molimard en uit de laatste jaren: Keller—Raichenbach, de 4-kamp te IJmuiden en in stijgende lijn: Vos—Raichenbach.

De groote lijn is hier echter zoek vanaf 1928.

De damwereld snakt naar tournooien van groot formaat, het is een levenskwestie voor het internationaal contact. Spiegelen wij ons in deze aan de Schaakwereld en kome men niet met „Wat daar kan, kan niet bij ons”.

P. D. DE GRAAF.

Hoofdredacteur „Het Damspel”
tevens Wedstrijdleider N. D. B.

„HET DAMSPEL”.

Het officieel orgaan en uitgave van den
Nederlandschen Dambond.

Wie slechts een beetje schuift, hij abonneere zich!

April 1909 was een belangrijk tijdstip in de toen nog in de kinderschoenen staande Nederlandsche dambeweging. Immers toen verscheen het eerste nummer van het maandblad „Het Damspel”, het officieel orgaan van den Nationalen Dambond (in 1911 omgedoopt in Nederlandschen Dambond).

Toch was dit niet het eerste damtijdschrift dat in Nederland verscheen; de eer hiervan komt toe aan het Vereenigd Amsterdamsch Damgenootschap, dat in zijne buitengewone algemeene vergadering op 19 December 1905 het initiatief nam tot de uitgave van een damtijdschrift. Er werd besloten de Hollandsche damwereld iets te geven, waaraan groote behoefte bestond: een Hollandsch damtijdschrift, waaruit men dammen leeren kon.

Dit kon het V. A. D., omdat het in z'n midden had een De Haas en een Battefeld, die ons zouden leeren, hetgeen zij, vooral de eerste, door jarenlange studie zonder boeken, zelf hadden gevonden.

De Haas, de man van de theorie van het positieospel, had zich met Battefeld bereid verklaard de zware taak te aanvaarden van het redigeeren van zulk een tijdschrift, geheel belangeloos, gelijk elke medewerking aan het blad zou zijn.

Dit tijdschrift trok veel belangstelling en men begon in den Nationalen Dambond, die intusschen opgericht was, te verlangen naar een eigen bondstijdschrift, met het resultaat, dat men voor het bondsbelang zwichtte en na een bestaan van drie jaren het V. A. D.-tijdschrift ophief, om het onder

den naam van „Het Damspel” door den Nationalen Dambond als bondstijdschrift te doen voortzetten.

Wij tellen nu Anno Dammia XXIX, want wij vinden het niet noodzakelijk, dat wij ons houden aan de maatschappelijke jaartelling, immers... de Mahomedanen doen dit ook niet!

Wij, die slechts het ware leven genieten in de damwereld, rekenen liever vanaf het tijdstip der geboorte van ons alom bemind bondsorgaan. En geen wonder!!

Men denke echter niet, dat haar pad immer over rozen is gegaan. Integendeel, ook ons tijdschrift heeft z'n magere jaren gekend.

Toen echter in 1921 het gelukkige besluit genomen werd het abonnement op „Het Damspel” voor de leden van den Nederlandschen Dambond verplichtend te stellen, brak eene nieuwe periode van glorie aan. Bedroeg de oplage in 1921 slechts 200 exemplaren per maand, dank zij het verplichtend stellen van het abonnement voor de bondsleden kon toen de oplage direct tot 800 exemplaren worden opgevoerd.

Dit laatste cijfer liep in de jaren na 1921 gestadig op, totdat met ingang van 1 Juli 1935 „Het Damspel” als weekblad verscheen met eene oplage van 2500 exemplaren.

En thans, nu ons bondsorgaan een jaar als weekblad verschijnt, bedraagt de wekelijksche oplage reeds 3400 exempl.

Vier-en-dertig-honderd damspelers binnen en buiten Nederland ontvangen nu elke week het bondstijdschrift en het behoeft wel geen betoog, dat er heel wat werk verzet moet worden door redactie en administratie om inhoud en expeditie tot in de perfectie verzorgd te doen zijn.

Niets dan lof aan allen, die ons bondstijdschrift door toegewijden arbeid hebben opgevoerd, ver boven andere periodieken, die hetzelfde doel beoogen.

Eere wie eere toekomt!

Wij, die met hart en ziel de belangen van „Het Damspel” voorstaan en triumphantelijk propageeren, wij zijn oprecht voldaan als U ons streven steunt!

„Het Damspel” mag bij geen beoefenaar ontbreken.

Wie slechts een beetje schuift, hij abonneere zich!
Den tegenstander, die het waagt de speelkunst af te
breken, toont hem ons weekblad maar! Zet een eindspel op
van onzen grooten meester Blankenaar en zeg dan laconiek:
„Wij, dammers, krijgen 60 dagen tijd om dit vraagstuk
op te lossen; voor elken dag geef ik U een jaar!”
En dan . . . eene overwinning door een nederlaag.
Zoo iemand wordt direct abonné!
Zoo winnen wij veld voor veld en bezetten alle vakken!

De Administrateur „Het Damspel”,
J. W. VAN DARTELEN.

25 jaar Amsterdamsche Dambond.

Het toeval wil, dat ongeveer tegelijk met de viering van het 25-jarig bestaan van den Nederlandschen Dambond, de Amsterdamsche Dambond, een district van den hiervoor genoemden, de kwart eeuw zal bereiken. Of toeval is het eigenlijk niet.

De pioniers van de dambeweging in ons land, zooals De Haas, Ph. Battefeld, I. Meijer om maar enkele te noemen, woonden in Amsterdam en het spreekt bijna vanzelf, dat deze voorloopers niet tevreden waren met landelijke organisatie alleen, maar ook districtsgewijs tot centralisatie van de geheele dambeweging wenschten te geraken.

Nu telde Amsterdam 25 jaar geleden maar weinig clubs. Daaronder hadden wij, voorzoover mijn herinneringsvermogen mij niet in de steek laat: Vereenigd Amsterdamsch Damgenootschap; Damvereeniging Amsterdam; Damclub Ephraïm van Embden; Josef Blankenaar, Dammen is Denken en Gezellig Samenzijn.

Met dit aantal clubs werd tot stichting van den Amsterdamschen Dambond besloten. Voorzitter was toen de heer Chr. Schröder van Gezellig Samenzijn, inmiddels overleden. Een aangename persoonlijkheid, die al zijn vrijen tijd gaf voor den districtsbond. In het bestuur zaten eveneens De Haas en Battefeld. Het is niet onmogelijk dat het V. A. D. andere vertegenwoordigers heeft gehad, maar men vergeve mij deze eventueele incorrectheid, daar ik uit mijn hoofd citeer. Gegevens op schrift staan mij niet ten dienste.

Na zeer korten tijd ontstond oneenigheid en traden V.A.D. en Josef Blankenaar uit. Van Embden en Amsterdam fusioneerden en nadat ook D. I. D. was uitgetreden, bestond de A. D. B. nog maar alleen uit Gezellig Samenzijn en Van Embden. In deze samenstelling trof ik de Amsterdamsche Dambond, toen in 1915 D. O. S. werd opgericht en zich

onmiddellijk reeds zoowel bij den Nederlandschen als Amsterdamschen Dambond aansloot. Ik had het genoegen als vertegenwoordiger in het bestuur van den A. D. B. door D. O. S. te worden aangewezen.

Het was mij gebleken, dat ook D. I. D. inmiddels weer was toegetreden en de heer H. Blokdijk het tweede voorzitterschap vervulde. Evenwel, deze trad spoedig als zoodanig af en ik kwam in zijn plaats. Toen in hetzelfde jaar ook de heer Schröder om gezondheidsredenen het bestuur verliet, kwam ik na een jaar lidmaatschap op de plaats van den heer Schröder.

Er heerschte een zeer aangename samenwerking. Het dagelijksch bestuur waarin de heeren R. Nolthuis van G. S. als secretaris en H. Koperberg van Van Embden als penningmeester fungeerden had in dit korte bestaan heel veel te verwerken. De plaatselijke kampioenschappen werden jaarlijks georganiseerd, groepenwedstrijden hadden plaats en wij zien deze ook thans nog steeds terugkeeren.

Ik wil hiermee maar laten uitkomen welke taak de districtsbond zich had gesteld. Het kon niet anders, of de propaganda voor het damspel moest plaatselijk geschieden. De bevoegdheden van een plaatselijken bond reiken nu eenmaal niet verder. De Nederlandsche Dambond zou zeer terecht onzen districtsbond op zijn plaats niet hebben geduld.

En dat werd door het districtsbestuur dan ook wel begrepen. Wat mij alleen tegenstond, was de boycot, die als het ware door uitgetreden vereenigingen was uitgesproken. Zij konden zich er altijd op beroepen, dat de plaatselijke kampioenschappen niet zulk een groote waarde hadden, omdat slechts spelers van enkele clubs eraan deelnamen. Hoewel niemand hen toch belette aan onze wedstrijden deel te nemen, of het moesten de besturen der uitgetreden vereenigingen zijn geweest.

Met D. O. S. erbij, dat spelers als Springer e.a. herbergde, kregen de kampioenschappen weer een andere beteekenis en toen na een aantal jaren de Nederlandsche Dambond tot vorming van districtsbonden overging, werden de clubs, die eruit waren getreden, weer automatisch in onzen bond ondergebracht.

Er brak toen een periode van bloei aan. Het aantal damclubs steeg aanmerkelijk, ik zou haast zeggen, wij groeiden te hard. En weer kwam het district Amsterdam voor het feit te staan, dat enkele clubs uit den districtsbond traden. De Nederlandsche Dambond had de clause, die bepaalde, dat elke club van den N. D. B. automatisch lid van het gevormde district zou zijn, laten vervallen.

In 1928 kwam het belangrijkste gebeuren. Gezellig Samen-zijn en Josef Blankenaar traden uit, het V. A. D. bleef. De beide deserteerende vereenigingen stichtten een anderen districtsbond n.l. Amsterdamsche Dambond 1928. De oude bond behield clubs als D. O. S., Van Embden, V. A. D., Tavenu, Excelsior. De nieuwe bond kreeg steun van eenige andere clubs en enkele buiten Amsterdam gelegen vereenigingen, die toen tot den nieuwen bond werden toegelaten. Drie jaar lang bleef deze toestand gehandhaafd, toen werden deze beide bonden weer tot één vereenigd onder den naam van Amsterdamschen Dambond, den naam dus van den ouden bond. In wezen was niets veranderd, alleen het aantal clubs was belangrijk uitgebreid. Zoodat deze scheuring toch nog een gunstig resultaat had opgeleverd. De dus opnieuw geres-taureerde bond telde toen pl.m. 500 leden, hetgeen kan wijzen op den enormen groei, welke de dambeweging in den tijd, die liep van de oprichting tot aan de fusie, had ondergaan.

Ik zou hier kunnen wijzen op het vele propagandistische werk, dat tot nog toe is verricht. Op de handhaving van de plaatselijke kampioenschappen, van hoofdklasse tot eerste, tweede en derde klasse uitgebreid. Van de stedenwedstrijden, die vooral in de laatste periode van zijn bestaan zijn georganiseerd en langzamerhand burgerrecht hebben gekregen.

Kortom, de cultureele taak, die deze bond zich had gesteld, is voor een belangrijk deel volbracht. Natuurlijk hebben in den loop der jaren bestuurswisselingen plaats gehad, maar allen, zoowel afgetreden als opnieuw gekozenen hebben hun werk steeds met liefde verricht en mede aan hun werk is het te danken, dat de Amsterdamsche Dambond op het oogenblik een belangrijke plaats inneemt in de Nederlandsche Dambeweging.

Ik vind het prettig, dat de samensteller van dit boek, mij in de gelegenheid heeft gesteld, op het oogenblik dat de A. D. B. zijn 25-jarig bestaan zal gaan vieren en ik daarbij op een 20-jarige loopbaan mag terugzien, iets van onzen bond te vertellen, al heeft dit in zeer sumieren vorm moeten gebeuren.

Het spreekt vanzelf, dat ik ook gaarne andere dingen had willen beschrijven, zoo de ruimte dit had toegelaten. Ik moest mij dan ook bepalen tot een gedeelte, dat handelde over oprichting, groei en enkele wetenswaardigheden, die daarmee verband hielden. Ik hoop er echter mee te hebben bereikt, dat de lezer een zij het vluchtig beeld zal hebben gekregen, van wat op dit terrein in Amsterdam is geschied en tot de bloei van het Damspel in de hoofdstad des lands heeft kunnen bijdragen.

Moge het resultaat zijn, dat ook de buitenstaander zich meer voor ons mooie spel zal gaan interesseeren en deze interesse zich zal uitspreken in het ledental van den bond of in de ledentallen van de aangesloten vereenigingen.

J. GROENTEMAN,
Voorzitter Amsterdamsche Dambond.

HOOFDSTUK I.

Overzicht van jaar tot jaar.

Dit hoofdstuk, de kern van dit werk, geeft een overzicht in vogelvlucht van alle belangrijke gebeurtenissen, zoowel op organisatorisch- als wedstrijd-gebied in den loop der jaren. De geschiedenis van den Nederlandschen Dambond vangt uiteraard aan in het jaar zijner oprichting: 1911. Volledigheidshalve laat ik in korte trekken echter tevens volgen een uittreksel van de jaargangen van „Het Damspel”, het officieele orgaan van het Vereenigd Amsterdamsch Damgenootschap, welke aanvangen in het jaar 1906, en welke loopen tot en met 1908, van de jaargangen van „Het Damspel”, officieel orgaan van den Nationalen Dambond, loopende tot en met April 1911, waarna de fusie tusschen den Algemeenen Nederlandschen Dambond en den Nationalen Dambond een feit werd, zoodat vanaf Mei 1911 „Het Damspel” het orgaan van den Nederlandschen Dambond is.

De heer J. Fabricius te Amsterdam was zoo welwillend mij alle jaargangen tot 1921 ter beschikking te stellen, hetgeen mij het geven van een compleet overzicht mogelijk maakte.

1906.

No. 1 (10 Maart).

Hoofdreductie: J. de Haas en Ph. L. Battefeld.

Probleemredactie: G. van Leeuwen en L. Goudsmit.

Medewerkers: C. G. Vervloet, H. J. v. d. Broek, F. C. Hemmes, C. Blankenaar, Jb. Jimmink, A. Cardozo, Jb. Meijer en verschillende damvereeningen.

Voor de eerste maal in Nederland verschijnt een Tijdschrift, gewijd aan de beoefening van het Damspel.

Het Algemeen Reglement voor het Damspel uit dit nummer werd in Mei 1904 geldend verklaard voor het geheele land door de Damvereniging „Constant”, Rotterdam; Vereenigd Amsterdamsch Damgenootschap, Amsterdam; Damvereniging „Ons Genoegen”, Edam; Damclub „Haarlem”; „Wormerveersche Damclub”.

Het V. A. D. heeft 78 leden.

Oprichting van het Utrechtsch Damgenootschap.

No. 2 (April).

Administratie: I. Meyer.

Personalia:

ARIS DE HEER, geb. 30 December 1806 te Schermerhorn (N.-H.) is wel de sterkste en meest beroemde dammer, die in ons land ooit geleefd heeft. Op 15-jarigen leeftijd reeds behaalde hij een 1sten prijs en van dien tijd af bleef hij gedurende 50 jaren onoverwinlijk. Hij was de bescheidenheid in persoon en de kalmte, waarmede hij steeds speelde dwong bewondering af. Zijn houding voor het bord was steeds kaarsrecht en onbewegelijk . . .

De heer S. de Heer te Schermerhorn, zoon van Aris de Heer, wiens gastvrije woning aan elken dammer zij aanbevolen, deelde ons mede, dat zijn 2 broeders K. en C. de Heer eveneens dammers van enorme kracht waren.

Mededeeling van vele simultaanseances gegeven door de heeren De Haas en Battefeld.

Oprichting Nationale Dambond.

Zondag 25 Maart werd in café „De Karseboom”, Kalverstraat, alhier, de aangekondigde bijeenkomst gehouden van afgevaardigden van Damverenigingen in ons land tot het oprichten van een Dambond. Behalve de damvereniging „Constant” te Rotterdam, die het initiatief daartoe nam, waren nog afgevaardigden aanwezig van de Damclub „Waddingsveen”, „Ver. Amsterd. Damgen.”, „Utrechtsch Damgen.”, Damclub „Weesp”, Damclub „Haarlem”, „Enkhuizer Damclub”, „Zijper Damclub”, Damclub „Wormerveer”, Damclub „Wieringerwaard”, D. C. „Schagen”, terwijl sympathiebetuigingen waren binnengekomen van Alkmaar, Den Haag, Krommenie, Groningen en Wormer.

Door de afgevaardigden, te zamen circa 300 damspelers vertegenwoordigende, werd tot de oprichting van een bond besloten onder den naam van „Nationalen Dambond”.

No. 3 (Mei).

Medewerkerstaf uitgebreid met de heeren S. de Heer Azn. en Jb. de Bruin.

Personalia:

KLAAS DE HEER (18 Juli 1829—18 September 1904) hield in Amiens, in het internationaal damtoernooi van 1886, de Nederlandsche eer hoog. Dussaut behaalde den eersten prijs met $39\frac{1}{2}$ punt, Barteling den tweeden met $38\frac{1}{2}$ punt, en Klaas de Heer den 3den prijs met $37\frac{1}{2}$ punt. K. de Heer was de zoon van Aris de Heer.

CORNELIS DE HEER (8 December 1845—20 November 1891) was de broer van Klaas de Heer, en volgde dezen in speelkracht.

No. 4 (Juni).

Personalia:

CONSTANT STAMS, geboren te Rotterdam in 1841 en aldaar overleden in December 1896 organiseerde als harts-tochtelijk beminnaar van het damspel in October 1893 te Rotterdam den eersten, grooten openbaren wedstrijd en ofschoon zijn innig verlangen naar het stichten eener damvereeniging tijdens zijn leven niet werd vervuld, daar hij te plotseling aan zijn vrienden en zijn werkring ontviel, bracht men hulde aan zijn nagedachtenis door de damvereeniging „Constant” te Rotterdam bij de stichting naar hem te noemen.

No. 5 (Juli).

F. Bouillon, algemeen medewerker.

Stichting „Nationale Dambond” in het Brongebouw te Haarlem.

Bestuur: C. G. Vervloet, Rotterdam, voorzitter; Ph. L. Battefeld, Amsterdam, vice-voorzitter; Henri J. van der Broek, Rotterdam, secretaris; A. L. Zuidschouwde, 2de secretaris; P. Clay, Alkmaar, J. de Haas, Amsterdam en Jan de Heer Azn., commissarissen.

Aantal leden 380.

No. 6 (Augustus).

René Ortigé, algemeen medewerker.

No. 7 (September).

Suggesties van René Ortigé om te komen tot de oprichting van een Internationalen Dambond en tot het brengen van eenheid in dambord en damspelregels.

No. 8 (October).

S. Kan, algemeen medewerker.

Aankondiging van een match Weiss—De Haas om het wereldkampioenschap (Weiss titelhouder).

A. Zomerdijk overleden:

(1 April 1836—October 1906).

No. 9 (November).

No. 10 (December).

Door toetreding van „Excelsior” te Waddinxveen telt de Nationale Dambond thans 15 verenigingen.

No. 11 (Januari 1907).

Met blij enthousiasme wordt geschreven over het organiseren der eerste competitiewedstrijden tusschen de vijftien aangesloten verenigingen.

Voor de eerste keer worden door het bestuur van den Nationalen Dambond diploma's van meesterschap uitgereikt aan de heeren C. G. Vervloet en J. de Haas.

Massakamp V. A. D.—Constant: 29—17.

No. 12 (Februari).

Constant, Rotterdam, eerste in competitie groep A.

D. I. O., Den Haag, sluit zich aan bij den Nationalen Dambond.

1907.

No. 1 (Maart).

V. A. D. eerste in competitie groep B, moet om de beslissing tegen Constant spelen.

No. 2 (April).

Constant wint de kampioensmedaille door het V. A. D. met 13—7 te verslaan.

L. Goudsmit treedt uit de probleemredactie.

No. 3 (Mei).

No. 4 (Juni).

Match J. de Haas—I. Weiss (19—21) om het WERELDKAMPIOENSCHAP.

Weiss behoudt zijn titel.

Aanvang van de match: 19 Mei.

Van de 20 partijen werden er 15 remise, De Haas won 2, Weiss 3 partijen.

Per dag 2 partijen; speltempo 25 zetten per uur.

Weiss aanvaardt in deze match geen risico's; in tegenstelling tot vroeger speelde hij positie-, en geen combinatie-spel.

No. 5 (Juli).

I. Weiss medewerker.

No. 6 (Augustus).

HERMAN HOOGLAND treedt op den voorgrond:

„Herman Hoogland is een 16-jarig jongeling, dien we voor ongeveer 4 jaar in het U.D.G. leerden kennen". (I. Meyer).

Zijn successen op wedstrijd- en simultaangebied, alsmede op het terrein der problematiek, worden gemeld.

De heer L. la Porte, te Goes, houdt een beschouwing over de spelregels omstreeks 1850.

No. 7 (September).

No. 8 (October).

Dam- en schaakséance J. de Haas in Beemster (5 en 6 October).

No. 9 (November).

Notulen der eerste jaarvergadering van den Nationalen Dambond op 6 October te Beemster gehouden.

Voorstellen „Het Damspel" tot officieel bondsorgaan te maken.

No. 10 (December).

No. 11 (Januari 1908).

No. 12 (Februari).

I. Meyer neemt afscheid als administrateur.

1908.

No. 1 (Maart).

Administratie: J. Roost, Amsterdam.

Winnaar van den wisselprijs „Aris de Heer" (voor problematiek): L. Goudsmit, te Amsterdam.

No. 2 (April).

Competitie:

Groep I: 1. Ver. Amst. Damgenootschap.

Groep II: Constant, Rotterdam.

Groep III: 1. Zijper Damclub.

In deze en voorgaande competitie is het aantal bordpunten beslissend.

2de klasse: Finale: V. A. D. wint van Constant met 13—7.

No. 3 (Mei).

V. A. D. wint kampioenschap tweede klasse door 13—7 overwinning op de Zijper Damclub.

Simultaanséances van J. de Haas in Groningen.

No. 4 (Juni).

No. 5 (Juli).

No. 6 (Augustus).

Wedstrijd in het analyseeren van gespeelde partijen wordt uitgeschreven.

No. 7 (September)

No. 8 (October).

Constant wint met 12—8 massakamp tegen het V. A. D. Samenstelling tientallen:

Constant: 1. C. G. Vervloet; 2. H. J. v. d. Broek; 3. J. P. Huibers; 4. J. A. Torley Duwel; 5. S. Kan; 6. Jac. de Bruin; 7. A. C. van Wageningen; 8. W. J. de Wilde; 9. P. Smaal Sr.; 10 P. Smaal Jr.

V. A. D.: 1. J. de Haas; 2. Ph. L. Battefeld; 3. H. Koperberg; 4. D. Schippers; 5. I. Presburg; 6. A. van 't Schip; 7. I. Meyer; 8. J. de Jong; 9. A. J. Hanewald; 10. W. Lisser.

2de Jaarvergadering Nationale Dambond op 4 October in Amsterdam: 16 vereenigingen, ruim 400 leden.

De tijdschriften „Het Damspel” (V. A. D.) en „Damkunst” (Constant) zullen ineenvloeiën tot Bondsorgaan.

No. 9 (November).

Returnmatch massakamp V. A. D.—Constant: 11—9.

No. 10 (December).

Wijziging damreglement inzake posities van drie tegen een dam.

No. 11 (Januari 1909).

J. de Haas, kampioen van Nederland met 18 pnt. uit 10

partijen (8 gew., 2 remise); 2. H. Hoogland Jr. 14 pnt.; 3. Ph. L. Battefeld 12 pnt. Verdere deelnemers (in volgorde van aankomst): C. G. Vervloet, F. Benima, W. Vijn, A. C. van Wageningen, D. Schipper, De Wilde, I. Meyer, Pippijn; Henri J. v. d. Broek en H. Koperberg moesten zich aan het eindtoernooi onttrekken, door omstandigheden onafhankelijk van hun wil.

Battefeld en Hoogland ontvangen den meestertitel.

Weiss voerspelt den 18-jarigen Fabre een groote toekomst. No. 12 (Februari).

Laatste nummer van „Het Damspel” als orgaan van het V. A. D.: een woord van afscheid door J. de Haas.

J. Noome te Purmerend wint den Aris de Heer-prijs voor problematiek.

1909.

No. 1 (April).

„Het Damspel” als officieel orgaan van den Nationalen Dambond.

Hoofdredactie: J. de Haas en C. G. Vervloet.

Algemeene Red.: Ph. L. Battefeld, A. C. van Wageningen, W. J. de Wilde.

Probleemred.: H. J. van den Broek, C. Blankenaar, J. Noome, G. van Leeuwen.

Kroniek-Red.: Jac. de Bruin, J. Meyer.

Administratie: C. Schellenberg.

Medewerkers: I. Weiss, H. A. van Etten, H. Hoogland, S. Kan, C. H. Schröder, J. Vardon, e.a.

No. 2 (Mei).

No. 3 (Juni).

No. 4 (Juli).

Eindresultaat van Internationalen Damwedstrijd te Parijs:
1. Weiss (20 uit 14); 2. Molimard (19); 3. De Haas (16);
4. Bizot (15); 5/6 Battefeld en Fabre (15); 7. Balédent (10);
8. Dumont (8).

De deelnemers speelden een dubbel toernooi.

Groote belangstelling van de Nederlandsche pers. Drie partijen per dag.

Initiatief tot het spelen van een match Holland—Frankrijk, te Brussel.

No. 5 (Augustus).

S. Kan houdt te Rotterdam voor „Constant” lezing met lichtbeelden.

Onder leiding van den heer C. H. Broekkamp is een Algemeen Nederlandsche Dambond opgericht, tellende 3 verenigingen met ca. 60 leden. Dit is een dissidente groep van den Nationalen Dambond, en de door den nieuwen bond te organiseeren Nationale Clubwedstrijd om het Kampioenschap van Nederland wordt niet erkend.

No. 6 (September).

No. 7 (October).

Constant bestaat 10 jaar.

Opgericht 7 October 1899 door o.a. Vervloet, Blankenaar Sr., Torley Duwel, Blankenaar Jr., genoemd naar (Constant), Stams.

In October 1900 werd een nationaal concours uitgeschreven, waaraan 21 spelers deelnamen. De heer L. J. Content behaalde den titel „Kampioen van Nederland” met 33 punten.

Op het voorbeeld van „Constant” werd spoedig te Amsterdam het V. A. D. opgericht.

In 1902 namen Vervloet en de Bruijn deel aan den kampioenswedstrijd voor Nederland, uitgeschreven door het V. A. D. De Haas werd kampioen.

Door een geschil namen de Amsterdammers niet deel aan een door Constant in 1904 uitgeschreven Nederlandsch kampioenschap. De heer H. J. van den Broek werd kampioen van Nederland.

Verzoening volgt tusschen het V. A. D. en Constant op 5 October 1905.

Vervloet en Van den Broek zijn Constant's prominente figuren, zoowel op wedstrijd- als organisatorisch gebied. Verder: J. H. Torley Duwel, J. Blankenaar, C. Blankenaar, W. N. van der Zwalm, J. P. Huibers, Jac. de Bruijn.

No. 8 (November).

No. 9 (December).

Simultaan-tourné Herman Hoogland.

Gezellig Samen zijn te Amsterdam lid van den Nationalen Dambond.

No. 10 (Januari 1910).

Damleven in den Achterhoek, onder leiding van den propagandist G. Mantel.

No. 11 (Februari).

Elf vereenigingen nemen deel aan de competitie.

No. 12 (Maart).

V. A. D. II kampioen afdeeling Noord.

1910.

No. 1 (April).

„Twente's Eerste" te Hengelo, lid van den Bond, ver-
toont groote activiteit.

Constant II in de finale om het kampioenschap 2de klasse;
Haarlem eveneens.

Ontwerp-reglement voor het Damspel.

V. A. D. kampioen van Nederland hoofdklasse door 13—5
zege op Constant.

No. 2 (Mei).

Fransche Dambond in 1909 slechts 204 leden.

No. 3 (Juni).

No. 4 (Juli).

No. 5 (Augustus).

No. 6 (September).

Ontwerp reglement „Het Damspel".

De Haas in Parijs: match tegen Weiss; 3 partijen, verl.
met 2—4; match tegen Molimard; 8 partijen, gew. met 9—7;
match tegen Fabre; 6 partijen, gew. met 10—2.

No. 7 (October).

Dammen zonder gezichtsvermogen:

A. M. OLSEN.

Na een gemoedelijk interview met den blijmoedigen blinde:
„.....heb ik ruimschoots gelegenheid te overdenken de
rustige, tevredene gelijkmoedigheid van dezen in het leven
toch zoo zwaar getroffene, die hem, behalve door een geluk-
kig en gezellig thuis, en tevreden levensomstandigheden,
toch ook in groote mate gegeven is door ons spel, waarin
hij geheel opgaat en dat hem zijn groot gemis kan doen ver-

geten. En ik zou dan hen, wien ons spel saai en vervelend lijkt, naar hem willen meenemen om ze te doordringen van het opwekkende, onderhoudende, ja zelfs meeslepde er van voor allen, die het met toewijding beoefenen en waarvan de blinde ons zulk een heerlijk mooi voorbeeld geeft...

No. 8 (November).

V. A. D. bestaat 10 jaar.

5 November 1900 opgericht door o.a. J. de Haas, H. A. J. de Grebber, Jakob Meyer, C. H. Broekkamp en A. J. van der Woude.

Door vele simultaanséances van De Haas uitnemend propagandawerk verricht. Battefeld doet zijn intrede in Juli 1901, en maakt spoedig groote vorderingen.

Van het V. A. D. gaat een groote stuwende kracht uit, en in het najaar 1904 organiseert de vereeniging een match Weiss—De Haas van 10 partijen. Uit alle deelen van het land kwamen belangstellenden om de ontmoeting te volgen. Het resultaat was 10—10; ieder won 3 partijen en 7 werden er remise.

1905; woelingen in het V. A. D.; algeheele bestuursverandering en scheuring waren het gevolg. Er vormden zich twee partijen te Amsterdam, die elkaar vinnig gingen bekampen. In dit jaar 1905 kende het V. A. D. scheuring, achteruitgang, maar ook vooruitgang. Het ledental steeg van 31 tot 60. In 1904 volgde de verzoening met Constant, Rotterdam, door bemiddeling van René Ortigé, en het gulden tijdperk 1905/1906 brak aan. Een damtijdschrift werd uitgegeven, „Het Damspel”, waartoe 34 personen een reservefonds bijeenbrachten.

G. van Leeuwen trad toe, en werd penningmeester.

De verdere historie van het V. A. D. moge gereconstrueerd worden uit de „van maand tot maand” gegevens hieraanvoorafgaande. In 1909 openden de drie grootste Amsterdamse dagbladen, „De Telegraaf”, „Algemeen Handelsblad” en „Nieuws van den Dag” een damrubriek, respectievelijk geredigeerd door I. Meyer, J. de Haas en Ph. L. Battefeld.

G. Woudenberg, administrateur van den Nationalen Dambond. H. D. Brouwer, Enkhuizen, lid van het Hoofdbestuur.

No. 9 (December).

Jaarverslag.

October 1909: 17 vereenigingen met 448 leden.

October 1910: 21 vereenigingen met 480 leden.

Winnaar Aris de Heer-wisselbeker Problematiek: G. Mantel, Hengelo.

Plannen tot fusie met Algem. Nederl. Dambond.

No. 10 (Januari 1911).

No. 11 (Februari).

A. C. van Wageningen, Rotterdam (Constant) en J. Noome Mzn., Purmerend (Aris de Heer) winnen den mees-tertittel. De twee eerstaankomenden behalen den titel. Einduitslag: A. C. van Wageningen en J. Noome 9 pnt. uit 6 (dubbele ronde), F. Benima 7, J. Damman 5, A. van 't Schip en G. Woudenberg 4, H. J. v. d. Broek 2 pnt.

No. 12 (Maart).

DE HARMONIE IN DE DAMWERELD nadert

De fusie tusschen Nationalen Dambond en Algemeen Nederlandschen Dambond is aanstaande, dank zij de bemiddelingspogingen van Jb. de Bruijn te Hengelo, A. Cardozo te Amsterdam en C. G. Vervloet, den voorzitter van den Nat. Dambond.

Op 9 April zal een vergadering van den Nationalen Dambond plaats vinden, waarvan de agenda een voorstel tot ontbinding van den Nat. Dambond behelst.

Op denzelfden dag wordt een vergadering gehouden om te komen tot de stichting van den NEDERLANDSCHEN DAMBOND.

1911.

No. 1 (April).

Algemeene groepenwedstrijden over geheel Nederland. (Alkmaar, Roosendaal, Amsterdam, Haarlem, Gouda, Den Haag, Schagen, Den Bosch, Hengelo, Wormerveer, Rotterdam).

G. van Leeuwen treedt af als probleemredacteur en wordt vervangen door J. Noome Mzn., Purmerend, bijgestaan door C. Blankenaar, Henri J. van den Broek en G. Mantel.

„HET DAMSPEL" ALS OFFICIEEL ORGAAN VAN DEN NEDERLANDSCHEN DAMBOND.

Het voorafgaande gedeelte van dit overzichts-hoofdstuk was bedoeld om de totstandkoming van den N. D. B. te schetsen. Het Mei-nummer 1911 is het eerste nummer van den nieuwen Bond.

No. 2 (Mei).

Algemeen inleidend artikel over de tot stand gekomen fusie.

Ledental: 29 vereenigingen.

Op 9 April, den oprichtingsdatum, werd het volgende bestuur gekozen: C. G. Vervloet, voorzitter; Ph. L. Battefeld, vice-voorzitter; W. Vijn, penningmeester; Henri J. v. d. Broek, eerste secretaris; Ph. F. Rutten, 2de secretaris; J. de Haas, J. de Heer Azn., D. Brouwer, A. Cardozo, J. Meyer overige bestuursleden.

Chr. van der Spek administrateur.

Match Hoogland—Weiss (4—9 April) tijdens tournee-Weiss, door den Franschman gewonnen met slechts twee punten verschil (10 partijen).

Damclub „Jozef Blankenaar" opgericht.

No. 3 (Juni).

No. 4 (Juli).

No. 5 (Augustus).

J. H. Torley Duwel overleden.

Damclub „Haarlem" en „Van Embden" melden zich als lid aan.

No. 6 (September).

Hendrik Jimmink, pionier uit Noord-Holland, overleden. Eerste ontmoeting tusschen D. I. O., Den Haag en Constant, Rotterdam.

Uitslag massakamp: 26—22 voor D. I. O.

No. 7 (October).

Verslag algemeene vergadering 24 September.

Ook in Frankrijk worden ernstige pogingen in het werk gesteld om het „blazen" af te schaffen.

De N. D. B. heeft 36 vereenigingen, met ca. 780 leden en 3 buitengewone leden.

Reglement voor de Competitiewedstrijden van den N.D.B. A. C. v. Wageningen instructeur van „Jozef Blankenaar”. Op 3 Augustus werd Koninklijke Goedkeuring van den N. D. B. verkregen.

No. 8 (November).

Oprichting van een speciaal blad voor de Jeugd, als bijlage bij „Het Damspel”, getiteld „Voor de Jeugd”, onder redactie van Chr. van der Spek.

Volgens een artikel van v. W. (van Wageningen) is de fusie nog niet geslaagd, daar er nog steeds oneenigheid heerscht tusschen bepaalde groepen omtrent zuiver persoonlijke belangen, die het bondsleven schaden Schrijver spreekt den vurigen wensch uit, dat ons spel toch zal zegevieren, dat ten slotte allen den weg zullen vinden, die tot eendracht zal leiden.

No. 9 (December).

Ontwerp-reglement „Het Damspel”.

Returnmatch Constant—D. I. O.: 29—21 voor Constant.

No. 10 (Januari 1912).

Biografie C. G. Vervloet, bondsvoorzitter.

Reeds als scholier op de H. B. S. boeide het damspel Vervloet. Nadat hij van school ging, stichtte hij met eenige vrienden een onderlinge club „Ephraim”, waarvan hij secretaris was. Later ging het clubje uiteen, en toen werd vriendschap gesloten met Constant Stams. Hij was mede-oprichter van het Fransche blad „Le jeu de dames”, en nam ook met succes deel aan het oplossen van problemen, terwijl hij zijn kracht bij het samenstellen van problemen meer zocht in de kwaliteit dan in de hoeveelheid, want hij streefde naar oorspronkelijkheid.

Vervloet heeft steeds gevochten voor ons spel, dat hij nimmer verzuimde ingang te doen vinden. Steeds staande in het eerste gelid der dampioniers is de groote vlucht van ons spel met zulke voorvechters niet te verwonderen.

Kampioenschap van Nederland: 1. De Haas 17 (10); 2. H. Hoogland Jr. (14); 3. H. J. v. d. Broek (12); 4. C. G. Vervloet (7); 5. A. C. van Wageningen (7); 6. J. Noome Mzn. (3). Er werd een dubbele ronde gespeeld.

No. 11 (Februari 1912).

Personalia:

J. de Haas werd 1 November 1876 te Londen geboren. Zijn ouders waren beiden Hollanders en trokken met hun gezin, toen hun zoon Jack 12 jaar oud was, naar Nederland, waar zij zich te Rotterdam vestigden. Na enkele maanden verhuisde de familie De Haas naar Amsterdam en sedert dien is zij altijd in de hoofdplaats blijven wonen.

Op 16-jarigen leeftijd leerde hij voor 't eerst het damspel kennen en vond er zich al spoedig bijzonder door aange-trokken.

Ongeveer een jaar later werd er te Amsterdam een dam-wedstrijd gehouden, waaraan De Haas nog niet deelnam en in welken de heer Jacob Meyer, de nu nog algemeen bekende veteraan op damgebied, den eersten prijs won. Met genoemden heer in aanraking gekomen ontwikkelde zich zijn damkennis al spoedig.

In den loop van enkele jaren kwam De Haas in aan-raking met verscheiden sterke dammers, als Van Vught, den ouden heer M. Vos, A. Zomerdijk uit Beemster. Daar leerde hij veel, en van dien tijd begint hij te schitteren.

Sedert 1900 kwam er in het damleven organisatie. De Haas' resultaten waren:

1902. Kampioen van Nederland; gespeeld te Rotterdam.

1908. idem, te Amsterdam, Rotterdam en Scheveningen gespeeld.

1910. Derde in Intern. Wedstrijd te Parijs.

1911. Kampioen van Nederland; gespeeld te Amsterdam en Rotterdam (één verliespartij tegen Hoogland).

De Haas was altijd kampioen van het V. A. D. De resul-taten van zijn matches luiden:

De Haas—Cardozo 20—0 (in beginperiode)

1898. De Haas—Zomerdijk 8—2

1898. De Haas—Content 10—2

1904. De Haas—Benima 6—0

1904. De Haas—Weiss 10—10 (eerste match)

1907. De Haas—Weiss 19—21 (tweede match).

1910. De Haas—Molimard 9—7

1910. De Haas—Woldouby 5—1

1910. De Haas—Fabre 10—2

De Haas was een geweldig propagandist, en stond altijd belangeloos gereed tot het geven van lezingen, simultaanséances, enz. Van de door hem opgerichte vereenigingen noemen wij Edam, 't Zand, Schagen, Haarlem, Wormerveer, Oudesluis, V.V.V., Alkmaar, Aris de Heer, Beemster, Hoorn, Utrecht, Enkhuizen en Wieringer Waard. Voorwaar een heel répertoire.

Van 1901—1911 gaf De Haas 45 simultaanséances tot een gezamenlijk aantal van ca. 1300 partijen. Voor de damlitteratuur maakte De Haas zich verdienstelijk door het schrijven van het standaardwerk „Het Damspel” in vereeniging met zijn vriend Battefeld.

Zijn groot succes tegen de Franschen zit voornamelijk in zijn enorme eindspelkennis. Zijn devies: „Eindspel, eindspel, dat is alles”, is voorwaar voor hem geen holle klank.

Ontwerp regeling meesterwedstrijden.

Ontwerp regeling kampioenschappen van Nederland.

L. Goudsmit, Antwerpen, wint den Aris de Heer-prijs (Problematiek).

Eerste districtsonthoofding tusschen Amsterdamschen Dambond en Noordhollandsche dammers. 228 deelnemers; gespeeld werd in „Het Heerenhuis” te Midden-Beemster.

De heer C. H. Broekkamp neemt afscheid van de dambeweging.

1912.

No. 1 (April).

Mededeeling wordt gedaan van de oprichting van den Amsterdamschen Dambond, bestaande uit 6 vereenigingen. Voorzitter: Ph. L. Battefeld, secretaris: J. C. E. van Veenhuizen.

Weiss verlies met 9—21 een match tegen Molimard te Parijs.

De Damvereeniging „Amsterdam”, opgericht 12 September 1905, en het Damgenootschap „Ephraïm van Embden”, opgericht 20 Juli 1911, zijn samengesmolten tot één vereeniging met 65 leden: „Amsterdamsche Damvereeniging Van Embden”. Voorzitter L. de Beer; secretaris H. Koperberg.

No. 2 (Mei).

Een inschrijving is opengesteld tot het houden van een Internationaal Damtournooi te Rotterdam.

No. 3 (Juni).

Administratie: K. Kooiman Dzn., Rotterdam.

Probleemred.: C. Mosselman, Rotterdam.

No. 4 (Juli).

Artikelen over Blankenaar en zijn eindspelen.

No. 5 (Augustus).

Henri J. van den Broek wordt den officieelen meestertitel aangeboden.

Match Molimard—De Haas 23 Juni—4 Juli 1912: Molimard wint met 21—19.

No. 6 (September).

Naschrift De Haas over zijn match tegen Molimard: „Gezien dan de spelqualiteit in die match geleverd, heeft hier werkelijk de sterkste gewonnen”.

De Internationale Wedstrijd te Rotterdam heeft een aanvang genomen.

Deelnemers: Is. Weiss, wereldkampioen; Dr. Alfred Molimard, kampioen van Frankrijk; Marius Fabre, kampioen van Parijs; J. Garoute, kampioen van Marseille; Marcel Bonnard, Lyon; J. de Haas, kampioen van Nederland; Herman Hoogland, Utrecht; Ph. L. Battefeld, Amsterdam; Henri J. van den Broek en A. C. van Wageningen, Rotterdam.

Opening door G. C. Vervloet, in hotel „Coomans”, op 24 Augustus.

Eindresultaat: 1. Herman Hoogland 25 (18); 2. J. de Haas 24; 3. A. Molimard 23; 4. Is. Weiss 23; M. Bonnard 21; M. Fabre 20; Ph. L. Battefeld 14; A. C. van Wageningen 11; J. Garoute 11; H. J. van den Broek 8.

Eerste lustrum „Gezellig Samenzijn”. Voorzitter Chr. Schroeder.

Gereleveerd wordt het initiatiefnemen tot de oprichting van den Amsterdamschen Dambond.

No. 7 (October).

Nabeschouwing over het winnen van den Wereldtitel door Herman Hoogland.

22 September: Jaarvergadering.

De Bond bestaat uit 36 vereenigingen met ca. 800 leden, tegen 36 vereenigingen met 780 leden op 1 October 1911.

In het jaarverslag wordt melding gemaakt van den dood van F. C. Hemmes.

Het V. A. D. behaalde in eerste en tweede klasse den Nederlandschen kampioenstitel.

No. 8 (November).

Van Fransche en ook van andere zijde gaan stemmen op tegen het stelsel om het wereldkampioenschap uitsluitend in een rondtoernooi te doen verspelen, en wordt aangedrongen op een regeling tot het spelen van matches om den wereldtitel.

Publicatie van een reglement voor de Competitie.

No. 9 (December).

No. 10 (Januari 1913).

No. 11 (Februari).

No. 12 (Maart).

1913.

No. 1 (April).

D. I. O. kampioen klasse B, afd. Zuid.

Haarlem afdeelingkampioen 2de klasse.

V. A. D. en Constant in de finale clubkampioenschap van Nederland 1ste klasse.

Eenige tientallen:

Constant: 1. G. Woudenberg; 2. A. C. van Wageningen; 3. H. J. v. d. Broek; 4. A. M. Olsen; 5. P. Smaal Jr.; 6. P. M. Soudijn; 7. P. Smaal Sr.; 8. D. Rijnkeke Wzn.; 9. J. de Jong; 10. A. K. W. Damme.

Van Embden: 1. I. Presburg; 2. H. Koperberg; 3. L. de Beer; 4. W. Lisser; 5. J. Swart; 6. J. Verdoner; 7. N. Simons; 8. A. D. Querido; 9. Z. E. Brandeis; 10. F. Benima.

D. I. O.: 1. L. Boas; 2. C. H. Schouten; 3. W. F. Fonderie; 4. T. H. Schouten; 5. J. van Leeuwen; 6. C. Sneepels; 7. Ph. van Leeuwen; 8. M. J. J. Aarts; 9. Jh. Schumacher; 10. A. van Leeuwen.

Gezellig Samenzijn: 1. E. C. Lochtenberg; 2. C. J. Lochtenberg; 3. A. Turkenburg; 4. C. J. de Goey; 5. H. Adema;

6. J. Schröder; 7. R. Nolthuis; 8. G. Bout; 9. P. Pels; 10. B. Rustenburg.

V. A. D.: 1. J. de Haas; 2. Ph. L. Battefeld; 3. I. Meyer; 4. J. de Jong; 5. A. van 't Schip; 6. H. J. Hanewald; 7. F. de Wolf; 8. M. A. Haye; 9. G. van Daalen; 10. B. Voorzanger.

Zaandam: 1. P. Blees; 2. B. May; 3. G. Fris; 4. H. G. Giskes; 5. K. Slagter; 6. S. Troost; 7. J. Breeuwer; 8. J. Nieuwkamp; 9. P. Hellings; 10. J. Bos.

Wormerveer: 1. G. Beets; 2. K. Stolp; 3. N. Goezinne; 4. D. van Hoorn; 5. B. Ris; 6. K. de Ruijter; 7. B. Pot; 8. P. C. Kat; 9. J. Demmendaal; 10. S. Kuiper.

Haarl. Damclub: 1. M. ten Brink; 2. F. Th. Timmer; 3. P. J. Eype; 4. C. Serodini; 5. J. H. Blom; 6. J. Lycklama; 7. J. Meyer; 8. W. J. A. Matla; 9. P. Ottolini; 10. A. Zijlstra.

Jozeff Blankenaar: 1. J. C. Koomen; 2. C. D. Holleman; 3. N. Smit; 4. P. Spaander; 5. J. Zeeman; 6. A. Kruis; 7. W. Blankensteijn; 8. D. J. de Lente; 9. J. de Bree; 10. D. W. Knijf.

V. A. D. clubkampioen van Nederland eerste klasse door een 11—9 zege op Constant.

No. 2 (Mei).

C. Meeuwe winnaar Aris de Heer-wedstrijd problematiek.

No. 3 (Juni).

G. Beets, kampioen van de Zaanstreek.

No. 4 (Juli).

Artikel J. de Haas over de Notatie.

No. 5 (Augustus).

I. J. de Jong wint den meestertitel.

Leerling van De Haas, lid van het V. A. D.

Eindstand: I. J. de Jong 19 (13); I. Presburg 18; M. ten Brink 16; A. K. W. Damme 16; M. A. Haye 16; I. Rozelaar 16; L. de Beer 13; I. Verdoner 13; G. Woudenberg 12; P. Beers Kzn. 11; C. de Goey 10; C. J. Lichtenberg 10; N. de Vries 10; P. M. Soudijn 2.

(P. M. Soudijn heeft zich teruggetrokken).

Speciale aandacht wordt gevestigd op de verrichtingen van den 18-jarigen A. K. W. Damme (Constant), die in zijn vereeniging op den voorgrond treedt, doch nu zeer

gehandicapt werd door het terugtrekken van eenige deelnemers.

„De Jong toont ons, wat door studie te bereiken valt... zijn speeltrant heeft iets origineels... het sterkst is hij in het middenspel... dit vasthouden aan eens verkregen voordeel is een kenmerkende eigenschap van zijn spel. In den aanval is De Jong het sterkst... gelijk de meeste meesters analyseert hij veel in de partij... is een echte wedstrijdspeler. Hij is kalm en heeft veel „Ausdauer””.

„I. Presburg, lid van „Van Embden” is een speler van de oude garde... staat ten opzichte van het damspel niet op een wetenschappelijk standpunt, zijn spel is dat van een zeer geroutineerd speler... het is soms verbluffend, zoo diep als hij in een eindstand kan zien. Als Presburg in een eindspel nadeelig staat, zal hij zelfs de meest verborgen remise vinden.”

No. 6 (September).

Artikel Louis Dambrun over de Notatie.

A. C. van Wageningen over de leiding in de competitie: „Fabricius is in de damwereld een bescheiden figuur. Hij is iemand, die zich als persoon nooit op den voorgrond dringt, als dammer dit al evenmin wil... Steeds was hij bereid het leeuwenaandeel van het werk op zich te nemen... in het goed verloop der competities heeft Fabricius zeer zeker een groot aandeel...”

„G. Gortmans, Amsterdam, een van de wakkere jongelui, die volgens hun eigen bekentenis met het Jeugdblaadje is opgekomen en thans reeds kranige stukjes werk levert.”

Chr. van der Spek, leider „Voor de Jeugd”.

No. 7 (October).

No. 8 (November).

Verslag jaarvergadering, gehouden te Schagen op 28 September.

38 Vereenigingen met 900 leden.

No. 9 (December).

Herman Hoogland kampioen van Nederland.

Slechts vier deelnemers: J. de Haas, H. Hoogland, I. J. de Jong en A. C. van Wageningen, die drie keer tegen

elkaar uitkwamen. Eindstand: 1. Hoogland 16 (9); De Haas 13; I. J. de Jong 6; A. C. van Wageningen 1.

Wormerveer afdelingskampioen 2de klasse competitie 1912/13.

No. 10 (Januari 1914).

No. 11 (Februari).

Eerste kampioenschap van Amsterdam.

1. J. van Geemen (V. A. D.); 2. C. J. Lochtenberg (G. S.); 3. J. Swart (Van Embden), na herkamp met Jurriaan Schröder (G. S.) en J. H. Vos (V. A. D.).

Geen der Amsterdamsche meesters nam deel. Verdere bezetting: J. Waaker, A. Turkenburg, C. de Goey, B. Rus-tenburg, H. Simons, A. D. Querido, H. Adema, E. C. Loch-tenberg, H. Koperberg.

C. Meeuwe, bekend problemist, overleden.

No. 12 (Maart).

Op 1 Februari 40 vereenigingen met ca. 900 leden. Groot-
ste vereenigingen: Constant (61); Van Embden (60);
V. A. D. (45); U. D. G. (38); Hoorn (35); H. D. C. en G. S.
(33); Aris de Heer (32); Damlust (Z.-Scharwoude) (34).

Competitie:

Constant II kampioen afd. Zuid.

1914.

No. 1 (April).

Onder presidium van den heer N. E. Onnes wordt de
Utrechtsche Provinciale Dambond opgericht, met vijf ver-
eenigingen.

Competitie:

V. A. D. II kampioen afd. Noord.

Zuidelijke derde klasse: Constant III.

Noordelijke derde klasse: V. A. D. III.

No. 2 (Mei).

No. 3 (Juni).

Constant II kampioen van Nederland door 11—9 zege
op V. A. D. II.

Constant III kampioen van Nederland door 12—8 zege
op V. A. D. III.

V. A. D. I kampioen van Nederland.

J. Noome Mzn., Purmerend, wint den Aris de Heer wisselprijs Problematiek.

No. 4 (Juli).

No. 5 (Augustus).

No. 6 (September).

Algemeene Jaarvergadering: Wegens den oorlogstoestand en den beperkten treinenloop heeft het Bestuur van den N. D. B. besloten, de tegen 4 October te houden Algemeene Vergadering van den Bond voor onbepaalden tijd uit te stellen.

No. 7 (October).

Dammen onder de militairen. Propaganda door H. C. van Oort.

Kampioenschap van Rotterdam:

1. H. J. v. d. Broek 8 (10); 2. G. Woudenberg; 3. A. K. W. Damme; 4. N. de Haas; 5. A. M. Olsen; 6. Poulis.

No. 8 (November).

Geen competitie, wel provinciale wedstrijden.

Henri J. van den Broek, tijdelijk probleemredacteur.

No. 9 (December).

No. 10 (Januari 1915).

13 December Algemeene Vergadering.

Ledental stationnair.

I. Presburg, probleem-redacteur.

„De Damschool" nieuwe titel voor „Voor de Jeugd".

No. 11 (Februari).

Door het „Comité tot ontwikkeling en ontspanning van Werkloozen" zijn wedstrijden georganiseerd, waaraan 539 spelers deelnamen.

Voortgezette propaganda onder de militairen.

No. 12 (Maart).

Jacob Noome in den ouderdom van 33 jaar ontslapen.

1915.

No. 1 (April).

Jac. Musly overleden, op 46-jarigen leeftijd.

Vice-voorzitter van Constant. Gaf de stoot aan de organisatie van het wereldkampioenschap 1912 te Rotterdam.

De damvereeniging Door Oefening Sterk, Amsterdam, lid van den N. D. B.

Haarlem I Noordelijk kampioen 2de klasse.

Rotterdam I Zuidelijk kampioen 2de klasse.

No. 2 (Mei).

No. 3 (Juni).

Jacob Meyer overleden.

Pionier van het spel, iemand van de Oude Garde, bestaander uit de heeren E. B. J. van Vught, M. Vos, Van Bever, H. Engelschman, N. Zeelander, W. J. van der Woude, Groot eindspelkenner.

M. ten Brink, kampioen van Haarlem.

J. Verhoeve kampioen van Den Haag; 2. F. S. J. Pickard;

3. M. Spetter.

Verdere bezetting: C. Spoelder; J. de Nie; J. J. Kemmers;

J. G. van der Klein; G. J. Barbier; C. de Nie; J. Vecht; J. Barbier; P. Nijbacker.

Vele simultaanséances onder de militairen.

No. 4 (Juli).

No. 5 (Augustus).

No. 6 (September).

No. 7 (October).

Artikel over „De Turksche Slag”.

No. 8 (November).

Competitiewedstrijd Amsterdamsche Dambond:

1. Van Embden II; 2. Van Embden I; 3. G. S.; 4. D. I. D. (er werd gespeeld met voorgift).

Naar schatting heeft de N. D. B. ongeveer 841 leden, 40 vereenigingen.

Artikel over Manoury en zijn werk.

M. ten Brink behaalt den meestertitel met 17 pnt. uit 11 partijen: Voorts: 2. A. K. W. Damme 15; 3. L. Boas 13; 4. S. E. van der Meer 11; 5. J. van Leeuwen 11; 6. G. Woudenberg 11; 7. C. J. Lichtenberg 11; 8. M. Koperberg 11; 9. A. Renooy 9; 10. N. de Vries 8; 11. A. M. Olsen 8, 12. G. L. Gortmans 7.

De 24-jarige M. ten Brink ging door een simultaan van De Haas te Haarlem het damspel serieus beoefenen. Een

speler met veel aanleg, die snel opkwam. Veel studie; zijn spel heeft iets van Dr. Molimard.

Vervolg artikel over den „Turkschen slag“.

No. 9 (December).

A. M. Olsen wordt op voorstel van de Damclub Hengelo met algemeene stemmen tot meester honoris causa van den Nederlandschen Dambond benoemd.

Jaarvergadering 21 November te Haarlem:

H. A. Dehnert te Rotterdam 2de secretaris N. D. B.

Vervolg artikel: Manoury en zijn werk.

G. L. Gortmans wordt benoemd tot probleemredacteur.

No. 10 (Januari 1916).

Het Bondsbestuur ziet er als volgt uit:

C. G. Vervloet, voorzitter; Ph. L. Battefeld, vice-voorzitter; Henri J. v. d. Broek, secretaris; H. E. E. Dehnert, 2de secretaris; J. Fabricius, penningmeester; J. de Haas, Ch. Schröder, D. Brouwer, N. E. Onnes, W. A. Ijdo, overige bestuurders.

Samenstelling tiental D. O. S., Amsterdam:

1. M. Koperberg; 2. B. Springer; 3. J. Groenteman Sr.; 4. J. Groenteman Jr.; 5. A. Cardozo; 6. J. Pinto; 7. J. Ereira; 8. S. Ereira; 9. L. Onderwijzer; 10. S. Waas.

W. F. Strijbos, kampioen van Zeeland, met 9 pnt. uit 6 partijen; 2. N. van der Maas.

Voortzetting artikel over Manoury en zijn werk.

Hoofdstuk I: Over den oorsprong, grondbeginselen en den geest van het Poolse damspel.

Opwekking G. L. Gortmans tot verhooging van het peil der rubriek Problematiek.

No. 11 (Februari).

Administratie „Het Damspel“: D. P. van Wageningen Jr., Rotterdam.

Voortzetting artikel over Manoury en zijn werk.

Voortzetting artikel over „De Turksche Slag“.

No. 12 (Maart).

Artikel: Problematiek en spel, van G. L. Gortmans.

Rotterdam I kampioen tweede klasse Zuid.

Rotterdam II kampioen derde klasse Zuid.

Voortzetting artikel „De Turksche Slag“.

1916.

No. 1 (April).

Van Embden kampioen 2de klasse Noord en 3de klasse Noord.

Kampioenschap van Amsterdam:

1. I. Presburg 12 (10), na herkamp met H. Koperberg, J. Waaker en J. Swart 5. H. Simons 11; 6. S. Serlui 11; 7. L. de Beer 10; 8. A. D. Querido 10; 9. C. J. Lichtenberg 9; 10. A. van der Heide 8; 11. C. de Goey 3.

Voortzetting artikel over Manoury en zijn werk.

Beschouwingen over „De Lokzet” door G. L. Gortmans.
No. 2 (Mei).

Voortzetting artikel over „De Turksche Slag”.

Artikel „Over Problemen” van G. L. Gortmans.

No. 3 (Juni).

Constant I kampioen van Nederland.

Voortzetting artikel Manoury en zijn werk.

Voortzetting artikel over „De Turksche Slag”.

No. 4 (Juli).

Amsterdamsche Dambond wint met 47—23 massakamp van Utrechtschen Provincialen Dambond.

Voortzetting artikel Manoury en zijn werk.

Voortzetting artikel over „De Turksche Slag.”

No. 5 (Augustus).

Het bestuur van den Nederlandschen Dambond schrijft een rentelooze leening uit.

Voortzetting artikel: „Manoury en zijn werk”.

No. 6 (September).

Artikel „Manoury en zijn werk” voortgezet.

Hoofdstuk II: De beginselen van het spel.

Hoofdstuk III: Spelregels.

Artikel: Suggestie in het Damspel.

No. 7 (October).

Voortzetting artikel: „Manoury en zijn werk.

Wedstrijdtabel voor Rondtournooien (herhaling „Het Damspel”, Dec. 1907).

Voortzetting artikel „De Turksche Slag”.

No. 8 (November).

Jaarverslag:

Minder gunstige toestand; 37 vereenigingen met ca. 760 leden, tegen 39 vereenigingen met 840 leden in October 1915.

A. Visser wint den meestertitel met 18 punten uit 11 partijen. Voorts: J. Waaker, M. Koperberg, I van Leeuwen 15; S. E. van der Meer 14; N. de Vries Gzn. 13; S. de Jong 11; Ruitenboer 9; B. Rustenburg 8; C. J. Lichtenberg 6; G. Sneepels 5; P. Kleute Jr. 3.

Meester A. Visser is 21 jaar oud, en lid van het V. A. D. Op 15-jarigen leeftijd maakte hij kennis met het damspel in de Chr. Jongemannenvereeniging Excelsior te Amsterdam. In 1912 werd Visser door een simultaan van Battefeld lid van het V. A. D. Hij neemt voor het eerst deel aan de meesterwedstrijden. Een positie-speler van de moderne school, hecht niet aan een bepaald figuur. Veelzijdig, kent de klassieke partij uitstekend. In de partij ziet hij heel diep, een slagzet ontgaat hem niet.

Problemistenwedstrijd naar opgegeven motieven.

No. 9 (December).

Willem Hoogland Sr. op 8 November overleden; nester van de Nederlandsche dambeweging, grootvader van Herman Hoogland Jr.

„Manoury en zijn werk" (vervolg Spelregels).

No. 10 (Januari 1917).

Jaarvergadering 24 November.

D. S. Nerden en T. H. Schouten tot bestuurders gekozen.

Competitie Amsterdamsche Dambond:

1. Van Embden I;
 2. Van Embden III;
 3. Van Embden II;
 4. D. O. S.;
 5. G. S. en
 6. D. I. D. (competitie met voorgift).
- No. 11 (Februari).

Kampioenschap van Nederland: (door den oorlog in 1914 niet gehouden): 1. J. de Haas 12 (9); 2. Herm. Hoogland Jr. 10 (9); A. Visser 7 (9); M. ten Brink 7 (9). De spelers ontmoetten elkaar drie maal.

I. Meyer bepleit de instelling van een wedstrijdfonds.

Dit kampioenschap kwam onder moeilijke omstandigheden tot stand, daar vele meesters niet konden uitkomen.

No. 12 (Maart).

Competitie:

Tweede klasse Noord: D. O. S., Amsterdam, kampioen.

Derde klasse Noord: Joz. Blankenaar II, A'dam, kampioen.
Tweede klasse Zuid: D. I. O., Den Haag, kampioen.

Derde klasse Zuid: Het Westen, Rotterdam, kampioen.
De heer Smid, kampioen van het Noorden (prov. Groningen, Friesland en Drente), uitgeschreven door Damclub „Het Noorden“, Groningen.

1917.

No. 1 (April).

W. F. Strijbos, kampioen van Zeeland en West-Noord-Brabant.

No. 2 (Mei).

15 April buitengewone ledenvergadering.

Algemeene zaken.

No. 3 (Juni).

Artikel „Over plagiaat en een eigenaardigen slag.“

No. 4 (Juli).

No. 5 (Augustus).

P. Smaal, van de oude garde, overleden (Constant).

Competitie:

Van Embden I kampioen van Nederland.

Gezellig Samenzijn, Amsterdam, bestaat 10 jaar.

G. S. werd opgericht door den heer Damstra en eenige damvrienden. In 1909 lid van den N. D. B.; in het begin slechte resultaten. Door den oorlog, na een bloeiperiode, groote inzinking. Van hoofdklasse weer terug naar tweede klasse. Op initiatief van G. S. werd de Amsterdamsche Dambond opgericht. Steeds actief lid van den N. D. B.

No. 6 (September).

H. A. J. de Grebber overleden. Ook een lid van de oude garde, V.A.D.'er.

Haarlemsche Damclub bestaat 10 jaar.

Haar jongste lid, P. J. van Dartelen, 19 jaar, won den kampioenstitel, na herkamp met P. J. Eype. Van de 5 oprichters worden genoemd de heeren J. Jacobson Azn., W. J. A. Matla en J. Mulder; de heeren A. M. Verkerk en J. Meyer ontvielen de vereeniging door den dood.

Massakamp tusschen Amsterdamschen Dambond en drie Haarlemsche Clubs (Theorie en Practijk, Haarlem en Haar-

lemsche Damclub): 52—26 voor Amsterdam. Returnmatch: Haarlem—Amsterdam 23—21.

Oprichting Zuid-Hollandsche Dambond.

No. 7 (October).

In den strijd om het kampioenschap van Rotterdam, waaraan de heeren D. H. Möllenkamp, A. M. Olsen, F. W. Naujoks, H. E. E. Dehnert en H. J. van der Broek deelnamen, wist de heer D. H. Möllenkamp, na herkamp met Olsen en Naujoks, den titel te behalen. Möllenkamp is lid van „Rotterdam”.

Bornkamp wint Wisselbeker van Rotterdam. Tweede werd A. P. Voorburgh, die het vorig jaar den beker won.

Nationaal damconcours Gezellig Samen zijn.

Oprichting van den Nederlandschen R.K. Dambond.

Voortzetting artikel „De Turksche Slag”.

No. 8 (November).

Aan de Redactie van „Het Damspel” zijn thans verbonden: A. Cardozo, Amsterdam; B. Springer Jr., Amsterdam; J. W. van Dartelen, Schoten, voor analyse van partijen.

Probleemredactie: J. Groenteman Jr.; W. Lisser; A. D. Querido.

Hoofdredactie: C. G. Vervloet.

Niet verantwoordelijke redacteurs: J. Roselaar en F. W. Naujoks.

Administratie: H. A. Dehnert.

Nieuw bestuur als volgt gekozen: 1ste voorzitter: C. G. Vervloet; 2de voorzitter: D. S. Nerden; 1ste secretaris: H. J. van den Broek; 2de secretaris: T. H. Schouten; penningmeester: J. Fabricius; 1ste commissaris: H. A. Dehnert; 2de commissaris: J. Jacobson Azn.

Kampioenschap van Amsterdam:

1, 2 en 3: I. Presburg, I. Hendrix en J. Schröder, ieder met 16 pnt. uit 13 partijen, herkamp noodzakelijk. Voorts: B. Springer Jr. 15; P. G. van Hout 14; Chr. Markus, L. Prijs, J. van Rooy, J. Roselaar 13; J. Buitenkant 12; W. Lisser 12; C. J. Lichtenberg 12; C. de Goey 9, E. C. Lichtenberg 8.

Slot artikel over „De Turksche Slag”.

No. 9 (December).

J. W. van Dartelen kampioen van Haarlem.

No. 10 (Januari 1918).

S. Kan overleden, den 30sten November, op 41-jarigen leeftijd.

Teruggang in den Nederlandschen Dambond: op 1 Januari 1918 22 vereenigingen met ruim 500 leden.

Contributieverhooging van f 0.25 op f 0.50 per lid per jaar.

C. J. Lochtenberg wint den meestertitel met 19 pnt. uit 11 partijen. Tweede werd J. J. de Boer met 15 pnt.; 3. Herm. de Jongh 13; 4. D. H. Möllenkamp 13; 5. B. Springer Jr., 12; 6. A. van 't Schip 11; 7. J. J. Kemmers 10; 8. F. Benima 9; 9. C. D. Bordewijk 9; 10. C. J. Hinfelaar 8; 11. C. Schellenberg 7; 12. A. van der Heide 6.

I. Hendrix kampioen van Amsterdam, na herkamp met Presburg en Schröder.

No. 11 (Februari).

No. 12 (Maart).

1918.

No. 1 (April).

Competitie:

„Rotterdam” kampioen hoofdklasse afd. Zuid.

Constant II kampioen 2de klasse afd. Zuid.

Constant III kampioen 3e klasse afd. Zuid.

V. A. D. kampioen hoofdklasse afd. Noord.

No. 2 (Mei).

Op 1 April telt de N. D. B. 23 vereenigingen met 599 leden.

G. Burgerhof kampioen van Den Bosch.

V. A. D. wint met 14—6 van „Rotterdam” en behaalt den kampioentitel van Nederland competitie 1918.

G. S. I kampioen tweede klasse afd. Noord, G. S. II idem derde klasse.

No. 3 (Juni).

Vergadering tot oprichting van den Amsterdamschen Districtsbond, met uitgebreider ledental dan de op te heffen Amsterdamsche Dambond.

No. 4 (Juli).

Jaarverslag.

De N. D. B. telt 23 vereenigingen met ca. 570 leden. Wederom achteruitgang ten opzichte van het vorig jaar.

No. 5 (Augustus).

C. J. Lochtenberg:

heeft dammersbloed. Als jongen leerde hij het spel met zijn beide broeders E. C. en S. A. van hun vader. Maakte kennis met het clubleven door een simultaanséance van den heer Battefeld, op 18-jarigen leeftijd. Lochtenberg werd lid van het V. A. D., doch ging na diensttijd over naar G. S., op 10 November 1910. In 1913 behaalde hij den tweeden prijs in het kampioenschap van Amsterdam.

Ontwerp wedstrijdreglement.

Jaarvergadering op 30 Juni.

W. de Goede wint den Wisselbeker van Rotterdam.

No. 6 (September).

Joseph Groenteman overleden in Amsterdam, op 68-jarigen leeftijd.

Toen er nog geen damclubs bestonden, stond hij in voortdurend contact met pioniers als Zomerdijk, de Heer, J. M. Vos, Broekkamp, Engelschman, Jb. Meyer, Monas, Van Vught, Van der Woude e.a.

Hij kwam uit in de damwedstrijden van 1899 en 1902, resp. te Rotterdam en Amsterdam, en werd later lid van „Amsterdam“, na de fusie met „Van Embden“. Toen D.O.S. werd opgericht, werd hij lid van deze vereeniging, toen zijn zoon in deze club een werkzaam aandeel nam.

Op de buitengewone vergadering van 11 Augustus wordt het definitieve wedstrijdreglement vastgesteld, dat is opgenomen in dit nummer.

No. 7 (October).

No. 8 (November).

No. 9 (December).

De jaargang 1918 telt slechts 9 nummers, om de nieuwe jaargang 1919 op 1 Januari te doen aanvangen.

1919.

No. 1 (Januari).

B. Springer Jr. wint den meestertitel, op 21-jarigen leeftijd. Beoefende het damspel slechts 5 jaren serieus. Is lid van D. O. S., in welke vereeniging hij aan het eerste bord speelt.

Publiceerde reeds een groot aantal mooie studies, is medewerker van „Het Damspel". Reeds het vorig jaar meende men, dat hij den titel zou gaan winnen.

Eindstand: 1. B. Springer 15 (9), ongeslagen; 2. J. W. van Dartelen 10; 3. J. Groenteman 9 (8); J. Schröder 9 (8); 5. D. H. Möllenkamp; 6. L. Prijs; 7. J. H. Vos 9; 8. P. J. van Dartelen 8; 9. J. J. de Boer 6; 10. P. Kleute Jr. 4.

No. 2 (Februari).

Partij Schröder—Groenteman uit Meesterwedstrijd remise geworden.

No. 3 (Maart).

Hulde aan Joh. de Bree, den blinden genialen problemist. „Een ieder weet het reeds. Deze problemist is blind, niet altijd geweest, maar geworden. Zijn troost is het dambord en al wat hij daar op geniale wijze weet te scheppen, kan voor menig zienden problemist tot leering strekken."

No. 4 (April).

Competitie: Constant I kampioen afd. Zuid hoofdklasse.

Mutua Delectatio I kampioen afd. Zuid tweede klasse.

W. Z. D. V. I, Den Haag, kampioen afd. Zuid derde kl.

V. A. D. kampioen afd. Noord hoofdklasse.

L. Boas kampioen van Rotterdam, na herkamp met D. H. Möllenkamp. Verdere deelnemers: A. M. Olsen, H. J. van den Broek, Centripetaal, Boas, lid van Constant.

No. 5 (Mei).

Jaarverslag.

Ledental op 1 Januari 1919: 21 vereenigingen met ca. 500 leden, tegen 23 vereenigingen met ca. 570 leden het vorig jaar. Slechte, financieele toestand, mede door de grootere uitgaven in den oorlogstijd. Voorstel tot contributieverhooging.

H. J. van den Broek, kampioen van Zuid-Holland.

No. 6 (Juni).

Jaarvergadering op 27 April te Amsterdam.

Constant kampioen van Nederland. Tweekamp tusschen Constant en V. A. D. 2—2, doch Constant wint door bordpunten.

Haarlemsche Damclub kampioen 2de klasse Noord, Haarl. Damclub II derde klasse kampioen afd. Noord.

A. VAN BROEK
voorzitter N.D.B.

W. H. LIEVE
secretaris N.D.B.

J. VOORBURG
penningmeester N.D.B.

P. D. DE GRAAF
hoofdredacteur „Het Damspel“

J. W. VAN DARTELEN
administrateur „Het Damspel“

J. DE HAAS
een pionier . . .

*Een gedeelte der cliché's werd welwillend in bruikleen
afgestaan door de administratie van „Het Damspel”.*

No. 7 (Juli).

Mutua kampioen 2de klasse van Nederland door twee 11—9 overwinningen op H. D. C.

W. Z. D. V. I kampioen van Nederland derde klasse door 8—12 en 14—6.

Vertrek L. Onderwijzer naar Ned.-Indië.

No. 8 (Augustus).

No. 9 (September).

P. J. van Dartelen kampioen van Haarlem, met 21 pnt. uit 13 partijen. Eindstand: P. J. van Dartelen 21; J. W. van Dartelen 20; P. J. Eype 18; W. C. J. Polman 17; J. Lycklama 15; A. Zijlstra 15; H. G. Teunisse 14; D. van Wamel 12; A. Singer 11; J. van Looy 10; W. J. Teunisse 10; P. van Wamel 8p; D. A. van Abs 7; H. M. Sprokkelenburg 4.

P. Mahn wint den wisselbeker van Rotterdam.

No. 10 (October).

J. de Haas kampioen van Nederland met 15 (9). Voorts: A. K. W. Damme 13; H. Hoogland Jr. 12; B. Springer Jr. 10; L. Prijs 9; J. J. de Boer 9; A. Visser 8; H. J. van den Broek 5; A. M. Olsen 5, C. J. Lichtenberg 4.

Behalve de rechthebbende meesters namen tevens eenige spelers op invitatie van het bondsbestuurs deel.

No. 11 (November).

No. 12 (December).

A. K. W. Damme wint den meestertitel met 10 pnt. uit 7 partijen. Eindstand: A. K. W. Damme 10; L. Prijs 8; J. Swart 7; J. Groenteman Jr. 7, W. C. J. Polman 7; J. J. de Boer 7; A. Renooy 6; L. Boas 4.

P. Kleute, van „Mutua Delectatio”, heeft het kampioenschap van Den Haag gewonnen.

1920.

No. 1 (Januari).

D. I. O., Den Haag, kampioen hoofdklasse afd. Zuid.

D. O. S., Amsterdam, kampioen hoofdklasse afd. Noord.

No. 2 (Februari).

Haarlemsche Damclub bestaat 12½ jaar en schrijft jubileumwedstrijden uit.

No. 3 (Maart).

Het tekort op „Het Damspel" bedraagt, volgens mededeeling van den administrateur, den heer E. Dehnert, f 1300.—, te dekken door een extra heffing van f 2.— per lid per jaar.

D. O. S. en D. I. O. spelen twee maal met 10—10 gelijk in de finale clubkampioenschap van Nederland.

Het Westen tweede klasse kampioen afd. Zuid.

No. 4 (April).

S. Wijnberg en S. Ereira, resp. „Van Embden" en „D. O. S.", Amsterdam, overleden.

De Amsterdamsche Damsociëteit, een nieuwe vereeniging, organiseert een vierkamp, waaraan oorspronkelijk de heeren B. Springer Jr., L. Prijs, Herm. de Jongh en A. K. W. Damme deelnamen. Door terugtrekken van Springer viel De Haas, die eveneens uitgenoodigd was, alsnog in, aanvaardde een achterstand van 3 op de 4 punten, maar wist toch met Prijs en De Jongh met 7 pnt. gelijk te eindigen. Damme behaalde 3 punten.

Dit tournoi bleek een belangwekkende proef te zijn met het speltempo: voor het eerst 20 zetten per uur, echter niet bevredigend.

Ledental: 481 leden in 16 vereenigingen.

Het ontstane tekort voor „Het Damspel" is het gevolg van de stijging der drukkosten. Deze bedroegen voor:

450 ex.	in Augustus	1917	f 28.50,
450	October	1917 .. 55.—,
400	Januari	1919 .. 60.50,
400	April	1919 .. 70.—,
300	December	1919 .. 75.—.

G. Burgerhof behaalt, evenals het vorig jaar, het kampioenschap van den Bosch.

Mutua Delectatio wint de degradatiewedstrijden tegen „Het Westen".

No. 5 (Mei).

Tournee Marius Fabre door Nederland, in tweede helft April.

Simultaan-séances en personeele partijen in verschillende steden.

No. 6 (Juni).

P. Kleute Jr., Probleemredacteur.

N. de Haas Jr., Rotterdam, Analyseredacteur.

Geen derde beslissingswedstrijd tusschen D. O. S. en D. I. O.

No. 7 (Juli).

Algemeene Vergadering op 27 April in Den Haag.

Diverse besprekingen omtrent toestand van „Het Damspel”.

Bestuur komt met Reorganisatieplan.

No. 8 (Augustus).

Wijzigingen in huishoudelijk- en wedstrijdreglement.

No. 9 (September/October).

L. Prijs kampioen van Nederland.

Eindresultaat: 1. L. Prijs 13 (9); J. H. Vos 12; J. J. de Boer 10; I. Buitenkant 10; B. Springer 10; P. J. van Dartelen 9; M. H. Hoogland 8; Herm. de Jongh 7; I. Presburg 6; Henri J. v. d. Broek 5.

J. W. van Dartelen administrateur van „Het Damspel”.

Wisselbeker van Rotterdam gewonnen door den heer B. H. Bornkamp (2de maal), na herkamp met A. H. J. Koopmeiners.

D. H. Möllenkamp kampioen van Rotterdam, met 17 (9); tweede Henri J. v. d. Broek 16 pnt.

„Het Damspel” wordt verplicht bondsorgaan van den Nederlandschen Dambond.

No. 10 (November).

Henri J. v. d. Broek kampioen van Zuid-Holland, met 14 pnt. Verder: J. J. de Boer en L. J. Jacobs 13; P. Mahn 12; C. de Nie en G. Lammers 11; Ph. Kets de Vries 10; J. J. Kemmers en G. Sneepels 9; J. H. G. Möllenkamp 6; J. C. van der Klein 4.

No. 11 (December).

Vierkamp ter gelegenheid van de Sporttentoonstelling te Amsterdam tusschen Is. Weiss, A. K. W. Damme, B. Springer en L. Prijs.

Eindstand: 1. I. Weiss 9 pnt.; 2. B. Springer 6; 3. A. K. W. Damme 5; 4. L. Prijs 4.

Verschillende simultaanséances: Matches Weiss—Springer en Weiss—Prijs beide 3—3.

1921.

No. 1 (Januari).

19 Vereenigen met 520 leden.

J. W. van Dartelen met 22 punten uit 13 partijen kampioen van Haarlem; P. J. van Dartelen met 21 pnt. tweede.

Competitie:

„Rotterdam”, kampioen hoofdklasse afd. Zuid.

V. A. D., kampioen hoofdklasse afd. Noord.

No. 2 (Februari).

J. Bos, kampioen van de Zaanstreek, met 12 pnt. uit 7 partijen; H. G. Giskes 10; P. Blees 8; B. Ris 8; G. Fris 7; B. May 6; J. Demmendal 3; N. Dekker 2.

No. 3 (Maart).

No. 4 (April).

De N. D. B. telt 20 vereeniging met ca. 550 leden.

J. H. Vos wint den meestertitel met 14 (7).

No. 5 (Mei).

Competitie.

W. Z. D. V. kampioen 2de klasse Zuid.

Dordrecht kampioen 3de klasse Zuid.

G. S. II kampioen 2de klasse Noord.

De Zaanstreek I kampioen 2de klasse Noord (District Haarlem).

Fabre weer in Nederland op tournee:

Match tegen J. de Haas: 8—6 voor De Haas (7 gesp., 2 gew., 4 gel., 1 verl.).

Diverse simultaanséances en personeele partijen.

No. 6 (Juni).

Zondag 29 Mei Jaarvergadering te Utrecht.

C. G. Vervloet wegens ziekte verhinderd.

S. S. van Baalen, vice-voorzitter, heeft de leiding.

J. J. de Boer kampioen van Zuid-Holland, met 15 pnt. uit 10 partijen; Henri J. v. d. Broek 14; L. J. Jacobs 13; P. Mahn 12; G. Lammers 11; Ph. Kets de Vries 10; C. de Nie 9; J. J. Kemmers 9; G. Sneepels 7; J. H. G. Möllenkamp 6; J. G. v. d. Klein 4.

No. 7 (Juli).

Beschouwingen Fabre en De Haas over hun match.

M. A. Haye kampioen van Amsterdam met 12 pnt. uit 7 partijen; 2. B. Springer Jr. 11; 3. Herm. de Jongh 9; 4. C. J. Lichtenberg 8; 5. G. Swart 5; 6. A. Trompetter 5; 7. L. de Beer 4; 8. J. Polak 2.

Herm. de Jongh probleem-redacteur.

No. 8 (Augustus).

G. S. III kampioen derde klasse afd. Noord-Competitie.

No. 9 (September).

I. Millikowski en P. Schaaf in de finale van den wedstrijd om het meesterschap, namens het district Den Haag. Herkamp tusschen J. J. de Boer. G. de Jongh en A. Hage-naars o mde derde plaats.

Competitie: V. A. D. kampioen van Nederland hoofdklasse door overwinningen in de finale op „Rotterdam” en U. D. G.

„De Zaanstreek” kampioen van Nederland tweede klasse door twee overwinningen op W. Z. D. V. Den Haag in de finale.

J. Groenteman wederom redacteur problematiek.

No. 10 (October).

S. S. van Baalen tijdelijk hoofdredacteur.

Nabeschouwing J. Groenteman over match De Haas—Fabre.

A. K. W. Damme kampioen van Nederland, met 9 pnt. uit 7 partijen; 2. J. H. Vos 8; 3. M. A. Haye 8; 4. A. Visser 7; 5. Henri J. v. d. Broek 6; 6. J. W. van Dartelen 6; 7. C. J. Lichtenberg 6; 8. L. Prijs 6.

I. Presburg eindspel-redacteur.

No. 11 (November).

A. K. W. Damme, 26 jaar, werd in 1912, op 16-jarigen leeftijd, lid van de Damvereniging „Constant”. In deze vereniging gelukte het hem enkele malen in de hoofdklasse den eersten prijs te verwerven. In den meesterwedstrijd van 1914 bezette hij de 3de plaats, in die van 1915 de tweede en van 1919 de eerste, waarmede hij den titel van „meester” verkreeg.

In den kampioenswedstrijd van Nederland in 1919 deed hij op uitnoodiging van het Bondsbestuur mede en behaalde

hij den tweeden prijs achter den heer J. de Haas, maar voor den wereldkampioen Herm. Hoogland, die derde aankwam.

F. W. Naujoks kampioen van Rotterdam, met 14 pnt. uit 9 partijen; 2. en 3. Ph. Kets de Vries en D. H. Möllenkamp 12; 4. Henri J. v. d. Broek 11; 5. J. H. G. Möllenkamp 9; 6. P. Mahn 8; 7. A. M. Olsen 6; 8. G. de Jongh 6; 9. A. Hagenaars 3; 10. D. Wiersma 3.

No. 12 (December).

1922.

No. 1 (Januari).

Uitbreiding van het aantal pagina's van „Het Damspel” van 12 op 20.

Herm. de Jongh wint den meestertitel, met 12 pnt. uit 7 partijen, lid van het V. A. D.; 2. P. Schaaf 11; 3. M. A. Haye; 4. I. Millikowski 7; 5. P. J. van Dartelen 6; 6. J. Bos 5; 7. A. Hagenaars 3; 8. G. Swart 3.

G. S. kampioen hoofdklasse afd. Noord (Competitie).

Rotterdam kampioen hoofdklasse afd. Zuid.

P. Blees kampioen van de Zaanstreek, hoofdklasse met 8 pnt. uit 5 partijen; 2. B. Ris 8; 3. B. May 6; 4. S. Kuiper 4; 5. J. Bos 3; 6. G. Fris 1.

„Damstudies en Analyses” van De Jongh en Springer (3 deelen) verschijnt.

Fabre—Molimard 8—8.

J. Groenteman tijdelijk eindspel-redacteur.

No. 2 (Februari).

Gezellig Samenzijn kampioen van Nederland door 15—5 en 9—11 tegen „Rotterdam”.

Tientallen: G. S.: Vos, G. Swart, Lichtenberg, Kwaad, J. J. Hubelmeijer, Meester, Rugenbrink, Van Hout, Seljee, Kuipers.

„Rotterdam”: D. H. Möllenkamp, F. W. Naujoks, J. H. Möllenkamp, B. H. Bornkamp, Ph. Kets de Vries, A. Hagenaars, H. E. E. Dehnert, J. Voorburgh, I. Bouwman, J. W. Bruinsma.

P. J. van Dartelen en H. G. Teunisse met 15 (10) gelijk geëindigd in den wedstrijd om het kampioenschap van Haarlem. J. W. van Dartelen 14; S. M. Mons 13; H. T. Luif 12.

Fabre—Molimard 11—9.

Springer van Parijs naar Marseille vertrokken.

No. 3 (Maart).

H. G. Teunisse kampioen van Haarlem. Resultaat her-kamp tegen P. J. van Dartelen 4—2.

Een kampioenschap van België — in Brussel, Antwerpen, Luik enz. schijnt het damspel beoefenaren te vinden — in voorbereiding.

De N. D. B. heeft 22 vereenigen met 566 leden.

No. 4 (April).

M. A. Haye kampioen van Amsterdam, met 20 pnt. uit 11 partijen; 2. A. K. W. Damme 16; 3. Herm. de Jongh 14; 4. J. H. Vos 13; 5. I. J. de Jong 13; 6. H. Simons 11; 7. J. Groenteman 11; 8. A. Visser 10; 9. G. Swart 8; 10. J. Verdoner 8; 11. C. J. Lichtenberg 5; 12. Chr. Markus 3.

Competitie: Dordrecht kampioen tweede klasse Zuid.

Problemen naar opgegeven motieven.

No. 5 (Mei).

Zwolle kampioen van het Oosten.

J. Scheeres kampioen Provincie Groningen, met 9 pnt. uit 6 partijen; 2. R. Vonk.

No. 6 (Juni).

J. Fabricius hoofdredacteur van „Het Damspel”.

Competitie: G. S. II kampioen afd. Noord; G. S. III idem.

G. S. in alle klassen kampioen afdeling Noord.

In Frankrijk luidt de uitslag van een referendum, het z.g. blazen af te schaffen; 48 voor, 36 tegen. Voortaan dus geen „blazen” meer.

A. K. W. Damme, redacteur Partij-Analyses.

N. de Haas, redacteur „Kijkjes in de Damclubs”.

L. de Milleret, redacteur „Eindspelen”.

No. 7 (Juli).

Zondag 14 Mei Algemeene Vergadering.

De voorzitter, C. G. Vervloet, nog steeds door ziekte verhinderd.

C. D. Bordewijk, redacteur rubriek Binnenland.

C. J. Hinfelaar, redacteur rubriek Buitenland.

G. Lammers kampioen van Zuid-Holland, met 8 pnt. uit 6 partijen; 2. I. Millikowski 7; 3. J. J. de Boer 6; 4. D.

Wiersma 6; 5. J. C. v. d. Klein 5; 6. J. de Nie 5; 7. A. M. Olsen 5.

No. 8 (Augustus).

Oprichting Noordbrabantsche Districtsbond. A. van der Sluis, voorzitter.

Molimard wint Internationalen Vierkamp op de Koloniale Tentoonstelling te Marseille, met 9 pnt. uit 6 partijen; 2. Bonnard 6; 3. B. Springer 5; 4. Herm. de Jongh 4.

No. 9 (September).

Carel George Vervloet overleden (14 October 1849—30 Augustus 1922). Voorzitter van den Nederlandschen Dambond.

Reeds omstreeks 1890 bestond te Rotterdam een groepje personen, dat geregeld bijeenkwam om een dampartijtje te spelen. „Constant” werd in 1899 opgericht; oprichters C. G. Vervloet, Jozeph Blankenaar en J. H. Torley Duwel. Bij dit groepje sloten zich spoedig anderen aan: C. E. Mögle, A. J. M. Goudriaan, Jac. de Bruijn, J. P. Huibers, C. Blankenaar, S. Kan enz.

Vervloet was van stonde aan voorzitter, en betere keuze was niet mogelijk. Spoedig voeling met Fransche damvrienden: Leqlerg, Weiss, Bizot.

In 1906 Vervloet voorzitter van den nieuw opgerichten Nationalen Dambond. Onder zijn leiding groot.

In 1911, na fusie tusschen Nationalen en Algemeen Ned. Dambond tot Nederlandschen Dambond, voorzitter van dien Bond.

In 1912 op Vervloet's initiatief, en met steun van de heeren Jac. Musly c.s. groote internationale wedstrijd te Rotterdam.

Mr. Vervloet was de eerste, wien het brevet van „Meester Damspeler” werd uitgereikt, en hij heeft verscheidene malen het kampioenschap van Constant behaald.

Helaas in Maart 1921 een ongeval op straat, toen hij zich van de damclub huiswaarts begaf. Op 30 Augustus te Scheveningen overleden.

„Zijn spel was een afspiegeling van zijn persoon. Hij behandelde de partij in groote lijn, in het algemeen was het de klassieke partij in haar fijnen opbouw, die Vervloet

speelde. Listigheden, valletjes, of finesses hadden nooit veel attracties voor hem. Vervloet was de grootste liefhebber van het spel, dien ik ooit gekend heb. Hoewel leider van een der grootste ondernemingen in onze voornaamste havenstad, wist hij steeds tijd te vinden voor ons damspel. Laat onze dambeweging blijven zijn Stichter waardig."

J. de Haas.

No. 10 (October).

Damme—Vos (match 20 partijen) door Damme gewonnen met 21—19.

Damme—I. J. de Jong (match 10 partijen) door Damme met 11—9 gewonnen.

P. Kleute kampioen van Den Haag met 20 pnt. uit 12 partijen; 2. I. Millikowski met 19 pnt.

Haarlemsche Damclub bestaat 15 jaar.

H. Marchal redacteur „Buitenland", met medewerking van R. H. Hinderks.

J. H. Vos medewerker aan rubriek „Partij-Analyses" van Damme.

No. 11 (November).

Mutua Delectatio bestaat 10 jaar.

Van der Sluis kampioen van Den Bosch met 10 pnt. uit 6 partijen; 2. Burgerhof met 9 pnt.; 3. Sterk met 8 pnt.

Springer slaat Bonnard met 9—3.

Steeds meer komt de organisatie van een nieuw toernooi om het wereldkampioenschap, vooral in Frankrijk, naar voren.

No. 12 (December).

Probleem-rubriek met medewerking van A. D. Querido.

1923.

No. 1 (Januari).

J. H. Vos, kampioen van Nederland, met 9 punten uit 6 partijen; 2. A. K. W. Damme 8; 3. H. de Jongh 7; 4. I. J. de Jong 5; 5. I. Millikowski 5; 6. J. Noome 5; 7. C. J. Lochtenberg 3.

I. Millikowski wint den meestertitel (D. I. O.). In 1916 besloot hij door een simultaan van De Haas, het damspel serieus te gaan beoefenen. In de tweede afdeeling van D. I. O.

werd hij in het eerste jaar 2de, in het tweede jaar eerste. In het 4de jaar vereenigingskampioen. Kwam uit in Haagsche kampioenschappen en voorwedstrijden kampioenschap van Zuid-Holland. Steeds tweede. In 1921 no. 4 in de meesterwedstrijden. Thans meester met 11 van de 12 pnt., met 5 punten verschil met nr. 2.

No. 2 (Februari).

J. H. Vos begon zijn loopbaan als dammer in 1911 op 16-jarigen leeftijd als lid van het V. A. D. Spoedig van derde klasser tot eerste klasser. Steeds stijgend succes; leerling van De Haas. In 1920 behaalt hij den meestertitel met alle te behalen punten (14).

In het kampioenschap van Nederland 1920 tweede achter Prijs. In 1921 eveneens tweede, samen met Haye, achter Damme, weer met 1 punt verschil.

In kampioenschap van Amsterdam 1922 minder succes: 4/5 samen met I. J. de Jong. Dit mindere succes weer goed gemaakt door het kampioenschap van Nederland te winnen, en in het Kersttoernooi van het V. A. D., waarin Springer eerste werd, met slechts 1 punt voor op Vos, als tweede.

In den loop van 1919 verliet Vos het V. A. D., omdat hij meende daar geen voldoende gelegenheid te hebben tot serieuze beoefening van het spel. Hij sloot zich aan bij „Gezellig Samenzijn”.

Kersttoernooi van het V. A. D. 1. B. Springer 14 (10); 2. J. H. Vos 13; 3. A. K. W. Damme 12; 4. H. de Jongh 8; 5. M. A. Haye 7; 6. I. J. de Jong 6.

No. 3 (Maart).

P. J. van Dartelen kampioen van Haarlem met 16 punten uit 9 partijen; 2. P. J. Eype 13; 3. J. W. van Dartelen 11; 4. J. Lijcklama 11; 5. J. van Looy 10; 6. H. G. Teunisse 10; 7. F. A. Berkemeyer 8; 8. W. van Daalen 7; 9. S. M. Mons 4; 10. J. P. Exel Jr. 0.

Artikel „De beperking der remises”, door den Franschen dammer Fayet, naar aanleiding van Damme's desbetreffend voorstel.

Match Fabre—Springer: 11—7 voor Springer.

Tegen Dr. Molimard: 6 gespeeld, 4 verloren, 2 remise.

No. 4 (April).

Aankondiging van een serie extra artikelen over „De Nieuwe Speelwijze” door Herman Hoogland, wereldkampioen.

Oprichting Districtsbond Rotterdam.

G. J. A. van Dam tijdelijk probleemredacteur „Het Damspel”.

No. 5 (Mei).

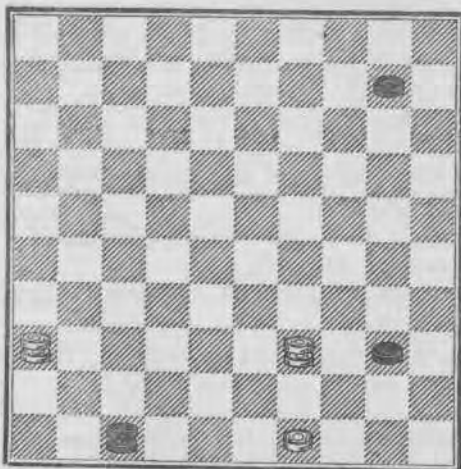
V. A. D. afdeelingkampioen Noord hoofdklasse, tevens, daar in het Zuiden niet gespeeld is, voor Nederland.

Haarlemsche Damclub II afdeeling kampioen 2de klasse.

Eerste artikel Herman Hoogland over De Nieuwe Speelwijze: Dammen slaan elkaar ook dwars en recht.

Voorbeeld:

No. 1.

Om onmiddellijk te winnen speelt wit 49—44. Zwart moet nu 40×49 slaan, en schijf 40 wordt dam. Nu wit 36—9, waarna de zwarte dam op 49 gedwongen is de witte dam op 39 te slaan naar veld 29 of 19, en wit alles wegneemt, slaande via de velden 49, 46 naar 5.

No. 6 (Juni).

Kampioenschap van Amsterdam 1923:

1. Herm. de Jongh 17 (11); 2. I. J. de Jong 15; 3. P. G.

van Hout 14; 4. C. J. Lichtenberg 13; 5. M. A. Haye 13; 6. L. Duitz 11; 7. G. Swart 10; 8. H. Koperberg 10; 9. J. H. Vos 9; 10. A. Visser 8; 11. W. Pieksma 8; 12. A. J. Mulder 4.

De Jongh: „'n uiterst correct speler met waarlijk brillante momenten.”

Springer oogst in Frankrijk succes met zijn blindséances.

Voortzetting beschouwingen Herm. Hoogland over „Een nieuwe speelwijze”: De partij in haar geheel, de problematiek, het eindspel bezien in het licht der nieuwe slagmogelijkheid.

No. 7 (Juli).

Contributieverlaging van f 3.— op f 2.— per lid per jaar. In Januari 1922 22 vereenigingen met ca. 575 leden.

Na 17 jaar de functie van eersten secretaris te hebben vervuld, neemt Henri J. van den Broek afscheid als zoodanig.

Competitie: G. S. III kampioen 3de klasse afd. Noord.

F. Benima en Chr. Schröder overleden.

A. van der Sluis kampioen van Den Bosch.

Voortzetting artikel Herman Hoogland: De Nieuwe Speelwijze: Twee dammen tegen een dam gewonnen.

No. 8 (Augustus).

Match Herman de Jongh—Springer in Zuid-Frankrijk na sensationeel verloop 10—10.

Voortzetting artikel Herman Hoogland: Remise-grenzen.

No. 9 (September).

Algemeene vergadering op 5 Augustus te Utrecht.

W. H. Lieve, eerste secretaris N. D. B.

P. Mahn kampioen van het district Rotterdam, met 23 pnt. uit 13 partijen; 2/3. D. H. Möllenkamp en Ph. Kets de Vries 18; 4. E. J. van Rijn 17; 5. A. Bakker 14; 6. H. G. van Mill 12; 7. J. Möllenkamp 12; 9. J. Vons 12; 10. D. Wiersma 12; 11. A. Man in 't Veld 9; 12. C. Romer 9; 13. W. Schoonenberg 9; 14. A. Koopmeiners 8.

Voortzetting artikel over „De Nieuwe Speelwijze”.

No. 10 (October).

Jozef Blankenaar bestaat 12½ jaar.

Kampioenschap van Noord-Brabant: 1. Th. Kling 8 (5); 2. L. Vermunt 7.

Fabre—Molimard 11—9 (om het kampioenschap van Frankrijk)).

Springer naar Canada om Beauregard te ontmoeten.
Besluit beschouwingen van Hoogland.

No. 11 (November).

Match Vos—Damme: 11—7 voor Damme

Wedstrijd om het wereldkampioenschap gemengd dammen (Springer—Beauregard) te Montreal. Canadeesch bord, 144 ruiten. Springer verliest 2 van de 5 partijen, 3 werden remise.

Match De Haas—Springer te Brussel, na 8 partijen: De Haas 11 pnt., Damme 5 pnt.

Het Damspel in Engeland, door G. L. Gortmans.

No. 12 (December).

J. H. Vos wederom kampioen van Nederland, met 11 pnt. uit 8 partijen; 2. A. Visser 9; 3. Herm. de Jongh 9; 4. I. J. de Jong 7; 5. C. J. Lichtenberg 4. Dubbele ronde.

J. Groenteman, H. J. Lize en W. Rustenburg eindigen gelijk in den voorwedstrijd om het meesterschap te Amsterdam (13 uit 9).

Damleven in Antwerpen onder leiding van Hollanders. (Prijs, Presburg en Buitenkant). Mogelijk ook met medewerking van De Haas en Damme.

1924.

No. 1 (Januari).

In de finale van den wedstrijd om den meestertitel eindigen J. Groenteman, P. Mahn en P. J. van Dartelen gelijk met 13 punten uit 9 partijen. Voorts: P. Schaaf 11; H. J. Lize 10; L. Vermunt 8; W. Rustenburg 7; A. Alblas 7; A. M. Olsen 6; J. H. G. Möllenkamp 3. Een herkamp tusschen de drie eerst-aankomenden is noodzakelijk.

Eindresultaat wereldkampioenschap gemengd spel:

Canadeesche bord: Springer—Beauregard 3—7; Poolsche bord: Springer—Beauregard: 5—5.

Eindresultaat match De Haas—Damme: 13—7 voor De Haas.

No. 2 (Februari).

Bezwaren van W. C. J. Polman tegen Hoogland's Nieuwe Speelwijze.

No. 3 (Maart).

R. C. Keller kampioen van Gelderland met 16 pnt. uit 8 partijen.

Voortzetting bezwaren Polman tegen de Nieuwe Speelwijze.

Problemistenwedstrijd naar opgegeven motieven.

No. 4 (April).

Competitie:

Dordrecht kampioen afd. Zuid hoofdklasse.

V. A. D. kampioen afd. Noord hoofdklasse.

R. Nolhuis wedstrijdleader afdeeling Noord.

Het ligt in de bedoeling een Meestertournooi te Marseille te organiseeren, met vele Nederlandsche spelers als deelnemers. De titel van wereldkampioen zou aan het winnen hiervan worden gegeven.

No. 5 (Mei).

Jaarverslag:

Op 1 Januari 1923 ca. 650 leden, einde 1923 ruim 900, in 35 vereenigen.

Haarlemsche Damclub II kampioen tweede klasse afd. Noord.

In den wedstrijd om het damkampioenschap van Amsterdam kwamen A. K. W. Damme, M. A. Haye en R. C. Keller gelijk aan met 17 punten uit 12 partijen. Verder: J. Groenteman 14; L. Duitz 14; W. Rustenburg 13; I. J. de Jong 10; G. Swart 10; H. Koperberg 10; A. Visser 10; J. A. Verdoner 9; C. J. Lichtenberg 8; H. Vos 7. Herkamp tusschen de eerste drie noodzakelijk.

No. 6 (Juni).

Artikel Van Dam vóór de Nieuwe Speelwijze.

Verder ook bijdragen van C. H. Broekkamp en A. Renooy naar aanleiding van Polman's critiek.

Beschouwingen van Maxim Fayet over het systeem-Hoogland. Voorstel van den schrijver tot een systeem Damme—Fayet.

No. 7 (Juli).

Match Vos—Damme in stand 8—0 voor Vos geëindigd.

Herman de Jongh, hoofdredacteur van „Het Damspel”.

Dordrechtsche Damvereeniging kampioen van Nederland

hoofdklasse door 11—9 overwinning op het V. A. D. in den eindstrijd.

P. J. van Dartelen wint den meestertitel, na herkamp met Groenteman en Mahn. Resultaat eerste herkamp: P. J. van Dartelen 7; P. Mahn 7; J. Groenteman 4. Resultaat tweede herkamp: P. J. van Dartelen—P. Mahn 4—2.

P. J. van Dartelen werd in Februari 1915 lid der „Haarlemsche Damclub“. Dank zij serieuze studie en vooral ook de goede lessen, welke hij in deze vereeniging ontving, ontpopte hij zich reeds spoedig als een speler met bijzonderen aanleg en aangeboren damtalenten. Het volgend jaar reeds werd hij op 18-jarigen leeftijd kampioen van H. D. C. Sindsdien bijna steeds kampioen van zijn club, evenals van de stad Haarlem. In 1920 nam hij op uitnoodiging deel aan het kampioenschap van Nederland en bezette van de tien deelnemers de vijfde plaats.

Thans voor de vierde maal dat Van Dartelen medespeelde in den wedstrijd om den meestertitel.

Competitie:

Jos. Blankenaar III kampioen derde klasse afd. Noord.

Internationaal Tournooi te Marseille:

1. B. Springer Jr. 15; 2. I. Weiss 14; 3. J. J. de Boer 10;
4. Ricou 8; 5. Garoute 7; 6. Revertégat 6.

Springer speelt zijn achtste blindpartij.

P. Schaaf redacteur Eindspel-rubriek.

No. 8 (Augustus).

Jaarvergadering op 29 Mei te Den Haag.

H. D. C. II clubkampioen van Nederland tweede klasse.

Repliek Polman over „De Nieuwe Speelwijze“.

No. 9 (September).

W. C. J. Polman en P. Schaaf eindigen met 14 pnt. uit 9 partijen gelijk in den wedstrijd om het kampioenschap van Den Haag; 3. A. Jacobs 13; 4. I. Millikowski 13; 5. H. J. A. Leltz 10; 6. W. Scholtes 8; 7. W. van der Werf 7; 8. L. W. Scholtes 4; 9. C. Spoelder 4; 10. G. H. Zaat 3.

G. L. Gortmans over het Engelsche spel.

Een praatje over motieven door G. L. Gortmans.

No. 10 (October).

E. van Rijn kampioen district Rotterdam met 12 pnt. uit

8 partijen (dubbele ronde); 2. J. J. de Boer 9; 3. D. H. Mollenkamp 9; 4. P. Mahn 8; 5. M. B. Braber 2.

W. F. Strijbos kampioen van Noord-Brabant, met 5 pnt. uit 3 partijen; 2. L. Vermunt 4 pnt.

Haarlemsche Damclub op tournee:

in Antwerpen: 14—6 overwinning op Antverpia;

in Parijs: 13—7 overwinning van de damier „Notre Dame” en Damier Parisien.

Het Canadeesch Dammen, door G. L. Gortmans.

S. Swart medewerker Eindspelrubriek.

No. 11 (November).

Blindséance van Springer in het V. A. D.: remise tegen I. de Boers.

Diverse opinies over „De Nieuwe Speelwijze”.

Voortzetting „Een praatje over Motieven”.

No. 12 (December).

Eindstrijd wedstrijd om den Meestertitel:

1. en 2. L. Duitz en R. C. Keller 12; 3. E. J. van Rijn 7; 4. W. F. Strijbos 7; 5. D. Wiersma 7; 6. P. Schaaf 6; 7. C. de Nie 3; 8. L. Vermunt 2.

Constant bestaat 25 jaar.

W. van Daalen redacteur Buitenland.

Rotterdamsch Damgenootschap—Franke de Winde, Antwerpen 28—0.

Voortzetting „Een praatje over motieven”.

1925.

No. 1 (Januari).

Canadeesch en Engelsch dammen, door G. L. Gortmans.

Rubriek: Damflitsen, door Wouter Hofland.

No. 2 (Februari).

V. A. D. kampioen hoofdklasse afd. Noord.

Indrukken van Herman de Jongh over het kampioenschap van Nederland: 1. Herm. de Jongh; 2/3. J. H. Vos en R. C. Keller; 4/6. L. Duitz, I. J. de Jong en P. J. van Dartelen; 7. I. Millikowski; 8. A. Visser; 9. F. Carlebur; 10. M. A. Haye; 11. J. Noome; 12. C. J. Lichtenberg.

R. C. Keller wint den meestertitel, na herkamp met L. Duitz: 5—1.

„Het resultaat van Keller, hoe schitterend ook, was verwacht. Na zijn buitengewone prestaties in de Kampioenschapstournooien van Gelderland en Amsterdam, was zijn naam gevestigd.

Keller en Duitz: namen, die den laatsten tijd meer en meer samen worden genoemd, kamp. van A'dam: Keller nr. 3; Duitz 4/5.

Voorwedstrijd meestertitel: Keller nr. 1; Duitz 2. Eindstrijd: 1. en 2. ex aequo. En in het Nationale kampioenschap weer: Keller 2/3 en Duitz 4/6".

Voortzetting „Een praatje over motieven", door Gortmans. No. 3 (Maart).

Districtsbond Den Haag opgericht.

No. 4 (April).

Reglement Plagiaat-commissie.

P. J. van Dartelen en J. W. van Dartelen eindigen gelijk in den kampioensstrijd van Haarlem met elk 14 punten; 3. W. van Daalen 12; 4. Mr. P. F. Westerling 11; 5. Chr. Visse 10; 6. S. M. Mons 10; 7. Aebe de Jong 10; 8. F. A. Berkemeyer 8; 9. J. Lyclama 7; 10. G. P. Heck 7; 11. J. van Looy 6.

G. L. Gortmans, redacteur Buitenland „Het Damspel".

DE DICHTERS VAN HET DAMSPEL:

G. J. A. van Dam:

„Een korte vleugelaanval doet Vos of Bonnard te voorschijn komen, flankspel roept Marius Fabre op, centrumspel doet me aan Hoogland denken, tijdnood aan Lochtenberg, een zwaar bevochten remise aan Presburg, enz. enz. Maar ook... ik kan geen probleem zien, of het herinnert me aan den jeugdigen leider (den gangmaker, zooals Mantel hem noemt) der Nederlandsche problemistenwereld, G. J. A. van Dam... Schrijver van vele artikelen, heeft een enorm aantal problemen gecomponeerd, was jaren geleden reeds bestuurslid van een Haagsche damclub, had zitting in verschillende commissies en was ten slotte ook nog inspecteur bij de geheime politie in Rijksdienst." Herm. de Jongh.

No. 5 (Mei).

Jaarverslag:

1 Januari 1925: 52 clubs met ca. 1300 leden.

Eindresultaten competitie:

Haarlemsche Damclub kampioen tweede klasse afd. Noord.

Vlaardingsche Damvereniging kampioen tweede klasse afd. Zuid.

Bossche Damclub kampioen tweede klasse afd. Noord-Brabant.

In de finale werd, na toevoeging van W. Z. D. V., Arnhem, H. D. C. II kampioen.

J. Fabricius neemt afscheid als penningmeester van den N. D. B.

J. Voorburgh, Rotterdam, penningmeester.

Voorbereidende maatregelen Wereldkampioenschap te Parijs.

Nog steeds is nog niet voorzien in de vacature-Vervloet.

W. J. A. Matla en J. Groenteman Jr. herkozen als commissarissen in het bestuur van den N. D. B.

W.Z.D.V., Arnhem, kampioen Oostelijke tweede klasse.

Wereldkampioenschap te Parijs definitief vastgesteld van 30 Mei tot 11 Juni.

D. O.S., Amsterdam, viert haar 10-jarig bestaan.

DE DICHTERS VAN HET DAMSPEL:

G. L. Gortmans:

„Groot problemist, uitmuntend journalist en verwoed verzamelaar. Verder een zeer listig speler en geestig analysator en ten slotte een ijverig propagandist. In een woord: een strijder voor de dambeweging... Het sportieve kwam bij hem na het artistieke... als geschiedvorscher en als problemist gaat hij zeer wetenschappelijk te werk. Niemand heeft een zoo uitgebreide verzameling damtijdschriften, boeken, artikelen enz. als hij, en ook is er niemand zoo thuis in de oude en moderne problematiek op alle drie de damborden. Zijn genialiteit deed hier de rest en de composities van zijn hand zouden vroeger voor onmogelijk gehouden zijn geworden en doen thans nog wonderlijk aan”. Herm. de Jongh.

Het Damspel in Ned.-Indië, door Gortmans.

No. 6 (Juni).

R. C. Keller kampioen van Amsterdam, met 19 pnt. uit 11 partijen; 2. J. H. Vos 18; 3. M. A. Haye; 4. Herm. de

Jongh; 5. I. J. de Jong. Verder: Rozelaar, Koperberg, J. Swart, G. Swart, Lochtenberg, Ereira en Kwieser.

Nabeschooving over het kampioenschap van Amsterdam.

Uit de geschiedenis van het damspel: een onbekend manuscript door Isaac van Emden (1803—1805) ... G. L. Gortmans.

Wie is de sterkste? door P. Vogel.

Voortzetting: „Een praatje over motieven”.

No. 7 (Juli).

Mr. S. de Jong voorzitter van den Nederlandschen Dambond.

WERELDKAMPIOENSCHAP te Parijs.

1. Bizot 27 (18); 2. M. Fabre 23; 3. R. C. Keller 22; 4. J. H. Vos 20; 5. Herm. de Jongh 20; 6. H. Hoogland Jr. 18; 7. P. J. van Dartelen 16; 8. Dumont Fils 14; 9. M. Causse 11; 10. P. Sonier 9.

Dubbele ronde. Hoogland's remises in de tweede helft, behalve die tegen Keller, zijn reglementair.

Vele interessante nabeschoovingen van Herman de Jongh, A. K. W. Damme (uit „De Telegraaf”) e.a.

Beroemde winst van Vos tegen Fabre.

R. de Widt kampioen van Tiel en omstreken, met 17 pnt. uit 9 partijen.

M. B. Braber kampioen district Rotterdam, met 14 pnt. uit 9 partijen; 2. E. J. van Rijn 13; 3. P. Mahn 12; 4. H. C. van Miel 9; 5. D. Wiersma 9; 6. J. de Bruijn Jr. 8; 7. A. Koopmeiners 8; 8. A. M. Olsen 7; 9. W. van Aalst 5; 10. C. J. Saarloos 5.

W. C. J. Polman kampioen van Den Haag.

P. J. van Dartelen kampioen van Haarlem, na herkamp met zijn broer.

D. Stunnenberg, kampioen van Nijmegen.

No. 8 (Augustus).

Jaarvergadering op 21 Mei.

Mr. S. de Jong, hoewel een vurig bewonderaar en groot liefhebber van ons spel, heeft zich nimmer op den voorgrond geplaatst. Na damwerken bestudeerd te hebben, bracht een toeval hem in aanraking met den heer G. van Leeuwen, destijds lid van het V. A. D., oud-probleemredacteur van „Het

Damspel". Op het Gymnasium won De Jong den eersten prijs in de dam- en schaakclub, in hetzelfde jaar, dat Euwe op den schaakprijs beslag legde. Sedert 1915 lid van het V.A.D. Reeds in 1916 neemt hij deel aan de meesterwedstrijden, waarin hij zijn gemiddelde behaalt. Nadien nooit meer in belangrijke persoonlijke wedstrijden. Veel in contact met De Haas; clubje Belinfante, Gortmans, De Jong, Mantel en Van der Meer. Ofschoon niet meer in groote wedstrijden uitkomende, zocht De Jong toch voortdurend contact met sterke spelers, o.a. door matches met Herm. de Jongh, terwijl hij van alles, wat op damgebied verscheen, steeds met groote belangstelling kennis nam.

Match A. K. W. Damme—R. C. Keller 5—7.

No. 9 (September).

G. Burgerhof kampioen van Den Bosch, met 11 pnt. uit 8 partijen; 2. Sajat 11 pnt., na herkamp.

K. Stolp kampioen van Wormerveer en omstreken, met 15 pnt. uit 9 partijen; 2. en 3. C. Janneman en B. Ris 14.

R. C. Keller redacteur Partijanalyses.

DE DICHTERS VAN HET DAMSPEL.

Dr. M. J. Belinfante.

„Nog economischer vaak dan Van der Meer dit was en steeds strevend naar schoone, der partij gelijkende schikking der stukken, heeft Belinfante zijn beste, want meest aesthetische werk geleverd in miniaturen, waarbij de moeilijkheid der oplossing ondergeschikt was gemaakt aan de schoonheid van de afwikkeling. Zijn beste werk lijkt partijstanden Belinfante is voor alles een harmonisch gestemd, goed mensch, dus muzikaal in den zin van muziekminnend. Belinfante is in de tweede plaats een intelligent mensch met fijne smaak Belinfante's problemistenbloeitijd valt samen met die van Gortmans, Van der Meer en Mantel, tusschen wie eenige jaren nauwe samenwerking bestond Is ongeveer dertig jaar oud. Leeraar in de wis- en natuurkunde.

S. de J. (ong)

No. 10 (October).

Nieuws uit Rusland.

Herm. de Jongh—R. C. Keller-match 6—6.

De notatie Sonier toegelicht.

No. 11 (November).

M. Beem kampioen van Gelderland, met 14 pnt. uit 9 partijen; 2. I. Beem 13.

No. 12 (December).

Competitie:

Wormerveer I kampioen 2de klasse Noord.

Excelsior I kampioen 3de klasse Noord.

Uit de geschiedenis van het damspel II.

1926.

No. 1 (Januari).

Een vergelijking der drie damspelen, door Willy Beuregard.

DE DICHTERS VAN HET DAMSPEL.

„C. Blankenaar was, wat men alleen mag zeggen van een ongemeen talent, dat werd gesteld ten dienste van het goede en het schoone: een genie. Zijn materie was het eindspel... men kan genieten van Blankenaar's scheppingen als die van Beethoven, zonder de verplichting b.v. den volgenden dag een Nieuwjaarswensch in „C dur“ te kneden.”

A. K. W. Damme.

No. 2 (Februari).

I. Presburg wint den meestertitel met 18 punten uit 11 partijen; 2. J. Stormmesand, Zaandam 15; 3. W. Burgerhof, Den Bosch 13; 4. H. Keuning, Amsterdam 13; 5. L. Duitz, Amsterdam 12; 6. A. Jacobs, Den Haag 10; 7. W. C. J. Polman, Den Haag 10; 8. W. van Aalst, Rotterdam 9; 9. J. H. de Hoogh 9; 10. C. Hovius, Hilversum 9; 11. G. Pors, Dordrecht 8; 12. P. Mahn, Rotterdam 6.

„De eindstrijd was eigenlijk een groote verrassing. Al die spelers met hun mooie titels en schitterende prestaties, al die jonge menschen, ieder op zichzelf de hoop van zijn stad of vereeniging, allen werden op verpletterend overtuigende wijze verslagen door een man, die de laatste tien jaar in bijna geen wedstrijd van beteekenis is uitgekomen. De veteraan I. Presburg nam vanaf de eerste ronde de leiding, om die niet weer af te staan. Presburg's overwinning is daarom van zoo bijzondere beteekenis, omdat deze zich, reeds jaren geleden, door een eigenaardige beslissing van het

toenmalige bondsbestuur, den meestertitel zag ontgaan. Wel behaalde hij nadien nog successen in locale tournooien en clubwedstrijden; zijn meesterillusies schenen echter verdwenen. Totdat het „on revient toujours” ook hem te machtig werd en met onverwoestbare energie, een energie, waarop de tijd geen vat schijnt te hebben gehad, bestreed hij zijn 25 tot 35 jaar jongere concurrenten.”

(Resultaat van Presburg in den voorwedstrijd: 15 pnt. uit 11 partijen).

J. H. Vos en A. K. W. Damme eindigen gelijk in den wedstrijd om het kampioenschap van Nederland: 1. en 2. J. H. Vos en A. K. W. Damme 16 pnt. uit 12 partijen; 3. P. J. van Dartelen 13; 4. I. J. de Jong 12; 5. 6. en 7. Herm. de Jongh, I. Millikowski en C. J. Lichtenberg 9.

No. 3 (Maart).

Vos kampioen van Nederland door 4—2 zege op Damme.
DE DICHTERS VAN HET DAMSPEL.

„G. Mantel bloeide op tot een problemist als er slechts weinigen zijn. Hij wette het genie van zijn Twentschen geest aan de wilde perspectieven van Gortmans en de harmonische klaarheid van Belinfante. Hij is, zoo niet de schepper, dan toch een der helden van den lokzet en niets heeft meer zijn liefde dan de variantenstudie.” (S. de Jong).

No. 4 (April).

Wat is problematiek? door Geo van Dam.

No. 5 (Mei).

Jaarverslag.

Bij den aanvang van het jaar 52 clubs met 1300 leden, thans 70 clubs met 1700 leden.

W. Z. D. V., Arnhem, clubkampioen van Nederland 2de klasse (in de finale: D. I. O., Roosendaal, Wormerveer en W. Z. D. V.).

H. D. C. I kampioen hoofdklasse afd. Noord.

Zaandam kampioen 2de klasse afd. Noord A.

Hilversum kampioen 2de klasse afd. Noord B.

J. H. Vos kampioen van Amsterdam met 22 punten uit 12 partijen; 2. A. K. W. Damme 18; 3. M. A. Haye 18; 4. W. Rustenburg 14; 5. Herm. de Jongh 11; 6. G. W. Spittuler 11; 7. M. Markus 11; 8. H. Koperberg 10; 9. I. J. de Jong

9; 10. C. J. Lochtenberg 9; 11. J. Ereira 8; 12. O. J. B. van der Sleen 8; 13. Nico de Vries 7.

No. 6 (Juni).

Algemeene vergadering 13 Mei in Den Haag. Hoofdredactie „Het Damspel” afgetreden. Bondssecretariaat tijdelijke hoofdredactie.

Competitie:

Afd. Zuid eerste klasse „Rotterdam” kampioen. In de tweede klasse Zuid werd na herkamp met Dordt 2 Constant 2 kampioen.

B. Slegtenhorst kampioen van Leiden, met 11 pnt. uit 6 partijen; 2. O. G. van Veen 10.

„Jozef Blankenaar” bestaat 15 jaar.

Bergen op Zoom na 12—8 zege op Steeds Beter 2de klasse kampioen van Brabant.

Joël Roselaar overleden, vroeger lid van het V. A. D., later van „Van Embden”.

Voortzetting permanente cursus in probleemconstructies, door G. J. A. van Dam.

No. 7 (Juli).

Haarlemsche Damclub door 12—8 zege op W. Z. D. V., Anrhem, hoofdklasse kampioen van Nederland.

W. Bemer Jr. kampioen van Tiel, met 16 pnt. uit 10 partijen; 2. H. van Keulen 15 pnt.

Een verdediging van het Engelsche spel, door J. Alexander.

Fabre slaat Bizot met 12—8 en wint den wereldtitel.

„Het Sprookje van de Grieksche en Romeinsche afkomst van het Damspel.”

No. 8 (Augustus).

Aanvullingen wedstrijdreglement.

C. Janneman na herkamp met P. Mahn kampioen district Rotterdam, met 17 pnt. uit 11 partijen; 2. P. Mahn 17; 3. M. B. Braber 16; 4. W. van Aalst 15; 5. D. Möllenkamp 14; 6. D. Wiersma 11; 7. H. G. van Mill 10; 8. J. Möllenkamp 10; 9. A. Koopmeiners 8; 10. J. van Doorn 6; 11. J. J. de Bruijn 5; 12. N. de Jong 3.

Massakamp Haarlemsche Damclub—Gezellig Samenzijn:

1924: Haarlem wint met 42—32;

1925: G. S. wint met 40—26;

1926: G. S. wint met 47—21, of wel 129—79 voor G. S. Redacteur rubriek „Partij-Analyses”: W. C. J. Polman. Voortzetting cursus problematiek Geo van Dam. No. 9 (September).

Zaandam tweede klasse kampioen van Nederland.

R. D. G. kampioen tweede en derde klasse afd. Zuid.

J. W. van Dartelen kampioen van Haarlem, na herkamp met H. G. Teunisse. Eindstand: H. G. Teunisse en J. W. van Dartelen 18; P. J. van Dartelen en Aebe de Jong 15; F. A. Berkemeyer 14; G. P. Heck 13; J. van Looy 12; W. van Daalen 11; Chr. F. Visse 10; J. Poppen en W. de Goede 8; W. J. Teunisse en D. A. van Abs 7; allen uit 12 partijen.

M. van Rees met 25 uit 15 kampioen van Dordrecht; 2. M. Kleyn 24; 3. G. Pors en Ir. W. Vrijland 21 pnt.

Vierkamp D. O. S., met Springer als gast:

1. J. Groenteman 5; 2. B. Springer 4; 3. L. Duitz 2; 4. I. Presburg 1.

Voortzetting cursus problematiek Geo van Dam.

Voortzetting artikel over „Het Sprookje van de Grieksche en Romeinsche afkomst van het Damspel”.

Damflitsen: „Het Economisch Probleem”, motief: G. L. Gortmans, bewerking G. Mantel.

No. 10 (October).

D. Jureka kampioen van Gelderland, met 16 pnt. uit 9 partijen; 2. W. Versluis 14; 3. Kortlever 14.

Slot artikel: „Het Sprookje van de Grieksche en Romeinsche afkomst van het Damspel.”

No. 11 (November).

W. C. J. Polman kampioen van Den Haag, met 11 pnt. uit 8 partijen; 2. G. J. Bijlsma 10; 3/6. J. F. Kuijer, J. H. de Hoogh, J. A. A. van Leeuwen, M. Vermeulen 9; 7. R. van Frank 6; 8. C. de Nie 5; 9. K. Mantel 4.

A. Jacobs medewerker Eindspelrubriek.

„Elck wat wils” rubriek van J. W. van Dartelen.

No. 12 (December).

Oostelijke Districtsbond opgericht. G. Mantel, Hengelo, voorzitter; A. Mantel, Hengelo, secretaris.

B. Ris kampioen van de Zaanstreek, met 15 uit 10 partijen. De heeren De Jong, Ofman, Van Hoorn en May ein-

digen op de tweede plaats met 12 punten; Stolp 11; Fris 10; Stormmesand 8; Van Hattum en Fritz 7; N. Dekker 4.

Simultaanséance Springer blindspel (2 partijen).

Nieuw systeem voor oplossers problemen: permanente serie-wedstrijd.

1927.

No. 1 (Januari).

J. Fabricius tijdelijk hoofdredacteur „Het Damspel“, met R. C. Keller als technisch medewerker.

G. S. kampioen afd. Noord hoofdklasse.

Dordrecht kampioen afd. Zuid hoofdklasse.

No. 2 (Februari).

D. I. O. kampioen hoofdklasse afd. Den Haag.

Beschouwing over Blindspel.

Springer kampioen van Parijs, Herm. de Jongh 2, vóór o.a. Bizot.

No. 3 (Maart).

Jaarverslag eerste secretaris.

Ledental stationnair gebleven (1700), aantal vereenigingen gestegen van 70 tot 75.

No. 4 (April).

R. C. Keller kampioen van Nederland met 19 pnt. uit 13 partijen; 2. A. K. W. Damme 15; 3. J. F. Kuyer 14; 4. P. J. van Dartelen 13; 5. I. J. de Jong 12; 6. J. Noome 10; 7. C. J. Lochtenberg 5.

J. H. Vos trok zich, met 8 punten uit 6 partijen, wegens familieomstandigheden terug.

Vierkamp V. A. D.: Springer, Keller, Damme en Haye. Eindstand: 1. Keller 10; 2/3. Damme en Springer 9; 4. Haye 8. Drie ronden gespeeld; van de 18 partijen werden er 16 remise.

No. 5 (Mei).

Gezellig Samenzijn kampioen van Nederland (in de finale: G. S., Dordrechtsche Damvereeniging, D. I. O., Den Haag en W. Z. D. V., Arnhem).

C. D. A. kampioen afd. Noord tweede klasse, groep A.

Haarlemsche Damclub idem, groep B.

Strijen en R. A. D. I idem groepen A en B afd. Rotterdam.
D. O. S. 2 kampioen tweede klasse afd. Den Haag.
H. D. C. 2 wint herkamp van C. D. A., R. A. D. I wint
herkamp van Strijen.

Keller's indrukken over V. A. D.-vierkamp.

No. 6 (Juni).

W. C. J. Polman wint den meestertitel, met 12 punten uit
8 partijen; 2. B. Ris 10; 3/5. D. Jureka, Chr. Markus en W.
Rustenburg 9; 6. J. J. Roels 7; 7. J. Bal 6; 8. G. Burgerhof 6;
9. H. G. van Mill 4.

Polman is lid van Mutua Delectatio. Leerde het damspel
kennen door simultaanséance van Herman Hoogland te
Beverwijk in 1912 en werd lid van de Beverwijksche Dam-
club. In 1917 lid van „Haarlem”, van welke vereeniging tot
1920 lid en kampioen. In dit laatste jaar goede successen in
de meesterwedstrijden.

Vertrek naar Den Haag, waar hij eenige jaren nonactief
blijft. In 1923 lid van M. D. In 1924 kampioenschap van
Den Haag: gelijk geëindigd met Schaaf, herkamp verloren
met 3—5. 1925 en 1926 ongeslagen kampioen van Den Haag.

Vanaf 1924 kampioen van M. D.

Polman deed vroeger, voor 1920, veel aan problematiek.
Van zijn hand verschenen ook artikelen over de nieuwe
speelwijze van Herm. Hoogland, terwijl hij tevens met tegen-
voorstellen kwam.

Redacteur Partij-analyses „Het Damspel”.

Eerste competitie in het Oosten:

Enschedesche Damclub kampioen eerste, Goor kampioen
tweede klasse.

H. W. Zitman kampioen van Haarlem, met 15 pnt. uit 9
partijen; 2. 3. en 4. J. W. van Dartelen, Aebe de Jong en
Chr. F. Visse 11; 5. H. Greeuw 10; 6. F. A. Berkemeyer 8;
7. H. G. Teunisse 7; 8. en 9. J. P. van Eyck en J. Poppen 6;
10. J. van Looy 5.

No. 7 (Juli).

Jaarvergadering op 26 Mei in Rotterdam.

J. Fabricius hoofdredacteur.

Discussies over a.s. Olympische Spelen: het ligt in de bedoeling ook een groot damtournooi te houden.

De N. D. B. heeft een Bondsinsigne vervaardigd.

No. 8 (Augustus).

H. D. C. II clubkampioen van Nederland.

W. F. Verburg kampioen district Rotterdam, na herkamp met Niestadt, Mahn en Koopmeiners. Eindstand: 1. W. F. Verburg 9 (6); W. H. Niestadt 6; P. Mahn 5 en Koopmeiners 4.

A. D. Querido overleden.

Bizot wint het Meestertournooi van de Damier Parisien, vóór Fabre, Weiss, Springer en Herm. de Jongh.

No. 9 (September).

Gezellig Samenzijn, Amsterdam, viert haar 20-jarig bestaan

P. Smulders kampioen van Tilburg 15 (9); B. Grootsoo 12.

A. Jacobs (Mutua Delectatio) kampioen van Den Haag, met 22 (14); 2/3. J. H. de Hoogh en G. J. Bijlsma 21; 4. J. Verhoeve 20; 5. J. F. Kuijer 19; 6. J. J. Kemmers 18; 7. C. de Nie 16; 8. R. van Frank 13; 9. W. Hoekstra 12; 10. J. Koegler 11; 11. J. Poons 11; 12. C. Breedijk 9; 13. J. Schwencke 8; 14. C. J. J. Diederik 5; 15. W. F. Bolle 4.

No. 10 (October).

Aanvulling wedstrijdreglement.

H. Zegeling kampioen van Eindhoven, met 17 (10).

No. 11 (November).

Districtsbond Haarlem opgericht.

„Het Laboratorium van den Problemist" (naar aanleiding van de stelling Manoury), door C. Blankenaar.

No. 12 (December).

W. H. Niestadt, Vlaardingen, kampioen van Zuid-Holland, met 9 uit 6; 2. W. Verburg, eveneens 9 (resultaat herkamp 5—3 voor Niestadt); 3. M. Kleyn 6; 4. A. Bijlsma 6; 5. J. H. de Hoogh 4; 6. J. F. Kuijer 3; 7. A. J. A. Koopmeiners 1.

1928.

No. 1 (Januari).

D. Jurcka kampioen van Gelderland; 2. D. Stunnenberg. Mutua Delectatio viert haar vijftienjarig bestaan.

No. 2 (Februari).

Gezellig Samenzijn en Haarlemsche Damclub afdeeling-kampioenen Noord hoofdklasse.

Door 2 overwinningen H. D. C. in de finale.

„Rotterdam“ kampioen hoofdklasse afd. Rotterdam.

Jeremias Swart (Van Embden) overleden.

No. 3 (Maart)

Olympiade-verloting in vollen gang.

W. Rustenburg wint den Meestertitel (na eerste te zijn geworden in halven eindstrijd en voorwedstrijd te Amsterdam):

1. W. Rustenburg 7 (5); 2. A. Jacobs 6; 3. J. Kwieser 5; 4. G. Burgerhof 4; 5. P. G. van Engelen 4; 6. J. F. Kuyser 4. Rustenburg is lid van Gezellig Samenzijn.

A. K. W. Damme kampioen van Nederland, nadat de vier eersaankomenden elkaar onderling nog hadden ontmoet.

Eindstand: 1. A. K. W. Damme 13 (10); R. C. Keller, W. C. J. Polman en J. H. Vos 12 (10); 5. P. J. van Dartelen 7 (7); 6. I. J. de Jong 7 (7); 7. W. N. Niestadt 3 (7); 8. C. J. Lichtenberg 2 (7).

No. 4 (April).

Jaarverslag secretaris.

76 vereenigingen met ca. 1700 leden.

Amsterdam wint van Antwerpen met 13—7.

No. 5 (Mei).

Fusie tusschen den Amsterdamschen Dambond en den A. D. B. 1928.

Haarl. Damclub clubkampioen van Nederland hoofdklasse.

Haarl. Damclub kampioen afd. Noord 2de klasse na herkamp met Blijdenstein I.

Almelo I kampioen eerste klasse comp. Oost. Dbd.

Nijverdal kampioen tweede klasse comp. Oost. Dbd.

Springer wint het Paaschtournooi te Marseille tezamen met Bonnard; 3. Fabre; 4. en 5. Bêlard en Ricou.

No. 6 (Juni).

Jaarvergadering op 17 Mei te Utrecht.

E. E. D. te Eindhoven kampioen tweede klasse district Noord-Brabant.

Biografie A. K. W. Damme:

Thans ruim 30 jaar, begon hij zijn loopbaan als dammer door boekenstudie. Door het tournooi te Rotterdam in 1912 sloot hij zich aan bij „Constant”. Onmiddellijk eerste in de eerste klasse van „Constant”, en het jaar erna in de hoofdklasse, na herkamp met Woudenberg.

In 1913 neemt Damme deel aan de meesterwedstrijden, waarin hij 16 pnt. uit 13 partijen behaalde. I. J. de Jong behaalde toen den titel. In 1915 tweede met 15 pnt.; Ten Brink werd met 17 pnt. eerste. Na eenige jaren van niet-deelname won Damme den meestertitel in 1919 met 10 pnt. uit 7 partijen. In hetzelfde jaar werd Damme ook kampioen van Zuid-Holland. Reeds vóór het behalen van den meestertitel nam Damme op uitnoodiging deel aan den wedstrijd om het Nederlandsch kampioenschap, waarin hij tweede werd met 13 pnt.

In 1921 werd hij kampioen van Nederland, doch daarna vertoonde zich bij hem een opmerkelijke depressie. Reeds in 1915 maakte Damme de beperking der remise tot een onderwerp van bespreking met anderen, en in 1921 lanceerde hij zijn denkbeelden daarover. Tot de oorzaken zijner depressie dient ook de opkomst van het flankspel te worden gezocht, dat niet met zijn spelopvattingen strookte. In 1927 wederom kampioen van Nederland.

Ook als schrijver maakte Damme naam: redacteur van „De Telegraaf” en schrijver van „Zwart-Wit”, terwijl de herdrukken van de boeken van De Haas en Battefeld door hem werden verzorgd.

P. Schaaf wederom Eindspelredacteur.

No. 7 (Juli).

„Het Phantasieprobleem in de probleem-kunst“, door Ph. J. Ham.

No. 8 (Augustus).

J. J. de Boer wint den Miss Blanche-Beker (Rotterdam) voor de derde maal definitief.

„De geschiedenis van het damspel“: De Poolsche Kunst. No. 9 (September).

M. Kleyn kampioen van Dordrecht met 19 pnt. uit 11, Dr. M. van Rees 18 (titelhouder 1926 en 1927), A. C. de Wit en G. Pors 15, H. G. van Mill 12, A. Bax 11; de overige deelnemers hadden minder punten.

M. Kleyn titelhouder 1924 en 1925.

Voortzetting: „De geschiedenis van het damspel“.

No. 10 (October).

G. Boost kampioen van Breda met 23 pnt., A. Bijl 22 en J. F. v. d. Zwaan 21 pnt.

Herm. Muller kampioen van IJmuiden, met 20 uit 11.

R. C. Keller redacteur „Kijkjes in de damclubs“.

No. 11 (November).

Eindresultaat WERELDKAMPIOENSCHAP TE AMSTERDAM (Militiezaal), van 20—30 October:

1. B. Springer, wereldkampioen, 31 uit 22 (ongeslagen);
2. en 3. Herm. de Jongh en A. Molimard 26; 4. , 5. en 6. M. Bonnard, M. Fabre en W. Rustenburg 25; 7. S. Bizot 23;
8. J. F. Kuijer 20; 9. en 10. J. Bélard en J. H. Vos 17; 11. I. Weiss 15; 12. W. C. J. Polman 14.

Er werd een dubbele ronde gespeeld. Officieele belangstelling van het Amsterdamsche Gemeentebestuur en Fransch Consulaat.

In korte interviews laten alle deelnemers zich erover uit, dat Springer onbetwist de sterkste is geweest. Ieder is vol lof over de geweldige organisatie, welke op eminente wijze door de heeren Van Baalen, Lieve en Van Dartelen werd geleid.

Er werden per dag twee partijen gespeeld, in een tempo van 25 zetten per uur.

Dit nummer bevat voorts een interessante nabeschuwing, ook van technischen kant gezien, door R. C. Keller.

Interessant is ook het volgende staatje omtrent den speeltijd door de deelnemers gebruikt:

Deelnemers	Aantal zetten	Gebr. tijd uur mnt.	Besch. tijd uur	Overschot uur mnt.
A. Belard	1124	40.44	45	4.16
S. Bizot	1230	34.36	49	14.24
N. Bonnard	1176	40.32	47	6.28
M. Fabre	1254	23.37	50	26.23
Dr. A. Molimard	1184	44.26	47	2.34
I. Weiss	1199	19.37	48	28.23
H. de Jongh	1263	40.28	51	10.32
J. F. Kuijer	1245	47.20	50	2.40
W. C. J. Polman	1253	41.38	50	8.22
W. Rustenburg	1193	45.—	49	4.—
B. Springer	1193	24.—	48	24.—
J. H. Vos	1194	41.32	48	6.28

No. 12 (December).

Eindstand voor-wedstrijd Wereldkampioenschap (nationaal kampioenschap hoofdklasse):

B. Ris, Wormerveer 9 (7); J. F. Kuijer, Den Haag 8; G. W. Spittuler, Amsterdam 8; L. van Santen Kolff, Utrecht 7; J. B. Sluiter, Haarlem 7; D. Jureka, Arnhem 6; J. Bal, Rotterdam 6; G. Burgerhof, Den Bosch 5.

Aangezien noch Ris noch Spittuler gelegenheid hadden om deel te nemen, verdedigde Kuijer als zesde Hollander de Nederlandsche kleuren.

De fusie tusschen de beide Amsterdamsche districtsbonden is nog steeds geen feit, aangezien de onderhandelingen zijn mislukt.

Voortzetting technische beschouwing R. C. Keller (wereldkampioenschap).

Statistiek betreffende de gespeelde openingen in het wereldkampioenschap:

78×32—28 opening 24×33—28 open. 16×34—29 open.
12×34—30 opening 1×31—27 open. 1×31—26 open.

1929.

No. 1 (Januari).

Massakamp Haarl. Damclub—G. S. 29—19 voor G. S. Amsterdam—Rotterdam 7—13.

Voortzetting: „De geschiedenis van het damspel”.

No. 2 (Februari).

Eindstand finale meesterwedstrijden: 1. en 2. B. Ris 7 (5); W. F. Verburg 6 (5); J. B. Sluiter Jr. 5 (5); M. Vermeulen 3 (5); C. Kortlever 2 (5). Ris en Spittuler moeten een herkamp spelen.

J. H. Vos en J. Groenteman eindigen gelijk in het V.A.D.-toernooi, en spelen een herkamp van 5 partijen, welke in 5—5 eindigt. Pas de achtste partij werd beslissend in het voordeel van Vos, die daarmee den beker won.

No. 3 (Maart).

Damclub „Haarlem” bestaat 25 jaar.

Artikel over „De openingen in theorie en practijk”.

No. 4 (April).

Jaarverslag secretaris.

Ledental teruggelopen tot ca. 1400, door het uittreden van eenige Amsterdamsche vereenigingen in verband met de te Amsterdam bestaande geschillen, welke uitgroeiden tot een conflict tusschen den N. D. B. en Amsterdamschen Dambond 1928.

Kampioenschap van Nederland 1928 niet gespeeld.

Artikel „De openingen in theorie en practijk”, door W. C. J. P(olman).

No. 5 (Mei).

Oplossing van de Amsterdamsche kwestie in zicht: G. S., Amsterdam, wederom lid van den N. D. B.

Voortzetting „De openingen in theorie en practijk”.

No. 6 (Juni).

Herkamp tusschen de heeren G. W. Spittuler en B. Ris, die gelijk eindigden in den wedstrijd om het meesterschap, door den heer G. W. Spittuler met 4—2 gewonnen, waardoor deze den meestertitel behaalde.

H. D. C. I kampioen hoofdklasse afd. Noord. (Eenige Amsterdamsche clubs kwamen wegens de bestaande geschillen niet uit).

„Rotterdam” kampioen hoofdklasse afd. Zuid.

„Mutua Delectatio” kampioen hoofdklasse afd. Den Haag.
Twente's Eerste kampioen hoofdklasse Oost.

J. J. Kaan, Sluiskil, kampioen van Zeeland, met 21 uit 14;
2. S. J. Boogaart, Zuidzande en I. Verhage, Nieuwvliet, met
17 pnt. In 1927 de 70-jarige J. Luteijn te Groede kampioen;
in 1928 J. A. Risseeuw te Zuidzande.

J. B. Sluiter Jr. kampioen van Haarlem met 17 punten uit
10 partijen; 2. J. W. van Dartelen 15; 3. J. P. van Eyck 13;
4. Aebe de Jong 11; 5. H. Greeuw 10; 6. J. Poppen 10; 7.
Chr. F. Visse 10; 8. F. A. Berkemeyer 9; 9. J. van Looy 6;
10. R. Hartgerink 5; 11. W. van Daalen 4.

W. Bemer Jr. kampioen van Tiel, met 10 pnt. uit 6 part.;
2. E. Maasbach 8 pnt.

F. Tusveld, Almelo, kampioen van Overijssel met 13 pnt.
uit 8 partijen; 2. M. Gorel, Almelo 11; 3. M. van Oostrom,
Deventer 10.

Dr. M. van Rees kampioen van Dordrecht met 15 pnt.
uit 9 partijen; 2. G. Pors 14; 3. M. Kleyn 13.

P. N. Faure kampioen van Amsterdam, met 17 pnt. uit 11
partijen; 2. J. Groenteman 16; 3. M. Markus 13; 4. H. Koper-
berg 12; 5. A. M. ter Wal 11; 6. I. Presburg 10; 7. J. Kwieser
10; 8. P. M. Scherpenisse 10; 9. I. J. Groen 9; 10. W. Lisser
8; 11. J. Ereira 8; 12. P. H. Pot 7.

„De openingen in theorie en practijk”.

No. 7 (Juli).

Jaarvergadering 9 Mei te 's-Hertogenbosch.

A. K. W. Damme kampioen van Nederland, na den voor-
wedstrijd (deelnemers de heeren Damme, 10 pnt.; B. Ris 10;
J. H. Vos 8; A. Jacobs 7; W. Rustenburg 7; G. W. Spittuler
5; W. F. Verburg 5; W. C. J. Polman 4) gewonnen te heb-
ben. Het aantal punten, behaald in deze voorwedstrijden,
bleef gelden in de finale tusschen de vijf eerstaankomenden.

Eindresultaat: 1. A. K. W. Damme 15; 2/3. J. H. Vos en
B. Ris 14; 4. W. Rustenburg 11; 5. A. Jacobs 8.

„De openingen in theorie en practijk”.

Ir. Vrijlandt: Enkele opmerkingen over problematiek.

No. 8 (Augustus).

Mutua Delectatio, Den Haag, kampioen van Nederland

hoofdklasse. In de finale: M. D., Rotterdam. H. D. C. en W. Z. D. V., Arnhem.

H. D. C. II eerste in reserve eerste klasse competitie afd. Noord.

Bussum kampioen tweede klasse afd. Amsterdam.

Constant II kampioen reserve eerste klasse comp. afd. Rotterdam.

Maassluis kampioen tweede klasse afd. Rotterdam.

Scheveningen kampioen tweede klasse afd. Den Haag.

Nijverdal kampioen tweede klasse afd. Oost.

Vriendenkring, Nijmegen, kampioen tweede klasse Gelderland.

J. van der Flier, Zalt-Bommel, met 8 uit 6 kampioen van de Betuwe; 2. W. Bemer Jr., Tiel, 6 pnt.

Biografie G. W. Spittuler:

Begon te dammen door een rubriek in een dagblad, loste daaruit veel problemen op. In 1923 aansluiting bij „Gezellig Samenzijn” te Amsterdam. Zijn eerste successen in die vereniging. Achtereenvolgens van derde-, tweede- naar hoofdklasse. In 1925 derde in het eerste klasse kampioenschap van Amsterdam. In hetzelfde jaar kampioen van G. S.

Daarna eenige teruggang: kampioen van Amsterdam 1926 5, 6. en 7. met Herm. de Jongh en M. Markus. Vierde in onderlingen wedstrijd G. S.

In 1926 2/3. in voorwedstrijd meestertitel, tezamen met Rustenburg, waarna hij zich terugtrok. In bijna anderhalf jaar geen serieuze partij meer. In 1928 keert hij echter weer terug: 2/3. met Kuijer in het Olympisch kampioenschap hoofdklasse. Lid van D. S. T. O. Zesde in kampioenschap van Amsterdam 1928. Momenteel slechts 22 jaar oud.

„De openingen in theorie en practijk”.

No. 9 (September).

Oprichting districtsbond Dordrecht en Omstreken.

„De openingen in theorie en practijk”.

No. 10 (October).

Constant bestaat 30 jaar.

„De openingen in theorie en practijk”.

Voortzetting artikel „Enkele opmerkingen over problematiek”, door Ir. Vrijlandt.

No. 11 (November).

Haarl. Damclub III kampioen 3de klasse afd. Noord.

„Het Engelsche spel” door R. C. Keller.

„De openingen in theorie en practijk”.

No. 12 (December).

Oprichting Districtsbond Noord-Holland benoorden het IJ.

„Uit de geschiedenis van het damspel”.

G. S. wint massakamp tegen H. D. C. met 31—17 voor de vijfde maal. H. D. C. won alleen de eerste ontmoeting.

Twee matches tusschen Herm. de Jongh en Fabre eindigen gelijk.

Vervolg „Het Engelsche Spel” door R. C. Keller.

Vervolg: „De openingen in theorie en practijk”.

1930.

No. 1 (Januari).

D. H. Möllenkamp kampioen van Rotterdam met 14 pnt. uit 8 part.; 2. W. H. Niestadt 12; 3. J. Bal 10; 4. J. van Mill 10; 5. A. M. Olsen 8; 6. J. Hillebrand 8; 7. M. Kleijn 5; 8. W. Verburg 5; 9. R. C. van Dijk 0.

Vershil van meening tusschen Franschen en Nederlandschen Dambond: Wie heeft het voorrecht Springer uit te dagen? Door lacune in het reglement voor het wereldkampioenschap, waarin een Franschman (Molimard) en een Nederlander (Herm. de Jongh) op de tweede plaats eindigen, weet men niet, welk land den uitdager van Springer moet aanwijzen.

„Het damspel van de inlanders van Malakka” door Gortmans.

Voortzetting „Het Engelsche Spel” door R. C. Keller.

Voortzetting „De openingen in theorie en practijk” door Polman.

Voortzetting „Enkele opmerkingen over problematiek” door Ir. Vrijlandt.

No. 2 (Februari).

A. de Graag wint den meestertitel met 7 pnt. uit 5 partijen; 2. Ph. de Schaap 6; 3. J. B. Sluiter 6; 4. P. Beers 5; 5. C. Kortlever 3; 6. J. Kleer 3.

G. S. kampioen afd. Amsterdam hoofdklasse.

Constant I kampioen afd. Rotterdam hoofdklasse.
In afd. Amsterdam kwam H. D. C. met 2 tientallen uit, in afd. Rotterdam Constant eveneens.

D. I. O. kampioen afd. Den Haag hoofdklasse.

Voortzetting „Het Engelsche Spel” door R. C. Keller.
Aanteekeningen Damme op artikel van Polman: „De openingen in theorie en practijk”.

Nieuwe Internationale Problemistenwedstrijd.

No. 3 (Maart).

Biografie A. de Graag:

Maakte ongeveer 6 jaar geleden met het damspel kennis. Gedurende de eerste drie jaar legde hij zich voornamelijk op de problematiek toe. Grootte kennis van het spel voornamelijk door zelfstudie. Pas in 1928 kwam hij uit in het kampioenschap van Noord-Brabant. Ook in 1929 kwam hij hierin uit, beide malen met goede resultaten. Hij speelde in de meesterwedstrijden voor de eerste keer mee. Richtte een damclub op in Heusden, zijn woonplaats; is tevens lid van de Bossche Damclub. Pas 22 jaar oud.

De internationale samenwerking tusschen Nederland en Frankrijk door de nog steeds niet opgeloste kwestie inzake het wereldkampioenschap verbroken...

No. 4 (April).

Jaarverslag eerste secretaris:

Door contributieverlaging werd een grooter aantal clubs tot den Bond gebracht. Ledental ca. 1800.

A. Jacobs in Polman's plaats als commissaris-bestuurslid N. D. B.

Voortzetting „Het Engelsche Spel” door R. C. Keller.

Voortzetting „De openingen in theorie en practijk” door Polman.

No. 5 (Mei).

J. F. H. van Mill kampioen van Zuid-Holland met 9 pnt. uit 6 partijen; 2. W. H. Niestadt 8; 3. A. M. Olsen 8; 4. J. de Hoogh 5; 5. J. Winkelman 5; 6. D. H. Möllenkamp 4; 7. R. van Frank 3.

J. J. Kaan, Sluiskil wederom kampioen van Zeeland, met 19 pnt. uit 11 partijen; 2. S. J. Boogaart, Zuidzande 14; 3.

J. P. Geensen, Ter Neuzen 14; 4. J. van der Heuvel, Ter Neuzen 14.

Gezellig Samenzijn clubkampioen van Nederland, met 3 gewonnen wedstrijden.

J. H. Vos kampioen van Nederland, met 17 pnt. uit 10 partijen; 2. R. C. Keller 15; 3. A. K. W. Damme 12; 4. D. H. Möllenkamp 11; 5. P. J. van Dartelen 10; 6. W. Rustenburg 9; 7. J. B. Sluiter 9; 8. Ph. de Schaap 8; 9. B. Ris 8; 10. P. Beers 7; 11. A. Jacobs 4. J. H. Vos is lid van G. S.

Rotterdam—Amsterdam 14—6.

Haarl. Damclub slaat te Parijs een Parijsche combinatie met 13—7.

Voortzetting „De openingen in theorie en practijk” door Polman.

No. 6 (Juni).

F. Tusveld, Almelo, kampioen Oostelijke Districtsbond, met 10 uit 6.

D. O. S. II kampioen tweede klasse comp. afd. Amsterdam.

Constant I kampioen tweede klasse comp. afd. Rotterdam.

W. Z. D. V. I, Den Haag, kampioen tweede klasse comp. afd. Den Haag, tevens clubkampioen van Nederland door overwinningen op Constant C en D. O. S. 2.

Twente's Eerste klasse kampioen afd. Oost.

Zwolle II kampioen tweede klasse afd. Oost.

Sneek kampioen eerste klasse district Friesland.

Leeuwarden II kampioen tweede klasse district Friesland.

District „Friesland” heeft zich aangesloten bij den N.D.B.

W. Bemer Jr. kampioen van de Betuwe; J. W. v. d. Flier tweede.

Eindstand Haagsch tournooi „Nieuwe Speelwijze”:

1. P. Kleute Jr. 10; 2. J. de Hoogh 9; 3. A. K. W. Damme 8; 4. A. Jacobs 7; 5. L. de Haan 6; 6. J. Winkelman 2; 7. J. Kleer 0.

Uit de rubriek „Buitenland”: „In Frankrijk zegt men veel goeds van een jongen dammer Raichenbach, lid der damier de la Seine, die slechts 15 jaar oud is en den meesters in kracht nabij komt”.

Voortzetting „De openingen in theorie en practijk” door Polman.

No. 7 (Juli).

Jaarvergadering op 29 Mei in Utrecht.

Fusie tusschen de beide Amsterdamsche districtsbonden aanstaande.

D. Jurcka kampioen van Gelderland met 13 pnt. uit 7 part.

„De openingen in theorie en practijk” door Polman.

No. 8 (Augustus).

Rotterdam—Den Haag 10—10.

F. Raman, kampioen van Amsterdam, na herkamp met J. Kwieser. Dit kampioenschap stond onder leiding van een commissie van vertegenwoordigers van Nederl. Dambond, Amsterdamschen Dambond en Amsterdamsche Damfederatie.

Na voorwedstrijden plaatsten zich de heeren Raman, Kwieser, Blokker en Gokkel in de finale. Match Raman—Kwieser 3—3; vierde winstpartij beslissend ten gunste van Raman.

L. F. van Santen Kolff wederom winnaar van den Utrechtschen Wisselbeker, verspeeld volgens nieuwe speelwijze.

„Uit de geschiedenis van het damspel” door G. Bakker.

„De openingen in theorie en practijk” door Polman.

No. 9 (September).

B. Springer redacteur „Partij-analyses”.

No. 10 (October).

Gezellig Samenzijn wint den „Vaderland-beker” 1930.

„De openingen in theorie en practijk” door Polman.

No. 11 (November).

18 September; De eenheid in Amsterdam hersteld.

Om den Vlesbeker, tweede ontmoeting: Den Haag—Rotterdam 11—9.

Massakamp D. O. S., Amsterdam—Haarl. D. C. 19—19.

D. Jurcka wederom kampioen van Gelderland, met 6 gewonnen partijen, 12 punten; 2. G. Hartman, Nijmegen, 8. Heldersche Damclub bestaat 20 jaar.

Voorzetting artikel: „De openingen in theorie en practijk”.

W. C. J. Polman redacteur „Van hier en daar”.

No. 12 (December).

Massakamp Haarl. Damclub—G. S.: 34—12 voor G. S.

Voortzetting: „De openingen in theorie en practijk” door Springer.

1931.

No. 1 (Januari).

„Uit de geschiedenis van het damspel“ (G. Bakker Wzn.)

„De openingen in theorie en practijk“ door B. Springer.

No. 2 (Februari).

„Het Fransche standpunt is, dat de titel van wereldkampioen is vervallen“.

„De openingen in theorie en practijk“ door B. Springer.

No. 3 (Maart).

B. Ris wint den meestertitel met 9 punten uit 6 partijen;

2. D. H. Möllenkamp 8; 3. L. de Haan 7; 4. J. F. Kuijer 7;

5. F. Tusveld 5; 6. B. J. de Boer 4; 7. P. G. van Engelen 2.

Uit demi-finales van elk zes deelnemers werden de hoogstaankomenden in den eindstrijd geplaatst.

B. Ris behoort oorspronkelijk tot een der vele sterke spelers uit het district „De Zaanstreek“. Reeds op 14-jarigen leeftijd maakte hij in Wormerveer met het damspel kennis, de club van Beets dus, wiens leerling hij werd. Jaren achtereen met Beets en Stolp aan den kop. Meermalen Zaaansch kampioen. Om routine en grootere kennis te krijgen, werd Ris lid van G. S. te Amsterdam.

Winnaar van de Olympische voorwedstrijden, met recht tot deelname aan het wereldkampioenschap 1928. Nam eenige malen deel aan het kampioenschap van Nederland.

„De openingen in theorie en practijk“ door B. Springer.

No. 4 (April).

Jaarverslag secretaris.

In Frankrijk is sprake van een internationaal tournoi aldaar, waartoe ook de Hollanders zullen worden uitgenoodigd. Op deze wijze kan wellicht het verbroken contact hervat worden. De N. D. B. blijft steeds tot samenwerking bereid

District „De Rijnstreek“ te Leiden opgericht.

Friesche Dambond is uitgetreden.

Ledental: bijna 100 aangesloten vereenigingen; langzame aanwas van leden.

Tekst Statuten, Huishoudelijk- en Wedstrijdreglement, zooals voorgesteld door de Reorganisatie-commissie van den N. D. B.

No. 5 (Mei).

„De openingen in theorie en practijk” door B. Springer.

No. 6 (Juni).

W. Rustenburg kampioen van Nederland, met 12 punten uit 9 partijen; 2. F. Raman 11; 3. P. J. van Dartelen 10; 4. W. C. J. Polman 10; 5. A. de Graag 9; 6. L. de Haan 9; 7. J. H. Vos 9; 8. B. Ris 8; 9. J. H. van Mill 7; 10. J. F. Kuijer 5.

Competitie:

Afd. A Amsterdam hoofdklasse G. S. kampioen.

Afd. B Amsterdam hoofdklasse H. D. C. kampioen.

Afd. Den Haag hoofdklasse Res. Damgen. kampioen.

Afd. Rotterdam hoofdklasse Rotterdam kampioen (na drie herkampen).

Afd. Oost hoofdklasse Almelo kampioen.

Tweede klasse:

Afd. Amsterdam groep A G. S. II kampioen.

Afd. Amsterdam groep B H. D. C. II kampioen.

Afd. Den Haag Het Zuiden I kampioen.

Afd. Rotterdam Gouda kampioen.

Afd. Oost Goor I kampioen.

W. Lisser, veteraan uit de jaren 1900, overleden.

F. Tusveld, Almelo, kampioen Oostelijk district, met 7 pnt. uit 4 partijen.

J. B. Sluiter Jr. kampioen van Haarlem na herkamp met H. W. Zitman (5—1); 2. H. W. Zitman eveneens 13 (9); 3. W. Stroo 10; 4. B. Dukel 9; 5. P. G. van Engelen 9; 6. Aebe de Jong 9; 7. F. A. Berkemeyer 8; 8. J. W. van Dartelen 8; 9. Chr. F. Visse 7; 10. J. van Looy 4.

H. G. van Mill kampioen van Dordrecht, na herkamp (uit 14 deelnemers) met M. Kleyn Jr., Ph. Sebes en Ir. W. Vrijlandt.

„De openingen in theorie en practijk” door B. Springer.

„Een motieven-stokpaardje, oftewel een artikel over „Thematische Variaties”.

No. 7 (Juli).

„De openingen in theorie en practijk” door B. Springer.

No. 8 (Augustus).

28 Juni jaarvergadering te Amsterdam.

Mr. S. de Jong treedt af als voorzitter van den N. D. B.

De heer A. van Broek gekozen tot voorzitter van den N. D. B.

„Bij gewone circulaire is den Nederl. Dambond door den Franschen Dambond mededeeling ervan gedaan, dat de Fransche organisatie een ournooi om het wereldkampioenschap heeft georganiseerd te Parijs van 20 September tot 4 October. Aangezien de N. D. B. in geen enkel opzicht bij de voorbereidingen of organisatie van dit tournooi is gekend, besloot het dagelijksch bestuur in zijn vergadering van 23 Augustus, dat in de gegeven omstandigheden aan dezen wedstrijd geen verdere aandacht kan worden geschonken.

Tevens werd het besluit genomen, waarbij het den Nederlandschen dammers, leden van den Bond, ongeacht waar zij woonachtig zijn, verboden wordt aan dit tournooi deel te nemen.”

Ph. J. Ham kampioen District Rotterdam, met 9 pnt. uit 6 partijen; 2. D. H. Möllenkamp 7; 3. G. de Jong 6; 4. J. v. d. Doe 6; 5. W. de Jong 5; 6. N. Cohen 5; 7. A. M. Olsen 4.

„De openingen in theorie en practijk” door B. Springer. No. 9 (September).

Haarl. Damclub kampioen hoofdklasse van Nederland (in de finale Rotterdam, G. S. en R. D. G.).

G. S. II kampioen tweede klasse van Nederland (in de finale met Gouda, H. D. C. II en Het Zuiden).

„Uit de geschiedenis van het damspel” (G. Bakker Wzn.)

A. K. W. Damme: Het Russische Damspel (op grond van ervaringen van De Haas).

„De openingen in theorie en practijk” door B. Springer. No. 10 (October).

Amsterdam slaat Rotterdam met 13—7.

M. Meeuwissen Jr., Dieren, met 12 uit 8 kampioen van Gelderland; 2. J. Scheffer, Oosterbeek 10.

„In het teeken der belangstelling staat momenteel zeer zeker de heer B. Dukel te IJmuiden. Den laatsten tijd doet hij danig van zich spreken. . . Na anderhalf jaar in H. D. C. te zijn geweest, ongeslagen clubkampioen, vóór b.v. J. W. van Dartelen, J. B. Sluiter Jr. e.a.; Dukel is pas 21 jaar. . .”

„De openingen in theorie en practijk” door B. Springer.

No. 11 (November).

J. H. de Hoogh kampioen van Zuid-Holland, met 8 pnt. uit 5 partijen; 2. J. Winkelman 7; 3. Ph. J. Ham 5; 4. J. F. Kuijer 5; 5. J. de Jong 4; 6. J. van der Doe 1.

Eindstand van het Internationaal Tournooi te Parijs (z.g. Fransch wereldkampioenschap): 1. M. Fabre 27 pnt.; 2. S. Bizot 26; 3. I. Weiss 25; 4. M. Raichenbach 24; 5. King 24; 6. Garoute 15; 7. Fayet 14; 8. Boissinot 11; 9. Poiroux 7; 10. Wouille 7.

Internationaal karakter door deelname van een Pool (Raichenbach); King, een Chinees; Poiroux en Wouille als Zwitsers.

No. 12 (December).

Oprichting district Utrecht—Hilversum.

Rotterdam slaat Den Haag met 13—7 voor den Vlesbeker.

„De openingen in theorie en practijk” door B. Springer.

„De Nieuwe Speelwijze” door C. Th. Huizer.

1932.

No. 1 (Januari).

Competitie:

Afd Amsterdam hoofdklasse (10 ver.) D. O. S. kampioen.

Afd. Rotterdam hoofdklasse Constant A kampioen, na herkamp met Rotterdam.

Afd. Den Haag hoofdklasse D. I. O. kampioen.

Jaarverslag secretaris:

Ruim 1800 leden.

„De openingen in theorie en practijk” door B. Springer.

No. 2 (Februari).

„Uit de geschiedenis van het damspel” (G. Bakker Wzn.)

„De openingen in theorie en practijk” door B. Springer.

No. 3 (Maart).

Amendementen op Huishoudelijk- en Wedstrijdreglement der vereenigingen.

No. 4 (April).

Tekst reglementen, zoodat die zal luiden, indien de jaarvergadering de voorstellen der reorganisatie-commissie, aangevuld door de amendementen der vereenigingen, voorzoo-

ver deze door het bondsbestuur van een gunstig prae-advies zijn voorzien, aanneemt.

„Zaandam” bestaat 25 jaar.

No. 5 (Mei).

Tweede klasse competitie:

Blijdenstein I kampioen afd. Amsterdam.

Wormer I kampioen afd. Noord-Holland benoorden 't IJ.

D. O. S. Naaldwijk kampioen afd. Den Haag.

Constant C kampioen afd. Rotterdam.

G. S. Amsterdam, wint den Vaderland-beker door 11—9 zege op Constant.

B. Dukel wint den meestertitel (12 deelnemers, verdeeld over twee demi-finales), met 6 punten uit 4 partijen (Kuijer trok zich terug, wegens het spelen van 2 partijen per dag); 2. P. Beers 5; 3. J. Kalden 4; 4. J. Kwaad 3; 5. G. C. van der Waals 2.

Dukel begon pas in October 1927 te dammen en werd lid van „Ijmuiden”; reeds in het volgend seizoen clubkampioen. Ter oefening sloot hij zich aan bij de Haarlemsche Damclub, waar hij in 't eerste jaar vierde, doch een jaar later clubkampioen werd. Hij was toen pas 20 jaar. In den wedstrijd om het meesterschap wist hij den titel onmiddellijk op zijn naam te brengen.

„De openingen in theorie en practijk” door B. Springer.

No. 6 (Juni).

J. F. Kuijer kampioen van Den Haag met 15 punten uit 10 partijen; 2. G. Bijlsma 14; 3. J. L. Jacobs 13; 4. C. R. Tjibout 12; 5. L. Koegler 12; 6. W. C. J. Polman 11; 7. L. W. Scholtes 9; 8. G. Lammers 9; 9. J. Buller 7; 10. J. N. Jacobs 5; 11. D. A. Bolle 3.

Voor de vierde maal in successie behaalde Kuijer, lid van D. I. O., het kampioenschap.

J. H. Vos wederom kampioen van Nederland, met 11 pnt. uit 7 partijen; 2. F. Raman 10; 3. P. J. van Dartelen 7; 4. B. Dukel 7; 5. B. Ris 7; 6. A. de Graag 6; 7. W. Rustenburg 6; 8. J. H. de Hoogh 2.

„De openingen in theorie en practijk” door B. Springer.

J. Metz „Het verschil tusschen het dam- en schaakspel.

- No. 7 (Juli).
 Ph. J. Ham wederom kampioen van Rotterdam, met 8 pnt.;
 2. 3. en 4. K. Boosten, G. van der Waals en C. Janneman.
 Haarl. Damclub bestaat 25 jaar.
 „De openingen in theorie en practijk” door B. Springer.
- No. 8 (Augustus).
 Jaarvergadering op 5 Mei te Utrecht.
 D. I. O., Den Haag, clubkampioen van Nederland hoofd-
 klasse. In de finale waren mede Constant, D. O. S., Amster-
 dam, W. Z. D. V., Arnhem en U. D. G., Utrecht.
 Wormer I clubkampioen van Nederland 2de klasse (in
 de finale met D. O. S., Naaldwijk, Blijdenstein en Constant
 III).
 Rotterdam—Amsterdam 5—15.
 Om den Vlesbeker: Den Haag—Rotterdam 14—6.
 Koedam, Kesteren, kampioen van de Betuwe met 15 uit
 10; 2. Bemer, Tiel, 14.
 J. J. Kaan, Ter Neuzen, kampioen van Zeeland; 2. J.
 Strooband, Middelburg.
 J. H. de Hoogh wint vijfkamp van Res. Damgenootschap,
 door alle partijen te winnen. Verdere deelnemers B. Springer
 Jr., P. Kleute, J. Verhoeve en J. Winkelman.
- No. 9 (September).
 Buitengewone algemeene vergadering op 18 September
 over samenstelling reglementen.
 G. Pors, kampioen van Dordrecht met 15 uit 12, na her-
 kamp met A. C. de Wit; 3. A. Bax 12; 4. G. Huisman 12;
 5. Ph. Sebes 12; 6. A. Bakker 11; 7. K. de Jong 7.
 Zeskamp H. D. C. ter gelegenheid 25-jarig bestaan:
 1. Vos 8; 2. J. W. van Dartelen 6; 3. Dukel 5; 4. Joh.
 Fabel 3; 5. J. P. van Eijck 2; 6. J. van Looy 0.
 W. Hoekstra: „Sport en zenuwen”.
- No. 10 (October).
 Voerstellen districts- en competitievorming.
 „De openingen in theorie en practijk” door B. Springer.
- No. 11 (November).
 Herm. de Jongh na herkamp met Raichenbach eerste in
 het klassement van Parijs.

„De openingen in theorie en practijk" door B. Springer.
No. 12 (December).

Dagelijksch bestuur van den N. D. B.: A. van Broek, voorzitter; S. S. van Baalen, 2de voorzitter; J. Voorburgh, penningmeester; W. H. Lieve, secretaris; T. H. Schouten, 2de secretaris.

C. Janneman kampioen van Zuid-Holland, met 10 pnt. uit 7. Voorts 2. A. Jacobs 9; 3. C. R. Tjibout 8; 4. G. van der Waals 7; 5. J. F. Kuijer 7; 6. J. H. de Hoogh 6; 7. Ph. J. Ham 5; 8. K. J. W. A. Boosten 4.

G. Boost, Breda, kampioen van Brabant, met 14 uit 8; 2. A. van Ardenne, Breda 10; 3. P. Schneider, Breda 10.

F. Raman kampioen van Amsterdam met 13 punten uit 9 partijen; 2. W. Rustenburg 12; 3. L. Duitz 11; 4. O. J. B. van der Sleen 9; 5. H. W. Böke 9; 6. M. Markus 8; 7. J. Metz 8; 8. Ph. de Schaap 7; 9. P. Goezinnen 7; 10. J. J. Kwaad 5.

Ir. Vrijlandt kampioen van Dordrecht; 2. G. Pors; 3. A. Bak, met resp. 15, 14 en 13 pnt. uit 9 partijen.

A. de Weerd kampioen van den Oostelijken districtsbond.

„De openingen in theorie en practijk" door B. Springer.

„De nieuwe speelwijze" door C. Th. Huizer.

Ph. de Schaap: „Het verschil tusschen dam- en schaakspel", een verweer tegen verkeerde begrippen.

1933.

No. 1 (Januari).

No. 2 (Februari).

„De openingen in theorie en practijk" door B. Springer.

Artikel met illustraties over Presburg-eindspelen „Een tegen vier".

Geo van Dam neemt afscheid als redacteur-problematiek.

No. 3 (Maart).

Competitie:

G. S. I kampioen hoofdklasse groep A Amsterdam.

H. D. C. kampioen hoofdklasse groep B Amsterdam.

D. I. O. kampioen hoofdklasse afd. Den Haag.

„Rotterdam" kampioen hoofdklasse afd. Rotterdam.

U. D. G. kampioen hoofdklasse afd. Gooi en Sticht.

Rotterdam slaat Den Haag met 11—9 om den Vlesbeker. De stand is thans 7—5 voor Den Haag (3 gew. 1 gel. 2 verl.) No. 4 (April).

L. F. van Santen Kolff, kampioen district „Gooi en Sticht”, na herkamp (7de partij beslissend) met G. Rump, Hilversum, ieder 7 punten uit 6 partijen.

D. H. Möllenkamp wint den meestertitel:

Sinds 1913 lid van „Rotterdam”, werd in 1910 lid van Constant, toen de eenige Rotterdamsche vereeniging. Vele malen kampioen van Rotterdam. In 1917 neemt hij voor het eerst deel aan de meesterwedstrijden; met Herm. de Jongh samen op de derde plaats. In 1919 was hij met Vos, Prijs en Groenteman 3—6 achter Springer en J. J. de Boer. In 1931 tweede onmiddellijk na Ris. Möllenkamp staat bekend als de geniaalste en listigste speler uit Rotterdam. In kampioenschap van Nederland sloeg hij een zeer goed figuur. Meermalen clubkampioen en verdienstelijk problemist. Heeft nimmer met tijdnood te kampen

No. 5 (Mei).

Jaarverslag secretaris.

Wereldrecord F. Raman door simultaanséance tegen 133 deelnemers: 107 gew., 18 remise en 8 verloren. Tijd: bijna 6 uur.

De N. D. B. telt 1950 leden.

Deventer Damclub kampioen hoofdklasse afd. IJsselstreek.

Twente's Eerste kampioen hoofdklasse afd. Twente.

W. Z. D. V., Arnhem, kampioen district „Gelderland”.

M. van Oostrom kampioen Oostelijke Dambond, met 10 pnt. uit 6 partijen, na herkamp met G. Spijker, Nijverdal.

„De openingen in theorie en practijk” door B. Springer.

No. 6 (Juni).

„Met de internationale betrekkingen wil het niet vlotten”.

Conflict met Frankrijk nog steeds onopgelost.

Eindstand wedstrijd om den meestertitel:

D. H. Möllenkamp 9 (6); J. H. Kalden 8; A. C. van Ardenne, Breda 6; P. H. Idzerda, Rotterdam 6; P. Beers, N.-Scharwoude 5; J. J. Kaan, Ter Neuzen 5; Ph. de Schaap, Amsterdam 4.

F. Raman kampioen van Nederland:

1. F. Raman 13 (9);
2. P. J. van Dartelen 12;
3. J. H. Vos 10;
4. B. Dukel 10;
5. W. C. J. Polman 9;
6. W. Rustenburg 9;
7. A. de Graag 8;
8. Ph. Ham 8;
9. J. Kalden 6;
10. D. H. Möllenkamp 5.

Competitie:

Excelsior I, kampioen 2de klasse afd. Amsterdam.

H. D. C. II kampioen 2de klasse afd. Noord-Holland.

Bussum kampioen 2de klasse afd. Gooi en Sticht.

Monster kampioen 2de klasse afd. Den Haag.

Constant II kampioen 2de klasse afd. Rotterdam.

Biografie F. Raman:

„Over Raman's spel valt weinig te vertellen. Het is verbijsterend wat hij op het dambord reeds gewrocht heeft en zelden is er een speler geweest, die zoo constant en in vorm blijft spelen. Behalve den titel kampioen van Nederland is hij ook drager van de titels kampioen van Amsterdam en wereldkampioen simultaanspel.... Voorts munt hij uit in het eindspel, dan is hij ook nog een goed problemist: er valt geen gebied in ons damwereldje te ontdekken, waar Raman niet reeds zijn sporen verdiende. Een allround speler dus en een waardig vertegenwoordiger van ons Nederlandsche damspel”.

„De openingen in theorie en practijk” door B. Springer.
No. 7 (Juli).

Buitenland: William Beauregard, Joseph Dentrux en Gaston Beudin overleden.

„De openingen in theorie en practijk” door B. Springer.
No. 8 (Augustus).

Jaarvergadering 25 Mei te Utrecht.

A. C. de Wit kampioen van Dordrecht, met 14 punten uit 8 partijen; 2. A. Bax 13; 3. G. Pors 12; 4. H. IJsselsteijn 11.

W. Bemer kampioen van de Betuwe, met 10 uit 6.

Successen van Raichenbach in Parijs tegen de sterke meesters.

Het Bestuur van den N. D. B. heeft Herm. de Jongh verboden tegen Fabre te matchen om het „Wereldkampioenschap van Frankrijk”.

Springer heeft zijn titel ter beschikking gesteld, om het conflict Holland—Frankrijk tot een oplossing te brengen.

en omdat hij geen lust meer heeft in groote wedstrijden uit te komen.

No. 9 (September).

No. 10 (October).

J. M. Bom (D. I. O.), kampioen van Zuid-Holland, met 9 pnt. uit 6 partijen; 2. J. F. Kuijer 8; 3. J. Kalden 8; 4. N. Cohen 5; 5. C. Janneman 5; 6. H. C. Kroes v.d. Zanden 4; 7. Ph. Ham 3.

„Levend Damspel" in Leerdam ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan.

„De openingen in theorie en practijk" door B. Springer.

J. Metz: „De verschillende vormen der problematiek".

No. 11 (November).

In de pers is sprake geweest van een match Fabre—Raman om het Wereldkampioenschap, door particulier initiatief georganiseerd, doch waaraan de N. D. B. natuurlijk geen toestemming kan hechten. De match is intusschen niet doorgegaan.

H. D. C. II kampioen van Nederland tweede klasse.

Rotterdam wint met 64—44 massakamp van Den Haag. Eerste 10 borden 13—7 voor Rotterdam, dat daarmee den Vlesbeker voor 1933 won.

G. Boost, Breda, kampioen van Breda.

A. G. Noordhuis kampioen van Groningen.

L. Duitz, kampioen van Amsterdam hoofdklasse met 12 punten uit 8 partijen; 2/4. J. Metz, F. Raman en O. J. B. van der Sleen 9; 5/7. I. Presburg, C. J. Lichtenberg en Ph. de Schaap 8; 8. J. Groenteman 6; 9. A. J. P. van der Velde 3.

„De openingen in theorie en practijk" door B. Springer.

F. Raman: Levende damproblemen eerste serie.

No. 12 (December).

J. Fabricius gaat heen als hoofdredacteur van het officieel orgaan „Het Damspel".

G. L. Gortmans als redacteur Buitenland en medewerker van „Het Damspel" geschorst.

Uitvoerig resumé van de onderhandelingen over den wedstrijd om het wereldkampioenschap gevoerd tusschen den Franschen en den Nederlandschen Dambond gedurende de jaren 1929—1933 (Bondssecretariaat).

Raichenbach slaat Fabre in een match van 10 partijen met 11—9.

„De openingen in theorie en practijk“ door B. Springer.
W. Kliphuis: „Over problematiek“.

Blijkens mededeeling van de hoofdredactie verzorgde de heer Gortmans van 1925 af de rubriek Buitenland, van 1927 tot Mei 1928 en van Februari 1930 af de rubriek Eindspelen en voorts de rubriek Problematiek sedert deze na het aftreden van den heer Van Dam werd hervat.

1934.

No. 1 (Januari).

Ledental: ruim 2500 leden in meer dan 100 vereenigingen. Voorbereidende besprekingen te Brussel om tot oprichting van een Internationalen Dambond te komen.

W. H. Lieve, tijdelijk hoofdredacteur van „Het Damspel“.

Uit een resumé over de kwestie Wereldkampioenschap (de match Fabre—Raman, welke door Frankrijk reeds geheel zonder voorkennis van den N. D. B. geregeld was) komt naar voren, dat de schorsing van den heer G. L. Gortmans verband houdt met diens houding in bedoelde aangelegenheid.

N. Cohen wint den meestertitel met 13 pnt. uit 8 partijen;

2. L. Duitz 9; 3. 4. en 5. P. Westra, J. W. van Dartelen en H. Zitman 8; 6. en 7; J. Kalden en A. Bax 7; 8. en 9. J. Buller en Ph. Idzerda 6.

N. Cohen, lid van Constant, won den voorwedstrijd ongeslagen met 10 van de 12 punten. Acht jaar geleden werd hij lid van Constant. Achtereenvolgens kampioen derde, tweede en hoofdklasse. In 1929 en 1932 houder van de Miss Blanche Plaquette. In 1933 kampioen van Constant met 28 uit 36, kampioen district Rotterdam met 18 uit 26.

P. Willy Kliphuis, redacteur Problematiek.

No. 2 (Februari).

Nationale Damdag te Haarlem ter gelegenheid van het eerste lustrum van den districtsbond Noord-Holland.

1. Den Haag; 2. Noord-Holland; 3. Rotterdam; 4. Amsterdam.

- A. de Graag kampioen van Noord-Brabant met 12 uit 7.
 Brussel—Dordrecht 12—8.
- B. Springer: „De openingen in theorie en practijk”.
- C. Blankenaar: „Over het vervaardigen van problemen”
 (N. v. d. D. 1910).
 No. 3 (Maart).
 G. S. I kampioen hoofdklasse afd. Amsterdam.
 H. D. C. I kampioen hoofdklasse afd. Noord-Holland.
 D. I. O. kampioen hoofdklasse afd. Den Haag.
 Constant A kampioen hoofdklasse afd. Rotterdam.
 Rotterdam slaat Den Haag met 12—8 om den Vlesbeker,
 en wint dezen definitief. Een nieuwe beker wordt beschikbaar
 gesteld.
- Overzicht van de onderhandelingen te Brussel tot oprichting
 van den Internationalen Dambond.
 Tijdelijk redacteur Eindspelen: A. Jacobs.
 No. 4 (April).
 Jaarverslag secretaris.
 Excelsior kampioen tweede klasse afd. Amsterdam.
 H. D. C. II kampioen tweede klasse afd. Noord-Holland.
 Monster kampioen tweede klasse afd. Den Haag.
 R. D. G. kampioen tweede klasse afd. Rotterdam.
- W. Rustenburg kampioen van Amsterdam met 10 uit 7,
 na herkamp met J. Metz; 3. P. Westra 8; 4, 5. en 6. P.
 Goezinnen, W. Vos en Ph. de Schaap 6; 7. en 8. O. J. B.
 van der Sleen en C. J. Lichtenberg 5.
 Gelderland—Den Haag 5—15.
- B. Springer: „De openingen in theorie en practijk”.
 No. 5 (Mei).
 B. Dukel en R. C. Keller eindigen gelijk in den wedstrijd
 om het kampioenschap van Nederland, met 12 pnt. uit 9
 partijen; 3. W. Rustenburg 11; 4, 5. en 6. N. Cohen, A. K.
 W. Damme en P. J. van Dartelen 9; 7. en 8. F. Raman en
 J. H. Vos 8; 9. C. J. Lichtenberg 7; 10. A. Ligthart 5.
- G. Pors kampioen van Dordrecht met 25 gespeeld, 40 pnt.;
 2. D. Meyers 38; 3. A. Bax 36; 4. A. Bakker 33; 5. A. C.
 de Wit 31.
- Oprichting van „Dammersweekblad”, uitg. J. Markus,
 Amsterdam; hoofdredacteur G. L. Gortmans.

Twente's Eerste kampioen hoofdklasse afd. Twente.

Zwolle kampioen hoofdklasse afd. IJsselstreek.

Twente's Eerste slaat Zwolle met 13—7.

No. 6 (Juni).

W. C. J. Polman tot hoofdredacteur van „Het Damspel” benoemd.

B. Springer: „De openingen in theorie en practijk”.

R. C. Keller kampioen van Nederland: eerste herkamp tegen Dukel 3—3; 2de herkamp door Keller met 5—1 gewonnen.

No. 7 (Juli).

C. H. Broekkamp overleden op ruim 77-jarigen leeftijd.

H. Hoogstede (Denkt en Zet, Hengelo) kampioen Oostelijke Dambond; 2. J. Duhne, Deventer.

J. Bom kampioen Haagsche Districtsbond met 15 (10);

2/3. C. R. Tjibout Jr. en J. H. Kalden 14; 4. J. F. Kuijer 13;

5. C. J. Diederik 10; 6. A. Jacobs 9; 7. P. Kleute 9; 8. G.

Lammers 9; 9. J. J. Kemmers 8; 10. H. Appelboom 5; 11.

M. B. de Jong 4.

A. Bax kampioen district Dordrecht, met 15 uit 9; 2. M. Klein 13; 3. A. Bakker 12; 4. A. C. de Wit 12; 5. G. Huisman 10.

Zesde ontmoeting Rotterdam—Amsterdam 10—10 (tien remises).

W. H. Lieve, redacteur Buitenland.

B. Springer: „De openingen in theorie en practijk”.

A. Jacobs, redacteur Eindspelen.

No. 8 (Augustus).

G. S., Amsterdam, kampioen van Nederland hoofdklasse (met in de finale H. D. C., D. I. O. en Constant).

R. D. G., Rotterdam, kampioen 2de klasse van Nederland (in de finale met Monster, Excelsior, A'dam en H.D.C. II).

J. J. Kaan, Ter Neuzen, kampioen van Zeeland, met 13 uit 8; 2. J. Strooband, Middelburg 12.

Biografie C. H. Broekkamp:

Werd geboren 19 Juni 1856 te Den Burg, Texel. Pas in 1890 begon hij te dammen, door het aantreffen van een dam-probleem in de Kath. Illustratie. Van toen af trouw oplosser en zelf problemist. Hij verhuisde naar Amsterdam,

waar hij in contact kwam met de „fine fleur” der hoofdstad.

Richtte in 1900 met anderen het V. A. D. op. Groot propagandist. Stelde met Jozeph Blankenaar een spelreglement en regels voor de notatie op. Jarenlang, sinds 1903, dam-redacteur van „De Groene Amsterdammer”. Auteur van „De Damspeler”. Richtte met anderen den dissidenten Alg. Ned. Dambond op, welke naderhand fusioneerde met den Nationalen Dambond. Trok zich later terug op Texel, doch de liefde voor het spel bleef. In 1930 vertrok hij naar Nijmegen; thans is hem voor altijd de strijdbijl uit handen gevallen. „Het beste deel van zijn leven heeft hij aan het damspel gegeven”.

Jan Lutijn te Groede overleden op bijna 80-jarigen leeftijd.

B. Springer: „De openingen in theorie en practijk”.

No. 9 (September).

De kwestie Frankrijk—Nederland wereldkampioenschap schijnt opgelost te worden door een match om den wereldtitel tusschen een Nederlandschen en een Franschen vertegenwoordiger: Keller zal tegen Raichenbach uitkomen.

10 Partijen, één partij per dag, met een rustronde.

B. Ris overleden (Gezellig Samenzijn, Amsterdam).

G. Boost wederom kampioen van Breda.

No. 10 (October).

J. M. Bom wederom kampioen van Zuid-Holland, na herkamp van 6 partijen met G. van der Waals; 3. De Kroes v. d. Zanden 8; 4. Ham 6; 5. Tjibout 5; 6. Kuijer 5; 7. Kal-den 4.

N. Cohen districtskampioen Rott. Dambond met 18 uit 11; 2. G. v. d. Waals 15; 3. Ph. Ham 14; 4. Kroes v. d. Zanden 13; 5, 6. en 7. C. Janneman, H. Levi en D. Möllenkamp 12; 7. en 8. J. Coster en C. Stoppelberg 10; 9. P. Idzerda 7; 10. La Rondelle 5; 11. A. M. Olsen 4.

C. E. Mögle overleden in den ouderdom van 77 jaar; pionier van het damspel. Lid van Constant.

Demesmaeker, kampioen van België.

B. Springer: „De openingen in theorie en practijk”.

J. Fabricius: „Het dambord en eenige wiskunde”.

No. 11 (November).

Raichenbach wereldkampioen door 13—7 overwinning

(3 gew. 7 remise) op den Nederlandschen kampioen R. C. Keller. Match gespeeld te Amsterdam, Carlton Hotel, van 13 October tot 23 October.

Hiermede is het conflict tusschen den Nederlandschen en Franschen Dambond opgelost.

No. 12 (December).

Internationaal damtoernooi te IJmuiden ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van „IJmuiden“.

1. R. C. Keller 9; 2. M. Raichenbach 8; 3. B. Dukel 5; 4. J. Demesmaeker 2.

Prachtige organisatie onder leiding van K. de Jong. Ontvangst der deelnemers ten gemeentehuize.

Haagsche districtsbond bestaat 10 jaar.

B. Springer: „De openingen in theorie en practijk“.

1935.

No. 1 (Januari).

Utrechtsche Provinciale Dambond opgericht, na fusie tusschen Provincialen Utrechtschen Dambond en „Gooi en Sticht“.

G. S. I kampioen hoofdklasse afd. A Amsterdam.

Jos. Blankenaar I kampioen hoofdklasse afd. B Amsterdam.

Door nieuw competitiesysteem degradeeren een aantal verenigingen naar de eerste klasse.

Mutua Delectatio kampioen afd. Den Haag hoofdklasse.

„Rotterdam“ kampioen afd. Rotterdam hoofdklasse.

W. Kipping, Den Bosch, kampioen van Noord-Brabant.

No. 2 (Februari).

Jaarvergadering 1934 op 10 Mei te Utrecht.

B. Springer: „De openingen in theorie en practijk“.

Medewerker Eindspelen: P. D. de Graaf.

No. 3 (Maart).

Zwente's Eerste, Hengelo, bestaat 25 jaar.

Zeeuwsch Vlaanderen—Antwerpen 12—8.

Massakamp Den Haag—Rotterdam 99—91 voor Den Haag. Eerste 10 borden (om den Vlesbeker) 10—10.

Vierstedenwedstrijd: 1. Amsterdam; 2. Rotterdam; 3. Noord-Holland; 4. Den Haag.

D. A. van Abs, Haarlem, overleden.

W. C. J. Polman: „De beteekenis der velden 22 en 29 in het partijspel.”

Keller wint den achtkamp van D. O. S., georganiseerd ter gelegenheid van het twintigjarig bestaan dezer vereeniging, met 11 uit 7 pnt.; 2. A. K. W. Damme 9; 3. F. Raman 8; 4. J. H. Vos 7; 5. W. Rustenburg 6; 6. J. Groenteman 6; 7. I. Buitenkant 5; 8. Ph. de Schaap 4.

No. 4 (April).

Jaarverslag secretaris.

Ledental circa 2300. Gunstig jaar voor den N. D. B. achter den rug.

A. Lighthart wint den meestertitel, met 12 pnt. uit 7 partijen; 2. en 3. C. Janneman en J. H. Kalden 9; 4. A. Bakker 7; 5. en 6. H. W. Böke en J. Leyte 6; 7. P. H. Idzerda 5; 8. J. J. Kaan 2.

„Ons Genoegen”, Utrecht, bestaat 25 jaar.

W. C. J. Polman: „De beteekenis der velden 22 en 29 in het partijspel”.

No. 5 (Mei).

Deventer Damcl. kampioen hoofdklasse „De IJsselstreek”.

E. D. C., Enschedé kampioen hoofdklasse „Twente”.

Beslissing: Deventer—Enschede 13—7.

Tweede klasse:

Jozeph Blankenaar II kampioen afd. Amsterdam.

H. D. C. II kampioen afd. Noord-Holland.

D. O. S. II kampioen afd. Den Haag.

De Spil kampioen afd. Rotterdam.

B. Springer: „De openingen in theorie en practijk”.

No. 6 (Juni).

W. C. J. Polman: „De beteekenis der velden 22 en 29 in het partijspel”.

„HET DAMSPEL” WORDT WEEKBLAD....

No. 7/10 (4 Juli—25 Juli).

Algemeen medewerker: P. D. de Graaf.

J. H. Vos, kampioen van Nederland, met 13 pnt. uit 9 partijen; 2. J. M. Bom 12; 3. W. Rustenburg 12; 4. A. K. W. Damme 10; 5/6. B. Dukel en A. Lighthart 9; 7/8. F. Raman en C. Janneman 8; 9. P. J. van Dartelen 5; 10. C. J. Lochtenberg 4.

Om weekblad mogelijk te maken, contributieverhooging van slechts 30 ct. per lid per jaar. Elke vereeniging een verplicht nummer van f 2.40 per jaar.

Commissie benoemd om geschil ontstaan tusschen R. C. Keller en het Bondsbestuur betreffende zijn lidmaatschap van den N. D. B. te onderzoeken. Het niet-medespelen van Keller in het kampioenschap van Nederland houdt verband met dit conflict.

B. Springer: „De openingen in theorie en practijk”.

P. D. de Graaf, redacteur „Van hier en daar”.

J. de Haas: „Blankenaar's Eindspelen.”

(Blankenaar geboren te Rotterdam, 14 December 1876).

G. S. wint demi-finale kamp. van Nederland hoofdklasse, na herkamp met Mutua Delectatio. In dezen halven eindstrijd verder Jozef Blankenaar en „Rotterdam”.

U. D. G. wint demi-finale kamp. van Nederland hoofdklasse tegen Deventer.

Eindstrijd: G. S. kampioen van Nederland door 12—8 zege op U. D. G.

Amsterdam slaat Rotterdam met 12—8.

J. de Haas: „Blankenaar's Eindspelen”.

55 zetten per uur en drie kwartier wordt competitie-speeltempo.

W. Boogaard, Middelburg, kampioen van Zeeland.

U. D. G. I kampioen hoofdklasse U. P. D. B.

No. 11/14 (1—22 Augustus).

H. Bleize kampioen van Maastricht.

Zeeuwsche Dambond bestaat 10 jaar.

F. Raman kampioen van Amsterdam, met 15 pnt. uit 10 partijen; 2. C. de Gooyer 13; 3. J. Druif 13; 4. P. Goezinnen 12; 5. P. Westra 11; 6. G. Couprie 9; 7. J. van Kralingen 9; 8. Ph. de Schaap 8; 9. J. Gokkel 7; 10. C. J. Lichtenberg 7; 11. G. J. C. Glimmerveen 6.

J. de Haas: „Blankenaar's Eindspelen”.

P. Willy Kliphuis bedankt als redacteur „Problematiek”.

No. 15/18 (29 Augustus—19 September).

Dr. G. de Geus, redacteur „Problematiek”.

J. de Haas: „Blankenaar's Eindspelen”.

W. C. J. Polman: „De beteekenis der velden 22 en 29 in het partijspel”.

No. 19/22 (26 September—17 October).

Publicatie Rapport van de Commissie van Onderzoek inzake geschil N. D. B. versus R. C. Keller.

Algemeene conclusies.

J. de Haas: „Blankenaar's Eindspelen”.

Dr. de Geus: „Het remise- annex matzet-probleem.”

Raman wint Excelsior-tournooi, met 14 pnt. uit 9 partijen;

2. Rustenburg 12; 3. en 4. P. Goezinnen en C. de Gooyer 11.

J. de Haas: „Blankenaar's Eindspelen”.

Dr. de Geus: „Het motief der kroonschijven”.

No. 23/26 (24 October—14 November).

Dr. de Geus: „Het motief der kroonschijven”.

B. Springer: „De openingen in theorie en practijk”.

D. de Zwart (Ons Genoegen, Utrecht) wint het kampioenschap U. P. D. B. na herkamp met G. Rump, Hilversum.

J. de Haas: „Blankenaar's Eindspelen”.

Geruchten omtrent een match Vos—Raichenbach om het wereldkampioenschap.

J. R. M. J. Eekhoud: „Spelsystemen”.

No. 27/30 (21 November—1 December).

J. de Haas: „Blankenaar's Eindspelen”.

J. R. M. J. Eekhoud: „Spelsystemen”.

24 November 100 jaar geleden, dat Jozef Blankenaar werd geboren. „Als schrijver van zeer belangrijke artikelen in het Fransche tijdschrift „Gazette du Jeu de Dames” over 3 dammen tegen 1, trok Jozef Blankenaar bijzondere aandacht”.

W. C. J. Polman: „De beteekenis der velden 22 en 29 in het partijspel”.

No. 31/32 (19 en 26 December).

1936.

No. 1/4 (2—23 Januari).

C. Janneman kampioen Rotterdam met 16 uit 11; 2. Ph. J. Ham 13; 3. en 4. Klijn Sr. en De Haan 12; 5/7. Van der Waals, Van Gasteren en Kinnegin 11; 8/9. Coster en „Pion” 10; 10. H. C. de Kr. v. d. Zande 9; 11. R. C. van Dijk 7.

Algemeene en Permanente Oplosserswedstrijd Problematiek.

Stahlberg en Kalden eindigen gelijk in de finale van den wedstrijd om het meesterschap, met 16 punten uit 11 partijen; 3. Hagenaars 14; 4. Suijk 14; 5. en 6. Janneman en Pors 13; 7. Leyte 12; 8. Oosterbeek 10; 9. Rump 8; 10. Buller 6; 11. en 12. De Zwart en Kipping 5.

De match Raichenbach—Vos in vollen gang. Vos' kansen staan na eenige verliespartijen (de match bestaat definitief uit 20 partijen) minder gunstig. De match wordt gespeeld te Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Hilversum, Dordrecht, Groningen en verschillende andere plaatsen.

Raichenbach behoudt zijn titel van wereldkampioen door een 25—15 overwinning op Vos, zonder een enkele partij te verliezen.

W. H. Lieve 12½ jaar secretaris N. D. B.

No. 5/8 (30 Januari—20 Februari).

J. de Haas: „Blankenaar's Eindspelen”.

J. de Haas: „Blankenaar's Eindspelen”.

Buitengewone ledenvergadering N. D. B. op 22 Februari betreffende kwestie Keller—N. D. B.

J. H. Kalden wint den meestertitel door zege op Stahlberg in den herkamp met 5—1.

G. S. kampioen van Nederland hoofdklasse (in de finale met Constant en Zwart-Wit, Almelo).

Kalden begon het damspel te leeren in 1925 te Amsterdam, waar hij zich aansloot bij D. O. S., waar hij reeds na een jaar in het eerste tiental uitkwam. In 1927 verhuisde hij naar Den Haag, waar hij in 1928 het eerste klasse kampioenschap won. In hoofdklasse-kamp. en kamp. van Zuid-Holland steeds tweede. In 1930 neemt Kalden voor het eerst deel aan de meesterwedstrijden, zonder succes. Jaar daarna bijna meester; 1932 en 1934 tweede plaats. Overgegaan naar D. I. O.

Jozef Blankenaar, Amsterdam, bestaat 25 jaar.

No. 9/12 (27 Februari—19 Maart).

A. Jacobs treedt af als eindspel-redacteur; P. Schaaf in zijn plaats.

Geschil Keller—N. D. B. door een motie in de buitengewone vergadering van 22 Februari bijgelegd.

Uitvoerige mededeelingen over het a.s. 25 jarig bestaan van den Nederlandschen Dambond. In alle klassen worden groepenwedstrijden over het geheele land gehouden. Voorts groote massakampen tusschen vele districten op 13 April, tweeden Paaschdag. Elk deelnemer aan de groepenwedstrijden ontvangt als herinnering een zakdambord. Kosten van alles zeer laag. Groote loterij wordt georganiseerd.

J. H. Vos werd op 16 Februari 1895 te Amsterdam geboren en begon in 1911 te dammen. Reeds na een jaar speelde hij mede in het kampioenschap van Amsterdam en werd derde. Spoedig in eerste tiental V. A. D. Vanaf 1915 door militairen dienst slechts weinig gespeeld. In 1919 lid van G. S., Amsterdam. In 1920 won hij den meestertitel. In 1925 kampioen van Amsterdam en in 1930 winnaar A. D. B. tournoi. Zes keer kampioen van Nederland in 1922, 1923, 1925, 1930, 1932 en 1935.

No. 13/15 (26 Maart—9 April).

Jaarvergadering 30 Mei 1935 te Utrecht.

Rustenburger en Keller eindigen met 16 uit 11 gelijk in het kampioenschap van Nederland; 3. Vos 13; 4/6. Ligthart, Van Dartelen en Bom 12; 7/8. Stahlberg en Raman 10; 9. Dukel 9; 10. De Graag 8; 11. Kalden 8; 12. Lichtenberg 6.

Herkamp tusschen Keller en Rustenburg door den eerste gewonnen; Keller kampioen van Nederland. Lichtenberg behoudt geen rechten meer op deelname.

Raichenbach door den Belgischen kampioen Vaessen uitgedaagd.

9. April: JUBILEUM-NUMMER NEDERLANDSCHE DAMBOND.

Bijdragen van A. van Broek, voorzitter Nederlandsche Dambond; W. H. Lieve, secretaris; J. W. van Dartelen, administrateur „Het Damspel”; J. de Haas, Herman Hoogland, J. H. Willems, voorzitter feestcomité; W. C. J. Polman met „Hoogtepunten uit de geschiedenis van het damspel”; Dr. G. de Geus, P. D. de Graaf, P. Schaaf, B. Springer, W. Hofland, en foto's, teekeningen en illustraties.

Trachtende, zoo volledig mogelijk te zijn, en tevens aanvullingen gevende op de mededeelingen in de laatste nummers van „Het Damspel” memoreer ik hieronder nog de belangrijkste gebeurtenissen in de periode April—October 1936:

Competitie:

G. S. kampioen afd. West hoofdklasse.

Constant I kampioen afd. Zuid hoofdklasse.

Zwolle I kampioen hoofdklasse „De IJsselstreek”.

Almelo I kampioen hoofdklasse „Twente”.

Almelo—Zwolle 17—3.

Eerste klasse:

D. S. T. O. I kampioen afd. Amsterdam.

Den Helder kampioen afd. Noord-Holland.

Bussum kampioen afd. U. P. D. B.

Monster kampioen afd. Den Haag.

Semper Avanti kampioen afd. Rotterdam.

H. I. Ambacht kampioen afd. Dordrecht.

Zwolle 2 kampioen afd. Oostelijke Dambond.

Voortzetting: Blankenaar's Eindspelen, door J. de Haas.

J. Metz kampioen van Amsterdam.

J. Coster kampioen van Rotterdam.

J. M. Bom kampioen Den Haag.

R. C. Keller kampioen van Nederland, na herkamp met W. Rustenburg.

Raichenbach slaat den Belgischen kampioen L. Vaessen in een match om den wereldtitel te Parijs met 13—7 (Raichenbach verliest 2 partijen).

P. D. de Graaf hoofdredacteur van „Het Damspel”: Polman neemt afscheid.

Isidore Weiss, de geniale Franschman, de „Napoleon van het dambord”, ex-wereldkampioen, te Parijs overleden.

Dr. G. de Geus, redacteur Problematiek van „Het Damspel”, blijkt het pseudoniem te zijn van Geo van Dam, den vroegeren eminenten verzorger van deze rubriek in „Het Damspel”, en deze maakt op deze wijze zijn rentrée. Hij wordt onder zijn waren naam tot redacteur van deze rubriek, en van de rubriek „buitenland” benoemd.

Een match Springer—Vaessen wordt georganiseerd. Resultaat: 17—3 voor Springer. Het Bondsbestuur besluit een ontmoeting Springer—Keller na deze match tot stand te brengen: de winnaar hiervan zal Raichenbach uitdagen.

HOOFDSTUK II.

Reglement voor het Damspel.

Het reglement bevat de geldende bepalingen omtrent:

1. den opzet van het spel;
2. den loop der stukken;
3. het slaan;
4. het eindspel;
5. onregelmatigheden in het spel;
6. den uitslag van het spel;
7. notatie- en tijd-contrôle.

§ 1. De opzet.

Artikel 1.

Het damspel wordt gespeeld tusschen twee personen of groepen, genaamd de spelers, op een vierkant bord van honderd velden, verdeeld in tien rijen, elk van tien velden om het andere licht en donker gekleurd.

Art. 2.

De schuine kleurlijnen op het bord duiden de richting aan, waarin de stukken zich bij het spel bewegen.

Art. 3.

Er wordt gespeeld op de donkere velden. Men kan echter bij onderling goedvinden op de lichte velden spelen.

Art. 4.

Het bord wordt tusschen de beide spelers geplaatst zóó, dat de lange lijn van de bespeelde velden uitgaat van de linkerzijde van elken speler.

Art. 5.

De velden waarop men speelt, worden geacht van 1 tot 50 genummerd te zijn, ook al staan die nummers er niet op vermeld.

Deze nummering is als volgt: Boven links 1, verder naar rechts 2, 3, 4 en 5. Tweede lijn links 6 enz., zoodat 50 onderaan rechts eindigt.

Art. 6.

Het spel vangt aan met twintig witte schijven op de velden 31 tot 50 tegen twintig zwarte op de velden 1 tot 20, voor zoover het verleenen van voorgift daarop geen uitzondering maakt.

Art. 7.

Onder het verleenen van voorgift verstaat men, dat aan den tegenspeler afgestaan wordt, óf één schijf op het eerste van twee, drie of vier spelen enz., onderscheidenlijk genoemd een halve, een derde, een vierde van een schijf enz., óf één, twee, drie of meer schijven op elk spel genoemd: schijf, 2 schijven, 3 schijven, enz., óf wel de toekening van remise als winst.

Wie voorgift verleent, bepaalt welke schijf of schijven van het bord genomen worden.

Art. 8.

Nadat voor elken speler de kleur der stukken — de eerste maal bij loting of keuze — bepaald is, nemen de spelers beurtelings wit en zwart. Wit speelt gewoonlijk het eerst. Krijgt echter een der spelers voorgift, dan speelt deze, ook met zwart, het eerst.

§ 2. De loop der stukken.

Art. 9.

De schijf gaat schuin vooruit, telkens één veld, uitgezonderd bij het slaan van één of meer vijandelijke stukken, in welk geval zij zoowel voor- als achteruit daarover heen moet springen. (Vergelijk art. 13).

Art. 10.

Een schijf wordt dam, als zij de bovenste lijn van het bord (damlijn), waar de tegenspeler zit, heeft bereikt en wordt met een tweede gelijke schijf tot dam gekroond. Als echter die schijf daar niet tot rust komt, maar door de voortzetting van den slag de damlijn onmiddellijk weder verlaat, zonder daarop terug te keeren, dan blijft zij schijf.

Art. 11.

De dam gaat voor- of achterwaarts, geheel of gedeeltelijk de vrije velden doorlopende van elke lijn, die zij bestrijkt of waarop zij door veranderde richting bij het slaan moet komen.

Art. 12.

Aanraken is spelen van elk eigen speelbaar stuk, uitgezonderd bij het op zijn plaats zetten van stukken, die scheef of niet op de juiste plaats staan, mits men daarvan vooraf kennis geeft.

Zoolang een schijf of dam nog niet is losgelaten, staat het den speler vrij, deze naar links of rechts te verplaatsen, als daar open velden zijn.

§ 3. Het slaan.

Art. 13.

Slaan is verplichtend en elke volledige slag geldt voor één zet. De schijf springt daarbij over één of meer vijandelijke stukken, telkens op het naaste veld zich bevindend, met een open veld er achter in den loop van den slag. De dam slaat op gelijke wijze de in haar loop vrij staande vijandelijke stukken telkens met minstens een open veld er achter.

Art. 14.

Elke slag moet regelmatig stuk voor stuk worden aangetoond, waarbij men wel meermalen over hetzelfde open veld mag gaan, maar niet ten tweede male over hetzelfde stuk. Tijdens het slaan mogen de vijandelijke stukken niet van het bord genomen worden. Dit geschiedt na den slag.

Art. 15.

De meeste stukken moeten geslagen worden; dam of schijf gelden daarbij als van gelijke waarde en men slaat bij gelijk aantal op slag staande stukken naar verkiezing met dam of schijf.

§ 4. Het Eindspel.

Art. 16.

Als in een eindspel wederzijds driemaal achter elkaar dezelfde zetten zijn gedaan, of een voorgaande stand tweemaal is teruggekeerd, wordt het spel voor remise gehouden.

Art. 17.

Zoodra een spel komt te staan met drie dammen tegen één dam, mogen er met inachtneming evenwel van Art. 16 nog tien zetten gedaan worden — of zoo de speler met één dam de lange lijn bezet, slechts 3 — waarbij de bezitter van één

dam begint te tellen. Is er daarna geen beslissing, dan is het spel remise, tenzij de speler met 3 dammen onmiddellijk kan aantoonen, dat er winst zit in zijn spel. In dit geval moet het afspel worden toegestaan.

Art. 18.

Als een speler een dam en twee schijven heeft, of twee dammen en een schijf, dan kan de tegenspeler, zoo hij alleen een dam heeft, die schijf of schijven tot dam kronen, welke handelingen niet gelden zullen voor een zet. Daarna wordt gespeeld als in art. 17 omschreven.

Indien de speler met de enkele dam de schijf of schijven niet wil kronen en hij bij machte is om te beletten, dat zij de damlijn bereiken, dan moeten wederzijds nog tien zetten gedaan worden. Blijkt daarbij, dat de damlijn niet kan worden bereikt, dan is het spel remise.

§ 5. Onregelmatigheden.

Art. 19.

Wanneer het bord verkeerd ligt, is het spel ongeldig, tenzij zulks eerst blijkt, nadat reeds meer dan vijf zetten zijn gedaan.

Art. 20.

Heeft een speler, inplaats van eigen stuk, een stuk van den tegenspeler opgespeeld en losgelaten, of wel na een slag te veel, te weinig of verkeerde stukken van het bord genomen of zelfs een slag in het geheel niet uitgevoerd, maar een ander stuk gespeeld, of eindelijk, indien door een speler één of meer stukken verkeerdelijk van het bord worden genomen — in al deze gevallen kan de tegenspeler vorderen, dat dit zoo blijft en als een gedane zet gelden zal, of wel, dat de stand geheel en al hersteld en in het eerste geval opnieuw gespeeld of in andere gevallen juist geslagen en weggenomen wordt.

Art. 21.

Elke begane onjuistheid moet onveranderd blijven en is aan geen herstel meer onderhevig, zoodra zij beantwoord is door een tegenzet van den anderen speler (behoudens de bepaling in het eerste deel van artikel 19.)

Art. 22.

Het is niet geoorloofd om onder het spel wenken of aanwijzingen te geven, of iets te doen, wat hinderlijk kan zijn voor speler of spelers.

§ 6. De uitslag.

Art. 23.

Het spel is verloren voor den speler, die, aan de beurt zijnde, in een der navolgende gevallen verkeert:

- 1e. geen stuk meer over heeft of vastgezet is;
- 2e. de stukken dooreen werpt;
- 3e. het spel opgeeft;
- 4e. het spel laat varen of weigert door te spelen;
- 5e. zich niet houdt aan dit reglement;
- 6e. in tijdsoverschrijding vervalt volgens art. 26.

In al deze gevallen geldt het spel voor den anderen speler als gewonnen.

Art. 24.

Het spel is remise in de daartoe leidende, bij art. 16, 17 en 18 omschreven gevallen, en alle andere, waarin geen der beide spelers winst behaalt. Voorts kunnen met wederzijdsch goedvinden de spelers een nog niet geëindigd spel voor remise verklaren, behoudens recht en billijkheid tegenover derden, waaromtrent bij wedstrijden de leider beslist.

§ 7. Notatie en tijd-contrôle.

Art. 25.

Voor het noteeren van spelen en standen wordt de nummering van het bord gebruikt, in art. 5 vermeld.

Art. 26.

In geval bij wedstrijden gebruik wordt gemaakt van wedstrijd klokken, moet elke speler minstens zooveel zetten per uur doen, als bij regeling is bepaald. Doet men in het eerste uur meer zetten, dan komen deze ten goede in het tweede uur, enz.

Voor wie minder doet dan het vereischte aantal zetten,

is na verstrijken van het uur het spel verloren. Als grondslag dienen 25 zetten per uur.

Er dient naar juiste tijdsbepaling voor elken speler zooveel mogelijk te worden gestreefd en eveneens van de commissie van den wedstrijd een waarschuwing uit te gaan in geval bij tijdnoed het uur weldra verstrijken zal.

SLOTARTIKEL.

Bij wedstrijden worden eventueele geschillen aangehouden tot het einde van den wedstrijd.

HOOFDSTUK III.

Wat biedt de Nederlandsche Dambond zijn leden?

Wie, ook de meest enthousiaste pionier van het damspel in Nederland, heeft vijftig jaar geleden durven veronderstellen, dat de Nederlandsche Dambond eens zou uitgroeien tot een hechte en sterke organisatie, met ca. 3000 leden en een eigen WEEKBLAD „Het Damspel“?

Wie zou het voor mogelijk hebben gehouden, dat de N. D. B. zijn leden kan bieden, wat hen wordt aangeboden, voor een contributie, die zoo belachelijk laag is, dat verwacht mag worden, dat de N. D. B. binnen enkele jaren het dubbele aantal leden kan boeken?

De Nederlandsche Dambond mag zich momenteel, ondanks de moeilijke tijdsomstandigheden, verheugen in een gestadigen groei, het gevolg van een aantrekkelijk program eenerzijds, en van de uitbreiding van het damlievend publiek anderzijds. Men weet het nu eenmaal vrij algemeen: het damspel behoort tot de vredelievende geestesporten, vaak vermaad als te zijn het kinder-winteravond-spel bij uitnemendheid, later erkend als een training voor de hersenen, een geestelijke ontspanning van de beste soort. Voorbij is de tijd, dat het damspel, ongeorganiseerd als het was, slechts goed was voor de huiskamer. Het streven naar clubverband, naar contact met anderen, ja, met het buitenland, de drang om eenmaal verkregen kennis uit te breiden, te consolideeren door vergelijkend materiaal te bestudeeren, het behoeft nauwelijks gezegd te worden, dat zij in den NEDERLANDSCHEN DAMBOND hun uitingsweg vonden, en zoo ontstond deze Bond, louter na inspanning van vereende krachten, in 1911.

Wij tellen thans 1936, en in die 25 jaar had de N. D. B. tot taak de propaganda van het damspel in Nederland ter hand te nemen, en zijn ledental door een aantrekkelijk

programma gestadig uit te breiden. Het verdient daarom bijzondere belangstelling, dit programma eens nader onder de loupe te nemen

In de eerste plaats organiseert de N. D. B. elk jaar een kampioenschap van Nederland. Ieder speler, dien den titel van meester bezit — hierover straks meer — heeft het recht voor dit tournooi in te schrijven, tenzij hij in twee achtereenvolgende wedstrijden niet een minimum van 40 % behaalde. In dit geval — tot nu toe was het alleen de veteraan C. J. Lochtenberg, die niet slaagde — verliest een meester het recht tot inschrijving, en wanneer hij wederom wil deelnemen, moet hij eerst met goed succes in de finale van de meesterwedstrijden uitkomen.

Het kampioenschap van Nederland is dus een zuiver nationaal tournooi, en het Bestuur van den Nederlandschen Dambond heeft het recht zich behalve van de deelname der meesters ook die van bekende sterke spelers, zooals de kampioenen van Amsterdam, Rotterdam, Zuid-Holland etc. te verzekeren. Vanzelfsprekend wordt nimmer om geld gespeeld. De nationale titel is een eertitel, en geeft praktische rechten tot deelname aan eventueele wereldkampioenschappen.

Wat nu den meestertitel betreft: de meesterwedstrijden worden eveneens jaarlijks gehouden, eerst plaatselijk, daarna landelijk. Tot de voorwedstrijden worden in de verschillende plaatsen en districten alleen de sterke hoofdklassers toegelaten, en uit elken voorwedstrijd worden naar grootte van het district, een of twee (de hoogstaankomenden) in de finale geplaatst. De eerstaankomende in den eindstrijd wint den meestertitel, welken hij steeds behoudt.

De meestertitel is dus een kostbaar bezit, meer nog dan de nationale titel, die immers slechts voor een jaar geldt. Zooals reeds omschreven, geeft de meestertitel rechten tot deelname aan het kampioenschap van Nederland, onder het genoemde voorbehoud.

Wat vereenigingswedstrijden betreft, organiseert de N. D. B. evenals andere sportbonden een competitie, en wel in hoofd-, eerste-, tweede-, derde- en vierde klasse. Deze competities, welke pas weer anders werden ingedeeld, worden eerst plaatselijk of districtsgewijs gespeeld, waarna de

eerstaankomende in de finale clubkampioenschap van Nederland medespeelt. Men speelt in de competitie met een tiental, dat aan bord één het sterkst is, met afdalende kracht naar de lagere borden. Bij de competitie beslist het hoogst aantal wedstrijdpunten, en, indien dit gelijk is, het aantal partijpunten. Voor elken gewonnen wedstrijd — de resultaten van de spelers individueel worden opgeteld — wordt een twee toegekend, voor elk gelijk spel één punt, voor een verloren wedstrijd nul punten.

Aan het lidmaatschap van een vereeniging, welke is aangesloten bij den Nederlandschen Dambond, is voorts verbonden een gratis abbonement op het officieele orgaan van den Nederl. Dambond, „Het Damspel“, vroeger een maanduitgave, thans reeds sedert ruim een jaar een weekblad, waarin men vele technische gegevens en organisatorische details vindt. Het abbonement op „Het Damspel“ is ook voor niet-leden van den Bond, tegen betaling van een jaarlijksch bedrag, opengesteld.

De N. D. B. kent een systeem van centralisatie. Het Bondssecretariaat zag zijn werkzaamheden in de laatste jaren aanzienlijk uitgebreid, doordat van daar uit alle tournooien en wedstrijden worden georganiseerd. Ook de competitie, eenige jaren lang plaatselijk georganiseerd, b.v. in Amsterdam, wordt dit jaar wederom vanuit het Bondssecretariaat geleid.

Het Bestuur van den Nederlandschen Dambond is onderverdeeld in een dagelijksch en een algemeen bestuur. Het dagelijksch bestuur bestaat uit vijf leden (voorzitter, vicevoorzitter, secretaris, tweede secretaris en penningmeester). Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door het dagelijksch bestuur, aangevuld door de vertegenwoordigers der aangesloten districten. De N. D. B. is namelijk onderverdeeld in districten, die plaatselijke wedstrijden organiseren, en een afgevaardigde hebben in het algemeene bestuur van den N. D. B. Momenteel bestaat de N. D. B. uit de volgende districten: Amsterdam, Noord-Holland, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Limburg, Overijsel, Noord-Brabant en Gelderland. Met Zeeland zijn onderhandelingen loopende.

Elke vereeniging heft van haar leden een contributie,

waarvan zij de hoogte zelf bepaalt. Aan den N. D. B. is f 1.80 per jaar en per lid verschuldigd, terwijl tevens iedere club een verplicht abonnement op „Het Damspel” heeft van f 2.40 per jaar.

In 1911 telde de N. D. B. 14 vereenigingen, welk aantal thans is aangegroeid tot 117, voorwaar een mooie vooruitgang. In de hoofdklasse-competitie 1935/36 kwamen 28 tientallen uit en er werden 198 ontmoetingen gespeeld. De overige klassen zijn nog veel uitgebreider. Wanneer men gaat vergelijken met het aanvangsstadium, toen er 10 à 20 wedstrijden tusschen slechts enkele clubs in één seizoen werden gespeeld, komt de vooruitgang wel zeer duidelijk tot uiting.

In groote trekken zij hier het werk van den Nederlandschen Dambond geschetst.

Men kan dit overzicht nog aanvullen met gegevens omtrent den z.g. vierstedenwedstrijd, in de laatste jaren onder auspiciën van den N. D. B. tusschen de districten Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Noord-Holland gespeeld. Vermeldenswaard is zeker ook de perfecte organisatie der wereldkampioenschappen, in Nederland gespeeld in de jaren 1912, 1928, 1934 en 1936; het enorme aantal simultaan-séances, door veel vooraanstaande spelers gehouden ter propaganda van ons spel, een waardige stimulans voor toetreden tot den Bond vormende. Voorts de nationale groepenwedstrijden, welke de N. D. B. ter gelegenheid van zijn vijfde lustrum uitschreef. Het zou mij te ver voeren, en ik wil hier alleen in vogelvlucht een omschrijving geven van het werk van den N. D. B. Indien de Bond in de komende decennia met even rasse schreden vooruitgaat, als dit geschiedde in den tijd, die achter ons ligt, is er zeker geen reden tot ontevredenheid.

DE DAMCLUB „IJMUIDEN”.

Een voorbeeld bij uitstek van een bloeiende damvereeniging.

De damclub „Ijmuiden” mag met recht genoemd worden als de vereeniging, die het best georganiseerd is van alle damclubs in Nederland. Deze nog zoo jonge club —

C. J. LOCHTENBERG,
veteraan

en

W. RUSTENBURG
ex-kampioen van Nederland
TWEË WAKKERE G.S.'ers

C. SUIJK

K. DE JONG

B. DUKEI

A. LIGTHART

DE STEUNPILAREN VAN HET PROMINENTE LIMUUDEN

Dr. MOLIMARD denkt na . . .

FABRE en WEISS in druk gesprek . . .

Ijmuiden bestaat nauwelijks 12 jaar — heeft in Amerikaansch tempo een taak volbracht, welke schier onmogelijk scheen en toch ten volle vervuld is. Beginnende als een schuchter „derde klassertje”, in welke afdeeling het zelfs niet gelukte kampioen te worden, schreef deze vereeniging onder de bezielende leiding van den heer K. de Jong in voor de hoofdklasse-competitie bij een reorganisatie in het competitie-zeven . . . en werd toegelaten, daarmede voor de zooveelste keer bewijzend, dat de brutalen de halve wereld hebben! Het succes was formidabel: met Gezellig Samenzijn eindigde de club gelijk in wedstrijdpunten, en alleen op de bordpunten werd Ijmuiden tweede. Ontzaglijk is de propaganda, die van „Ijmuiden” uitgaat: de vereeniging heeft in haar twee meesters Dukel en Ligthart eminente propagandisten op technisch terrein, en in K. de Jong een organisator, die zijn werk met zooveel ambitie en enthousiasme tot stand wist te brengen, dat van een dergelijke combinatie wel resultaten moesten komen, ook al moesten daarvoor vele offers worden gebracht.

De ziel van „Ijmuiden” is: K. de Jong. Deze sympathieke persoonlijkheid, tevens, juist door zijn prestaties in Ijmuiden, tot voorzitter van het Noordhollandsch district gekozen, is de man, die de damclub groot maakte. Zonder overdrijving mag gezegd worden, dat met hem, Ijmuiden's praeses tevens, het succes der club staat of valt. „Ijmuiden” telt momenteel 65 leden, speelt met vijf tientallen in de competitie, en mag zich, helaas in tegenstelling met andere vereenigingen in den Bond, in een gestadigen groei verheugen. Als voorbeeld van hetgeen „Ijmuiden” presteerde, moet in de allereerste plaats genoemd worden de organisatie van het Internationaal Toernooi in 1934 tusschen Raichenbach, Keller, Dukel en Demesmaeker, dat van enorme propagandistische waarde was.

Met spelers als Dukel, Ligthart, den jeugdigen Suijk, Leijte etc. belooft deze vereeniging veel voor de toekomst, en haar ontwikkeling blijft bij den heer De Jong in goede handen!

HOOFDSTUK IV.

Spelwijzigingen in vogelvlucht door A. K. W. Damme,
kampioen van Nederland 1921, 1927, 1928.

Het aanvangsspel in de partij heeft in den loop der jaren groote wijzigingen ondergaan. Tusschen het speculatieve begin met positioneele offers als 1. 35—30 en den tot ver in het middenspel uitgestelden strijd met openingen als 1. 32—28, 18—23; 2. 33—29 ligt slechts een tijdverloop van dertig jaar. Jaren echter waarin weten en inzicht van de spelers belangrijke vorderingen hebben gemaakt en de partijen een gansch ander karakter hebben gekregen.

Een volledige beschrijving van alle veranderingen zou al te veel plaatsruimte vergen. Ik moet mij dus bepalen tot een beknopte weergeving van enkele spelbeelden.

De opsluiting aan den rechter vleugel.

De beginzetten zijn:

	Wit	Zwart
1.	35—30	20—25
2.	40—35	15—20
3.	44—40	20—24
4.	50—44	10—15

Wit kan nu zoowel 33—29 en 33×24 als 33—28 spelen. Dit spelbeeld is verouderd. Vroeger gaf het meermalen kansvol spel, daar de opgesloten partij (in dit geval wit) gelegenheid heeft op een aantal combinaties te spelen. Bij goede beantwoording heeft zwart echter de beste kansen. Vandaar dat ik sprak van een positioneel offer.

De moeilijkheden voor de opgesloten partij doen zich het

sterkst gelden na den volgenden (voor zwart echter niet noodzakelijken) spelgang.

1.	33—28	17—21
2.	39—33	11—17
3.	31—26	7—11
4.	44—39	2—7
5.	37—31	18—23
6.	41—37	12—18
7.	31—27	7—12
8.	36—31	1—7
9.	47—41	20—24
10.	34—30	14—20
11.	30—25	10—14
12.	41—36	4—10
13.	46—41	24—29
14.	33×24	20×29

Wit wint nu ten minste een stuk door 40—34 en 45×34. Zwart 23—29 en 18×29 wordt met 28—22 beantwoord, zwart 15—20 met 28—22 en 39—33, zwart 14—20 en 9×20 met 28—22 en 34—29.

Deze speelwijze werd omstreeks 1919 door De Haas als volgt verbeterd:

1.	33—28	17—21
2.	39—33	11—17
3.	31—26	7—11
4.	44—39	18—22
5.	37—31	13—18
6.	41—37	9—13

Met de bedoeling later op een goed oogenblik met 21—27 voort te zetten.

7.	31—27	22×31
8.	36×27	1—7
9.	46—41	4—9
10.	41—36	18—22
11.	27×18	13×22

Met deze variant had de zwartspeler in het tournooi van 1919 veel succes. Springer vond echter een krachtig verweer in 12. 28—23. Later is de variant in onbruik geraakt.

De zet 18—22 in deze opening is naar ik meen het eerst door Balédent toegepast.

Variant van Fabre.

1.	33—28	18—23
2.	39—33	12—18
3.	34—30	20—25
4.	40—34

De opsluiting zonder een stuk op veld 40. Wit kan haar dus steeds met 34—29 verbreken. Een kansje voor wit in deze variant is:

4.	7—12
5.	34—29	25×34
6.	29×40	15—20
7.	40—34	10—15
8.	34—30	20—24
9.	30—25	14—20?
10.	25×14	9×20

Waar wit 35—30, 33—29, 28—22 enz. op laat volgen.

Een variant in de oude Hollandsche opening.

1.	33—28	18—23
2.	39—33	12—18
3.	44—39	7—12

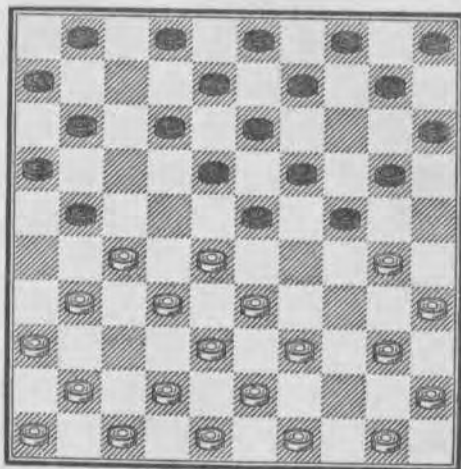
Terecht wordt de derde zet van wit in het boek „Het Damspel” van De Haas en Battefeld als zwak aangeduid.

De volgende symmetrische stelling is bezwaarlijk voor den witten spelbouw:

4.	31—27	20—24
5.	37—31	14—20
6.	34—30	17—21

Stelling na 6. 17—21.

Zwart

Wit.

Wit kan niet 31—26 spelen wegens zwart 24—29, steeds voortgezet met 29—34. Op wit 30—25 speelt zwart 21—26 en 9×20 en de last van het maken van den vóorzet blijft voor wit bestaan. Nadeeliger voor wit is de variant, indien tevoren voor wit 50—44 en voor zwart 1—7 is gespeeld.

In een zeer gedenkwaardige partij van geschiedkundige waarde trachtte Hoogland op de volgende wijze aan nadeel te ontkomen.

1.	33—28	18—23
2.	39—33	12—18
3.	44—39	7—12

dat voor beide partijen te veel stukken buiten den strijd bleven. Tegenwoordig tracht men een beter effect te bereiken door openingen als:

1. 34—29	19—24
2. 32—28	14—19
3. 40—34	20—25 en 25×14
of wel:	
1. 32—28	18—23
2. 33—29	23×32
3. 37×28	19—24
4. 39—33	14—19

en zwart zet weer met 20—25 voort.

Ook na een dergelijk begin kan men later weer geraken tot de grondstelling van de Hollandsche partij (stukken op 27 en 28, voor zwart 23 en 24). In de meeste gevallen hebben beiden zich dan van overbodige stukken ontdaan.

Aldus heeft (weergegeven in zeer vluchtige trekken) het spel zich in den loop van de laatste decennia gewijzigd. Ik maak hierbij niet in het minst aanspraak op eenige volledigheid. Er is nog veel dat ik onvermeld moest laten, zooals de wijzigingen in andere vroeger veel gespeelde openingen, andere waardeering van de hekstelling, de functie van rand-schijven in de moderne partij, de groote vorderingen gemaakt in speltactiek en — niet het minst — het psychologisch inzicht in de moderne partij. Ik moet er echter van afzien hier ook maar in het minst op in te gaan. Er is in dit opzicht zooveel gepresteerd, dat ik in een uiteraard beknopt overzicht altijd zou genoodzaakt zijn materie en auteurs (want ook de practici zijn dat) onvermeld te laten.

Alleen al een poging het spel van Keller, m.i. op het oogenblik den fijnsten Nederlandschen speler, te verklaren, zou een boekwerk van flink formaat vereischen.

Ten slotte moet ik uiting geven aan mijn erkentelijkheid voor de uitgave van een werk dat een zoo mooie propaganda voor het damspel belooft te worden.

Omstreeks 1921 stelde Damme de volgende reglements-wijziging ter beperking van het aantal remises voor.

Winst wordt uitgedrukt door 3—0. Gelijke kracht bij remise door $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$, remise met voordeel door 2—1.

Het laatste zou alleen bereikt kunnen worden in stellingen met niet meer dan 5 stukken in totaal op het bord. Een dam heeft hierbij de waarde van één stuk, doch de speler die materieel in de meerderheid is, zal ten minste dezelfde waarde aan dammen moeten hebben als zijn tegenstander.

Op deze wijze zou de speler met 3 dammen tegen 1 dus 2—1 behalen, evenals met 2 dammen tegen 1 of met 1 dam en 1 schijf tegen 1 dam. Een stelling met 2 dammen tegen 1 dam en 1 schijf zou voor eerstgenoemde een 2—1 resultaat brengen, tenzij de tegenstander kan aantonen dat het stuk tot dam kan promoveeren.

In een stelling als

Zwart: 1 dam + 2 schijven

Wit: 2 dammen

heeft zwart wel een meerderheid van 1 stuk, doch niet dezelfde waarde aan dammateriaal. In dit geval worden de punten dus gelijk gedeeld, tenzij zwart kan aantonen, dat een der schijven op dam kan komen.

Dit soort afspel kent het reglement ook bij stellingen van 3 dammen tegen 1, waarin, zoo winst kan worden aange-toond, na het reglementair vastgesteld aantal zetten door-gespeeld kan worden.

„Desnoods — schreef Damme destijds in „De Telegraaf” — zou men deze bepaling alleen van toepassing kunnen maken op stellingen van 3 stukken tegen 1, als deze niet te winnen zijn.”

Dit voorstel gaf Hoogland eenigen tijd later aanleiding zijn „Nieuwe Speelwijze” te propageeren.

HOOFDSTUK V.

Het is mij een bijzonder voorrecht een beschouwing over problematiek te kunnen inleiden van de hand van Nederland's eminentsten probleemkenner GEO VAN DAM. De heer Van Dam toonde zich op mijn desbetreffend verzoek spontaan bereid, een bijdrage te leveren tot dit werk, welke het des te waardevoller moge maken, juist omdat de problematiek gelukkigerwijze in Nederland zulk een buitengewoon uitgebreiden kring van beoefenaars en bewonderaars telt. Geo van Dam is voor ieder dammer, ook den niet-probleemkenner, de meest gezaghebbende figuur op het gebied der problematiek. Hij is reeds sedert jaren redacteur van „Het Damspel”, waarin vroeger reeds uitgebreide beschouwingen van hem verschenen. Hij kent zoowel de oude als de jongere generatie, en stelde voor dit werk een overzicht samen, welke als leiddraad bedoeld is voor een ieder, die de verschillende vormen en uitingen der problematiek wil bestudeeren. Naast een systematische en zuiver-wetenschappelijke onderverdeeling der probleem-composities treft men in dit artikel tevens een keur van zijn beste problemen aan.

Een hartelijk woord van dank aan den heer Van Dam voor zijn minutieuze uiteenzettingen is hier ongetwijfeld op z'n plaats.

PROBLEMATIEK IN WOORD EN BEELD

door
GEO VAN DAM.

(Nadruk, ook met bronvermelding,
zonder toestemming van den schrijver,
verboden.)

Aan het verzoek van den heer Ph. de Schaap, samensteller van dit boek, om een volledige beschouwing te geven

over de dam-problematiek kon ik niet voldoen. De tijd van voorbereiding was daartoe te kort. Dientengevolge moet ik volstaan met een herhaling te geven van de artikelen, welke eenige jaren geleden door mij over dit onderwerp in „Het Damspel“, het officieel orgaan van den Nederlandschen Dambond, werden gepubliceerd. Hier en daar heb ik echter eenige wijzigingen en aanvullingen aangebracht, zoodat het thans behandelde als een leidraad bij het samenstellen, oplossen en beoordeelen van damproblemen kan gelden. Uit den aard der zaak beperk ik mij hierbij tot het mededeelen van de hoofdwetten en voorschriften der problematiek, zooals deze algemeen door de vooraanstaande hedendaagsche problemisten worden aangenomen. Op de talrijke finesses en onderdeelen wordt dus niet nader ingegaan. Daarmede zou een apart boek zijn te vullen. Voor hen, die dus een algemeen inzicht in de damproblematiek willen verkrijgen is het hier behandelde voldoende, terwijl zij, die dieper in het wezen daarvan willen doordringen de meeste kennis en ervaring kunnen opdoen door het veelvuldig bestudeeren en oplossen van de composities der toonaangevende problemisten.

Alvorens tot de behandeling van het onderwerp zelf over te gaan wil ik eerst trachten de belangstelling daarvoor aan te wakkeren bij die dammers, vooral bij sommige clubspelers, die vaak een gemis aan waardeering toonen voor de problematiek in het algemeen. Ik meen niet beter te kunnen doen dan hen te wijzen op het goede voorbeeld, dat de groote meesters van het practisch spel daartoe geven.

Waarom waardeert de gemiddelde clubspeler de problematiek niet voldoende? Vermoedelijk omdat hij er te weinig studie van heeft gemaakt. Onbekend maakt onbemind. Wanneer zij echter eens de moeite willen nemen deze beschouwing aandachtig door te lezen en de gegeven voorbeelden na te spelen, dan zullen zij ongetwijfeld erkennen, dat zij tot dusver veel van de schoonheid van het damspel hebben gemist.

Het is juist in het damprobleem, dat de schoonste spelmomenten kunnen worden gedemonstreerd. Het is het damprobleem, dat de enorme moeilijkheid en de groote logica van ons spel het beste tot uitdrukking brengt. Wat al spelend, dus in de partij, wel eens vaag doorschemert doch zelden

wordt bereikt, dat kan in naar aanleiding daarvan samengestelde spel-studies op practisch niet te evenaren wijze worden getoond.

Dit is het dat het meerendeel der grootmeesters er toe bracht eveneens hun volle aandacht aan de problematiek te schenken. Daarin brachten zij tot uiting wat zelfs hun niet gelukte al spelend, dus in de partij, te verkrijgen.

Zij, die de door de meesters geconstrueerde vraagstukken regelmatig en aandachtig hebben bestudeerd zullen dit ten volle beamen. Zij, die het nog niet deden zullen goed doen hun schade zoo spoedig mogelijk in te halen. De schitterende „mogelijkheden“ van het damspel worden nergens beter en gevarieerder aan den waren dam-liefhebber duidelijk dan in en door de problematiek.

De vereischten waaraan een goed problemist moet voldoen werden reeds eens in 1896 in de „Dublin Mail“ als volgt omschreven:

„. Van al de karaktertrekken noodig om een goed problemist te worden, is misschien geduld de meest belangrijke. Hij moet voorbereid zijn op mislukking en altijd bereid zijn, zijn tijd en moeite onbegrensd aan reconstructie te geven. Hij moet moeilijk zijn te voldoen en altijd trachten naar verbetering. De beste problemen nemen maanden — soms jaren — om volmaaktheid te bereiken en hebben dikwijls honderden verschillende bewerkingen ondergaan, alvorens DE vorm te bereiken, waarin het kan geacht worden waardig te zijn aan het publiek te worden voorgelegd. Een bekwaam werker moge het soms gelukken, een correcte en mooie bewerking van een motief bij de eerste poging, in misschien vijf of tien minuten, voor den dag te brengen, en moeilijk de verleiding tot publicatie kunnen weerstaan; de problemist van ervaring echter, weerstaat gewoonlijk deze verleiding, want ondervinding heeft hem geleerd, dat zulke standen, voor de vuist weg gemaakt, bijna altijd nog voor verbetering vatbaar zijn. Dan wordt zijn geduld dikwijls beloond door het maken van een meesterstuk van wat eerst weinig meer was dan een aardige afwikkeling”

A. Belasco schreef voorts nog het volgende in de „Temperance Caterer“ van 1896:

.... „Om een uitstekend problemist te worden, wordt veel meer bekwaamheid vereischt, dan men op het eerste gezicht wel zou denken. Groote volharding om te geraken tot het verlangde doel en een onvermoeibaar geduld, gepaard aan een sterk analytisch vermogen, ziedaar de voornaamste karaktertrekken van zoo iemand. Dan moet hij bezitten een goede dosis hoop, alsmede berusting in het onvermijdelijke, want hoe dikwijls gebeurt het niet, dat, na publicatie, zijn prachtig weefsel waardeloos blijkt door het ontdekken van een fout in het vitale gedeelte van zijn studie, waarop hij toch uren (we hadden bijna geschreven dagen) heeft gewoegd. En van tijd tot tijd gebeurt het, dat op zulk een fout, ontsnapt aan de mannen van lange ervaring en getraind oordeel, door een beginner onmiddellijk de vinger wordt gelegd. Dit is een mysterie, dat ons zoogenaamd „eenvoudig“ damspel (was er ooit een grovere aantijging) omgeeft....”

Evenals in het partijspel kent de problematiek haar meesters en grootmeesters. Titels, welke uit hoofde van prachtige prestaties, hoewel niet officieel, toch door tot oordeelen bevoegde bewonderaars zijn toegekend. De werkelijke „all-round“ problemist voelt zich in elk probleem-genre thuis en is in staat problemen te construeeren van elk soort en naar ieders smaak. Hij behoort daartoe voldoende praktische en theoretische kennis te bezitten van het spel in het algemeen, welke kennis hij zich door het spelen van vele partijen en bestudeeren van de theorie eigen maakte. Vanzelfsprekend moet hij het talent tot het scheppen van speciale constructies, dat hij bezat, tot groote hoogte door intense oefening hebben opgevoerd. Ook hier geldt: „Oefening baart kunst“.

Uiterlijke rangschikking.

De problemen zijn volgens stand in drie groote deelen te splitsen:

- A. Partij-standen.
- B. Probleem-standen.
- C. Eindspel-standen.

Afd. C. is eveneens nog in twee onderdeelen te splitsen, n.l. in zuiver theoretisch ontworpen, dus geconstrueerde

eindstanden, welke van een bepaalden slotstand uit zijn teruggewerkt, en in practisch in de partij voorgekomen eindspelen, welke echter zijn gewijzigd, uitgebreid of verdiept.

Afd. B. omvat alle problemen, die zóódanig van stand en ontleding zijn, dat deze „al spelende”, dus in de partij, niet of hoogst zelden voorkomen. Dit problematisch cachet dragen bijvoorbeeld onmiskenbaar de volgende standen van de in deze beschouwing van mij opgenomen problemen: nos. 9, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 20, 21, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 45, 46, 47 en 48.

Een overgangsvorm van afd. B. naar A. komt tot uiting in standen als de nos.: 21, 37, 38, 45, (zelfs 49 en 50), waarvan men aanvoelt dat dergelijke posities toch nog wel practisch kunnen ontstaan, hoewel — vooral onder sterkere spelers — zeldzaam. De standen van de nos.: 12, 15, 21, 25 en 38 zijn bijvoorbeeld al zoodanig, dat men het practisch voorkomen daarvan zeer gering van mogelijkheid acht. De rustige posities van de nos.: 2, 39, 44, 45 en 50 daarentegen liggen zuiver op de grens en zijn als practisch mogelijk zeer wel te aanvaarden.

De rangschikking naar den stand zal echter altijd van persoonlijke voorkeur afhankelijk zijn en daarenboven het gevaar met zich dragen, dat de rangschikking geschiedt door een beoordeelaar, die niet voldoende ervaring en standenkennis bezit. Dit toch verkrijgt men pas na een reeks jaren het probleemwezen in binnen- en buitenland nauwlettend te hebben gevolgd.

Om meeningsverschillen dus zooveel mogelijk te voorkomen verdient het aanbeveling de grenslijn scherp te trekken en is het beste aan te nemen, dat verreweg het grootste deel der standen met dammen tot afd. B. gerekend moeten worden, evenals alle schijven-standen (dus zonder dammen), die een practisch-onnatuurlijke opstelling en daarmee gepaard gaanden problematische afwikkeling bezitten, zooals bijvoorbeeld de nos.: 15, 21 en 25. Het is waar, dat in de partij soms evengoed „rare” standen voorkomen, maar het is slechts hoogstzelden dat er dan tevens „wat in zit”. Juist het feit, dat van een bepaalden probleemstand opstelling en afwikkeling te samen practisch nooit zouden voorkomen ver-

oorzaakt dat een dergelijke positie onder afd. B, probleem-standen, moet worden gerangschikt. Dientengevolge worden dus standen als in de nos.: 9, 12, 15, 25 enz bij deze categorie ondergebracht.

Het is echter juist in de afdeeling „probleem“-standen, dat door de probleem-virtuozen wordt gedemonstreerd welke verrassende slagwendingen en ingenieuze motieven op ons dambord, en toch strikt aan de hand van het spelreglement, in het leven kunnen worden geroepen. Het is in deze afdeeling, dat de oorspronkelijke scheppings- en constructiedrang van den talentvollen en vernuftigen probleem-kunstenaar zich onbeperkt kan uiten, alleen gebonden aan de wetten der logica en de reglementaire bepalingen. Worden echter deze niet meer in acht genomen dan betreden we een geheel ander terrein, n.l. het terrein der „fantasie“-problemen. Deze bestaan meestal uit standen, waarvan het practisch ontstaan, zelfs in een leeken-partij, dus al spelend, geheel ondenkbaar moet worden geacht. Wel gebeurt het echter, dat een nieuw idee in den aanvang slechts in acrobatische of zuiver fantasistische standen is te belichamen, doch vaak blijkt dan later, soms pas na eenige jaren, dat ook uitwerking in normale, zelfs in op de partij gelijkende standen mogelijk is. De waarde van dergelijke „motief“-bewerkingen in deze grillige posities moet men dus toch niet onderschatten. Het zijn dikwijls probleem-baby's, die later blijken tot mooie volwassen vraagstukken te zijn uitgegroeid.

Afd. A. tenslotte, bevat uitsluitend „partij“-standen. De benaming spreekt reeds voor zichzelf. Het zijn dus standen die, óf aan de partij ontleend zijn door een bepaald partij-fragment te wijzigen en te vervolmaken, óf geïnspireerd zijn door bepaalde momenten in een partij, óf geheel zelfstandig ontworpen standen, welke echter op partij-principes berusten en daaraan doen denken. Natuurlijk kunnen zich hieronder meer of minder evenwichtige posities bevinden, doch dat komt in de partij eveneens voor. Het is echter duidelijk, dat vooral deze afdeeling groote practische waarde bezit en den partij-speler veel leerzaams en genoeg kan verschaffen. Uit den aard der zaak vallen hieronder dus alle spelstudies, zooals schijf- en/of partijwinst, enz., lokzetten, lok-loks,

voorts het grootste deel der miniaturen, dwangproblemen enz. Echter geen partij-slagzetten of openingsstudies. Deze behooren geheel tot het partij-spel, ook al zijn zij theoretisch geheel zelf ontworpen, en passen dus niet in het kader der problematiek.

Indien de probleem-standen voor het practisch spel dan ook iets minder belangrijk zijn, toch wordt in deze afdeeling zoowel voor den problemist als voor den oplosser, zooveel schoonheid, vernuft en originaliteit tot uiting gebracht, dat de echte liefhebbers, waaronder ook vele partijspelers schuilen, deze verrassende demonstraties van de ontelbare mogelijkheden, welke ons spel biedt, niet gaarne zouden missen. Integendeel, zij weten deze vraagstukken ten volle te waardeeren.

Uiterlijke beoordeeling.

Een belangrijke rol in de problematiek vervult de uiterlijke beoordeeling van een probleem op de basis van den totaal-indruk, die den stand op ons maakt. Dit is dus geen beoordeeling naar de ontleding, doch alleen en uitsluitend naar de opstelling der stukken.

In dit opzicht is een hoofdwet, dat de aanvangsstand van elk probleem logisch verklaarbaar moet zijn. Het ontstaan daarvan moet dus niet alleen theoretisch (= reglementair) doch ook practisch (= door normaal spel) zijn aan te toonen. De voorafgaande zetten moeten dus „speelbaar” zijn geweest en zulks met dien verstande, dat dit geen zetten geweest mogen zijn, die zéér zwak waren of als „blunders” gekenmerkt zouden moeten worden. (Alleen voor fantasie-problemen en motiefstudies worden in dit laatste geval uitzonderingen toegelaten).

Een tweede wet is, dat de krachtsverhoudingen tusschen wit en zwart ongeveer gelijk, dus niet onevenwichtig zijn. In géén geval mag wit zóóveel sterker staan, dat hij — ook zonder de nu mogelijke problematische afwikkeling — zou kunnen winnen door gewoon partijspel.

Een ander voorschrift (géén absolute wet) is dat de kleuren (in verhouding tot de moeilijkheidsgraad van het

bewerkte thema) zoo harmonisch mogelijk over het bord verdeeld zijn. Men vermijde dus zooveel mogelijk dat de witte en zwarte stukken kris en kras door elkaar staan opgesteld. Dit laatste is dus alleen gerechtvaardigd als een andere, betere uitwerking van de in zoo'n probleem belichaamd idee niet mogelijk zal zijn. De probleemkenner kan dit laatste bij het controleeren der oplossing vaststellen. Voorbeelden van harmonische bord-verdeeling vindt men in de nos.: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 14, 18, 19, 22, 24 enz. (zelfs ook in 10 en 26). Kris-kras door elkaar staan de stukken daarentegen in de nos.: 9, 15, 17, 21, 23, 25, 28, enz., waarin zulks door het zeer moeilijk te verwerken motief niet te vermijden was, terwijl overgangsvormen te vinden zijn in standen als de nos.: 12, 29, 42, 49 enz. Men spreekt dan ook van *gemende* en van *gescheiden* kleuren.

Uit het bovenstaande blijkt reeds, dat men in de problematiek „wetten” en „voorschriften” onderscheidt. Wanneer een probleem aan beiden voldoet dan wordt het volmaakte benadert. Mogelijk is dit echter niet altijd. Vooral bij het bewerken van nieuwe motieven is zulks nogal eens lastig. Vandaar dan ook, dat er wetten en voorschriften zijn. Zondigen tegen de eersten, doet een vraagstuk meestal waardeeloos worden, tegen de tweeden kan toelaatbaar zijn. Tenslotte mag het construeerend en scheppend talent niet geheel aan banden gelegd worden en moeten den waren probleemkunstenaar „dichterlijke” vrijheden worden gelaten. Want . . . een probleem is 'n dam-gedicht. Terecht noemt men dan ook de problematiek de poëzie, en de partij het proza van 't damspel.

Naast deze beoordeeling volgens de opstelling is er nog een volgens gebruikt materiaal. Deze methode geldt feitelijk zoowel voor de beoordeeling als voor de rangschikking. D.w.z. hoe economischer een vraagstuk is, des te fraaier is in het algemeen het probleem, doch hierop zijn vele uitzonderingen, vooral ten opzichte der afd. A. (partij-standen) mogelijk. Daarom wordt deze methode dan ook in hoofdzaak voor de rangschikking (indeeling) gebruikt.

Voor standen, zoowel van Afd. A. als B. die uitsluitend bestaan uit schijven en een problematische afwikkeling bezit-

ten (eindspelen vallen dus niet hieronder) gelden de volgende benamingen:

Groep I: ten hoogste 7 tegen 7 sch. — **Miniatuur-problemen.**

Zie bijv. de nos.: 9, 18, 19, 21 enz.

Groep II: ten hoogste 10 tegen 10 sch. — **Ideaal-problemen.**

Zie bijv. de nos.: 8, 11, 1, 3 enz.

Groep III: ten hoogste 12 tegen 12 sch. — **Standaard-problemen.** Zie de nos.: 5, 15, 24 enz.

Groep IV: ten hoogste 14 tegen 14 sch. — **Natuurlijke problemen.** Zie de nos.: 6, 7, 34 enz.

Groep V: ten hoogste 16 tegen 16 sch. — **Massieve problemen.** Zie no.: 4.

Groep VI: ten hoogste 20 tegen 20 sch. — **Ouverture problemen.** Zie de nos.: 35 en 36.

Het is duidelijk, dat elke groep dus eenige speling laat. Zoo kunnen dus miniaturen genoemd worden alle standen niet alleen van 7 tegen 7 schijven, doch ook van minder schijven, bijv. 6—6, of 6—7, of 5—5, of 5—7 enz. Mits men slechts zorgt dat er een problematische afwikkeling in verborgen is, anders behooren zij onder de gewone eindspelen, waarin de winst, zooals bekend, door positie spel verkregen wordt. Standen van 8—8, 8—9, 9—9 enz. vallen dientengevolge onder de **Ideaal-problemen.** En op soortgelijke wijze worden de overige posities dus gerangschikt onder de gegeven benamingen volgens het maximum aantal schijven, dat zij mogen bevatten.

Voor standen met dam of dammen, en in verreweg de meeste gevallen zullen deze beperkt blijven tot hoogstens één dam van elke kleur, omdat men anders kans loopt in het genre „fantasie-problemen” te vervallen, heeft men eveneens een groepeerings. Als regel wordt daarbij aangenomen, dat de materiele waarde van een dam varieert tusschen 1 en 3 schijven, zulks in verhouding tot de kracht die de dam in een bepaalden stand kan ontwikkelen. Meestal heeft de dam een waarde van 2 schijven. Wanneer men de waarde van een dam in schijven vaststelt dan mag in het algemeen een „Lilliputter” niet boven een totaal van 9 schijven komen (de dam daarin dus medegerekend).

Groep VII: ten hoogste 9 tegen 9 sch. (dam(men) inbegrepen) — Lilliputters.

Groep VIII: ten hoogste 12 tegen 12 sch. (dam(men) inbegrepen) — Proportie-problemen.

Groep IX: ten hoogste 16 tegen 16 sch. (dam(men) inbegrepen) — Limiet-problemen.

Groep X: ten hoogste 20 tegen 20 sch. (dam(men) inbegrepen) — Maximum-problemen.

Vanzelfsprekend bestaat ook hier voor elke groep dus weer de noodige speling. Zoo worden onder de „proportie” problemen dus alle standen gerangschikt (dam of dammen inbegrepen, welke in schijven zijn omgerekend) van 9 tegen 9, 9—10, 8—9, 10—10, 10—12, en alle variaties hiertusschen. Voor de andere groepen geldt het zelfde. Alleen wanneer het gebruikte materiaal boven een totaal van 20 tegen 20 schijven komt, dan geraakt men in elk geval op het terrein der „fantasie-problemen” en daarvoor is het te gebruiken materiaal ongelimiteerd. Reeds vele vraagstukken der groepen IX en X zullen onder de soort „fantasie-problemen” thuis behooren. Als voorbeelden voor deze vier laatste groepen kunnen de volgende hierbij gepubliceerde standen dienen:

Voor groep VII de nos.: 45, 47 en 37.

Voor groep VIII de nos. 10, 16, 23, 26, 27, 28 en 48.

Voor groep IX de nos.: 13, 17, 20, 29 en 46.

Voor groep X no. 30.

Het verdient aanbeveling de in deze verhandeling gegeven benamingen en groepeeringsen steeds aldus te gebruiken en te handhaven, waardoor eenvormigheid verkregen en behouden wordt. Zoodoende zal men direct, als men ergens in een probleem-bespreking deze benamingen en aanduidingen tegenkomt, weten wat bedoeld wordt. Hierdoor wordt voorkomen, dat verwarring ontstaat en dat men telkens opnieuw de beteekenis van een en ander nader moet gaan toelichten.

Ten slotte kan nog worden opgemerkt, dat men in de problematiek onderscheid maakt tusschen zoogenaamde „OPEN” en „GESLOTEN” problemen. Onder „open” wordt verstaan een stand, waarin de schijven min of meer vrij, dus niet vast aaneengesloten op het bord staan, en

waarin bepaalde slagwendingen reeds doorschemeren. Bijv. no. 11. Onder „gesloten” rangschikt men de standen, waarin de stukken dicht opeengedrongen staan en te samen meer één geheel vormen of vaste groepeeringsen der stukken. Bijv. no. 4. Hoewel het werk van sommige niet voldoende ontwikkelde problemisten soms te vaak de oplossing laat raden, beteekent het feit, dat een probleem een open of gesloten stand heeft, toch nog geenszins dat het daardoor minder fraai of minder moeilijk zou zijn. Een goed problemist weet in beide gevallen daarvoor wel zorg te dragen. Uitzonderingen maken echter bepaalde „motiefstudies”, die niet geconstrueerd zijn om in de eerste plaats als vraagstuk te dienen, doch in hoofdzaak om een of ander speciaal thema nader bekend te maken.

Innerlijke rangschikking.

Hebben we tot dusverre onze aandacht geschonken aan de standen der problemen, thans gaan we er toe over de ontleding eens nader te bekijken. Ook deze varieeren sterk van principes en kunnen daardoor eveneens in bepaalde soorten worden verdeeld.

Men onderscheidt de volgende hoofd-soorten:

- 1e Soort: Eindspelen.
- 2e „ Spelstudies, lokzetten en dwangproblemen.
- 3e „ Meerslag, variant-, tempo-, opsluit- en motiefproblemen.
- 4e „ Dubbel-problemen, waaronder „tweelingen”, „drielingen” enz.
- 5e „ Motiefstudies en serie-bewerkingen.
- 6e „ Fantasie-problemen, waaronder „record”-, „zelfmat”-, „letterproblemen”, enz.
- 7e „ Analyse- en synthesevraagstukken.

Voor een goed begrip dezer verschillende soorten zal een nadere omschrijving, geïllustreerd met voorbeelden noodzakelijk zijn. Alle hierbij gegeven standen zijn gekozen uit een reeks al eerder gepubliceerde vraagstukken (het meeren-deel in „Het Damspel”) van den schrijver dezes, daar het onderwerp meermalen tot het opnemen van onvolmaakte

standen noodzaak, teneinde een of ander voorbeeld op de duidelijkste wijze te kunnen belichten. Het leek ongewenscht hieraan het werk van anderen bloot te stellen, daar dit bij een niet voldoende georiënteerden lezer soms tot verkeerde conclusies aanleiding zou kunnen geven. Ook staat de ruimte niet toe van ieder onzer vooraanstaande problemisten een probleem op te nemen en een selectie zou eveneens blijk kunnen geven van bepaalde voorkeur, die in werkelijkheid niet aanwezig is. Indien men van het werk der hedendaagsche leidende problemisten wil genieten dan raden wij aan een abonnement te nemen op „Het Damspel”, het officieel orgaan van den Ned. Dambond, waarin een probleemrubriek voorkomt, waaraan zij allen medewerken. Daarin wordt ook steeds het beste en het nieuwste gepubliceerd, dat op problematiek gebied verschijnt.

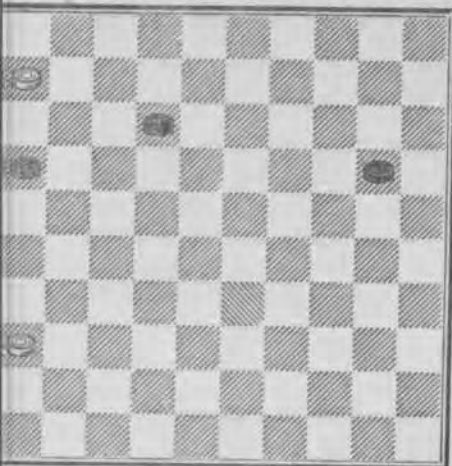
Soort I.

(Eindspelen).

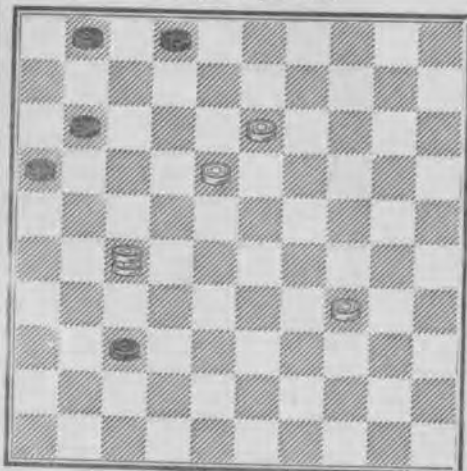
Dit genre is natuurlijk aan ieder dammer wel bekend. In tegenstelling tot alle andere soorten van problematiek, waarin de winst bijna steeds door combinatie-spel verkregen wordt, of, zooals in de tweede soort door combinatiespel te samen met positioneele dwangzetten, wordt in het eindspel de winst nimmer door slagspel bereikt. Wit wint, in schijnbaar remise-staande stellingen, uitsluitend door aan zwart gedwongen zetten te geven en zwart in zijn mogelijkheden zooveel doenlijk te beperken. Staat wit in den gegeven diagramstand nadeeliger dan is vaak nog op deze wijze remise te bereiken. Een verder uiteenzetting zou ons te ver van ons eigenlijk onderwerp afvoeren en dus moet worden volstaan met hieronder eenige standen te laten volgen, waaruit het principe genoegzaam blijkt. Over het eindspel zelf en de daarin bestaande standaard-methoden en stellingen om tot winst te komen zou een apart studiewerk te schrijven zijn. Voor de liefhebbers worden de oplossingen dezer eindspelen aan het einde van deze beschouwing geplaatst, zoodat men eerst zelf nog naar de oplossingen kan zoeken.

Soort I.
Vier Eindspelen.

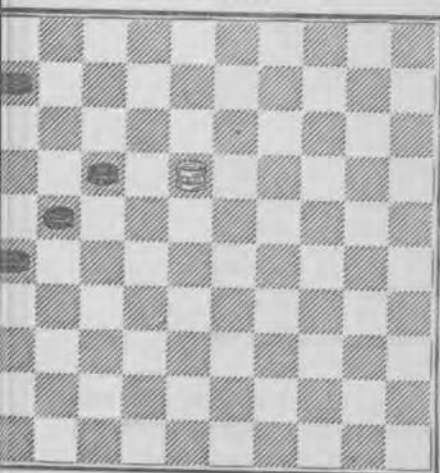
A.
Wit forceert de winst.

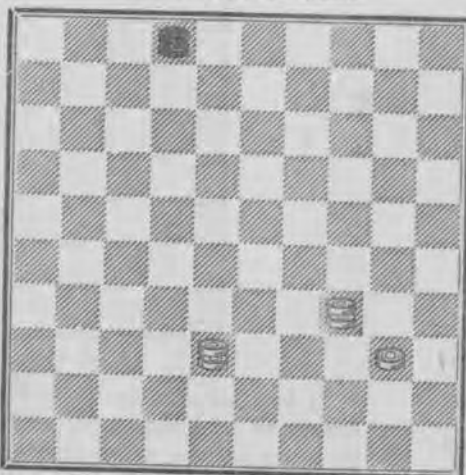
B.
Wit speelt en wint.

C.
Wit forceert remise.

D.
Wit forceert de winst.

Soort II.

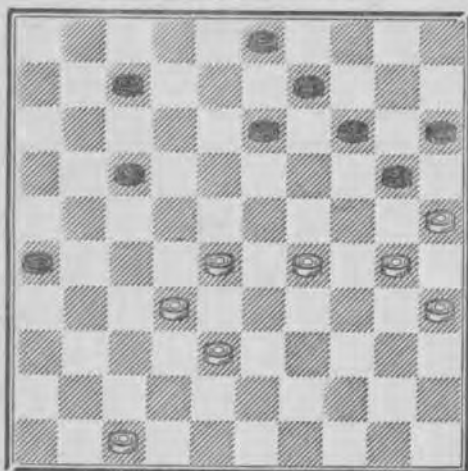
(Spelstudies, lokzetten en dwangproblemen).

De problemen van deze groepen moeten een zéér natuurlijke, schijnbaar door uitstekend partijspel ontstane stelling bezitten. Zij moeten dus in alle opzichten volmaakt logisch zijn. Daardoor kan met deze soort het karakter van het damspel als geestes-spel bij uitnemendheid zoo schitterend worden aangetoond.

Onder „dwang-problemen” verstaat men die vraagstukken, welke, naast een aan bovengenoemde eischen voldoende aanvangstelling, een ontleding bezitten, waarin eenige zetten voorkomen, waarmede zwart door positie-spel, om direct verlies van een of meer stukken of der partij te ontgaan, gedwongen wordt den door wit gewenschten stand in te nemen.

No. 1. Dwangprobleem.

Afd. A. Groep II. Soort II.

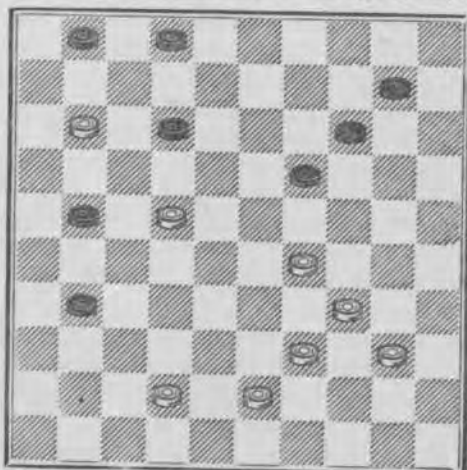

Mag zwart 26—31 spelen!

In het bovenstaande voorbeeld, no. 1, blijkt duidelijk wat hiermede bedoeld wordt. De dwangzetten dienen goed tot uiting te komen, want als de winst daarbij te diep verborgen

zou liggen, dan zou men op het gebied der studies komen, welke we hieronder nader zullen toelichten. In stand no. 1 speelt wit als dwangzet 47—41. Zwart is nu tot 31—36 gedwongen om direct schijfverlies te voorkomen. Dit schijnt trouwens niet zoo verkeerd, want op 41—37 zal hij later met 17—21, 21—26 en 26—31 een doorbraak naar dam kunnen forceeren. Wit vervolgt nu echter niet met 41—37, maar met 32—27!, 38—32, en 30×8, daarmede het eerste deel van zijn combinatiespel afwerkende. Nu volgt opnieuw een dwangzet, dus een tusschentijdsche positie-zet en wel 27—22, zwart dwingende tot 7—11 of 17—21. In beide gevallen heeft wit dan de ontbrekende schakel kunnen inlasschen en kan hij zijn combinatie vervolgen, bestaande uit het opwandelen van schijf 32 naar 18. Dus met 22—18!, 28×10 en 25×3 wint. Dit eindspel is natuurlijk altijd gewonnen. Thematisch volmaakt zou de compositie geweest zijn indien wit tenslotte het eindspel ook op geforceerde of klassieke wijze had kunnen winnen. Men denke er wel aan, dat een dwangzet heel wat anders is dan een variant of slagkeuze. In no. 2 zien we van dit systeem nog een ander voor-

No. 2. Dwangprobleem. Afd. A. Groep II. Soort II.

Mag zwart 1—6 spelen?

beeld. Daarin wordt niet met dwangzetten begonnen, doch komen deze pas verderop tijdens de afwikkeling in werking. Het principe is dus: afwisselend dwangzet-combinatiezetten-dwangzet (of zetten) enz. In no. 2 wint wit door 42—37, 37×8, en nu de eerste dwangzet met 43—38. Zwart kan nu niet anders spelen dan 10—15. Op 13—18 volgt schijfverlies door 29—23. Op 14—20 volgt 29—24 met dam. Nu wit 38—33, de tweede dwangzet. Zwart is gedwongen tot 28—32, waarna wit eerst een slag maakt door 33—28 en 29×20. Thans volgt de derde en laatste dwangzet door 40—35! Zwart heeft nu niet anders dan 19—23. Na zwart's slag 15×24 was dan ook tevens het eigenlijke motiefstandje ontstaan, waarin wit door den verrassenden zet 40—35 nog juist op tijd wint. Op 19—23 volgt nu immers wit 35—30! en 39—33!

In no. 41 zien we ten slotte een uitwerking, waarin begonnen wordt met dwangzetten en daarna de combinatie volgt. Hierin is dus geen afwisseling tusschen dwang- en de z.g. offerzetten van wit. Zulks is minder effectvol.

De „Spelstudie”. Daarvan verschillen de dwang-problemen in zooverre, dat zij een meer directen winstgang zonder varianten bezitten. De studie daarentegen blinkt juist uit door uitgebreidheid, diepte van en rijkdom aan varianten. Als een overgangsvorm van het dwangprobleem naar de studie kan bijvoorbeeld no. 3 beschouwd worden, waarin feitelijk slechts één besliste variant voorkomt en verder het dwang-systeem gehandhaafd blijft, hoewel daarin toch verschillende schijn-dwangzetten verwerkt zijn. Het woord „schijn” zegt het reeds duidelijk. Deze schijnzetten dienen natuurlijk slechts om den oplosser op een dwaalspoor te brengen en daardoor de eigenlijke oplossing meer verborgen te maken.

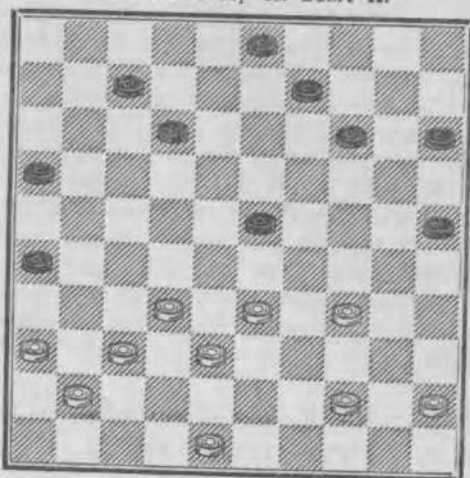
Onder een variant kan dus niet iedere gedwongen tegenzet van zwart worden verstaan, doch uitsluitend die, waarbij nog veel spel, dus a. h. w. nog weer een aparte oplossing noodig is om eveneens te winnen.

Duidelijk blijkt dit uit no. 4, dat beschouwd kan worden als een volledige studie. Bij het naspelen der oplossingen

zullen deze, vaak subtiele verschillen den lezer van zelf duidelijk worden.

No. 3. Spel-Studie.

Afd. A. Groep II. Soort II.

Mag zwart 16—21 spelen?

In no. 3 speelt wit als eersten zet, wat men altijd aanduidt met het woord: „sleutelzet”, (de zet dus, die de poort tot de ontleding ontsluit) 36—31! Zwart dwingende tot 7—11. Indien zwart hier 14—19 zou spelen om daarna met 23—28 te verhinderen, dat wit 31—27 speelt, dan zou wit hier reeds direct een schijf winnen door 48—43 met de dreiging 32—28! Ook wanneer zwart door 9—13, 31—27 wil verhinderen (n.l. om dan 23—29 en 13 of 14—19 met dam te spelen) laat wit niet 31—27 volgen doch eveneens 48—43, waardoor hij altijd een schijf wint. Deze andere mogelijkheden in het spel van zwart lijken nu wel varianten, doch feitelijk zijn ze daarvoor elk voor zich te eenvoudig. Een variant moet ongeveer gelijkwaardig zijn aan de hoofd-oplossing. Dit zal direct beter blijken. Wit speelt op zwart's eenig goede antwoord 7—11, nu 44—40!, waardoor zwart gedwongen wordt tot 12—18, wegens de dreiging 34—30. Hier moet

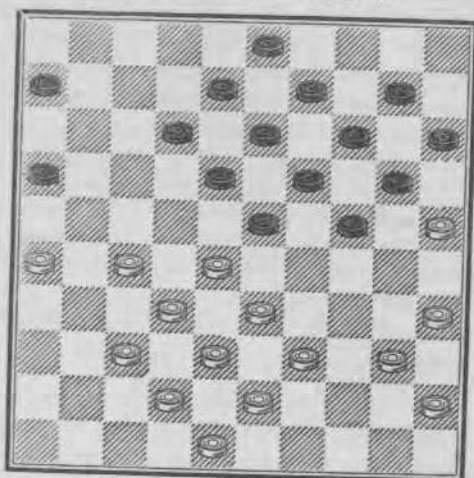
nu even de aandacht op een schijn-dwangzet gevestigd worden. Wit zou thans n.l. in plaats van 44—40 niet 48—43 hebben mogen spelen! Dat zou te vroeg zijn geweest. Zwart zou dan geheel uit zijn gevaarlijke positie zijn gekomen met gelijk spel, óf hij zou dam halen. Zie maar: 48—43?, zwart 21—27!! Wit is nu gedwongen tot 32×21, anders zou zwart vervolgen met 25—30, 23—28, 14—19, 9×20, 3—9, 12—17 en 26×50!! Ook 31—27 mag niet in plaats van 44—40 als tweeden zet gespeeld worden, wegens zwart 23—28 en 28×50! Thans gaan we weer verder met de eigenlijke oplossing. Wit's 3en zet is nu 31—27, zwart dwingende tot 11—16. Thans wit 33—28 en zwart 14—19. Hier ontstaat de eerste zuivere variant. Als zwart nu zou trachten schijfverlies te voorkomen door 14—20, daarmede de schijf offerend om die na eenige zetten terug te winnen, dan zou wit dit op even verrassende als leerzame wijze weten te voorkomen als volgt:

33—28, 28×19, 19—13!, 27—22, 38—33, en 34×31
 14—20?, 3—8, 8×19, 18×27, 27×29,

Deze variant telt dus na wit's zet 33—28 nog 5 zetten, terwijl het vervolg der hoofdplossing eveneens nog 5 zetten telt, namelijk op zwart 14—19, wit verder nog een dwangzet met 28—22, zwart 9—13 gedwongen, en daarna voert wit met 27—22, 32×21, 34—30 en 40×7 de winnende combinatie uit. Waarom is nu juist dit vervolg de hoofd-oplossing en niet de vorenbedoelde variant, zal men wellicht vragen. Omdat dit spel van de hoofdplossing geheel in de lijn ligt van het door wit ontwikkelde plan de campagne, n.l. de slag over de lijn van 40 naar 7. Het is dus logisch, dat de voortzetting, die dit na 33—28 tot resultaat heeft, gerekend wordt te zijn de hoofd-variant!

Overigens zal men dus opgemerkt hebben, dat hier in totaal dus slechts één volwaardige variant voorkomt. De overige zetten zijn meer zuiver dwang-zetten. In de afwikkeling van stand no. 4 zal men bemerken, dat in een volledige studie het aantal echte varianten uitgebreider is.

No. 4. Spel-Studie.
Afd. A. Groep V. Soort II.

Kan zwart 12—17 spelen?

In no. 4 forceert wit op de volgende wijze voordeel: Wit speelt hier 39—34!! Men zal nu constateeren dat in deze studie alle varianten toevallig den sleutelzet tot basis hebben. Zwart kan nu spelen: A. 24—30; B. 24—29; C. 17—22; D. 16—21; E. 6—11; F. 8—12. Zes verschillende varianten dus. Aangezien deze mogelijkheden direct na wit's eersten zet ontstaan kan hier niet van één bepaalde hoofd-variant gesproken worden, hoewel natuurlijk de eene variant wel eens mooier is dan de andere, zooals men bij het naspelen der oplossing zal bemerken.

39—34, 35×24, 43×34!, 34—29!, 40×29

24—30, 19×39, 13—19 gedw., 23×34

en wit wint thans door de dubbele dreiging 29—23 of 27—21 minstens een stuk.

39—34, 33×24, 43×34!, 28—22,*) 38—33, 35×2 of 4 en
24—29, 19×39, 13—19g., 17×28, 28×30, wit wint.

*) Hier is ook weer mogelijk 34—29 (23×34), 40×29 (8—12 de beste), dan wit 28—22 (17×28), 32×23 (19×28), 27—21 (16×27), 37—32 (28×37) en 42×4! Een dergelijke andere mogelijkheid in het spel van wit, noemt men geen variant, doch een „dual” en werkt in een minder variantrijk probleem, waarin dus slechts één directe oplossing, zonder varianten, is, meestal ontsierend.

39—34, 28×17, 33×24, 27—22!, 32×21, 17—11,

17—22, 24—30, 19×28, 18×27, 16×27, 6×17,

37—32, 42×11 en wint.

28×37,

39—34, 34—29, 40×29, 27—21!, 32×21, 29—23,

8—12, 23×34, 3—8, 16×27, 18—22,

en zwart moet een stuk offeren, want op 13—18 volgt 35—30 enz. en op 6—11 speelt wit 21—16!

39—34, 27×16, 28×17, 35×24, 40—34!!

16—21, 17—22, 24—30, 19×28

en wit wint nu weer minstens een stuk door de dreiging 34—29.

39—34, 34—30, 33×24, 25—20, 27—21, 32×12,

6—11, 24—29*), 20×29, 14×34, 16×27, 23×41,

12×5, 42—37, 43—38, 26×37 w.

41—47 g., 47×33, 33×31.

*) Opmerking verdient nog even de volgende afwijking, die hier in het zwarte spel in deze variant mogelijk is. Als zwart na wit 39—34 (6—11), 34—30 niet den gedwongen zet 24—29 speelt doch 8—12, dan volgt 43—39 (3—8), 48—43 en nu is 24—29 met 20×29 verplicht, waarna wit eveneens minstens een schijf veroverf, thans door 39—33 enz.

Hiermede kan voor wat betreft de toelichtingen over „spelstudies” wel worden volstaan. Verwezen wordt nog naar hetgeen bij de bespreking van de zevende soort: „Analyse- en synthesevraagstukken” wordt medegedeeld.

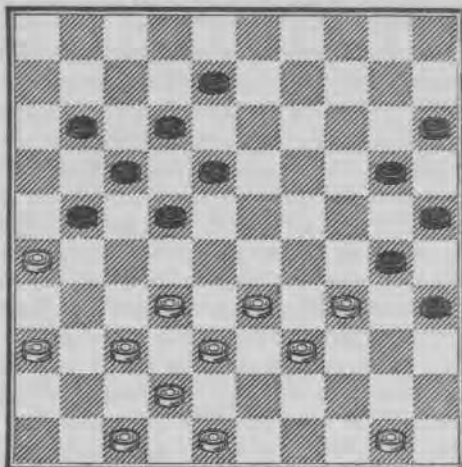
aangezien het verband tusschen analyse-vraagstukken en studies of lokzetten zeer groot is. Als laatste genre van de in soort II passende vraagstukken rest nu nog de behandeling van „lokzetten“.

Voor een „lokzet“ geldt speciaal, dat deze nimmer oppervlakkig mag zijn. Hij mag dus niet zoodanig zijn, dat ware hij werkelijk in een partij voorgekomen, vermoed kon worden, „het is een lokzet“, dus een poging om de tegenpartij in een val te lokken. Integendeel. Dan gaat de vlieger immers al niet meer op! De lokzet dient juist zóó te zijn, dat de tegenpartij hem als een „Foutzet“ aanneemt. Hoe dieper dus het eigenlijke doel is verborgen, door bijvoorbeeld na den eersten lokzet nog een tweede, zelfs derde te laten volgen, of wel door wederzijdsche lokzetten, de zoogenaamde „loklok“-zetten, des te beter is het. Hoe meer acties en réacties dus aanwezig zijn in de afwikkeling op in evenredigheid des te hooger peil staat dan ook het vraagstuk. Vanzelfsprekend kan de oplossing met dwangzetten of spelstudie-fragmenten worden aangevuld. Een tweede belangrijke wet, waaraan de lokzet is onderworpen, is, dat hij alleen dán gespeeld mag worden, indien — bij doorzien door de tegenpartij, dus bij „niet er in loopen“ — er absoluut geen nadeel door ontstaan kan. In no. 5 vinden we hiervan een goed voorbeeld.

Schijnbaar kan wit hier als lokzet 36—31 spelen. Zwart denkende een schijf te winnen, antwoordt dan met 11—16, wit nu 32—28 en zwart vliegt er in met 21—27!? Wit zou dan winnen door 50—44, 37—31, 26—21, 28×17, 44—40, 39×50, 38—32, en 42×2. Wit kan niet winnen door 34—29, 37—31, 26—21, 28×17, 39×34, 38—32, en 42×2, want dan zou dit a. h. w. nog als een tegen-lokzet van zwart kunnen gelden, omdat zwart dan nu zou winnen door 20—24 (29×20), 15×24 (2×30) en 25×34.

Oogenschijnlijk is dit inderdaad een pracht-afwikkeling. Toch is deze foutief en juist in het vraagstuk gevlochten om de oplossers op een dwaalspoor te brengen. Bovenvermeld spel is namelijk weer een schijn-oplossing. Deze is daarom nu dubbel gevaarlijk, omdat zij, die het wezen en de kenmerken van den zuiver-logischen lokzet niet goed kennen, hier altijd de dupe van zullen worden. Zooals gezegd, mag

No. 5. Lokzet.
Afd. A. Groep III. Soort II.

bij het spelen van een lokzet de partij nooit in de waagschaal gesteld worden. Men mag er zelfs geen zoodanig nadeel door riskeeren, dat moeilijk of onberekenbaar spel het gevolg wordt, als de tegenpartij er niet inloopt. Welnu, dat zou wit hier doen, want zwart kan, na wit's lokzet 36—31, eerst even rustig 8—13 spelen! Nu moet wit goedschiks of kwaadschiks een schijf verliezen, terwijl de afwikkeling na den lokzet thans niet meer mogelijk is. Er dreigt nu namelijk 22—28, indien wit dit wil afwenden door 50—45 of 33—29, vervolgt zwart met 11—16 en daarna 27—21 met schijfwinst. Ook 32—38 geeft geen uitkomst daar dan direct 21—27 volgt, terwijl wit in alle andere gevallen eveneens minstens een schijf moet verliezen. De lokzet 36—31 is dus fout, een „schijn” lokzet, en mag niet gespeeld worden. Wat dan?

Wit speelt 37—31!! en nu moet zwart 11—16 spelen om geen schijf te verliezen en pas daarna speelt wit als de eigenlijke lokzet 34—29. Hier wordt de lokzet dus door een dwangzet voorafgegaan. Gaat zwart nu op den lokzet 34—29 niet in, dan behoudt wit toch een goede stelling. Zoo kan

bijvoorbeeld 35—40 niet wegens 29—23, terwijl op 21—27, 33—28 zou volgen, enz. Bijt zwart echter in het aas door na 34—29, 30—24 te spelen dan wint wit door 29×40! (35×44), 39—34! (44—49 gedw. om geen schijf te verliezen), wéér een dwangzet dus. Nu verder 33—28 (22×33), 38×29 (49×27) en wit 31×2 met winst.

Opgemerkt moet nu nog worden, dat in de vorenvermelde schijnoplossing de 2 eerste zetten van wit niet verwisseld kunnen worden. Dit zou men misschien willen doen om de schijfwinst voor zwart door 8—13 te verhinderen. Speelt wit n.l. dan in plaats van 36—31 eerst 32—28, dan is er voor zwart geen enkele reden om 11—16 te spelen, zulks in afwachting van 36—31, daar wit met 32—28 als 1e zet niets uitlokt, noch afdwingt. Zooals echter uit de goede afwikkeling blijkt zijn er van wit's kant drie acties, n.l. (1.) 37—31, de dwangzet. (2.) 34—29, de lokzet. En vervolgens (3.) de winstcombinatie door 39—34, 33—28×29 en 31×2. Van zwart's zijde zijn er twee acties, n.l. het afgedwongen 11—16 en het schijnbaar voordeelige 30—34. In totaal dus 5. Hieruit blijkt waarom een lokzet aan waarde wint naar mate er meer acties en réacties aan de afwikkeling verbonden zijn. In het gegeven voorbeeld doet echter het feit, dat een goed speler met zwart na 34—29 van wit de gevolgen van 30—34 wel had kunnen doorzien, afbreuk aan de technische kwaliteit van dit vraagstuk.

Nog moeilijker van constructie dan de gewone, dus enkelvoudige lokzetten zijn de „lok-lok”-zetten. In no. 6 wordt daarvan een denkbeeld gegeven. Dit is a. h. w. een „lokzetten-studie”. De ontleding daarvan is als volgt:

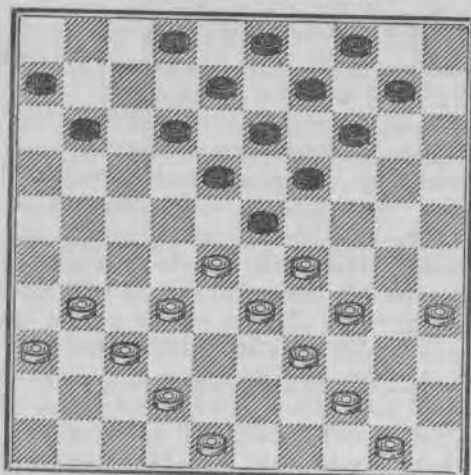
Wit	Zwart
1. 35—30!

Om zwart te verlokken tot een lokzet (dus hier begint reeds de „lok-lok”) en wit laat het voorkomen, indien zwart daartoe besluit alsof hij daarna schijfwinst zal trachten te forceeren.

1.	14—20
---------	-------

Zwart gaat op wit's plan in, want hij meent verder te hebben gezien dan zijn tegenstander. Zwart dreigt nu bovendien 20—24, 23—29 en 13—19 enz. met winst.

No. 6. Lok-lokzet.
Afd. A. Groep IV. Soort II.

2. 42—38!!

.....

Wit doet nu net of hij zwart in zijn macht heeft door de dubbele dreiging 28—22 en tevens 30—24. Zwart neemt, in verband met zijn eigen plannen, deze meening over, wat omgekeerd juist weer wit's wensch was. Wit mocht hier niet direct 30—24 enz. spelen wegens zwart's 19×30, 23×43, 19—23 en 18×47. Juist om deze reden was zwart's voorgaande zet 14—20 gerechtvaardigd.

2.

10—15!!

Zwart lacht al in zijn vuistje, want hij weet bijtijds de weerlegging gereed te hebben gehad en meent nu de schijfwinst te kunnen forceeren. Immers 30—24 is niet meer mogelijk. Op 28—22 wint zwart door 18×27, 13—18 en 20×49. Er dreigt bovendien 20—24, terwijl op 30—25 van wit zwart op verschillende manieren een damslag kan doen. Het schijnt er dus inderdaad voor wit allesbehalve rooskleurig uit te zien, hetgeen juist de scherpe logica in beider spel bewijst. Het is daardoor heel natuurlijk en begrijpelijk.

dat zwart uiteindelijk toch in den val loopt. Daartoe speelt wit thans als 3den zet:

3. 30—25

Thans wordt zwart een heele reeks van strikken gespannen. Feitelijk verlost wit zwart nu op drie manieren tegelijk tot een foutieve voortzetting. Laat zwart zich nu namelijk verleiden tot een der damzetten, welke thans mogelijk zijn, dan komt wit er steeds met winst uit. Bijvoorbeeld:

1e damzet:

Wit: 29×16, 28×17, 25×23, 33×24, ad lib.,

Zwart: 18—22!, 20—24!, 15—20, 24—29, 13—19, 9×49,

Wit: 17—12, 38—33 en wit wint!

Zwart: 8×17, 49×??

2e damzet:

Wit: 29×16, 25×23, 31×13.

Zwart: 18—22, 22—27, 13—18, 9×49.

Nu vervolgt wit aldus: 28—23!! Dreigt 32—28 en 48—42—37 met schijfwinst. De zwarte dam heeft nu geen goeden zet. Op 49—40 volgt wit 23—18 en 33—29 met schijfwinst. Op 49—35 volgt 23—19, 32—27 enz. met schijfwinst. Op 49—44 speelt wit 50—45, zwart dwingende tot 44—50, waarna door 32—27 en vervolgens 39—34 wederom schijfwinst wordt geforceerd. Na 28—23 is zwart dus gedwongen tot 8—13 om 32—28 en 48—42 van wit te beletten. Nu kan wit wel gelijk spel krijgen door direct 50—44 en 33—29 te spelen, maar dit is zijn bedoeling natuurlijk niet. Wit speelt daarom 33—29!!, dreigt 38—33 en 37—31 enz. Zwart is nu weer gedwongen tot 6—11. Wit 16×7, zwart 2×11. Wit 39—34!, dreigt 50—44 en 29—24. Zwart 15—20 gedw. Thans wit 48—42!!, dreigt nogmaals 50—44 en 34—30. Hiertegen heeft zwart geen goede weerlegging meer en verliest door overwicht. Bij dezen tweeden damzet kwamen dus min of meer kleine varianten van het spelstudie-genre naar voren. Alles te samen genomen is deze afwikkeling met de drie eerste zetten medegerekend, benevens drie van den damzet, 11 zetten diep. Er blijkt uit, dat zwart ook den tweeden damzet niet kan nemen.

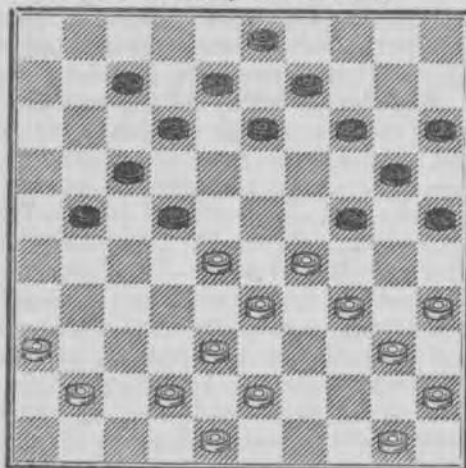
Er is nu tenslotte nog een derde verleidelijke zet voor zwart, namelijk 9—14. Wit mag dan weer niet 28—22 spelen wegens zwart 18×27, 13—18! en 20×49! Maar toch zou ook 9—14 foutief zijn, daar wit dan schrijfwinst forceert door 44—40 met de dubbele dreiging 28—22 en 29—24, waartegen zwart nu geen verdediging meer zou hebben.

Resumerende komen we tot de slotsom, dat wit dus met zijn lokzetten niets riskeert, daarentegen juist alle kans heeft alles te winnen. Omgekeerd aannemende, dat zwart dit alles doorziet, dan zal hij als derden zet 20—24—29 kunnen spelen, waarna het spel met gelijke kansen wordt voortgezet.

In dit vraagstuk komt de varieerende schoonheid, diepte en logica van het damspel wel volledig tot uiting.

Het meerendeel der lokzetten is van eenvoudiger constructie en beperkt zich voor wat de afwikkeling betreft tot een wederkerige combinatie, waarvan dan natuurlijk één foutief blijkt te zijn geweest.

No. 7. Lokzet.
Afd. A. Groep IV. Soort II.

No. 7 is een voorbeeld van een dergelijken eenvoudigen

lokzet. Wit speelt hier 38—32, waarop zwart 25—30, 14—19 en 22—27 zou kunnen antwoorden met goed spel. Feitelijk riskeert wit hier dus al iets te veel. Wit verlokt echter tevens met zijn zet zwart tot een damslag, die schijnbaar ongevaarlijk is, omdat wit op het critieke moment een tempo (naar zwart's meening) te kort komt. Hij speelt daartoe 25—30, 14—19, 13—18 en 18×47 , natuurlijk niet 18×49 daar wit dan gemakkelijk zou winnen door 42—37— 31×4 . Zwart heeft nu dus wel gezien dat wit hem door 48—42 later toch weer naar 49 kan dwingen, doch hij denkt dat wit dan juist de tempo mist. Zie maar. Wit nu 41—37, 37—31, 48—42 (47×49 gedw.) en nu schijnt wit geen tempo te hebben, waardoor zwart naar 27 moet slaan. Wit komt nu echter met den zet 35—30, waardoor zwart verplicht is meerslag te nemen, en wit door den nu ontstanen slag 50×28 het ontbrekende tempo krijgt om met 31×4 te winnen!

Met deze drie voorbeelden zal men een voldoende inzicht gekregen hebben aan de eischen, waaraan een lokzet moet voldoen, zoodat we thans kunnen overgaan tot bespreking van de overige probleem-soorten.

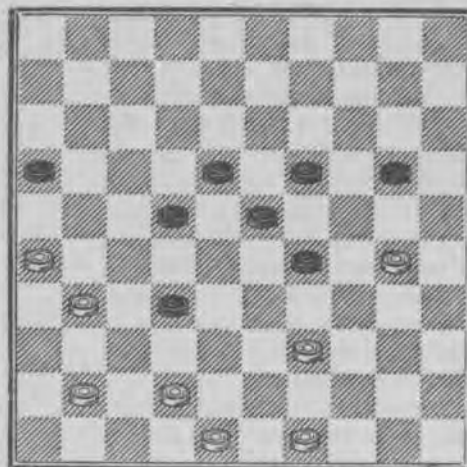
Soort III.

(Meerslag-, variant-, tempo-, opsluit- en motief-problemen).

De bovengenoemde benamingen duiden reeds ongeveer aan wat onder elk dezer genre's verstaan wordt. Voor een goed begrip zullen we echter van ieder „type“ eenige vraagstukjes met een uitgesproken karakter van het bedoelde genre als voorbeeld geven.

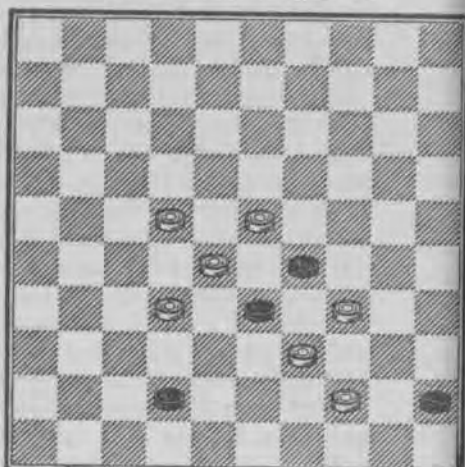
In no. 8 zien we dan den meerslag-regel in werking op speciale wijze. Niet alleen gaan we hier van een beginstand van uitsluitend schijven uit, doch de afwikkeling beperkt zich eveneens tot een zuivere „schijven-samenwerking“. Wit speelt hier namelijk op zwart 20—25 als volgt: 26—211. Zwart moet meerslag nemen met 16×38 . Wit nu 48—42. Weer moet zwart de meesten slaan met 25×43 . Op typische wijze ontwikkelt zich nu dit schijven-kluwen met wit 42×13 ,

No. 8. „Meerslag“.
Afd. A. Groep II. Soort III.

Mag zwart 20—25 spelen?

No. 9. „Meerslag“.
Afd. B. Groep I. Soort III.

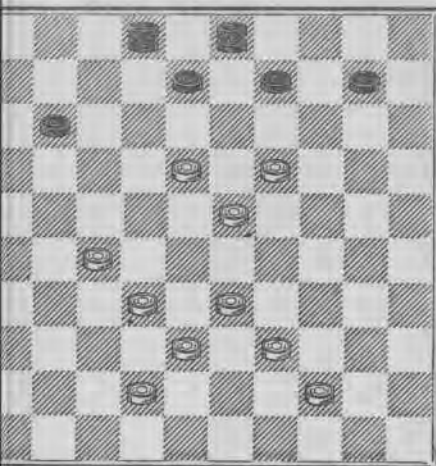

Mocht zwart 24—29 spelen?

zwart 18×9 en wit 49×29, wint door oppositie. Een soortgelijk geval, doch in een minder natuurlijke aanvangspositie, zien we in het miniatuurtje no. 9, waarin tijdens de afwikkeling tevens het „Komeet-motief“ ontstaat. Aldus: wit 44—40, zwart 29×38. Wit 34—29! (Denkt men nu de schijven 40 en 45 even weg dan ziet men het complete „Komeetmotief“ op het bord.) Zwart moet er nu drie slaan met 45×32 en wit wint door 39×48, eveneens oppositie. Vervolgens treft men in no. 10 een „demonstratie“-probleem aan van eenige slagwendingen, welke men door middel van den meerslagregel kan afdwingen. Wit speelt hier 18—12, zwart 8×17, Wit nu 27—21. Thans moet zwart meerslag nemen door met zijn dam van 2 naar 28 te slaan. Dit schijnt een Turksche Slag, doch is dit niet, daar de dam dan over de witte schijf op 23 had moeten gaan (komende van 1 bijv.), terwijl tevens het veld op 38 in het Y-figuur dan feitelijk open had behooren te zijn. Een voorbeeld van een zuiveren Turkschen slag wordt straks nog gegeven. Wit slaat nu 21×12! Men lette

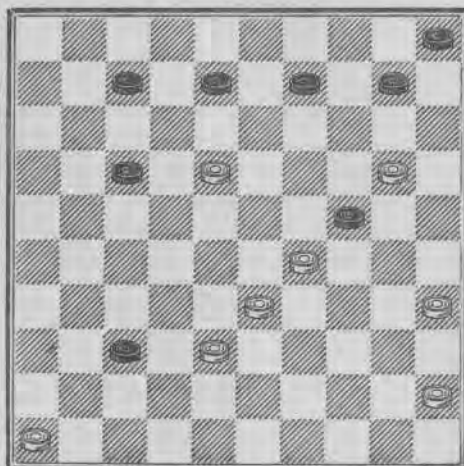
No. 10. „Meerslag“.

Afd. B. Groep VIII. Soort III.

No. 11. „Variant“.

Afd. A. Groep II. Soort III.

Mocht zwart 19—24!

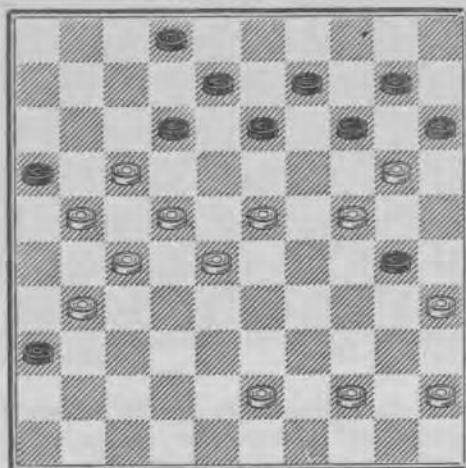
nu weer eens op de eigenaardige positie der stukken. Zwart moet thans opnieuw de meesten slaan met zijn dam op 3 over 12, 38, 44 en 23 naar 18, waarna wit door 33×15 wint.

Dit voor wat betreft het specifieke „meerslag-probleem“. Het variant-probleem is ook meestal, wanneer het dus de bedoeling is zuiver de idee van „variatie“ weer te geven, van geprononceerd type. Het voorbeeld in stand no. 11 moge daartoe volstaan. Wit speelt hier als eersten zet 18—13! Onmiddellijk ontstaat nu reeds de variant. Zwart kan namelijk slaan 9×18 of 8×19. In het eerste geval wint wit door 29—23. Zwart heeft nu wel weer keus, doch hier ligt het zóó voor de hand, dat zwart nu 24×15 niet mag slaan, dat thans niet van een variant, doch slechts van een dwangzet gesproken kan worden. Waar het hier „slaan“ betreft is dit dus een slag-dwangzet in tegenstelling tot een gedwongen „positie“-zet. Zwart slaat nu dus 18×29, waarna wit wint door 20—14, zwart 10×19, 35—30, 24×35 en 33×22. Slaat zwart na wit's sleutelzet echter anders, dus

8×19, dan wint wit op andere wijze en ontstaat dus een zuivere variant. Wit nu namelijk 45—40 (een tempo), zwart 24×15, wit 38—32, zwart 37×39, wit 40—34, zwart 39×30 en wit 35×4 wint.

No. 12. „Tempo“.

Afd. B. Groep IV. Soort III.

Mocht zwart 25—30?

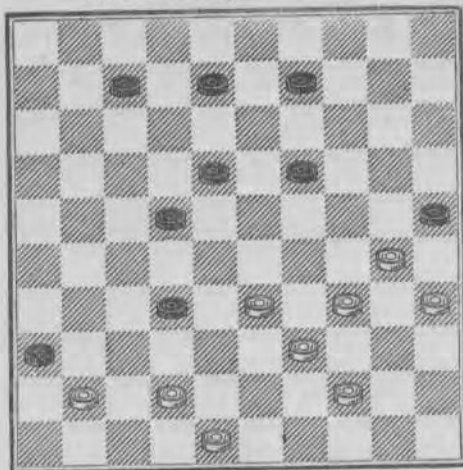
Het echte type van een „tempo-probleem“ vinden we in no. 12, dat alleen geconstrueerd is om de verschillende „tijd“-zetten van wit goed te laten uitkomen. Wit speelt hier 23—19, zwart 14×32, wit 27×38 en zwart ad libitum, dus 16× of 36×18. Nu is de stelling ontstaan, waarin zwart telkens moet blijven slaan, eenige zetten achtereen, zoodat wit daarvan kan profiteeren om een steun-stand op te bouwen van waaruit een winnende combinatie gemaakt kan worden. Dit geschiedt nu door achtereenvolgens de volgende vier „tempi“ te nemen: 43—39, 45—40, 40—34, en 44—40! Wit heeft nu steun in den rug gevormd en kan de combinatie door 38—32, 39—33 en 34×5 met winst uitvoeren.

Het „opsluit“-probleem is wel algemeen bekend. Feitelijk

46—41, 21—17, 16×36. Zwart heeft nu slechts één zet, n.l. 47—41 en wit voltooid de opsluiting met 36×47. Het merkwaardige en moderne van deze bewerking is, dat — met behoud van een in evenredigheid tot de moeilijkheid van deze constructie-methode vrij normalen probleemstand — de opsluiting op het bord overblijft met twee witte schijven. Zulks in tegenstelling met de meeste van dergelijke bewerkingen, waarin dan elders op het bord nog een (of meer) stuk(ken) staan, of waarin een der beide witte schijven een witte dam is. In dergelijke gevallen noemt men de bewerking onzuiver, dus niet „rein”, en is deze meestal ook gemakkelijker te construeeren.

No. 14. „Halve-Opsluiting”.

Afd. A. Groep II. Soort III.

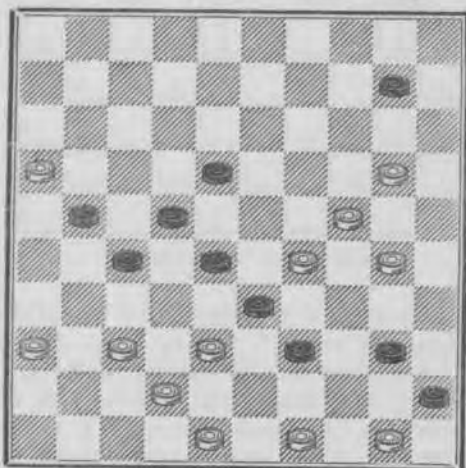
Mocht zwart 31—36?

Een voorbeeld van een z.g. „halve-opsluiting” zien we in no. 14. Hier speelt wit 42—37, 37×17, 17—12, en 12×1. Thans is de „halve” opsluiting van zwart een feit geworden. Zwart is nu gedwongen tot 49—40. Wit slaat nu 35×44 (A.), zwart 43—49 gedw., wit 1—40, zwart 49—7, wit

48—43, 40—35 en 35×44 wint. Hier krijgen we tevens de gelegenheid nogmaals een voorbeeld te laten zien van een „dual”, d.w.z. een gedeeltelijke bij-oplossing. Zulks ontsiert altijd min of meer een probleem. Hier bijv. wordt de waarde van dit halve sluitmotief er door aangetast. In plaats van 35×44 kan wit namelijk ook spelen: A. 1×45, zwart 43—49 gedw., wit 45—40 of 50, zwart 49—7, wit 48—43, en 50 of 40—44 met 35×44 en wint. Het komt wel ongeveer op hetzelfde neer, doch het verzwakt toch het effect, terwijl door deze meerdere mogelijkheden het vraagstukje natuurlijk ook gemakkelijker oplosbaar wordt.

No. 15. Gecombineerde Opsluitingen.

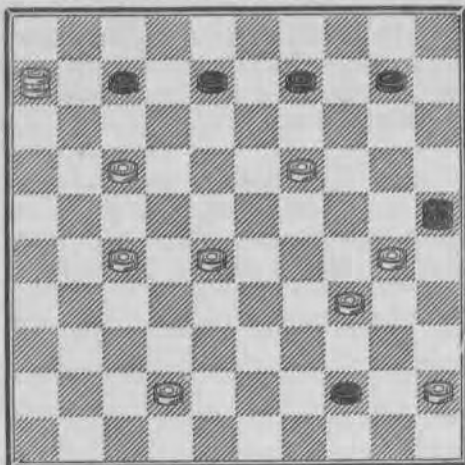
Afd. B. Groep III. Soort III.

Het is ook mogelijk meerdere opsluitingen tegelijk in een zelfde probleem te verwerken. Een voorbeeld van een opsluiting te samen met een halve-sluiting zien we in no. 15. Hier speelt wit 20—14, 24×13, 38—32!, 16×27! en 18×44! Indien nu hier op 41 ook nog een witte schijf stond dan was het een zuivere dubbele opsluiting.

Ten slotte het echte „motief-probleem“. De naam duidt reeds aan, dat in dit genre tijdens de afwikkeling een bepaald motief extra moet „spreken“.

No. 16. „Motief-Probleem“.
Afd. B. Groep VIII. Soort III.

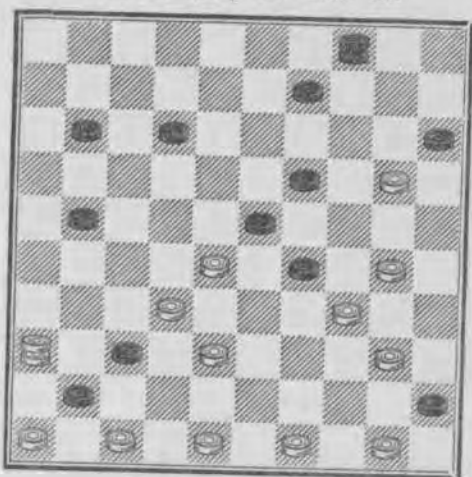

(„Swastika -bewerking.)

Daartoe nemen we als voorbeeld een bewerking van het beroemde „Swastika“-motief. Indien men den stand van no. 16 beschouwt zou men niet zeggen, dat hierin een zoodanige bewerking verborgen kan liggen. Dit probleem is dan ook een goed bewijs om aan te toonen, dat een „open“ stand nog lang niet altijd een aanwijzing bevat in welke richting de oplossing moet worden gezocht. Wit speelt hier als eerste zet 19—13! Zwart krijgt keus en daarmee ontstaat tevens een variant, omdat in beide gevallen van slaan de winst voor wit niet voor de hand ligt. Dit is dus weer géén dwangzet. Slaat zwart nu 8×19 dan wit verder 17—12, 45—40, 28—23!!, en 6×13 wint door het bedoelde beroemde „vierkantje“. Men zal opgemerkt hebben, dat deze bewerking de bijzonderheid in zich bevat, dat alle vier stukken,

die noodig zijn om den motiefstand te vormen, tijdens de ontleding op hun plaats komen. Tot dusver was een zoodanige bewerking niet bekend. Slaat zwart bij den eersten zet anders, dus 9×18 , dan wint wit door $45-40$, en 28×23 met 6×36 . Men zal begrijpen dat een zoodanig resultaat alleen te bereiken was door te werken met dammen in den beginstand. Dit geldt eveneens voor no. 17.

No. 17. „Motief-Probleem”.
Afd. B. Groep IX. Soort III.

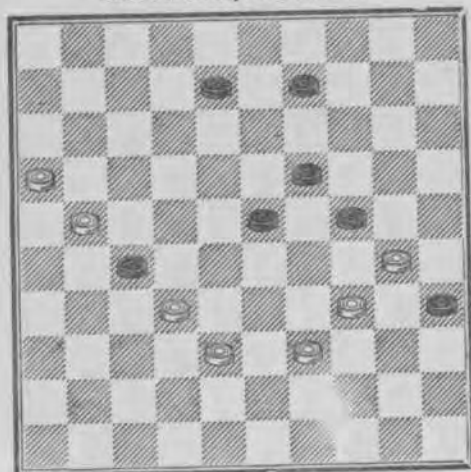
Mocht zwart 10—15?
(„Linie”-bewerking.)

Een ander suggestief „motief-probleem” bevat no. 17. Hierin is het volledige „Linie-motief”, geheel uit schijven bestaande geheel vrij op het bord verkregen, terwijl de beide witte dammen daarbij geenszins een storenden indruk maken, doch eerder het „decor” nog krachtiger effect geven. Wit speelt hier achtereenvolgens (men zoek zelf hoe zwart slaan moet): $32-27$, 27×18 , 34×3 , en 36×13 !! Zwart heeft nu slechts nog één (gedwongen) zet, waardoor hij zelf het linie-

motief moet completeeren, namelijk 37—42! Met deze problemen worden leeken betooverd. Het zijn goede reclamemiddelen om de belangstelling op te wekken bij hen, die tot dusver meenen, dat „dammen zoo'n saai spelletje is . . .”

No. 18. „Motief-Probleem”.

Afd. A. Groep I. Soort III.

Mag zwart 24—29?

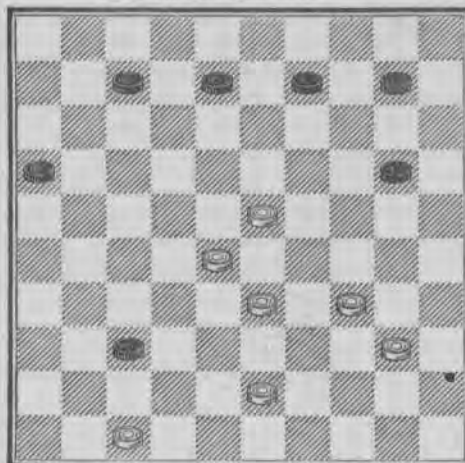
Onder den verzamelnaam van „motieven” of „thema's” worden niet alleen echter deze karakteristieke standen begrepen, doch ook zoogenaamde slagwendingen en systemen. Vooral de laatste soort is dikwijls vaag en er is een aandachtige bestudeering noodig om te zien, welke bedoeling feitelijk door het vraagstuk wordt uitgedrukt. Zoo'n geval hebben we in stand no. 18. Wit zou hier eenvoudig winnen door 16—11, 32—28, en 34×1! De bedoeling was hier het volgende. De meest economische meerslag is de 2-slag. Een meerslag-probleem zou dus theoretisch zoo economisch mogelijk zijn als alle meerslagen 2-slagen zijn. Het kleinste aantal schijven noodig voor x tweeslagen is dus $2x + 1$, dus een oneven aantal schijven, n.l. 1 voor den laatsten slag van

wit. In een miniatuur, dat ten hoogste 7 schijven van elke kleur mag bevatten, kunnen dus hoogstens $(7-1) : 2 = 3$ tweeslagen voorkomen. Dat is in dit vraagstuk bereikt. Doch niet alleen dat. Bij wit komen geen figuranten voor (dat zijn schijven, die geen dienst doen). Ook niet bij zwart, want de schijnbare figurant op 35 dient tevens als steunschijf om zwart's zet 24—29 mogelijk te maken, anders had hij daarmee moeten slaan. Tevens dient deze schijf om den derden meerslag van zwart te laten ontstaan, n.l. 43×25 in plaats van 35×24 . De tweede bijzonderheid in dit vraagstukje is, dat de economie ook is doorgevoerd in het zetten-aantal. Anders heeft men namelijk om zwart $3 \times$ meerslag te laten nemen steeds nog een vierden zet van wit noodig om den laatsten slag te doen. Dat is hier voorkomen, want hier leidt wit's 3de zet niet alleen tot den verplichten 3den meerslag voor zwart, maar veroorzaakt tevens dat wit nu gelijktijdig zijn laatsten slag kan uitvoeren, welke dus anders pas bij den volgenden zet van wit zou zijn geschied. In dit schijnbaar zoo simpele miniatuurtje hebben we dus een demonstratie van de in miniatuur-vorm hoogst bereikbare economie. En wel in schijven-, in zetten- en in meerslagen-aantal. Het is echter duidelijk, dat het meerendeel der oplossers dit zou ontgaan, indien daarop niet hun speciale aandacht werd gevestigd. Dergelijke systemen of liever „methoden” hebben dan ook slechts waarde voor de echte probleemkenners.

Minder vaag is natuurlijk, wanneer een opvallende slagwending in een vraagstuk als „systeem” is bedoeld, zooals dus bijv. in no. 10. Een der meest bekende type-slagen is wel de Turksche Slag. In no. 19 zien we daarvan een bewerking, waarvan het doel tevens was een demonstratie te geven van een geheel zuiveren „Coup du Turc” met zoo weinig mogelijk schijven en toch zoo ingewikkeld als in verhouding tot het geringe materiaal mogelijk was. We zien dan ook tijdens de afwikkeling twee dwang-zetten, en een kleine variant. Wit speelt hier 43—38. Zwart 37—42 gedw. om schijfverlies te voorkomen. Wit 47—41 | Zwart 42—48 gedw. (of 47 A). Nu wit 28—22 (tempo), en 40—34, waarmede de eigenaardige Y-figuur van dezen slag is gevormd, n.l.

No. 19. „Motief-Probleem“.

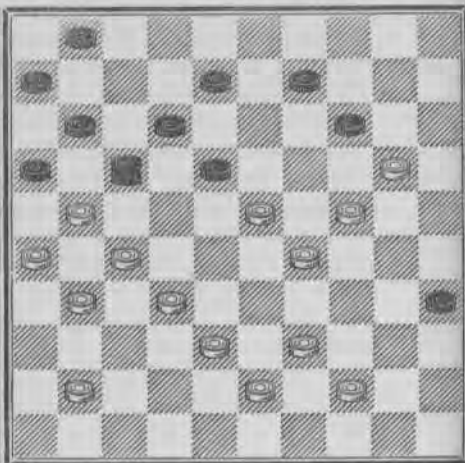
Afd. A. Groep I. Soort III.

(Zuivere Turkesche Slag.)

No. 20. „Motief-Probleem“.

Afd. B. Groep IX. Soort III.

(Onzuivere Dubbele T. S.)

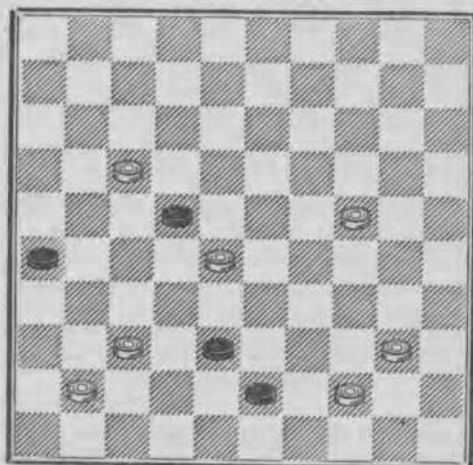
hier de schijven 23, 33, 34, en 38, zwart 25 of 30×29 en wit 33×11 wint door oppositie. Speelt zwart bij A. 42—47 dan wint wit door de lichte variant 28—22 en 33×11 enz.

In dit verband is het wel even interessant te memoreeren, dat reeds vaak getracht is een zuiveren, dubbelen Turkeschen slag te construeeren, dus $2 \times$ achtereen in dezelfde afwikkeling. Dit is van constructief oogpunt uit gebleken buitengewoon moeilijk te zijn. Eenig denkbeeld daarvan geeft no. 20. Wit speelt hier 27—22! Zwart maakt nu wel zuiver den slagvorm, dus over het Y-figuur van 17 naar 27, doch wit slaat niet daarna de dam weg met schijf 32, die daarvoor thematisch aangewezen was. In de plaats daarvan speelt wit den tempozet 43—38, zwart 14×25 , om daarna zwart den tweeden T. S. te laten uitvoeren door 38—33? Weer is de slag nu wel zuiver, terwijl ook wit nu slaat, zooals het behoort met de schijf 33 van het Y-figuur, doch dit is opgevuld met een schijf op 29, hetgeen ook een onzuiverheid is. Wit wint nu dan verder door 33×2 en 2×32 . Hoewel

dus niet geheel zuiver is dit toch een der weinige dubbele Turksche Slagen, welke niet in een fantastische stelling, doch in een vrij normalen probleemstand worden uitgevoerd. Het gebruik van een dam in den beginstand is daarbij natuurlijk ook thans weer niet te vermijden. Jammer is, dat de zwarte schijven op 1 en 6 totaal geen dienst doen. De witte op 44 was noodig om slaan van de zwarte dam van 17 naar 50 te verhinderen. Doch dit maakte weer de aanwezigheid noodig van een zwarte schijf op 35, om te voorkomen dat de tweede T. S. onzuiver zou worden door slaan van de dam over 44 in plaats van over 39. Evenals 9, 12 en 26, die als steun-schijven dienst doen, vervullen 35 en 44 dus een zwakke rol tijdens de opl. Als zoodanig zijn deze dus nog toelaatbaar, hoewel de overblijvende eindstelling daardoor geen „effect” en eerder een rommeligen indruk maakt. 1 en 6 zijn totaal overbodig en alleen bijgeplaatst om zwart's stand gelijkwaardig aan die van wit te maken. Dit zijn allemaal factoren, die een probleem ontsieren. Al het gebruikte materiaal moet

No. 21. „Motief-Probleem”.

Afd. B. Groep I. Soort III.

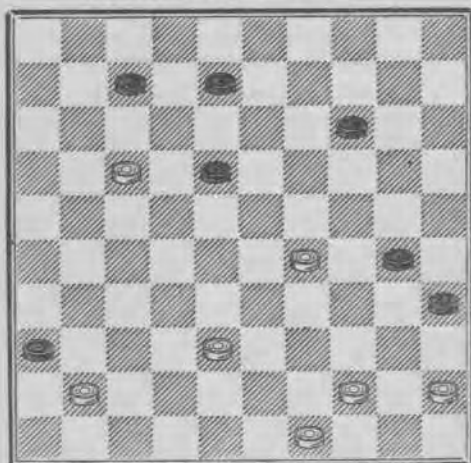
Mocht zwart 18—22?

steeds zooveel mogelijk tijdens de ontleding medewerken. Het feit, dat een dubbele T. S. uiterst lastig in een normale positie te construeeren is, doet in dit bijzondere geval deze technische tekortkomingen rechtvaardigen.

Een andere bekende problematische slagwending bevat het miniatuurtje no. 21. Wit wint daarin door 37—31, 44—39, thans maakt zwart het bedoelde slag-systeem, hij slaat namelijk van 46 met zijn dam over 28, 24, 40 en 39 om op 38 tot staan te komen na dan tevens de witte stukken, die de door wit te maken slaglijn opvulden, te hebben weggeruimd. Dit is echter géén Turksche Slag. Wit nu 17×48, wint in oppositie. Aldus komen in de problematiek tal van geheele of gedeeltelijke Turksche Slagen en andere slagwendingen voor, die dus min of meer thematisch zijn.

No. 22. „Gevarieerd Problem“.

Afd. A. Groep I. Soort III.

Mocht zwart 31—36?

En hiermede zijn de diverse probleem-typen dan wel voldoende geïllustreerd. Het zal een ieder duidelijk zijn, dat vele problemen kenmerken van allerlei dezer „typen“

tegelijkertijd in de ontleding naar voren laten komen, hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk. Tot besluit daarvan nog een voorbeeld in stand no. 22. Wit speelt hier 29—23!, waarna onmiddellijk het type „variant” ontstaat. Zwart 18×29 A. Nu wit 45—40! De tempo!, vervolgens 17—12, waardoor zwart „meerslag” moet nemen, wit 12×3 , en daarna wordt de „halve opsluiting”, het eigenlijk motief dus, voltooid door 3×1 . Op A. zwart 36×47 wint wit op ongeveer dezelfde wijze, hetgeen de variant minder interessant doet zijn dan wanneer de winst op andere wijze verkregen werd dan in het eerste geval. Wit nu 23×3 , zwart 47×50 B. (nog een kleine onder-variant), wit 3×1 , zwart 50×6 . Wit nu 49—44, zwart 6×50 en wit 1—6 wint. In B. zwart 47×11 of 6 speelt wit weer 3×1 , zwart 11 of 6×50 en nu direct 1—6, met een winst dus, die zich op de zoogenaamde „tric-trac-lijnen” (1—45 en 6—50) afspeelt.

De tegenstelling tusschen deze moderne vijf hoofdtypen van problemen en de ouderwetsche „offer”-problemen, waarin men geen of zeer weinig van deze kenmerken kan terugvinden, is inderdaad zeer groot. De vroegere „offer”-problemen berustten alleen op een z.g. „diepe” ontleding. Een uitgebreide zetten-reeks gaat daarin namelijk vooraf aan een of meer groote, vernietigende rondslagen van wit. In de afwikkeling komt daarbij echter geen enkele „pointe” voor. Meerslag of varianten paste men zelden of nooit toe, hoogstens eenige goed verborgen tempo-zetten en dan tot besluit soms nog een opsluiting. Van doel-bewuste motief-bewerking was daarbij totaal geen sprake. Dit genre heeft dan ook reeds lang afgedaan. Men zou trouwens toch niet meer kunnen overtreffen hetgeen de oude probleem-meesters op het gebied van offer- en slagproblemen hebben weten te bereiken. Voor den leek en vaak ook voor de minder verwende oplossers blijven deze spectaculaire vraagstukken echter altijd aantrekkelijk en bezitten daardoor een groote propagandistische waarde.

Soort IV.

(Dubbel-Problemen, waaronder „tweelingen”, enz.)

De zoogenaamde „dubbel-problemen” kunnen in verschillende vorm voorkomen. De belangrijkste daarvan zijn wel de volgende:

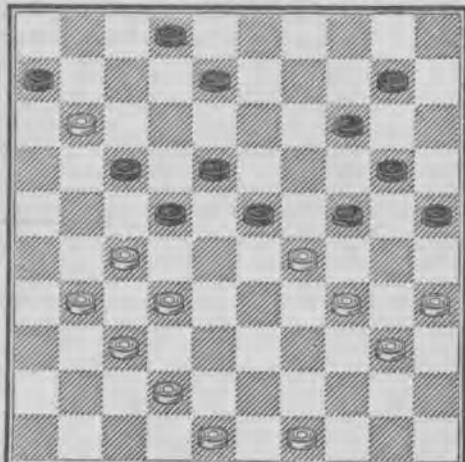
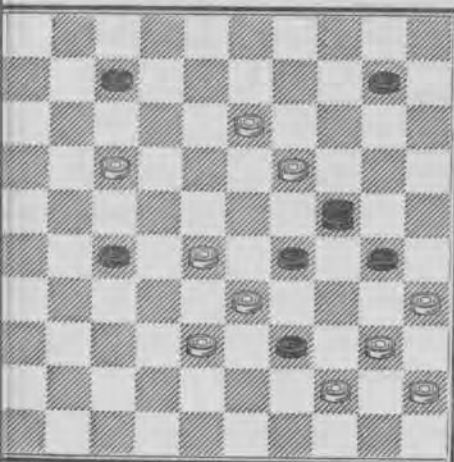
- a. De kleur (wit of zwart dus), die aan den zet is, wint.
- b. Wit, aan zet, kan winnen. Ziet wit echter deze winst niet en speelt hij wat anders, 'n importe wat, dan wint zwart.
- c. Wit speelt en wint op twee of meer geheel van elkaar verschillende, doch steeds even afdoende manieren.
- d. Door verplaatsing, verwisseling, weglating of toevoeging van een paar stukken ontstaat een geheel andere oplossing.

In d. worden dus uit een bepaalde „moeder-stelling” meerdere problemen gevormd, die men dan aanduidt met de benaming (naar gelang van het aantal) „tweelingen”, „drielingen” enz. Hiervan vindt men een voorbeeld in no. 23. Wij zien daarin een dubbele bewerking van het „waterval-motief”. Met een witte schijf op 35 ontstaat het volledige „watervalletje”, aldus genoemd omdat de witte en zwarte schijven, door de typische wijze, waarop zij in de afwikkeling over elkaar heen buitelen, deze impressie geven. Het is in deze bewerking voor het eerst gelukt den karakteristieken stand (hier na zwart's 2den zet) geheel zuiver op het bord te krijgen. Wit speelt 27—22 en 40—34 gevolgd door 24×40 van zwart. Inderdaad is deze positie nu zeer wonderlijk en als men de voorafgaande zetten niet gezien had zou men zeggen, dat een dergelijke stelling nooit reglementair verkregen kan zijn. Thans komt het waterval-systeem in werking door de schijven op de juiste manier over elkaar te laten heen buitelen, n.l. 35×24, zwart 39×19, en wit 45×5 wint. De „tweeling” ontstaat nu door het weglaten van schijf 35 in den diagramstand. Dan wint wit door 27—22, 40—35, zwart 24×40 en wit thans 45×23, (39×19) en 35×15.

*Lieft. Keshing
Probl. no. 138*

No. 23. „Dubbel-Probleem”.
Afd. B. Groep VIII. Soort IV.

No. 24. „Dubbel-Probleem”.
Afd. A. Groep III. Soort IV.

Mocht zwart 34—397
(„Tweeling”.)

Mocht zwart 19—247

Een voorbeeld van een „dubbel-probleem” is ook nog het volgende. Stand no. 24. Hier kan wit op twee geheel verschillende manieren winnen. Ten eerste door 27—21, zwart 17×26 gedw., 49—44, 48—43, 32—28, 44—39, 39×28, 35×4 en 4×21. Ten tweede door 49—43!, 42—38, 43—38, 27—21, 35—30, 30—24, 32—28, 34×4 en 3×47. Beide afwikkelingen (min of meer van ouderwetsch offer-genre) zijn gelijkwaardig en opzettelijk in één stand verwerkt, want het zou betrekkelijk eenvoudig zijn ieder apart te belichamen. In dit geval is dus geen sprake van bij-oplossing, doch geldt het zuiver een dubbel-probleem.

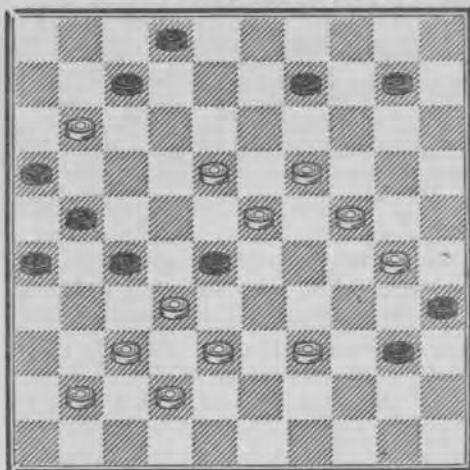
Soort V.

(Motief-studies en serie-bewerkingen).

Bij de motief-studies komen we meestal tot problemen, waarvan de aanvangspositie grof of grillig is. Dit kan ook moeilijk anders omdat het hier niet zoozeer er om gaat goed afgewerkte problemen met normale standen te scheppen,

doch om te trachten moeilijk te bewerken motieven of meerdere motieven tegelijk toch te kleeden in een zoo goed en aanvaardbaar mogelijke aanvangstelling. Dit geldt vaak ook voor de serie-bewerkingen van een bepaald thema, doch niettemin komen — bij gemakkelijker te construeeren motieven — eveneens ook series voor, die in alle opzichten, ook wat stand betreft, bevredigend zijn. De bedoeling van dergelijke series is om alle mogelijkheden van een bepaald motief of systeem in een reeks van nauw met elkaar in verband staande problemen te demonstreeren.

No. 25. „Motieven-Studie”.
Afd. B. Groep III. Soort V.

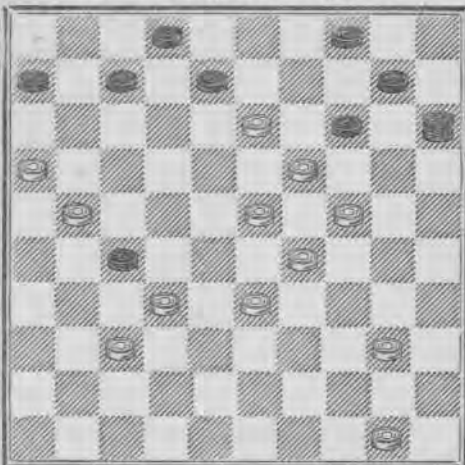
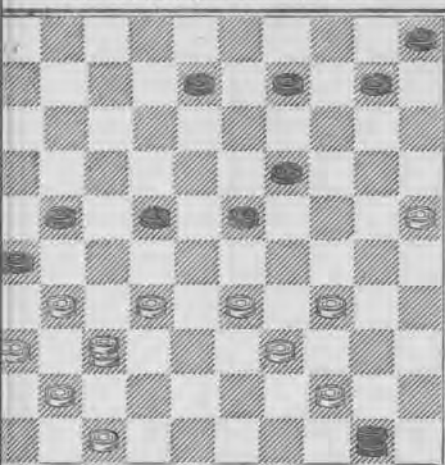
(„Record“-Probleem.)

Een goed voorbeeld van een motieven-studie hebben we in no. 25. Wit speelt hier 39—34, 37—31!, en 38—33!! Thans zitten in de stelling drie motieven tegelijk verwerkt, namelijk het halve Linie-motief met de schijven 26, 27, 28 en 31, 32, 33. Het Komeet-motief met de schijven 22, 28 en 23, 32, 33, tenslotte nog de „Pyramide” met de zwarte schijven 22, 27, 28 en de witte 31, 32, en 33. Daarenboven is na wit's zet 38—33 tevens een record-moment ontstaan.

Zwart kan nu namelijk op niet minder dan 9 verschillende manieren slaan, doch hij moet „meerslag” nemen door 27×18 via 31, 41, 42, 33 en 23. Wit nu 32×1 en 1×16 wint.

No. 26. „Motieven-Studie”.
Afd. B. Groep VIII. Soort V.

No. 27. „Waternal“-Serie.
Afd. B. Groep VIII. Soort V.

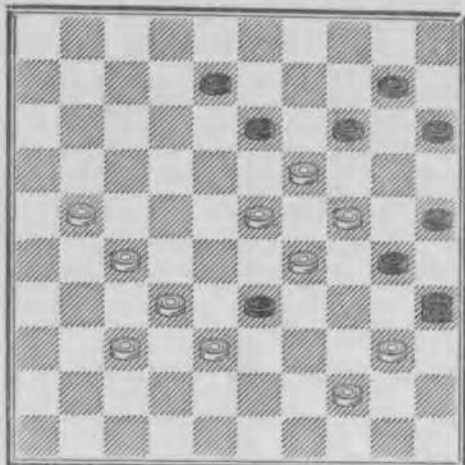

Mocht zwart 22—271

Een ander voorbeeld, thans met dammen in den aanvangsstand, zien we in no. 26. Wit speelt hier 34—29, 32—271, $37 \times 17!!$ (26×46), waarmede het „swastika-motief” is ontstaan. Wit nu 17×48 (21×32), 48—37 (32×41), waardoor een opsluiting gevormd is, terwijl ten slotte als derde slotstand met 25—20 een bekend dwangoppositie-motief te voorschijn is gekomen.

De plaatsruimte staat niet toe van de serie-bewerkingen een volledig beeld te geven. Uit een reeks bewerkingen op het „waternal“-motief (o.a. no. 23) worden daarom nog een drietal standen als voorbeeld getoond. In no. 27 wint wit door 23—18, 18—13!, 32×21 , nu een halve waternal, en 21×5 . In no. 28 wint wit door een zeer speciale meerslagtoepassing, welke reeds bij den 1en zet aanvangt. 40—34!, 23—18, waardoor de zwarte dam naar 16 gedwongen wordt

No. 28. „Waternal-Serie”.
Afd. B. Groep VIII. Soort V.

Mocht zwart 28—337

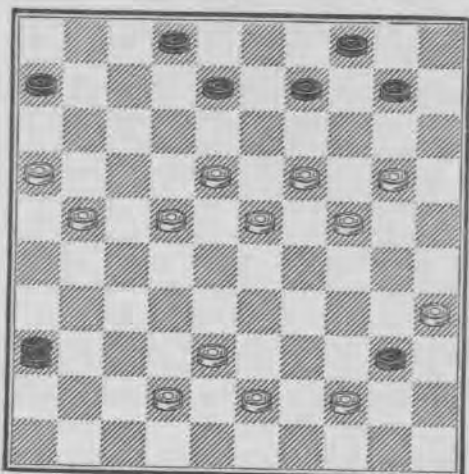
om een lateren slag mogelijk te maken. Nu wit 18×20 ! Het schijnt, van de aanvangstelling uit, niet mogelijk dat wit hier met schijf 34 via 30, 20, en 10 naar 5 zal slaan. Toch geschiedt dit en wel door het open werken van veld 25, terwijl gelijktijdig veld 20 met het ontbrekende zwarte stuk wordt bezet. Zie maar. Wit slaat nu 29×27 . Men lette thans op het moeilijk te verwerken slag-systeem met het driehoekje 24, 34, en 30, dat geheel los op het bord moet staan. Zwart komt nu met zijn dam van 16 naar 20 en wit wint door 34×5 . In deze afwikkeling zal men eveneens het „waternal-thema” herkend hebben.

(Als een motief-bewerking aan de eene zijde van het bord niet mooi is of niet lukt, probeert men vaak een constructie aan de andere zijde. Men noemt dit „spiegelen”. Een voorbeeld van een gespiegeld probleem zien we in den stand: Zwart: 7—9, 11, 16, 17, 19, 26, 31, 38, dam op 48. Wit: 22, 27, 28, 30, 32, 34, 36, 39, 41, 43 en 44. Wit wint hier, op geheel overeenkomstige wijze als in no. 28, door 41—37, 28—23!, 23×21 , 32×34 en 37×6 . Door bijplaatsing in den diagramstand van een zwarte schijf op 20 ontstaat dan nog een eindspel als in diagram A is afgebeeld en wordt dit dus een „probleem met naspel”.)

In no. 29 vindt men nog

No. 29. „Waterval“-Serie.

Afd. B. Groep IX. Soort V.

Mocht zwart 34—40?

een der vele andere mogelijkheden, waartoe het „waterval“ motief kan leiden. Wit wint door 22—17, zwart ad libitum, 16—11, zwart ad libitum, 20—24, 17—12!! Men lette nu op het vervolg. Zwart moet van 13 naar 17 slaan, het watervalletje ontstaat daardoor. Wit slaat daaruit met 11×13, waarna een ander klassiek slag-type gevormd is. Zwart moet namelijk weer meerslag nemen met 49×9 en wit slaat nu van 12 door naar 5 met gewonnen eindspel.

Tot besluit een bewerking, geheel zonder dammen, kortheidshalve in cijferstand van: Zwart 1, 3, 8—11, 13, 17, 21, 22, 27 en 30. Wit 18, 24, 28, 32, 33, 35—39, 43 en 44. Wit 33—29, 39—34!, 36×7, 29×18!, 35×4 en 4×36 wint.

In de nos. 47, 48, 49 en 50 wordt nog een kleine, complete serie-bewerking gegeven van een soort vang-hoek-thema. Men zal opmerken, dat alle afwikkelingen daarbij er op

gebaseerd zijn, de zwarte dam in den rechter bovenhoek van het bord te vangen.

Soort VI.

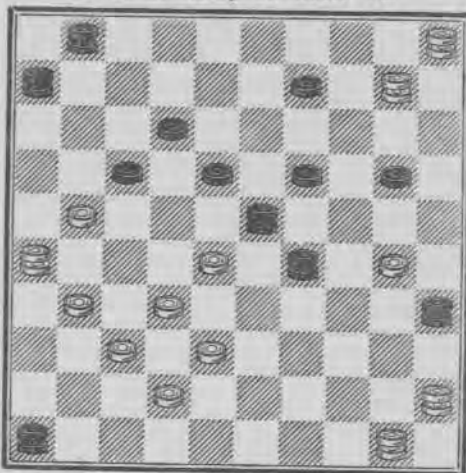
(Fantasie-Problemen).

De benaming „fantasie” zou te kort schieten indien dit soort problemen aan banden gelegd werd. In een fantasie-probleem is alles geoorloofd, mits het slechts reglementair verklaarbaar is. Het is dus bijzaak of de stand practisch onmogelijk ontstaan kan. Ook mogen de laatste zetten van wit en zwart onlogisch of zwak geweest zijn. Slechts één wet is er aan verbonden. Er dient „iets bijzonders” mede gedemonstreerd te worden. Een of andere curiositeit ten opzichte van hetgeen in ons damspel mogelijk is, moet het vraagstuk bevatten. En onder dit beding is een fantasie-probleem als dam-aardigheid geoorloofd. Ook doen zij wel dienst om bijzonder moeilijk te belichamen motieven in een voorloopige bewerking te toonen. Daardoor wordt dan feitelijk een mogelijkheid aangegeven om een weg te vinden, die leiden kan tot het construeeren van een bruikbaar probleem. Zoo kan men no. 17, wegens den beginstand, feitelijk eveneens nog onder de „fantasie-problemen” rangschikken. Dit zijn dan dus standen, waarvan door een ieder problemist vrijelijk verbeteringen kunnen worden gepubliceerd. Natuurlijk altijd onder vermelding, dat het is: „Naar een bewerking of motief van” Zodoende kan dan langzaam maar zeker, soms pas na verloop van jaren, door de voortdurende bestudeering van een bepaald thema door de diverse problemisten, die zich daartoe aangetrokken gevoelen, een bevredigende bewerking ontstaan.

Als gewoon voorbeeld van een fantasie-probleem, dus als curiositeit of dam-aardigheid geven we no. 30. Wit speelt daarin 21—16 (35×24), 38—33 (29×36), 16—11! (23×41), 11×4 (24×47) en 26×15 !! Thans is de curieuze, geheel oorspronkelijke slotstelling ontstaan waar het om gaat. Zes zwarte tegen zes witte dammen, symmetrisch opgesteld, verliezen. Een maximum?

No. 30. „Fantasie-Probleem“.

Afd. B. Groep X. Soort VI.

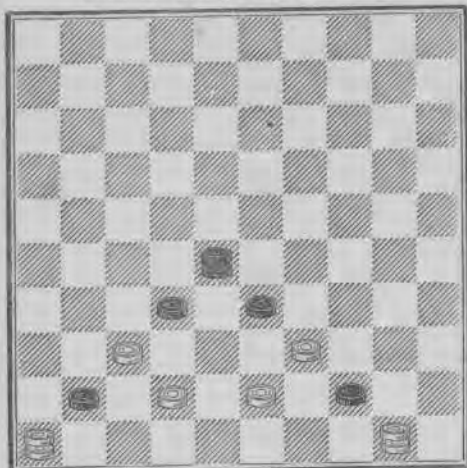

(Record-motief.)

Onder de fantasie-problemen vallen vanzelfsprekend ook de zogenaamde letter-, record- en zelf-mat problemen, indien de aanvangspositie daarvan te fantastisch is. Een „record“ probleem noemt men een vraagstuk, waarin een bepaald maximum wordt bereikt, bijvoorbeeld $9 \times$ meerslag, namelijk 9×2 schijven en 1 voor den naslag. Of 6 of meer tempozetten, slagkeuze op 9 of meer verschillende manieren (zie daarvoor bijv. de bespreking van stand no. 25). Het is begrijpelijk, dat deze „records“ meestal alleen behaald kunnen worden ten koste van den stand. Een „letter-probleem“ is een stand, waarbij door de witte en zwarte schijven gezamenlijk of door ieder apart een letter of cijfer op het bord gevormd wordt zooals bijvoorbeeld in no. 31. Ook wel een woord of zinnetje, door de schijven in volgorde der nummering voor bepaalde letters te „lezen“. In een „zelf-mat“ probleem staat wit in den beginne verloren, doch wit moet dan op een fraaie, problematische wijze verliezen. Daartoe moet zwart gedwongen worden die afwikkeling te kiezen,

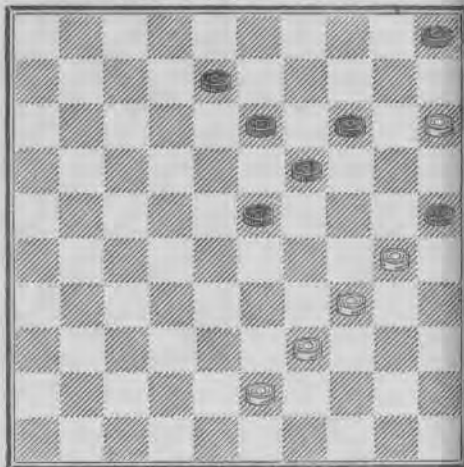
welke hiervoor noodig is, op straffe dat hij (zwart) anders zelf verliest. Bij stand no. 32 kunnen we dit laatste even nader toelichten.

No. 31. „Fantasie-Probleem”.
Afd. B. Groep VII. Soort VI.

(De „letter” A.)

No. 32. „Remise-Probleem”.
Afd. A. Groep I. Soort III.

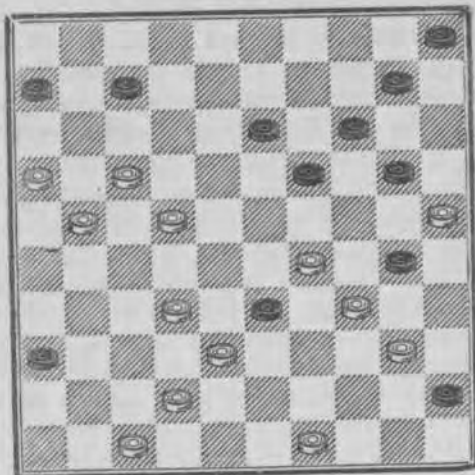
Er bestaan namelijk ook „remise”-problemen. En wel in alle soorten en groepen, die hiervoor behandeld zijn. Dus niet alleen remise-problemen in fantasie-standen, doch ook in normale probleemstellingen. Vanzelfsprekend moet wit in de aanvangspositie daartoe zeer nadeelig of verloren staan, zoodat er een logischen grondslag aanwezig is om blij te zijn, dat nog remise kan worden bereikt. Een tweede voorschrift is, dat het motief of de idee, waarop het vraagstuk is gebouwd „in zichzelf” reeds remise tot resultaat moet geven. Dit verhoogt allereerst de originaliteit van het geheel en ten tweede bewijst het 't bestaansrecht als zoodanig der compositie, daar men anders evengoed een gewoon winst-probleem kan construeeren. Het heeft immers geen zin om in remise-problemen thema's te verwerken, welke ook in

normale winstgevende bewerkingen zijn uit te beelden. Stand no. 32 bevat nu een systeem voor een remise-probleem. Hier staat wit om te beginnen reeds zoodanig, dat hij dankbaar mag zijn nog remise te behalen, want op wit 15—10 zou volgen 23—29, 19×28 en 13×35. Op 43—38 volgt eveneens 23—29. Wit 39—33 geeft evenmin kans, daar zwart dan vervolgt met 23—29, 33×24 gedw., 14—20, 15—10, 20×40, 10—4, 25×34 en wit verliest loor de materieele overmacht van zwart. Welnu hier dwingt wit remise af door 34—29 (23×34 gedw.), 43—38, 15—10, 10—4, zwart 34—40 met remise, volgens een bekend, klassiek eindspel van 4 zwarte schijven (tegen 1 witte dam) achter de tric-traclijnen. In deze stelling (no. 32) hebben we nu tevens gelegenheid het denkbeeld van „zelf-mat” toe te lichten. Daartoe wordt de zwarte schijf op 8 uit den beginstand verwijderd. Wit zou nu dus eveneens verloren moeten staan om het „zelf-mat” te rechtvaardigen. Dit is nu echter niet het geval daar nu wèl 15—10 gaat, omdat zwart nu met 23—29 niets kan bereiken. Dit is dus technisch fout en daarom zou deze „zelf-mat” onjuist zijn. De afwikkeling geeft echter wel de bedoeling weer. Het verloop is namelijk hetzelfde als in het remise-probleem, n.l. 34—29 (23×34 gedw.), 43—38, 15—10 en 10—4. Oogenschijnlijk is dit nu eveneens weer remise. Toch is dit echter niet zoo. En dat is juist de „clou”. Zwart speelt thans 19—24! Wit moet er vijf slaan naar 10 over 13, 32, 34, 24 en 14 en gaat op het laatste moment op eervolle wijze ten onder. Met een zwarte schijf op 8 echter, zou wit anders geslagen hebben, en wel over 13, 32, 24, 14 en 8, zoodat van „zelf-mat” dan geen sprake is. In dit verband geve men ook zijn aandacht aan de remise- en zelf-mat-motieven, welke aan het slot ter sprake komen.

Tot besluit kan nog worden opgemerkt, dat in alle probleem-soorten problemen kunnen voorkomen met eindspel. Het eindspel moet echter daarbij altijd bij-zaak blijven, d.w.z. een probleem mag nooit alleen geconstrueerd zijn om een bepaald eindspel te verkrijgen, doch uitsluitend om een bepaald motief te demonstreeren. No. 33 geeft daarvan een voorbeeld. Dit is dus een „probleem met naspel”.

No. 33. „Probleem met naspel”.

Afd. B. Groep IV. Soort III.

Mocht zwart 24—30?

Wit zou hier als volgt kunnen winnen: 49—44, 47—41, 38×9 (hier blijkt om welk systeem het gaat, n.l. het uithalen van 14, terwijl de stukken in den slag 25×1 reeds allen op hun plaats staan, dus op 7, 18, 19, 20), wit nu 9—3!, 3—9 en 25×1, waarna een interessant en bedriegelijk eindspel is ontstaan van twee witte tegen drie zwarte schijven, dat indertijd door alle oplossers foutief werd ingezonden. Op zwart 11—50, wint wit op bekende wijze door 21—17, 16×7 (3—8), 7—2 (10—14), 2×10 (5×14) volgens klassieke methode. Zwart 11—2 is dus het beste. Wit nu 1—7 en 16×7 (6—11 gedw.). Wit 7×16, waarmede het bedoelde geestige eindspel is ontstaan. Het eindspel is daarom bedriegelijk daar wit schijnbaar gemakkelijk nu kan winnen door op zwart's beste zet 10—14 te spelen: 16—11 (14—19), 11—7 (19—23), 7—1 (23—28), 1—29? (A.), 28—32 (29—42), 3—9 (21—17), (9—14), 17—12, 5—10 (B), 12—8 (10—15), en 8—2 (niet 8—3 wegens 15—20), op

zwart 15—20, wit dan verder 42×15 (32—37), 15—47 (14—20), 47×15 (37—41) en wit nu 2—19 wint! Schijnbaar zeer goed. Zwart kan echter dan bij B. remise maken door eenvoudig te spelen 14—20 (42×15) en 5—10!! (15×4) gevolgd door 32—38, waarna de remise niet meer te verhinderen is. Om deze redding voor zwart dus te voorkomen moet wit reeds bij A anders spelen en tevens zorgen de tempo te winnen om zoo tijdig zijn tweede dam te kunnen halen, waarmede hij dan de overige zwarte schijven het doorbreken belet. Wit doet dit door bij A te spelen: 1—34 gevolgd door 34—48. De witte dam staat dan zoo ver weg van de zwarte schijven, dat de witte schijf op 21 dam is geworden alvorens zwart kan trachten door offeren de dam van 48 te verwijderen. Men onderzoekte nu zelf de leerzame ondervarianten, welke daarbij mogelijk zijn.

Uit dit voorbeeld blijkt dus duidelijk, dat het probleem is geconstrueerd om het systeem van het op bijzondere wijze verwijderen der zwarte schijf op 14 in den slag 25×1 . Het ontstaan van het eindspel is daarbij betrekkelijk toevallig. Wel is bij het afwerken der constructie er natuurlijk toen naar gestreefd, dat de overblijvende stukken zóó op het bord geplaatst waren, dat hierdoor een dergelijk nuttig en aardig naspel mogelijk was. Hoofdzaak was dit dus echter bij de constructie niet.

Het gaat in de problematiek om motief-bewerkingen niet om eindspelen. Deze vormen een geheel aparte en op zich zelf staande categorie van vraagstukken.

Soort VII.

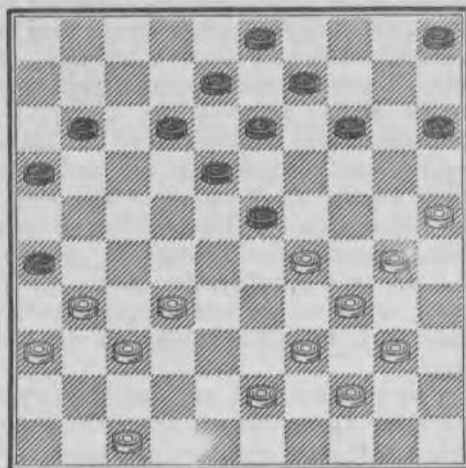
(Analyse- en Synthesevraagstukken.)

Analyse-vraagstukken zijn feitelijk niet anders dan een soort spel-studies. Bij de publicatie wordt echter volstaan met alleen den diagramstand op te geven, met vermelding wie aan den zet is. De oplosser moet dan verder zelf een „analyse” van dien stand maken en dus nasporen of er al dan niet winst of voordeel voor een van beide partijen te behalen is. Het is duidelijk, dat een dergelijk vraagstuk dus wel vele fraaie, karakteristieke spel-afwikkelingen en varian-

ten moet bevatten, die geenszins „vaag“ maar van gepronon-
ceerd type moeten zijn, doch dat er niet noodzakelijk winst
of voordeel voor een van beide zijden in aanwezig behoeft
te zijn. Dit aan te toonen is juist het analyseeren (ontleden)
van den stand. Het is begrijpelijk dat ook hierbij evenzeer
lokzetten, positie- en combinatie-studies in één stand ver-
eenigd kunnen zijn. Een voorbeeld van een analyse-vraagstuk

No. 34. „Analyse-Vraagstuk“.

Afd. A. Groep IV. Soort VII.

Wit aan zet.

bevat stand no. 34. Wit speelt als eersten zet: 32—27!, dreigt
nu 27—22 en dwingt zwart daardoor tot 12—17, want op
23—28 zou zijn gevolgd 47—42 (5—10), 30—24 (14—19),
29—23 (18×20), 25×32 met schijfwinst. Thans gaat het er
dus om uit te vinden of wit (dan wel zwart) winst of voor-
deel kan behalen. We spelen daartoe natuurlijk de beste zet-
ten en zullen dus moeten onderzoeken, welke dat zijn door
de positie volledig te ontleden. Wit vervolgt daartoe met
30—24, welke zet nu verschillende kansrijke mogelijkheden

biedt. Uitgeschakeld voor zwart zijn nu reeds de zetten 8—12, 16—21, 17—22, 23—28, 13—19 en 15—20.

Schijnbaar is 17—21 nu wel een goeden zet voor zwart, die zich tot verdedigend spel moet bepalen, omdat hij daardoor kans heeft op een grooten uitruil met wit 47—41, 21×32, 37×10, 26×46 en 10—4. Wit zou dit echter niet spelen doch 27—22 (18×27), 29×18 (13×22), 24—20 (15×24), 34—29 (24×33) en 39×6 met winst. Dus 27—21 is niet goed. Welnu, wellicht kan zwart dan beter eerst 5—10 spelen, doch dan zou volgen wit 24—19, (13×33), 39×19, (14×23), 27—21 (16×27) en 31×4. Ook 5—10 komt dus niet meer in aanmerking. Een weerlegging der dreiging vindt zwart ook niet in 14—19 wegens den prachtige slagzet van wit met 25—20! (19×30), 34×25 (23×45) gedw., anders komt de combinatie nog vlugger), 47—42 (15×24), 44—40 (45×34), 39×19 (13×24), 27—21 (16×27) en 31×2 wint! Wel, dan kan zwart het nog probeeren met 14—20, met de bedoeling weer later eventueel 17—21 te laten volgen. Doch dan zou wit winnen door de verrassende slagwending die volgt op: 25×14 (9×20) met 37—32! (26×28), 27—22 (18×27), 29×9 (20×29), 34×3 en wint! Het blijkt dus, dat zwart geen dezer zetten kan spelen, en dat wit met de zetten 32—27 en 30—24 het spel is gaan beheerschen. Toch kan zwart zich redden en gelijk spel houden, door den eenig speelbaren zet 2.18—22!! Wit 29×18 en zwart nu 17—21 of op wit 27×18, zwart 23×12.

Blijkens deze „analyse” kan wit noch zwart winnend voordeel in de gegeven positie bereiken. Opgemerkt kan nog worden, dat vaak in spelstudies en analyse-vraagstukken wit voordeel bereikt, bijvoorbeeld schijf- of zelfs partij-winst, na eerst een of meer schijven geofferd te hebben en daarna het zwarte spel door „positie”-dwangzetten en combinatie-dreigingen in het nadeel te brengen. Zooals bijv. in no. 1. Dit genre noemt men, in vergelijking met het schaakspel, „gambiet-problemen”.

Synthese-vraagstukken vormen in zooverre het tegenovergestelde van de „analyse-problemen”, dat men daarbij zelf den stand, waarin een gegeven oplossing mogelijk is, weer moet opbouwen! Dit geschiedt dus aan de hand van een

gepubliceerde volledige afwikkeling van een probleem, waarbij zoowel de zetten van wit als van zwart alsmede alle eventuele varianten worden bekend gemaakt, doch waarvan de aanvangspositie niet is medegedeeld. Het nut van dit soort vraagstukken is daarin gelegen, dat men door het regelmatig bestudeeren van dergelijke re-constructie vraagstukken, mits deze van goede problemisten zijn, op den duur een buitengewoon helder inzicht in het wezen der problematiek zal verkrijgen. Ook is het mogelijk, dat bij het terugwerken van de zetten, die de oplossing vormen, niet alleen de door den auteur bedoelde stand wordt bereikt, doch dat ook nog een of meer andere mogelijkheden gevonden worden, — mits de afwijking daarvan dan zoodanig is, dat werkelijk een nieuwe mogelijkheid, variatie, kortom een nieuw vraagstuk met vrij sterk verschillende aanvangsstelling en ontleding is ontstaan — waardoor men komt tot de z.g. „verwante” problemen. In dat geval komt de nieuwe vinding op den naam van den „opbouwer”, waarbij dan vermelding plaats vindt van den naam van den auteur van het oorspronkelijke probleem. Deze soort vraagstukken kunnen dus ten eerste een goede „handleiding” voor oplossers vormen om met succes ingewikkelde vraagstukken tot ontleding te brengen, omdat zij het principe van den probleem-bouw daardoor beter hebben leeren begrijpen, en ten tweede een nieuwen weg zijn voor problemisten, die hun de gelegenheid biedt hun productie aanzienlijk en op gemakkelijke wijze te verhoogen, daar zij aldus vanzelf nieuwe ideeën zullen opdoen. Hierbij blijkt immers duidelijk: „wat de een niet weet (of ziet), weet de ander”. Gemeenschappelijk werkend kan dit niet anders dan het peil der problematiek verhoogen en ten goede komen.

Met onderstaand voorbeeld zal de bedoeling van „synthese-problemen” wel duidelijk zijn. Daarin is gelijktijdig een bepaald genre verwerkt, namelijk het zoogenaamde „reglement-probleem”. Om den beginner direct een duidelijk beeld te kunnen geven van de verschillende „technische” regels, waaraan ons spel onderworpen is, zijn deze problemen zeer nuttig.

Voor den problemist gaat het er daarbij tevens om te

trachten in één stand zooveel mogelijk alle technische regels tot uitdrukking te brengen, d.w.z. in de afwikkeling van dien stand. Welnu de oplossing van onderstaand synthese-vraagstuk bevat tevens een demonstratie der spel-regels.

(Behandeld thema = illustratie der spelregels.)

Oplossing:

Wit: 1. 32—27, 2. 42—37, 3. 34—29, 4. 48—42, 5. 29—23,

Zwart: 21 : 41, 41 : 32, 26 : 37, 37 : 48, 48 : 28,

Wit: 6. 33 : 4, 7. 4 : 20,

Zwart: 15 : 24, 25 : 14,

en wit nu 50—44 wint door oppositie!

Synthese.

Wit's laatste zet was 50—44, zoodat op 50 een wit stuk stond, zeer waarschijnlijk een schijf, hetgeen we dan ook voorloopig als juist aannemen. De zet daarvoor van zwart, dus zet 7, luidt 25 : 14, ergo moet op 25 een zwarte schijf staan. Daar wit met 50—44 door oppositie won, weten we dit nu zeker, dus óók dat 50 een schijf is. De 7e zet van wit was 4 : 20. Een schijf kan nooit van 4 naar 20 slaan, dit is dus een witte dam geweest, hetgeen ten overvloede ook nog blijkt uit wit's zesden zet. Op 4 komt dus voorloopig een dam. Zwart sloeg bij den 6den zet 15 : 24, waarbij we aannemen, dat op 15 dus een zwarte schijf stond. Wit kwam met den 16den zet op 4 van 33, ergo behoort deze dam op 33 als schijf te staan. Tot zoover ging het zeer gemakkelijk. Lastiger wordt het om nu te bepalen over welke stukken wit naar 4 geslagen heeft. Dit kan zijn geweest over 9, 18 en 28, of over 9, 8, 7, 17 en 28. Laten we eerst maar even het eerste geval aanhouden. Zwart sloeg bij den 5den zet van 48 op 28, ook nu is niet direct te zeggen over welke schijven dit kan zijn geschied, daarvoor dienen we eerst de andere zetten te bestudeeren. Op 48 zetten we alvast een zwarte dam, terwijl 28 nu vervalt.

Uit de zetten 4 en 3 van zwart kunnen we vaststellen, dat deze dam van 26 is gekomen, waarheen wij hem dus

terugbrengen gedegradeerd tot schijf, doch nu dienen we tevens voor wit op 48 of 47 nog een schijf te plaatsen en nog een, waardoor zwart gedwongen werd van 26 naar 37 te slaan. Waar deze tweede witte schijf moet komen is te concludeeren uit de zetten 1 en 2. Wit's 32—27 geeft aan dat op 32 een schijf voor wit behoort, terwijl 21 : 41 er op duidt, dat op 21 een zwarte schijf moet staan en nog een witte op 37. De tweede zet 42—37 toont de noodzakelijkheid aan van een witte schijf op 42 en dat 47 als plaats voor een witte schijf niet in aanmerking komt, daar geen naslag volgt op zwart's 21 : 41. Na zwart's antwoord met 41 : 32, speelt wit 34—29, terwijl zwart 26 : 37 slaat. Hier hebben we dus alle recht te veronderstellen, dat we met een tempo-zet te doen hebben, die aantoont, dat zich op 31 reeds een witte schijf bevond, terwijl er nu op 34 nog een bijkomt voor wit, evenals op 20, daar zwart bij den 6den zet 15 : 24 sloeg. Aangezien dit pas bij den zesden zet geschiedde en niets er op wijst dat de witte schijf t i j d e n s de ontleding naar 20 is gebracht, kunnen we wel aannemen, dat ook op 24 een stuk stond. Logisch is daarvoor een witte schijf te nemen, want als dit een zwarte was zou wit 20 : 29 hebben moeten slaan, daar 29 onbezet is.

Als we nu dezen stand nader beschouwen, blijkt ons nog eenzelfde hiaat op 14, daar zwart pas na den slag van den witten dam 25 : 14 slaat. Dáár plaatsen we nu een zwarte schijf, omdat een witte naar 3 zou kunnen doorslaan.

We hebben nu: Wit 20, 24, 31—34, 37, 42, 48 en 50. Zwart 9, 14, 15, 18, 21, 25 en 26. Toetsen wij deze positie aan de oplossing, dan blijkt dat de zwarte dam in ieder geval wel over 24 en 34, welke laatste inmiddels door de tempo en den 5den zet op 23 is aangeland, naar 28 zal geslagen hebben. Daar hij niet over 33 doorsloeg naar 39 of 44, kunnen we nu tevens vaststellen, dat op 39 nog een witte schijf moet hebben gestaan, die trouwens nergens anders kon staan.

Wit's positie is thans echter materieel overwegend en het blijkt noodzakelijk den zwarten stand nu te gaan bijwerken. Logisch is nu om aan te nemen, dat de slag 33 : 4 niet over 9 en 18 gaat, maar via 17, 7, 8 en 9, waardoor we de gelegenheid hebben zwart meer evenwicht te geven. Wit is nu nog

één schijf voor, als we de zwarte op 18 handhaven, daar we deze misschien nog voor den naslag noodig hebben. De ontleding voeren we nu nogmaals uit en zien thans op welke ruit we voor den naslag nog een zwarte schijf moeten bijplaatsen. Slechts één, aangezien wit door oppositie wint en de aanvangspositie in schijven-aantal dus hoogstwaarschijnlijk gelijk was. Wit moet na zwart's zet 15 : 24 naar 20 slaan. Dit kan alleen geschieden indien er nu op 10 nog een zwarte schijf staat, daar wit anders de route begint te nemen over 18 en dus op 3 zou belanden en dan niet wint door oppositie. Hier komt dus eenig schoonheidsgevoel bij te pas, hoewel het zeer logisch ook is. Door op 10 nog een zwarte schijf te plaatsen moet wit meerslag nemen, er dus vijf slaan en belandt noodzakelijk op 20, daar hij reglementair wel tweemaal op of over dezelfde ruit (hier 20) mag slaan, doch niet tweemaal over hetzelfde stuk (hier 10). Het achterruit slaan wordt met 41 : 32 gedemonstreerd, terwijl de dam-rust uit 48—42 blijkt. Meerslag komt na 29—23 tot uiting en hier is nog een mogelijkheid om af te wijken van de oorspronkelijke stelling, door 18 op 12 te plaatsen, waar deze schijf voor den naslag hetzelfde nut heeft, doch tijdens de ontleding veel minder effect maakt. Aesthetisch is dus de plaatsing daarvan op 18 verre te verkiezen boven die op 12. Aldus zijn tevens in deze compositie alle spelregels in toepassing gebracht. Alleen het opsluit-thema komt er niet in voor, want het is uiterst lastig ook dezen regel in één en hetzelfde reglement-probleem, dat men economisch en zonder dammen wil houden, gelijktijdig met alle andere regels naar voren te brengen. Men beproeve het eens!

Wat géén problematiek is

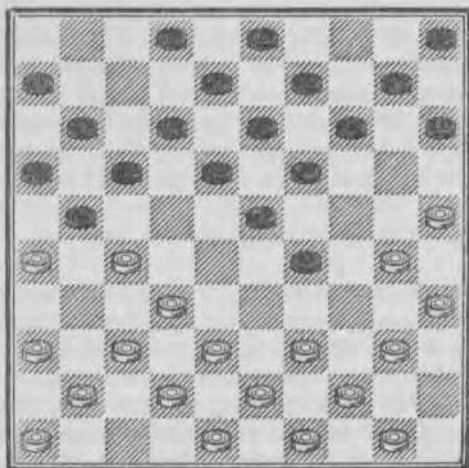
Nu alle probleemsoorten besproken zijn en mede in verband met het medegedeelde over spelstudies, analyse-vraagstukken enz. is het nuttig nogmaals de aandacht te vestigen op het feit, dat „openings-studies” en „slagzetten”, waaronder de algemeen bekende „type-zetten” der dampartij verstaan worden, niet tot de problematiek gerekend kunnen worden. Deze toch zijn oorspronkelijk in de partij ontdekt

en ontstaan, dus niet ontworpen. Wel is de bekendheid daarmede ook noodzakelijk voor den problemist, omdat deze laatste er gebruik van kan maken, door verschillende type-zetten in één stand te combineeren, om spel-studies, lokzet-ten of dergelijken samen te stellen. Op zichzelf behoort een openings-studie of slagzet echter tot het practisch spel. Men heeft deze vroeger jaren gekend als de zoogenaamde „Parties Bourquin”. Deze begon van een gewonen aanvangsstand van 20 tegen 20 schijven te spelen, totdat een stand was bereikt, waarin een, soms zeer fraaie of diepe combinatie mogelijk was. Gedurende de laatste paar jaar noemde men dit „levende damproblemen”. Deze benaming is in verband met het voorgaande echter onjuist, omdat het géén proble-matiek, doch practisch spel is. Een voorbeeld daarvan vin-den we in no. 35. Deze stand wordt bereikt na het volgende spel: (dus normaal bij een partij-aanvang van 20 tegen 20 schijven.)

No. 35. Practische Stand.

(Openings-studie.)

Groep VI. Afd. A.

Wit: 34—30, 30—25, 40—34, 33—29, 29×18, 31—26,
 Zwart: 17—21, 11—17, 18—23, 6—11, 12×23, 13—18,
 Wit: 36—31, 41—36, 47—41, 31—27, 34—30, 45—40,
 Zwart: 9—13, 4—9, 1—6, 7—12, 20—24, 24—29,
 Wit: 39—33??
 Zwart:

Hier is het moment, waarop de foutzet gespeeld wordt, bereikt. Wit mocht niet 39—33 spelen. Thans kan zwart als volgt de winst van een schijf forceeren:

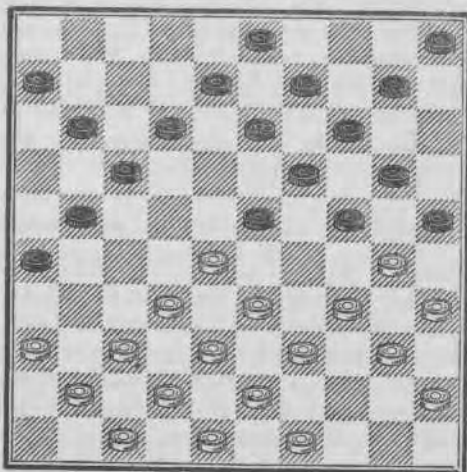
Wit: 39—33?, 33×24, 25×14, 40—34 gedw., 50—45,
 Zwart: 2—7!!, 14—20, 9×29, 29×40, 10—14,
 Wit: 45×34, 32×23, 44—39 gedw., 35×44, 38×27,
 Zwart: 23—28, 18×40, 21×32, 5—10!!, 17—21,
 Wit: 26×17, 37×28,
 Zwart: 12×32, 19—23!

en zwart wint met 13×35 een schijf. Dit nu is wel een interessante studie in opsluitspel en kerkhofstand, doch het is

No. 36. Practische Stand.

(Type-slagen.)

Groep VI. Afd. A.

géén problematiek. Het is gewoon partij-spel, waarin steeds opnieuw dergelijke afwikkelingen door positie-dwangspel of door combinaties mogelijk zijn. Een voorbeeld van een slag-zet, welke ook niet als probleem kan worden bestempeld vinden we in no. 36. Wit wint daarin door vereeniging van twee „type“-slagen als volgt: 37—31, 47—41, 32×41, 38×18 (dit is dus de eerste slag), 33—29, 43—39, 30—24, 40—34 en 35×2 wint. Wel kan zwart de dam afnemen doch zijn achterstand is dan te groot. Bij de classificatie volgens de eerder uiteengezette methoden kunnen we deze beide standen dus niet onder een der zeven probleem-soorten onderbrengen. Volgens de hoeveelheid gebruikt materiaal zouden zij beide vallen onder Groep VI van afd. A.

Innerlijke beoordeeling.

Thans zijn we gekomen aan de innerlijke beoordeeling der problemen volgens de technische eischen, die daaraan in het algemeen worden gesteld. De bijzondere voorwaarden, waaraan bepaalde soorten moeten voldoen, zijn reeds in het voorafgaande besproken. Elk probleem moet echter voldoen aan de algemeene eischen die ten opzichte van techniek (constructie) en schoonheid noodzakelijk zijn. Daarvoor bestaan de volgende wetten en voorschriften. Het overtreden van een wet geldt meestal als een zeer ernstige fout, terwijl zulks bij een voorschrift soms (in verband met speciale moeilijkheden, die bij de bewerking moesten worden overwonnen) kan worden toegestaan.

Men onderscheidt de onderstaande „probleem-wetten“:

- 1°. Bij-oplossingen mogen nimmer voorkomen. Deze doen een vraagstuk waardeloos worden. Uitzonderingen hierop vormen sommige „Dubbel-problemen“, waarvan vooraf is aangekondigd, dat er twee of meer oplossingen in verwerkt zijn. Voorts bepaalde „studie-bewerkingen“ van motieven, welke dus niet als vraagstuk bedoeld zijn, doch slechts als voorbeeld op welke wijze eventueel een goede bewerking kan worden geconstrueerd.

- 2°. Wit, die steeds wint in problemen, mag nimmer in een voor hem reeds positioneel gewonnen aanvangspositie staan. Vanzelfsprekend dient bij remise-problemen wit minstens reeds zóó te staan, dat bij normaal goed spel zwart de partij zoo goed als zeker zou winnen. Een te grooten achterstand van wit doet echter ook weer erg onevenwichtig aan, evengoed als een te krachtige positie van zwart in gewone winst-problemen.
- 3°. Indien een dam in den beginstand gebezigd wordt moet deze tijdens de oplossing ook als zóódanig dienst doen. Hij mag dus niet uitsluitend een rol vervullen, welke evengoed door een schijf uitgeoefend had kunnen worden. Het veranderen van een schijf in een dam om daardoor de spelverhoudingen meer gelijk te maken is dus niet toegestaan.
- 4°. Dammen mogen in den beginstand alleen gebruikt worden, indien kan worden aangetoond, dat de mogelijkheid tot het behalen daarvan vóór den gegeven diagramstand ook bestaan heeft of kan hebben. Dit geldt eveneens voor de positie die de stukken ten opzichte van elkaar innemen. M.a.w. het bezetten der ingenomen velden moet verklaarbaar zijn.
- 5°. Er mag slechts één inleidings-zet zijn, de zoogenaamde „sleutel-zet”. Hoe moeilijker deze te vinden is hoe beter.

Voorts bestaan de volgende „probleem-voorschriften”:

- 1°. De zetten, na den sleutel-zet, mogen niet onderling verwisselbaar zijn, daar anders het vinden der oplossing natuurlijk vergemakkelijkt wordt.
- 2°. Schijven, die tijdens de ontleding géén dienst doen, mogen niet voorkomen. Dit zijn de zoogenaamde „figuranten”, welke soms worden bijgeplaatst om de krachtverhoudingen evenwichtig te maken of ontsierende neven-oplossingen te verhinderen. Iets anders is het met de z.g. „steun”-schijven. Deze dienen vaak als basis, als rugsteun, om een slag op te bouwen. Toch is het ook meestal fraaier het gebruik daarvan zooveel

mogelijk te beperken, en op andere wijze, bijvoorbeeld aan den rand van het bord, of door meerslag daarin te voorzien, of deze tijdens de opl. te verwerken.

3°. De overblijvende eindstand van een probleem moet een zoo definitief mogelijke en direct zichtbare winst bevatten. De eindstand moet dus „af” zijn, liefst door een of ander slot-motief, oppositie of dergelijke.

4°. Problemen met naspel zijn alleen toegestaan, indien het naspel dan ook bestaat uit een werkelijk eindspel en niet uit een vaag zichtbare of moeilijk te verkrijgen winst door talrijke varianten, die weinig dwingend spel veroorzaken of te weinig markant zijn.

Bijplaatsing van extra schijven (figuranten dus tijdens de eigenlijke problematische afwikkeling) om den eindstand winnend te doen zijn (of remise in remise-problemen) verminderen de waarde. Dit is alleen geoorloofd in vraagstukken van soort II; in de daarop volgende soorten is een directe winst meer effectvol en verdient daarom de voorkeur. In soort II kan een naspel dienen om de totale ontleding moeilijker te maken.

5°. De aan de aanvangspositie voorafgegane zetten moeten logisch verklaarbaar zijn. Deze mogen dus niet opvallend zwak zijn. Ook mag niet een veel betere voortzetting zijn verzuimd. Een en ander geldt natuurlijk alleen voor die vorige zetten, welke direct zichtbaar waren en voor de hand lagen. „Blunders”, waardoor een gegeven stand mogelijk is geworden, ontsieren vanzelfsprekend in ernstige mate.

Uit den aard der zaak zou zwart dus in de meeste problemen een beslisten foutzet gespeeld moeten hebben, daar anders de winst of remise op het moment, voorgesteld in den diagramstand, niet mogelijk zou zijn. In verband daarmee verdient het dan ook aanbeveling steeds de vraag te stellen of een bepaalde zet mocht worden gespeeld. Dit komt de logica ten goede en bevordert tevens het onderzoek naar en de contrôle op het spel, dat moet zijn voorafgegaan.

Tenslotte kunnen bij het construeeren van problemen be-

paalde „versieringen” worden aangebracht, welke het algemeen aspect van een vraagstuk kunnen verhoogen.

- 1°. Het is fraai indien in een probleem mooie varianten voorkomen, mits deze het eigenlijk thema niet overheerschen. Het motief mag er dus niet door worden vertroebeld.
- 2°. Aanbeveling verdient het aanbrenge van dwang-zetten. Zetten dus waardoor zwart gedwongen is bepaalde positie-zetten te spelen of op bepaalde wijze te slaân om direct verlies te voorkomen.
- 3°. Mooi is ook, indien zoogenaamde „schijn-oplossingen” in den stand zijn gevlochten. Deze leiden dus schijnbaar tot winst, doch blijken bij nauwkeurig onderzoek niet meer dan remise of zelfs nadeel te geven. Het zoeken naar de werkelijke oplossing wordt daardoor zeer bemoeijlikt en brengt de oplossers op een dwaalspoor.
- 4°. Het verwerken van verschillende „typen” van problemen (zooals bijvoorbeeld die van soort III) in één en denzelfden stand verhoogt ook meestal de waarde van het geheel. Dito van diverse motieven.
- 5°. Het gebruik van het minst mogelijk materiaal in zoo normaal mogelijken stand om een bepaald motief op de fraaiste wijze te verwerken, met behoud van middelmatige moeilijkheidsgraad ten opzichte der oplossing, doet een probleem aan sierlijkheid winnen. Daardoor verwerft het dan ook vaak het predicat „Ideaal” of „Standaard”.

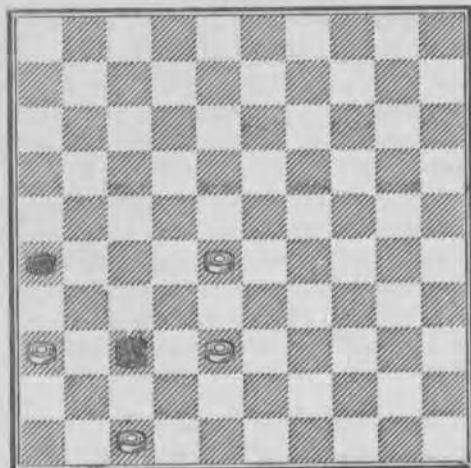
Bijzondere Problemen.

Deze ontstaan indien, met inachtneming van de voren genoemde algemeene technische eischen, iets gedemonstreerd wordt, dat niet onder de gewone probleem-kenmerken is te rangschikken. Daarvan zien we reeds één voorbeeld in de „reglement-problemen”. Zoo kent men ook nog „symmetrische” problemen. Dit zijn standen, waarin de opstelling der stukken ten opzichte van elkaar gelijkvormig is, zooals bijvoorbeeld in het overigens onbeteekende fantasie-probleempje no. 31, waarin tevens een symmetrische dubbele-

oplossing mogelijk is. In dit geval door den zet 42 of 43—38, met hetzelfde spelverloop, hetzij aan de rechter-, hetzij aan de linkerzijde van het bord.

Voorts bestaan er „vijf en twintigers” en „vijftigers”, zulks in tegenstelling met de gewone problemen, waarvan de stukken bijna steeds over alle 100 ruiten van het bord verdeeld staan. De „vijf en twintigers” daarentegen bestaan uit standen, waarvan alle stukken zich te samen op één en hetzelfde kwart gedeelte van het bord bevinden. Een voorbeeld daarvan zien we in no. 37. Het mooiste is nu daarbij, indien ook

No. 37. „Vijf-en-Twintigers”.
Afd. B. Groep VII. Soort III.
(Overgangsvorm.)

Mocht zwart 48—377

de ontleding geheel binnen de grenzen van dit kwart gedeelte zich afspeelt, doch dit is echter zeer moeilijk te verkrijgen. Hier is dit bijna het geval, met uitzondering van één variant. Wit speelt n.l. 38—32 (zwart 37—41 gedw.), wit 47—42. Op zwart 41—46 wint wit nu door 42—37 en blijft daarbij dus binnen het kwart-deel. Op 41—47 wint

wit echter door 32—27, en zwart moet nu over veld 22 slaan, dat buiten het kwart-gedeelte ligt. Wit nu 36×27 en wint. Dit probleempje is tevens een goede demonstratie van een overgangsvorm tusschen „Lilliputter” en „Eindspel”. Voor het eerste bevat het te weinig slagspel, voor het tweede is het een beetje te eenvoudig. Dergelijke overgangsvormen tusschen „Miniatuur” en „Eindspel” zien we ook in de 38 en 39. No. 38 is daarbij weer een „kwart-stand”, terwijl no. 39 een „half-stand” is. Ditmaal in den vorm van een „vijftiger” over de verticale lengte van het bord. No. 31 is dus zulk een „vijftiger” over de horizontale lengte. Ten opzichte van de plaats, die de stukken in deze vraagstukjes op het bord innemen is dus wel de grootst mogelijke economie betracht.

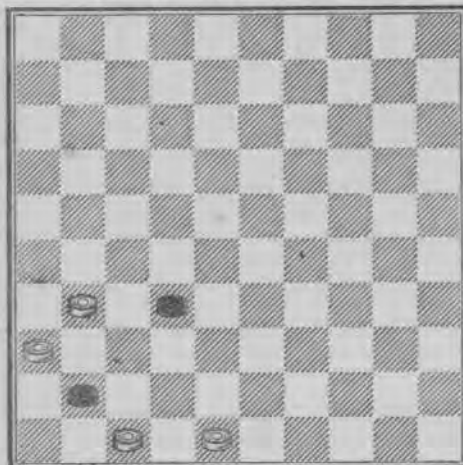
Ook kent men nog de z.g. „Een-zetters.” Dit zijn problemen, waarin na wit's sleutelzet, die dan zoo moeilijk mogelijk te vinden moet zijn, alle verdere zetten „slagen” zijn, zooals bijv. in no. 17. Na wit's eersten zet rolt de oplossing dus, bij slaan op de juiste wijze, van zelf. Indien dit slaan echter ingewikkeld wordt gehouden, vergt een zoodanig vraagstuk, vooral als „blad-probleem”, veel van het voorstellings-vermogen.

Vervolgens hebben we dan nog de reeds eerder besproken „zelfmat-, record- en letter-problemen”, waarvan de laatsten, indien de letters volgens rangorde der nummering door zwarte en witte schijven worden vervangen, zelfs in normale posities kunnen voorkomen. En tenslotte „curiositeiten” als no. 30. Dit soort wordt ook wel kenschetsend genoemd „kijk-problemen”. Zulks om de merkwaardige en dikwijls overbluffende afwikkeling. Een voorbeeld daarvan is ook no. 17.

Aanvullende Voorbeelden.

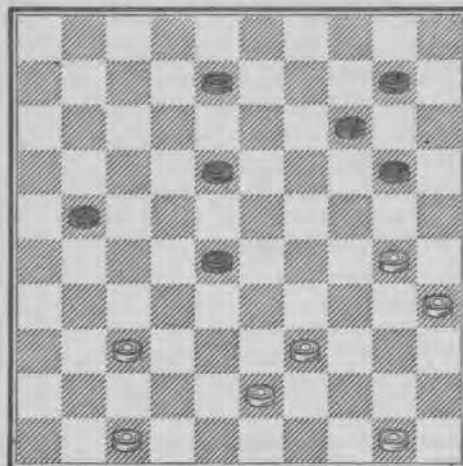
In de hierna volgende dertien standen vindt men nu nog diverse voorbeelden om het hiervoor behandelde nader te verduidelijken. De oplossingen van deze vraagstukken worden afzonderlijk aan het einde van deze beschouwing gepubliceerd, ten gerieve van hen, die ook gaarne eenige problemen zelf willen oplossen. Na deze standen vindt men nog een bespreking van: „Het motief in de problematiek”.

No. 38. „Vijf-en-Twintiger“.
Afd. A. Groep I. Soort II.

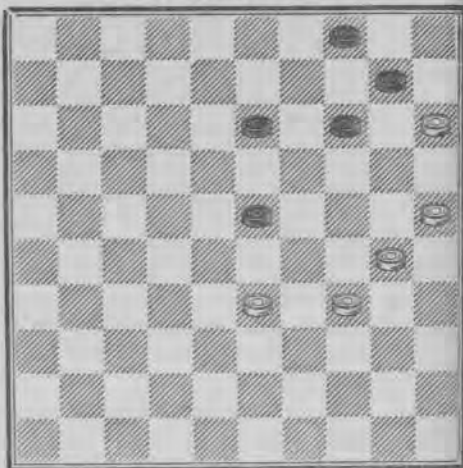
(Overgangsvorm.)

No. 40. „Miniatuur.“
Afd. A. Groep I. Soort II.

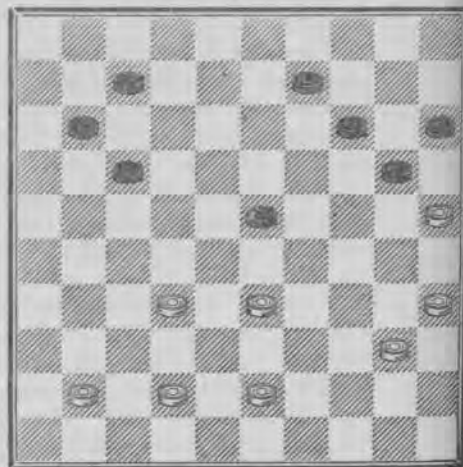
(Lokzet.)

No. 39. „Vijftiger“.
Afd. A. Groep I. Soort II.

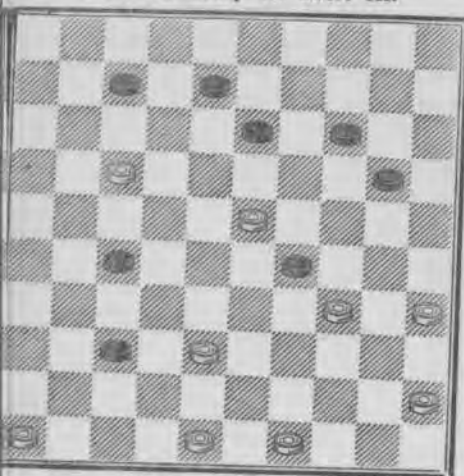
(Overgangsvorm.)

No. 41. Dwangprobleem.
Afd. A. Groep II. Soort II.

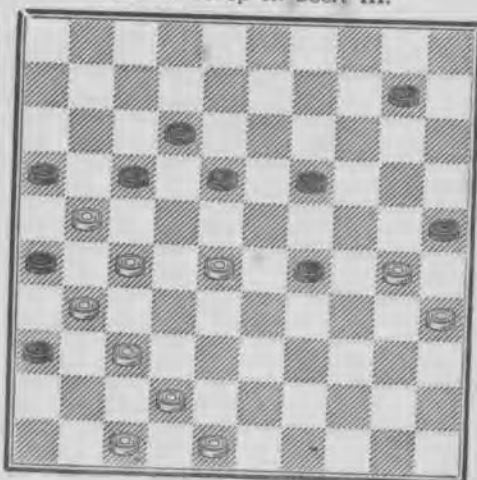
(Positie-dwang.)

No. 42. Motief-Probleem.
Afd. A. Groep II. Soort III.

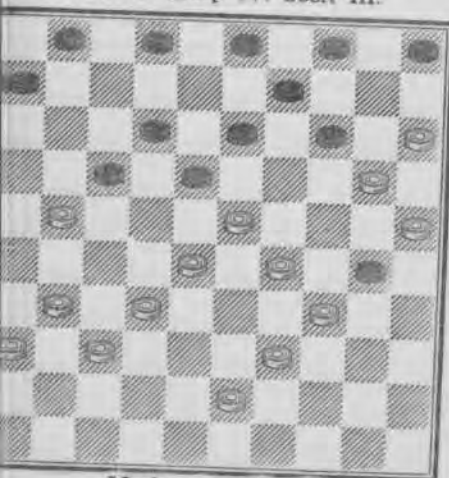
Mocht zwart 24—297

No. 43. Dwangprobleem.
Afd. A. Groep II. Soort III.

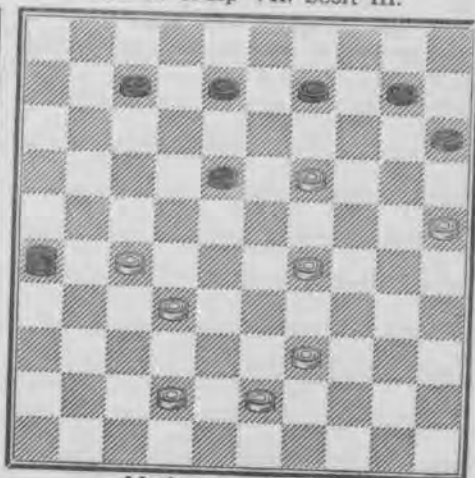
(Slag-dwang.)

No. 44. Meerslagprobleem.
Afd. A. Groep IV. Soort III.

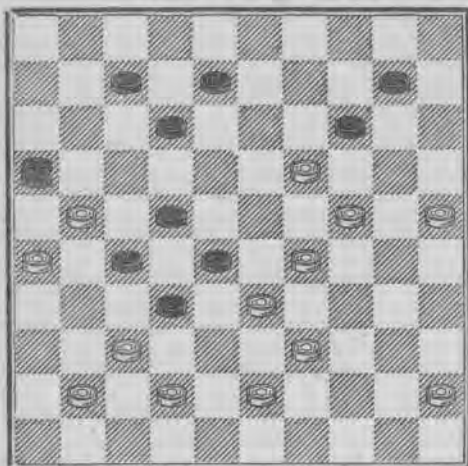
Mocht zwart 11—177

No. 45. „Lilliputter”.
Afd. B. Groep VII. Soort III.

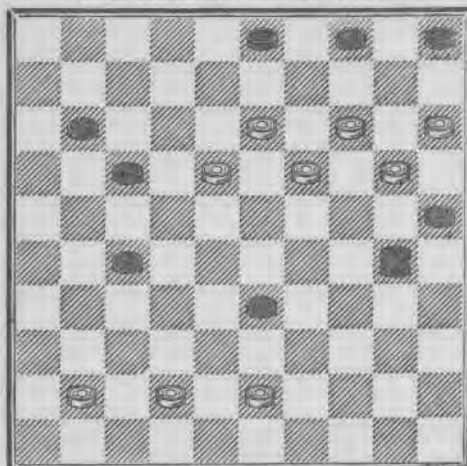
Mocht zwart 21—267

No. 46. Slingerslagen.
Afd. B. Groep IX. Soort III.

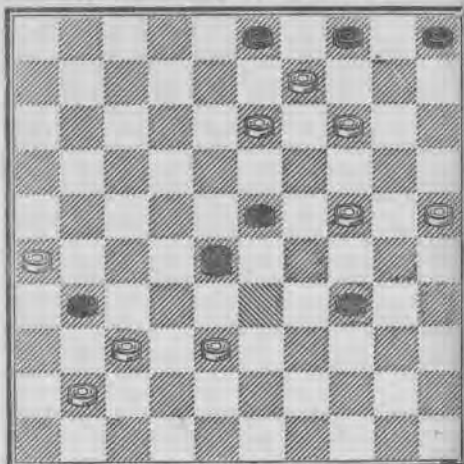
(Proportie-probleem.)

No. 48. Vang-hoek serie.
Afd. B. Groep VIII. Soort III.

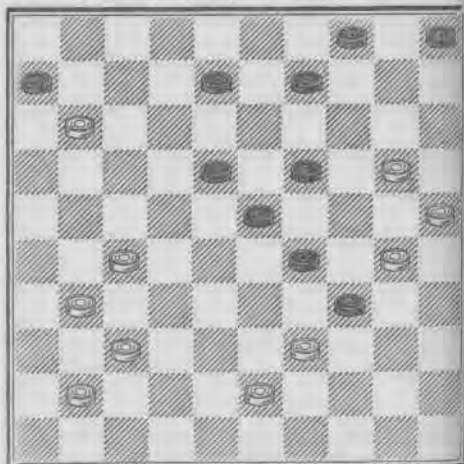
(Proportie-probleem.)

No. 47. Vang-hoek serie.
Afd. B. Groep VII. Soort III.

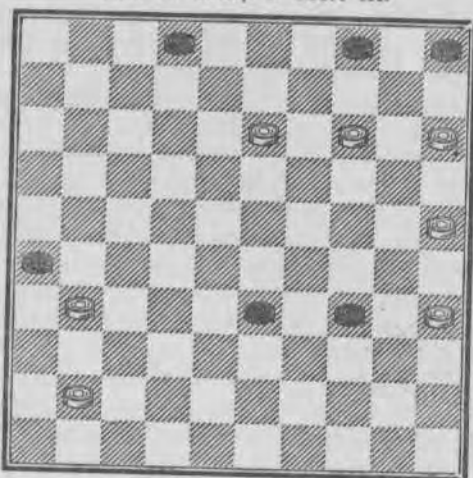
(Lilliputter.)

No. 49. Vang-hoek serie.
Afd. A. Groep II. Soort III.

(Ideaalprobleem.)

No. 50. Vang-hoek serie.
Afd. A. Groep I. Soort III.

(Miniatuur.)

Probleem-Motieven.

Hetgeen thans wordt medegedeeld over motieven geldt in hoofdzaak voor de problemen van de soorten III, IV, V en VI (de „probleem-standen”), daar de stellingen en afwikkelingen van de soorten I en II (de „partij-standen”) meestal geïnspireerd zijn door het practisch spel, de uitzonderingen buiten beschouwing gelaten.

Onder een „motief” wordt verstaan een bepaalde karakteristieke slagwending of slot-stand, of wel een markant systeem of thema. Veelal andere benamingen voor hetzelfde onderwerp. Het is dus uitgesloten, dat men iederen stand van eenige stukken, maar als motief kan bestempelen, omdat juist „het typische” pas deze benamingen rechtvaardigt.

Tot dusverre bestaat in de dam-literatuur geen geclassificeerd, volledig motieven-archief. Daardoor is het buitengewoon moeilijk om te bepalen of een bepaald motief nieuw is dan wel of het reeds eerder is voorgekomen. Slechts hun, die de problematiek door en door kennen, en bestudeerd

hebben van haar ontstaan af (\pm 1723) tot op heden, is het mogelijk met een redelijke kans op juistheid te zeggen wat origineel is en wat niet.

De studie der motieven betreft niet alleen ons spel, het Poolsche, doch ook alle andere dambord-spelen, zooals zich gemakkelijk laat begrijpen. Er kan bijvoorbeeld op ons 100-velden bord een motief gevonden worden, dat vóórdien nog nimmer is opgemerkt. Wie waarborgt echter, dat hetzelfde motief niet reeds sinds lang bekendheid genoot in het Canadeesche spel (op een bord met 144-velden, geheel volgens dezelfde regels als de onze gespeeld)? Alleen na de uitspraak van een bevoegd probleemkenner met jarenlange ervaring, die dan ook tevens de verantwoordelijkheid daarvoor op zich neemt, heeft de vinder feitelijk pas het recht zijn naam aan het door hem gevonden motief te hechten. Nu kan men dus wel geheel zelfstandig en zonder zich van het reeds bestaan bewust te zijn een motief vinden, doch in dat geval blijft toch den naam van den éérsten ontdekker als auteur gelden. Hetzelfde geldt voor de zeldzame gevallen, dat twee bewerkingen sprekend op elkaar gelijken. De naam van hem, die het éérst zijn bewerking publiceerde wordt als auteursnaam aangenomen. De andere vervalt.

In verband met het een en ander is de inrichting van een geclassificeerd problemen- en motieven archief dringend noodzakelijk. Dit eischt echter van den „archivaris” buitengewoon veel tijd, kennis en liefde voor de problematiek. Het zal dan ook niet gemakkelijk zijn iemand te vinden, die al deze factoren in zich vereenigt. In zoo'n archief zou van elk motief, steeds voor zoover bekend en niet weerlegd, de naam van den vinder moeten worden opgenomen, met datum van publicatie en naam van het boek of blad, waarin dit geschiedde. Voorts van elk motief de éérste bewerking, alsmede de best-bekende bewerkingen, eventueele variaties daarop enz., steeds met volledige informaties over auteursnamen, bronnen en data.

Wat nu de motieven betreft is een groot deel reeds bekend, doch het bestaan is nog lang niet algemeen doorgedrongen. Daarom is uiterste voorzichtigheid geboden alvorens men zijn naam als vinder boven een motief vermeld.

De technische eischen aan het motief verbonden zijn betrekkelijk eenvoudig en samen te vatten onder den regel, dat een motief nooit meer stukken mag bevatten dan voor het duidelijk doen zijn van de bedoeling noodzakelijk is. Overigens kunnen de motieven in problemen als „doel” zoo-wel als „middel” gebruikt worden. In het eerste geval blijft het motief als slot op het bord over, in het tweede geval benut men het motief als een typeerende mogelijkheid om winst te bereiken en verdwijnt het dus weer tijdens de af-wikkeling. Hiertusschen zijn natuurlijk tal van overgangen mogelijk, die men in de voorloopig aangenomen benamingen der soorten vindt uitgedrukt, waarvan hieronder een lijstje is opgenomen. Voorts zijn er twee duidelijk afgescheiden groepen van motieven, namelijk de „vaste” motieven, die niet over het bord verplaatsbaar zijn, en de „bewegelijke”, die dat wel zijn. De laatste groep is het meest uitgebreid.

De hoofdzaak is, dat het motief in een probleem de kern vormt waarom alles draait. Zooals in den mensch geen leven mogelijk is zonder hart, zoo is in een probleem geen leven (beweging) zonder motief. Dat motief is het doel geweest van elke constructie. Het is het belichamen met een waar-digen vorm van datgene, wat ons spel zoo „levend” doet zijn. Het is de geest van het spel, welke in het probleem wordt gemanifesteerd.

We onderscheiden tot een meer definitieve classificatie zal zijn geschied, de volgende soorten van motieven:

Opsluitingen, waarbij zwart dus is vastgezet. Bijv. wit 44, 49, 50; zwart 35, 40, 45.

Half-opsluitingen, waarin zwart nog slechts een of eenige zetten kan doen, doch dan in een opsluiting terecht komt. Bijv. wit 41 en 48; zwart 37 en dam 46, zwart aan zet. Ook worden hieronder wel de slotstanden gerekend, waarin de zwarte dam, hoewel niet volledig opgesloten, toch zóódanig in haar bewegingen beperkt wordt, dat deze dam na eenige zetten kan worden afgenomen. Bijvoorbeeld zwart 43, dam op 49; wit 35, 45 en 48.

Oppositie-motieven, zooals zwart 3, 25, 36. Wit 23, 45 en 46.

Dwang-opposities, zooals na een of eenige zet(ten) ont-

staan. Bijv. in zwart 5, 10, wit 20. Zwart aan zet is tot 10—15 gedw., wit 20—14, zwart 15—20 en verliest in oppositie.

Dwang-motieven, waarin zwart een of meer gedwongen zetten heeft en dan verliest. Bijv., zwart 1, 2, 7. Wit 11, 16 en 26. Wit aan zet speelt 26—21!

Eindspel-motieven, waarin zwart door geforceerd spel verliest. Bijv. zwart 13 en 39. Wit 10 en 25. Wit speelt 10—4 en wint.

Mat-standen, waarin zwart alles moet offeren, bijv. wit: dam 3, zwart 4, 5, 10 en 15. Of wit dam 5, zwart 7, 8, 12, 17, 21, 23, en 29.

Zelfmat-motieven, waarin zwart gedwongen is wit te laten verliezen om zelf verlies te voorkomen, bijv. zwart 3, 7, 8, en 16. Wit dam 4.

Remise-motieven, bijvoorbeeld het „gespiegelde“ halvelinie-motief: Zwart 1, 2, 3, 43, 44, en 45. Wit 6, 7, 8, 48, 49, 50.

Compacte-motieven, zoals het „watervalletje“ (zwart 29, 30, 39, 40. Wit 33, 34, 35 en 45), het „swastika-motief“ (zwart 18, 28; wit 22 en 23). Het „paard van Troje“ (wit 23; zwart 18, 19, 28 en 29) enz.

Variant-motieven, zoals wit 21 en 23. Zwart 8, 10, 17 en 19. Of wit 21, 24, zwart 7, 9, 18, 27, 28 en 29.

Tusschen-motieven, welke tijdens de oplossing ontstaan en weer verdwijnen, zoals eenige der voorgaande soorten tevens ook zijn, alsmede bijv. het vierkantje: zwart 18, 22; wit 23 en 28.

Slot-motieven zonder dammen, als bijv. zwart 26, 31, 36. Wit 41, 46 en 47. Zwart aan zet verliest.

Slot-motieven met dammen en schijven, zoals bijv. zwart 18, 19, dam 23. Wit 28, 29, dammen op 1 en 5. Zwart aan slag, verliest.

Slot-motieven met uitsluitend dammen, zoals bijv. zwart dam 3.; wit dammen 25 en 26.

Gecombineerde motieven, zoals bijv. zwart 38, 42, 43, dam 48. Voorts 5 en 10. Wit 47, 49 en 20.

Dubbel-motieven, zoals bijvoorbeeld zwart 4, 5, 36, 37 en 41. Wit 10, 14, 15, 46 en 47. Zwart aan zet verliest.

Meerslag-systemen en speciale slagwendingen, zooals bijv. de Turksche Slag.

Combinatie-thema's, zooals in den stand zwart 7, 14, 18, 19, 20; wit 25 en 9. Wit moet tijd krijgen om te spelen 9—3, daarna weer 3—9 met als resultaat 25×1 . Wit 9—4 mag dus geen winst geven. Zie bijvoorbeeld stand no. 33.

Rand-motieven, welke uitsluitend aan den rand van het bord (een der vier zijden dus) te verkrijgen zijn, zooals: zwart 41, 42, 43, 44, 45. Wit 46, 47, 48, 49, 50.

En hiermede hebben we de verschillende variëteiten wel de revue laten passeeren. Slechts één opmerking zouden we er nog aan kunnen toevoegen. Dat is deze: dat men steeds moet trachten elk motief zoo economisch mogelijk te bewerken. D.w.z., dat indien het gebruik van een dam in den aanvangsstand vermeden kan worden, of de stand in elk geval niet bizarre behoeft te worden, men zulks ook in toepassing brengt. Het is verdienstelijker een bewerking te geven zonder dam of dammen in den beginstand, indien zulks mogelijk is. Men loopt anders toch gevaar dat een andere, betere belichaming het reeds geconstueerde overtreft en betrekkelijk waardeloos maakt.

De Moeilijkheids-graad.

Tot besluit nog een korte toelichting inzake het bepalen van de moeilijkheid der problemen in het algemeen. In dit opzicht maakt men onderscheid tusschen **Bord-** en **Blad-problemen**. Vanzelfsprekend is de moeilijkheidsgraad lastig te bepalen. Wat de eene oplosser gemakkelijk vindt, zal een andere moeilijk achten. Als men echter de aanwezigheid aanneemt van een gemiddelde oploskracht dan kan men zeggen, dat als „blad“-problemen zijn te beschouwen, die standen, welke door den geoefenden oplosser van het blad af, dus van het diagram af, zijn op te lossen. „Bord“-problemen daarentegen zijn moeilijker en moeten op het bord geplaatst worden, waarna getracht wordt de oplossing te vinden. Dit moet dan echter niet geschieden door doelloos allerlei zetten te probeeren, maar door eerst, zónder de stukken aan te raken, te trachten vast te stellen, welk motief of systeem, en welk „soort“ van vraagstuk (meerslagen, varianten, enz.) in

het probleem is verwerkt. Meent men dan een winstgang gevonden te hebben, dan speelt men deze ter contrôle na. Blijkt men dan echter op een dwaalspoor te zijn dan plaatst men den diagramstand wéér op het bord en tracht men opnieuw, zonder de schijven te verplaatsen, een betere oplossing te vinden. Op deze manier heeft men het meeste genot van het zoeken naar de oplossing, terwijl het voorstellings- en combinatievermogen er tevens op de juiste wijze door geoefend en verbeterd wordt. Dat dit de praktische spelkracht ten goede komt is duidelijk. Hoe oorspronkelijker een probleem is, d.w.z. hoe onbekender het verwerkte thema of motief, des te moeilijker blijkt ook in den regel de oplossing te vinden. Een aansporing te meer om steeds bij het samenstellen zooveel mogelijk te streven naar oorspronkelijkheid. Het „nieuwe“ heeft immers steeds extra bekoring

OPLOSSINGEN.

De Eindspelen.

A. Wit wint hier als volgt 6—1, 12—17 gedw. Wit dan 1—6, 17—21, 6—33, 20—25, 6—39!!, 21—27 (op 21—26 zou 39—43 volgen). Wit 39—43!, 16—21. Ook dit is weer gedw., want op 25—30 volgt 43×25, 27—32, 25—20, 16—21a, 36—31, 21—26, 31—27, 32×21, 20—9 en wint. Op a. 32—37, wit 20—14!, 37—42 en 14—37! Na 16—21 vervolgt wit echter met 43—38!! (de eenigste zet, die tot winst leidt), zwart 25—30, 38—43, 30—35. (Op 21—26 zou wit op 2 van elkaar verschillende, doch beide zeer eenvoudige wijze winnen, die men gemakkelijk zelf kan vinden), 43—49, 35—40. (Op 21—26, 49×16, 35—40, 16—11 en daarna 11—50). 49×35, 27—32, 35—24, 21—26. (21—27 zou direct verlies geven door 24—42. Op 32—37 wint wit door 24—19, 37—42 en 19—37). 24—33!!, 32—37, 33—28, 37—42 (op 26—31 volgt 28×46), 28—37, 42×31, 36×27 en wint. Een eindspel, waarin alle schijven in werking komen vóór dat de winst verkregen kan worden.

B.

Wit: 27—36, 36—47, 47×7, 13—9, 9—31, 3—20,
 Zwart: 16—21a, 37—42, 1×23, 23—28, 28—32, 32—37.

Wit: 20—47, 34—29, 29—23, 23—19, 19—14, 14—10,
 Zwart: 2—8, 8—12b, 12—17, 17—22, 22—28, 28—33.

Wit: 47×15, 15—47, 10—5 en wint.
 Zwart: 37—41, 41—46.

Wit:, 36—47!, 47—42!, 42—26 en wit
 Zwart: var. a. 37—42, 42—48*, 48×8, wint!

C. Wit kan hier op twee manieren remise forceeren. Dit komt vaak in dergelijke eindspelen van vier schijven tegen één dam voor. De eerste methode is door 18—7! (Op 26—31 volgt 7—11. Op 17—22 volgt 7—16, 22—27 met hetzelfde spel als in de hoofdvar.) 21—27. Wit 7—16 (7—11 kan ook), zwart 17—21. (Op 27—31 volgt 16—11, 17—21, 11—6). Wit dus nu 16—7 (of 2), 27—32 A. (Op 27—31 wit 7—16). Wit verder met 7—2, 26—31. (Op 32—37 of 38 volgt 2—16. Op 21—27 volgt 2—19, 32—38, en 19—32). Wit 2—13, 21—27. (Op 31—36 volgt 13—27). 13—19, 31—37. (Op 32—38 volgt 19—32). En 19—13 met remise.

Op A. zwart 26—31 maakt wit remise door 7—12, 21—26, 12—23, 31—36B, 23—37, 6—11, 37—28, 11—16, en 28—37! Op B. zwart 6—11, wit 23—28, 11—16, 28—5, 31—36 en 5—37 met remise.

Van de tweede oplossing geven we alleen de hoofd-variant. De onder-variantjes kan men zelf wel vinden.

Wit: 18—29!, 29—33, 33—38, 38—33, 33—28,
 Zwart: 17—22A, 22—27*, 6—11B, 11—16*, 26—31C,

Wit: 28—23 23—19, 19—37 remise!
 Zwart: 31—36D, 21—26E.

De stand van dit eindspel komt vaak voor en het is leerszaam dezen te kennen.

D. Wit forceert hier de winst als volgt:

Wit: 38—49!, 34—1!, 40—34, 34—29, 49—35,
 Zwart: 2—11*, 11—2A, 2—16*, 16—2*, 2—16,

Wit: 1—7, 29—24, 35×2 en wint.
 Zwart: 16—2, 2×30.

Wit:, 40—34, 34—30, 1—40, 49×35 en wint.

Zwart: A. 11—16, 16—2, 2×35, 35×44.

Het teeken * in eindspel- en probleemoplossingen dient steeds om aan te duiden, dat een zet gedwongen is om direct verlies of groot nadeel te ontgaan.

Aanvullende Voorbeelden.

No. 38. Wit speelt hier 48—42. Op zwart 41—46, wit 42—37 en 31—27 wint door opsluiting. Op zwart 32—37 volgt 42—38 en 36—31 met winst. Op zwart 32—38, wit 42×33 en wint door nauwkeurig spel dit eindspel van vier tegen een dam, daar nu bij goed spel van wit zwart geen schijf kan veroveren om remise te maken. Hierdoor is dit vraagstukje dus eveneens een overgangsvorm. De winst is niet genoeg „problematiek”.

No. 39. Wit forceert de winst door 30—24! Zwart 14—19 gedw. (Wit nu niet 24—20, dan zwart 13—18 en 20—14, wegens zwart 23—28 met 10×39). Wit speelt nu echter 33—29!, zwart 19×39, wit 29×9, 4×13, 15×4, 13—19, 4—10, 19—24, 10—15 en wint! Als miniatuur is de combinatie feitelijk te eenvoudig, het ligt meer in de lijn van een dwang-eindspelletje. Vandaar dat ook dit als overgangsvorm moet worden beschouwd.

No. 40. Wit speelt als lokzet 37—31 om zwart te verlokken tot schijfwinst met 21—26, want op 31—27 zou zwart laten volgen 28—33 en 20—24 met 14×21. Na 21—26 wint wit echter door 30—24!, zwart 20×29 gedw., 39—34!, zwart 29×40 gedw., wit 35×44, zwart 26×37, en wit nu 47—42 met 44×2 wint.

No. 41. Wit forceert hier de winst van een schijf of der partij door: 33—28! Zwart 23—29*, 41—37! (niet 42—37), 17—21*, 43—39!, 29—33*, en nu wit 32—27, zwart 21×41 de beste, wit 42—37, 39×10 en 25×3 wint! Hier heeft wit zwart dus tot bepaalde „positie”-zetten gedwongen.

No. 42. Wit 17—12, 8×17*, 49—44, 29×49, 48—42, 49×19, 42×21!, waarmede het eerste motief is ontstaan. Zwart's beste zet is nu 20—24, anders wint wit door overmacht van vier tegen 1, doch nu speelt wit 35—30, 46—41 en 2×5, waardoor het bekende diagonaal-motief wordt gevormd.

No. 43. Wit 28—22!, zwart 17×28*, wit 30—24!, zwart 29×20*, wit 37—32, zwart 28×37*, wit 27—22!, zwart 26×28, wit 47—41, zwart 36×38 en wit 31×4 wint! In tegenstelling met no. 41 wordt zwart hier gedwongen op bepaalde wijze te „slaan“.

No. 44. Wit wint door 39—33, 31—27!, 23—19, 15—10, 36—31! en thans komt het hielslag-systeem op moderne wijze tot uiting door dat de op 39 noodig zijnde steunschijf door een verrassenden rondslag van 28 naar 39 daar wordt gebracht, waarna zwart tegen schijf 33 moet slaan met 37×28 en wit door 33×4 wint. Tevens zien we hier een uitwerking van de oude sensatie: damhalen, terwijl de vijandelijke dam-lijn (hier de velden 1 t/m 5) geheel bezet is.

No. 45. Wit 29—23!! Zwart 18×29 gedw. (anders winst door overmacht), 27—22, 39—33!, de bekende „problematische“ slagwending van zwart volgt nu, waarna wit wint door 33×24, zwart vervolgt de slag met zijn dam, en wit 25×1!

No. 46. Wit wint door 37—31!, 29—23, 45—40, 26—21 (tot dusverre speelde deze dam op 16 nog geen andere rol dan een schijf), 24—20!, nu volgt de eerste „slingerslag“ en wel van wit met 20×38, waarna de dam op 16 als zóódanig in werking komt, die zich nu om dat groepje witte schijven slingert van 16 naar 18 en wit door 33×11 doet winnen. Dit is dus géén hielslag, daar hier niet de ontbrekende schijf in den hiel (in dit geval 39) wordt aangebracht, deze was reeds ter plaatse.

No. 47. Wit 25—20!, 24—19, 19×30, 20—15!, en 30—24 wint!! Eerste, nieuwe motief.

No. 48. Wit 13—9!, 19—13!!, 18—12, 20—14. Tweede, nieuwe motief; 15×4 en 4×35 wint!

No. 49. Wit 20—15! (niet direct 27—21!), 30—24 (zwart 19×30 gedw.), 27—21, 43—38, 37×19! en 25×14 wint, onverschillig wat zwart speelt. Derde, nieuwe motief.

No. 50. Wit 13—9!, 35—30! en thans komt het oorspronkelijke systeem goed te voorschijn, dat hier bestaat in het heen en weer laten kaatsen van de zwarte van 10 naar 46 (gedw.) en omgekeerd. Wit nu 30×28, zwart 10×46 de

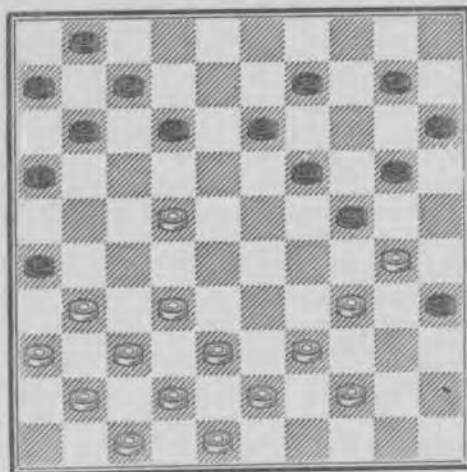
beste, wit 25—20, zwart 4×13, wit 20—14, zwart slaat weer van 46 naar 10 en nu wit eindelijk 15×4 en wint.

Door deze vier laatste problemen zal de bedoeling van een „serie“-bewerking van een bepaald idee wel voldoende duidelijk zijn geworden, terwijl de overige voorbeelden eveneens het besprokene genoegzaam zullen hebben geïllustreerd.

Tot besluit draag ik allen lezers van dit boek den volgenden nieuwen lok-lokzet op in de hoop, dat de oplossing hen veel genoegen zal verschaffen. De stand daarvan is: Zwart 15 schijven op: 1, 6, 7, 9—13, 15, 16, 19, 20, 24, 26 en 35. Wit 15 sch. op: 22, 30—32, 34, 36—39, 41—44, 47 en 48. Wit speelt en verlokt zwart tot een (foutieven) lokzet, waarop wit dus ingaat, en waarna zwart meent te winnen, doch waarbij dan blijkt, dat wit nóg verder gezien heeft dan zwart, doordat het wit is, die uiteindelijk wint!

De oplossing wordt in den jaargang 1937 van het bondschrift „Het Damspel“ gepubliceerd.

Lok-lokzet.

Ik eindig dan thans deze beschouwingen over „Problematiek“ met den wensch, dat zij voor de oplossers, problemisten en andere probleemliefhebbers in het bijzonder, alsmede voor de probleemkunst in het algemeen, van eenig nut mogen zijn.

VAN DAM.

HOOFDSTUK VI.

F. RAMAN's werk heeft feitelijk geen inleiding noodig; het spreekt altijd voor zich zelf. De heer Raman was zoo vriendelijk mij een aantal fraaie z.g. Levende Damproblemen, welke serie bekend is uit publicaties in „Het Damspel" ter eerste publicatie af te staan. De oplossingen treft men achter in dit hoofdstuk. Voorts componeerde de heer Raman, mede speciaal voor dit werk, een aantal waardevolle combinaties en eindspelen, die eveneens illustere voorbeelden zijn van de geniale fantasie van den ontwerper. Deze dam-componist is een der weinigen, die zoowel uitgesproken talenten bezit voor het practische spel als voor de problematiek. Volledigheidshalve, en in weerwil van het feit, dat reeds elders een staat van dienst van dezen speler wordt afgedrukt, volgen hieronder nog eenige bijzonderheden:

F. Raman werd op 23 Mei 1905 te Amsterdam geboren, en maakt op 16-jarigen leeftijd kennis met het damspel. In de eerste ontwikkelingsperiode componeerde hij vele problemen, en juist die episode van zijn damcarrière drukte haar stempel op zijn prestaties op het gebied der combinatiekunst voor de latere jaren. Toen hij 18 jaar was, trad hij toe tot „Gezellig Samenzijn" te Amsterdam, waar hij eerst vele partijen verloor, doch naderhand in zeer korten tijd hoofdklasser werd. Hij begon zich toen meer op het practische spel toe te leggen, hetgeen in zijn resultaten practisch tot uiting kwam. Zijn staat van dienst luidt: 1930 kampioen van Amsterdam; 1931 tweede in het kampioenschap van Nederland; 1932 idem kampioen van Amsterdam; 1933 kampioen van Nederland; 1934 tweede in kampioenschap van Amsterdam en winnaar van den Excelsior tienkamp tezamen met Rustenburg, derde in D.O.S.-toernooi te Amsterdam, 1935 kampioen van Amsterdam en winnaar Excelsior tour-

nooi. Raman nam zes malen deel aan het kampioenschap van Nederland, als niet-meester.

Allereerst volgen hieronder dan

A. Vijf Levende Damproblemen.

No. 1. 1. 33—28, 18—23; 2. 31—27, 20—24; 3. 27—22, 24—29; 4. 34—30, 17—21; 5. 39—34, 12—17; 6. 44—39, 7—12; 7. 49—44, 2—7; 8. 39—33, 12—18; 9. 33×24, 18×27; 10. 37—31, 14—20; 11. 31×22, 20×29; 12. 41—37, 10—14; 13. 44—39, 7—12; 14. 39—33, 12—18; 15. 33×24, 18×27; 16. 37—31, 14—20; 17. 31×22, 20×29; 18. 47—41, 4—10; 19. 41—37, 10—14; 20. 50—44, 1—7; 21. 44—39, 7—12; 22. 39—33, 12—18; 23. 33×24, 18×27; 24. 37—31, 14—20; 25. 31×22, 20×29.

Welke prachtige combinatie-variant is in deze zettenreeks voor een der partijen aan te toonen?

No. 2: 1. 31—26, 17—21; 2. 26×17, 12×21; 3. 34—29, 19—24; 4. 39—34, 14—19; 5. 32—28, 20—25; 6. 29×20, 25×14; 7. 37—32, 18—23; 8. 36—31, 7—12; 9. 41—37, 12—18; 10. 31—27, 14—20; 11. 46—41, 10—14; 12. 34—30, 5—10; 13. 30—25, 20—24; 14. 41—36, 1—7; 15. 44—39, 7—12; 16. 40—34, 24—30; 17. 35×24, 19×30; 18. 28×19, 14×23; 19. 50—44, 10—14; 20. 44—40, 30—35; 21. 37—31, 35×44; 22. 49×40, 13—19; 23. 33—28, 8—13; 24. 39—33, 2—8; 25. 31—26, 14—20.

Welke afwikkeling is in bovenstaande zettenreeks voor een der partijen aan te toonen?

No. 3: 1. 33—28, 18—23; 2. 39—33, 12—18; 3. 44—39, 7—12; 4. 31—27, 17—21; 5. 37—31, 21—26; 6. 41—37, 23—29; 7. 33×24, 20×29; 8. 34×23, 18×29; 9. 40—34, 29×40; 10. 35×44, 1—7; 11. 39—33, 19—23; 12. 28×19, 14×23; 13. 44—39, 10—14; 14. 50—44, 5—10; 15. 33—28, 23—29; 16. 45—40, 14—20; 17. 39—33, 20—24; 18. 44—39, 9—14; 19. 27—22, 3—9; 20. 47—41, 14—20; 21. 40—35, 12—17; 22. 39—34, 29×40; 23. 35×44, 10—14; 24. 31—27, 7—12; 25. 43—39, 17—21.

Welke fraaie, dubbele combinatie verzuimde een der partijen?

No. 4: 1. 33—28, 17—22; 2. 28×17, 11×22; 3. 39—33, 7—11; 4. 44—39, 19—23; 5. 50—44, 14—19; 6. 31—26, 10—14; 7. 34—30, 1—7; 8. 37—31, 11—17; 9. 41—37, 7—11; 10. 46—41, 20—25; 11. 40—34, 14—20; 12. 44—40, 20—24; 13. 34—29, 23×34; 14. 40×20, 25×14; 15. 32—28, 5—10; 16. 37—32, 18—23; 17. 31—27, 22×31; 18. 26×37, 15—20; 19. 49—44, 20—24; 20. 44—40, 10—15; 21. 36—31, 17—21; 22. 31—27, 12—18; 23. 41—36, 8—12; 24. 30—25, 2—8; 25. 40—34, 21—26.

Waar verzuimde een der partijen een zeer mooien winst?

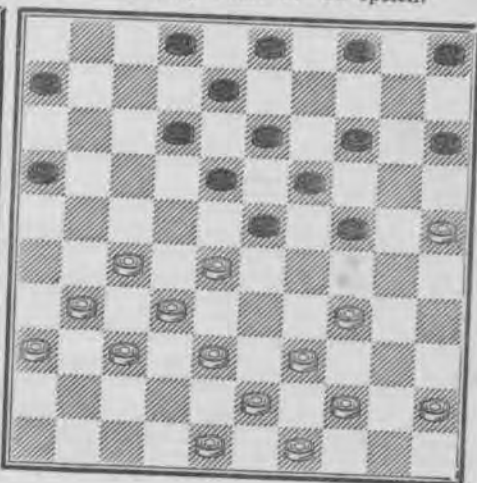
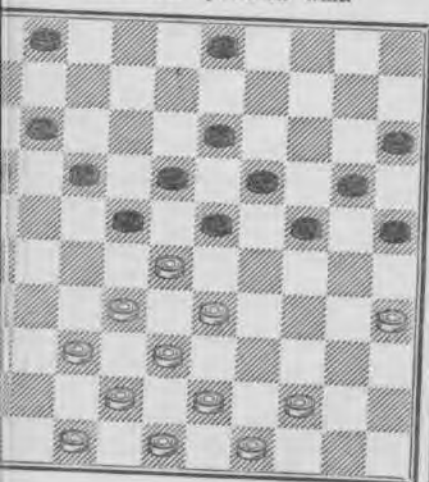
No. 5: 1. 34—30, 19—23; 2. 33—28, 14—19; 3. 30—25, 10—14; 4. 40—34, 17—21; 5. 34—30, 21—26; 6. 31—27, 11—17; 7. 39—33, 17—22; 8. 28×17, 12×21; 9. 33—28, 7—11; 10. 44—40, 1—7; 11. 50—44, 7—12; 12. 43—39, 20—24; 13. 39—33, 12—17; 14. 37—31, 26×37; 15. 42×31, 8—12; 18. 44—39, 2—8; 19. 49—43, 14—20; 20. 25×14, 9×20; 21. 30—25, 4—9; 22. 25×14, 9×20; 23. 39—34, 5—10; 24. 34—30, 20—25; 25. 40—34, 15—20.

Waar verzuimde een der partijen op een fraaien lokzet te spelen?

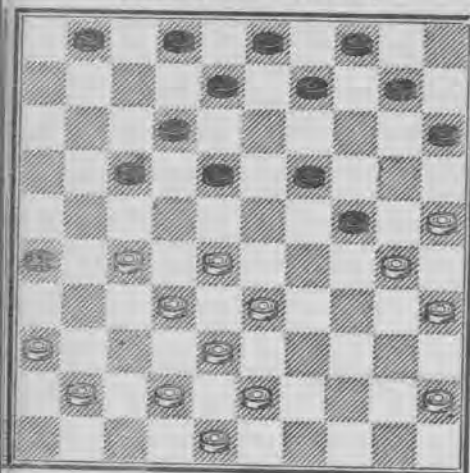
B. Vervolgens 12 fraaie Middenspel-Combinaties.

No. 1. Wit speelt en wint.

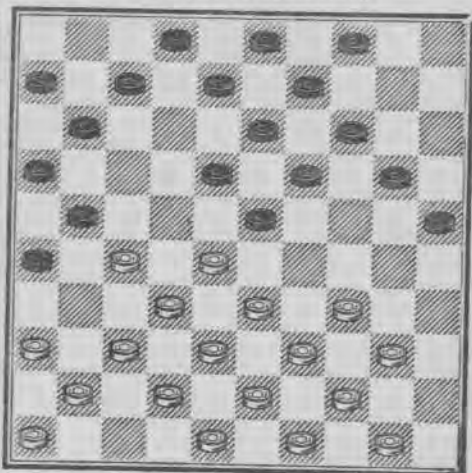
No. 2. Mag zwart 24—30 spelen?

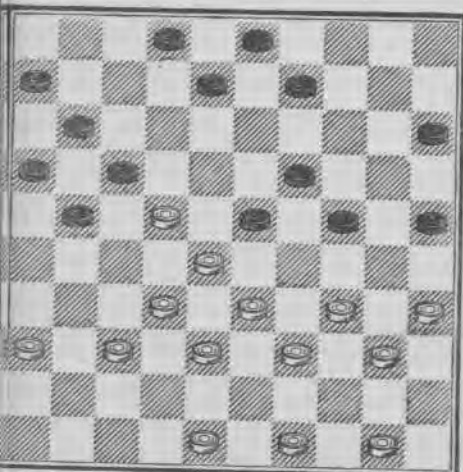
No. 7. (Lokzet door wit.)

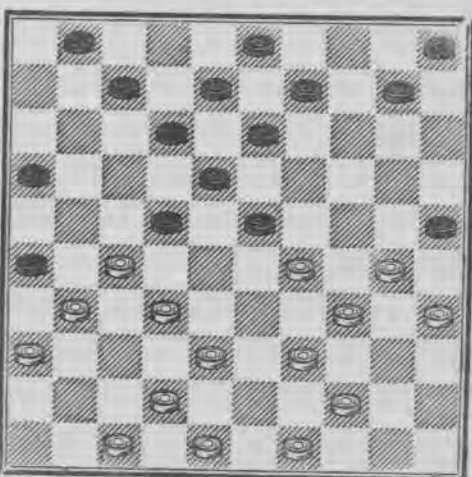
No. 8. (Lokzet door wit.)

No. 9. (Lokzet door wit.)

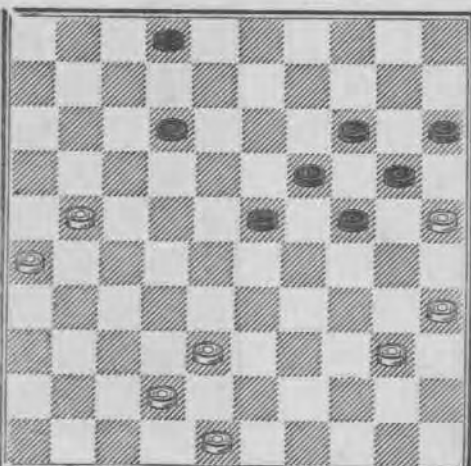
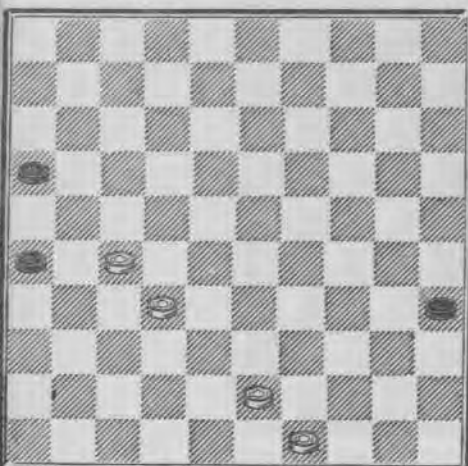
No. 10. Wit speelt en wint.

No. 3

Wit speelt en wint.

No. 4

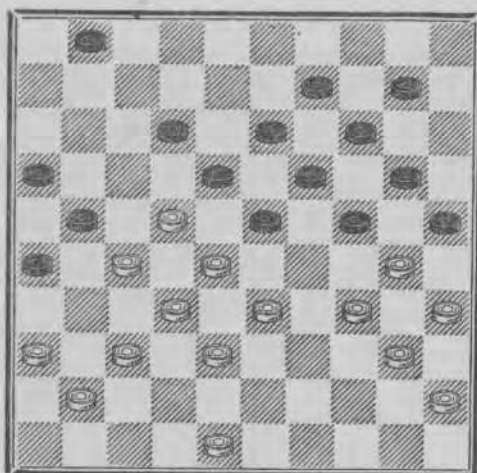

Damdrama 1936 zonder woorden.

Auteur F. Raman.

Wit

1. 33—28 18—23	17. 34—30 20—25
2. 31—27 17—21	18. 50—44 25×34
3. 34—30 20—24	19. 39×30 10—14
4. 39—33 12—18	20. 44—40 12—17
5. 37—31 21—26	21. 36—31 8—12
6. 41—37 7—12	22. 31—27 17—21
7. 44—39 14—20	23. 43—39 2—8 (24—29, 13—18,
8. 27—22 18×27	24. 46—41 4—9 12—17 enz.
9. 31×22 12—18	25. 41—36 14—20 levert slechts
10. 37—31 18×27	26. 39—34 20—25 gelijk spel)
11. 31×22 11—17	27. 49—43 13—18
12. 22×11 16×7	28. 28—22 8—13
13. 30—25 7—12	29. 33—28 15—20
14. 25×14 9×20	30. 43—39 9—14
15. 42—37 6—11	31. 39—33 5—10
16. 40—34 11—16	32. 47—41 3—9??

Een volkomen normale partijopbouw. Pas in de laatste zetten wordt men zich ervan bewust, dat een explosie volgt, en zwart's 32ste zet maakt een einde aan den druk. Er volgt nu een combinatie van 20 zetten diep, waarvan het eindresultaat is, dat beide partijen een stuk overhouden, met winnenden stand voor wit:

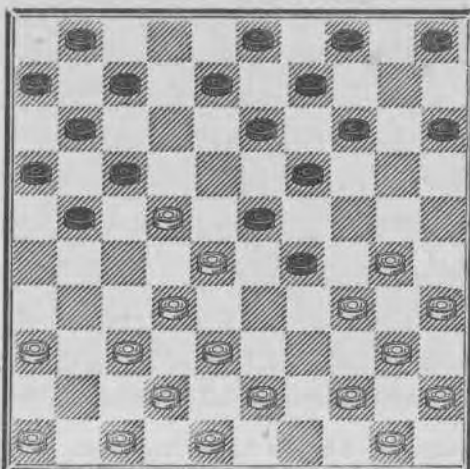
33. 33—29	24×31	43. 32—27	31×22	
34. 30—24	19×39	44. 7—2	22—28	gedw.
35. 28×17	21×12	45. 2—19	28—33	..
36. 22×24	31×22	46. 19—24	33—39	..
37. 24—19	14×23	47. 24—38	39—44	..
38. 35—30	25×34	48. 45—40	44×35	..
39. 40×7	1×12	49. 38—49	16—21	..
40. 48—43	39×48	50. 49×16	35—40	
41. 41—37	48×31	51. 16—11	40—45	
42. 36×7	26—31	ged. 52. 11—50	wit wint.	

Een technisch meesterwerk van fantastische schoonheid..

Oplossingen.

A. Levende Damproblemen:

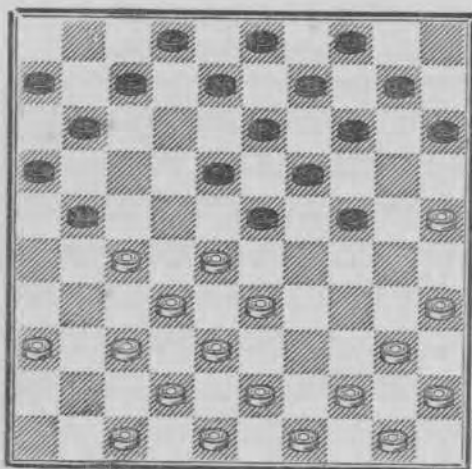
No. 1

In plaats van 13. 44—39 is het volgende mogelijk:

13. 37—31 ⁷ .	29—33
14. 38×18	19—23
15. 28×10	17×26
16. 42—38	13×22 of?
17. 38—33	5×14
18. 33—28	22×33
19. 34—29	33×24
20. 30×10	9—14
21. 10×19	3—9
22. 40—34	4—10
23. 34—29	15—20
24. 19—13	8×19
- Op 9×18 volgt 29—23, 36—31, 48—42 en 44×4.
25. 29—24	20×29 gedw.
26. 36—31	26×37
27. 48—42	37×39
28. 44×15 gewonnen.	

No. 2

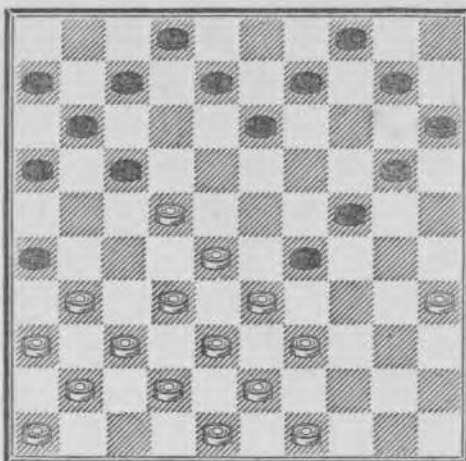

In plaats van 15. 44—39 is het volgende mogelijk!

15.	37—31	21—26
16.	25—20	14×25 gedw.
17.	33—29	24×22
18.	35—30	26×28
19.	27—21	16×27 of?
20.	42—37	25×34
21.	40×29	23×34
22.	38—32	27×38
23.	43×1 gedw.	11—16
24.	1×40	19—23
25.	40×27	13—18
26.	27×13	9×18

met schijfwinst voor zwart.

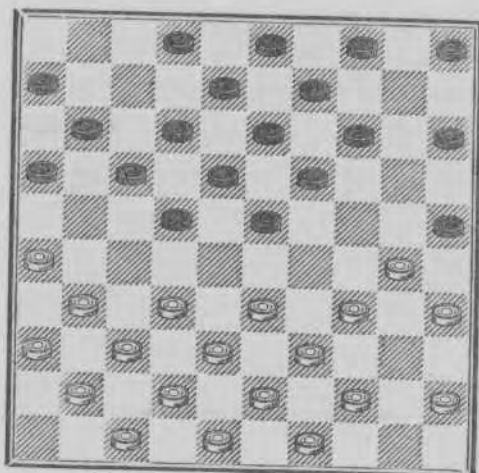
No. 3

In plaats van 22. 39—34:

22.	22—18	13×22
23.	35—30	24×35
24.	33×24	22×44
25.	49×40	35×44 of?
26.	31—27	20×29
27.	43—39	44×33
28.	27—21	16×27
29.	32×5	33—39 of?
30.	5—23	29×18
31.	38—33	39×28
32.	37—31	26×37
33.	41×1. Wit wint.	

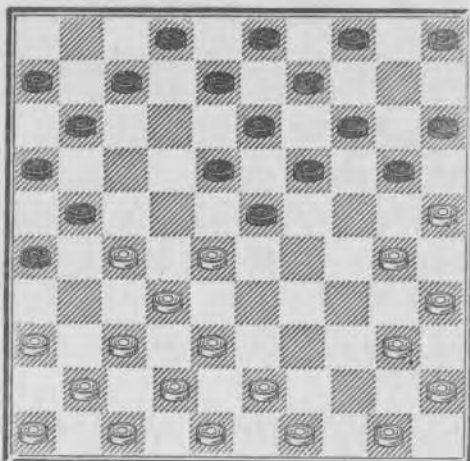
No. 4

In plaats van 11. 14—20:

11.	23—29
12. 33×24 gedw.	
12.	22—28
13. 32×23	18×40
14. 45×34	14—20
15. 39—33 of?	20×40
16. 44—39	25×34
17. 35×44 ..	16—21
18. 39×30	21—27
19. 31×22	17×50. Zwart wint.

No. 5

Bij den elfden zet van wit (50—44):

11.	37—31	26×37
12.	42×21	21—26

Zwart rekest op: 38—33, 36—31, 27—21, 47—42, 30—24, 25×1, 13—18, 11—17 enz.

Wit vervolgt echter met:

13.	30—24	19×30

Op 26×37 of 20×29 volgt 35—30, 38—33, 30—24 enz.

14.	28×10	26×28
15.	35×24	20×29

Op 5×14 volgt 38—33 en 43×1.

16.	41—37	5×14
17.	38—33	29×38
18.	43×1.	

B. Middenspelcombinaties:

- Nr. 1: 26—21 (16×27 gedw.), 32×12, 12×14, 42—37, 38×18, 33—29, 35—30, 43—39, 48×6.
- Nr. 2: (24—30?) 27—22, 32×21, 36×47, 47—41, 25—20, 20×7, 44×2.
- Nr. 3: (5—10) 31—27 (11—17 of 12—17 gedw., wegens dreiging 32—28) 25—20, 38—33, 40×29, 26—21, 36—31, 43×5.
- Nr. 4: 28—23, 38—33, 49—44, 48—43, 32×43, 43—38, 40×7.
- Nr. 5: 27—22, 39—34, 34×14, 50—44, 44—40, 43—38, 48×6.
- Nr. 6: 27—22 (7—11 gedw.), 33—29, 32—27, 41—36, 36×20, 25—20, 39—33, 40—34, 35×2.
- Nr. 7: 27—21 (17—22? 24—29, 8—13, 26×46), 38—33, 33—28, 48—43, 30—24 en 25×5.
- Nr. 8: 37—31, 42×31 (21—26?), 33—29, 29—24 (19×30 gedw., wegens 27—21) 28×10, 50—45, 27—21, 36—31, 40—35, 35×24, 45×1.
- Nr. 9: 50—45 (25—30, 21—27, 23×34, 8×39) 45—40, 25—20, 40—34, 35×4.
- Nr. 10: 27—21, 42—37, 36—31, 37—32, 48—42, 47—41, 30—24, 39×19, 29—23, 35×4, 4×15 (5—10 of?) 15×4 (3—9 of?), 49—43 en wit wint op tempo.
- Nr. 11: 31—27 (23—29, 18—22, 13×42, 26—31, 14—19, 9—13, 16×40) 39—34, 30—24, 25×5.
- Nr. 12: 34—29, 28—23, 38—33, 32×25, 25—20, 42—37, 43—38, 48×8.

C. Eindspelen:

- Nr. 1: 34—30 25×23 5×43 8—12 43—25 20—24 25—3
12—18 3—9 18—23 9—13 24—29 13—9 29—33
(of?) 9—14 23—29 14—20 wint.
- Nr. 2: 3—20 38—43 19—14 39—44 20—42 44—49
42—48 49—35 48×30 35×10 5×14.
- Nr. 3: 49—44 (16—21) 27×16 26—31 32—27 16—11
(22—27) 11—17 (27—31) 7—2 (31—37) 2—24
(dreigt 44—40, 43—39 enz.) (35—40) 44×35
(37—41) 43—38 en zwart staat verloren.
- Nr. 4: 21—17 26×17 (2—7) 38—33 (23—29) 42—38
(19—23) 33—28 48×39 (29—33) 39×28 (24—29)
40—34 35×44 (20—24) 28—23 (15—20) 23—18
(24—29) 44—39 (20—24) 17—12 en wint. Een
fraai fragment.
-

HOOFDSTUK VII.

I. Presburg — Eindspeltriumfator.

Het verheugt mij bijzonder, de medewerking te hebben ondervonden van een der grootsten, zoo niet de grootste op het gebied der eindspel-techniek: I. PRESBURG.

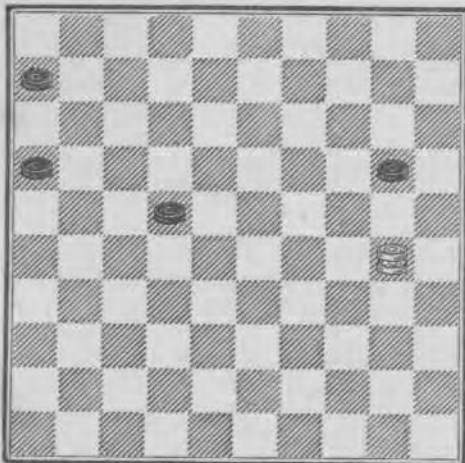
Presburg is een eindspelmaniak, doch een met een aangeboren talent, die verbluffende staaltjes van zijn kunnen in den loop van zijn reeds lange damcarrière heeft gedemonstreerd. Presburg — zijn damcarrière wordt omschreven onder het jaar 1926, toen hij den meestertitel won — is een der weinigen, die zoowel de theorie als de practijk der eindspelwetenschap dusdanig onder de knie heeft, dat men volkomen terecht hem den koning van het eindspel zou kunnen noemen

Ik wilde Presburg's mooiste eindspelen aan de vergetelheid ontrukken, maar de keuze was bijzonder moeilijk. Ten slotte kwam ik tot een publicatie van de volgende composities (oplossingen achterin):

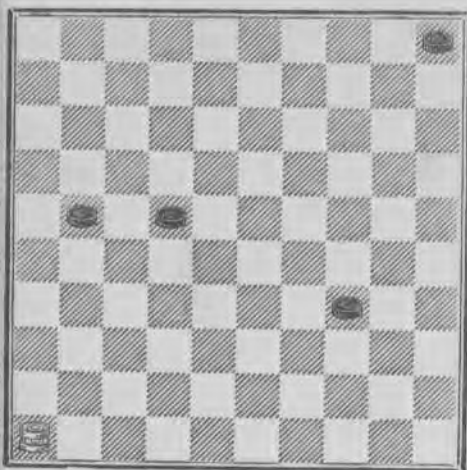
Een dam tegen vier stukken.

(Wit speelt en maakt remise).

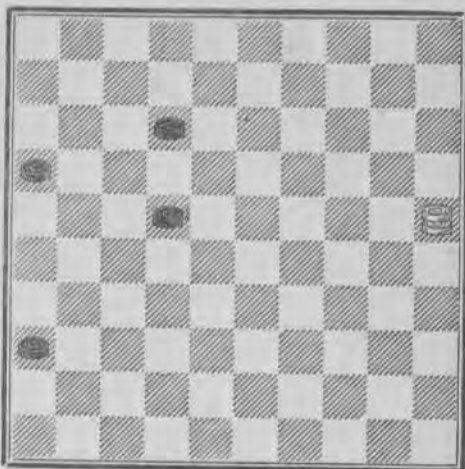
No. 1

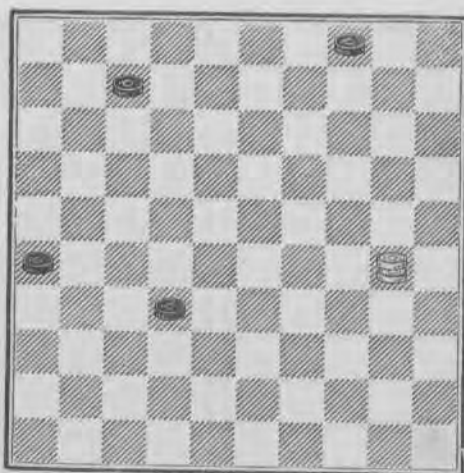
No. 2

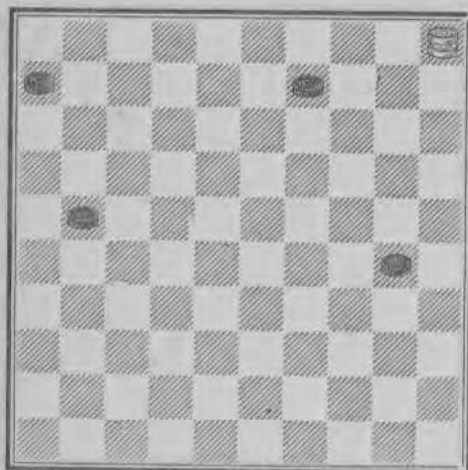
No. 3

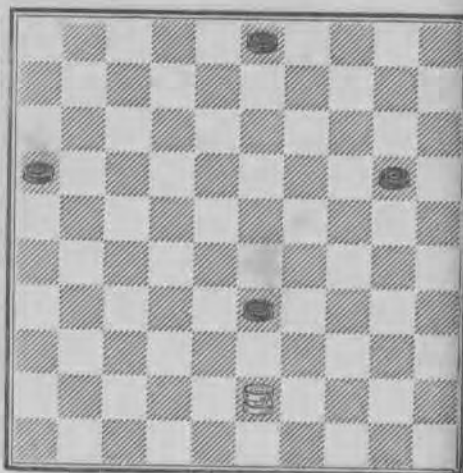
No. 4

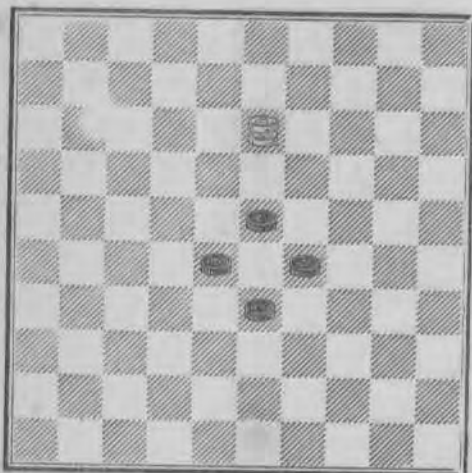
No. 5

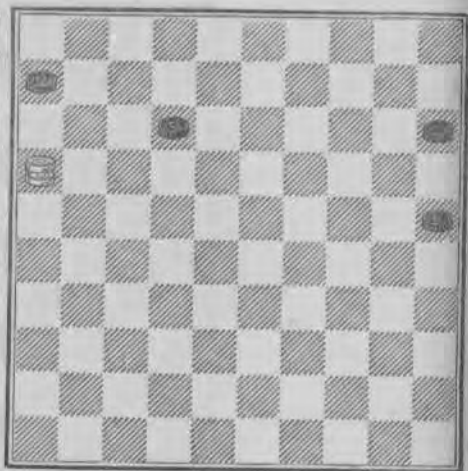
No. 6

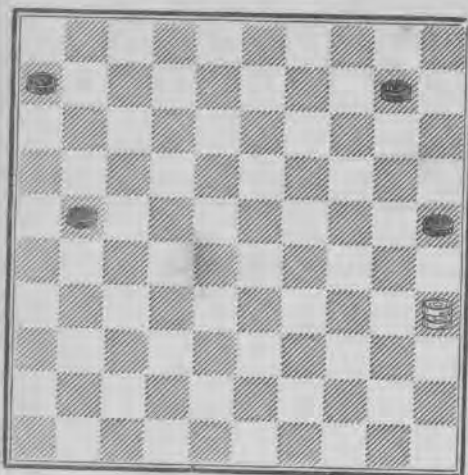
No. 7

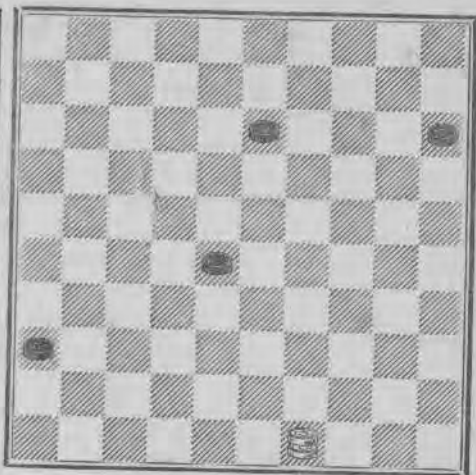
No. 8

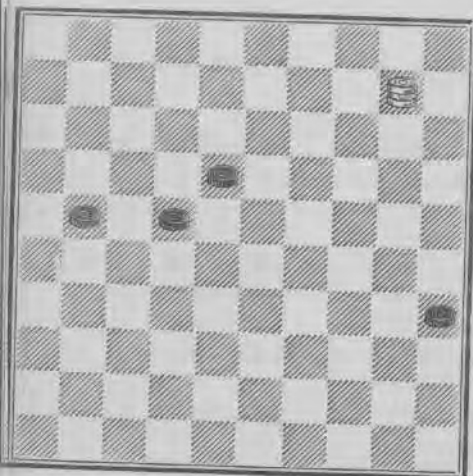
No. 9

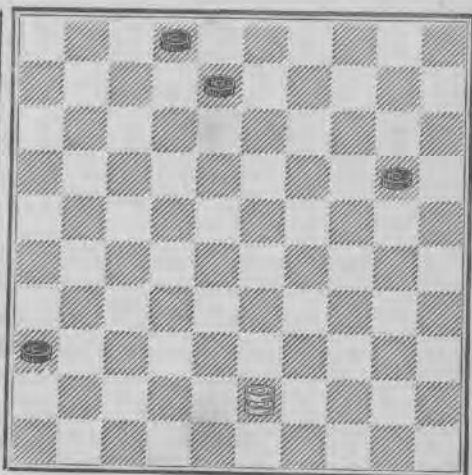
No. 10

No. 11

No. 12

Oplossingen Presburg Eindspelen:

- Nr. 1: 1. 30—25 20—24 2. 25—9 22—28 3. 9—13 24—29
4. 13—18 29—33 5. 18—13 33—38 6. 13—19
28—33 7. 19—24 6—11 8. 24—35 33—39 9. 35—19
remise.
- Nr. 2: 1. 46—23 34—39 2. 23—32 22—27 A 3. 32—49
5—10 4. 49—38 39—44 B 5. 38—15 10—14 6.
15—4 27—32 7. 4—18 14—19 gedw. 8. 18—4
19—23 gedw. 4—22 remise.
A. 21—26 32—38 5—10 38—32 10—15 32—38
remise.
B. 10—14 38—49 14—20 49—38 20—25 38—49
25—30 49—35 remise.
- Nr. 3: 1. 25—3 12—18 2. 3—14 22—27 3. 14—46 18—22
A 4. 46—37 remise.
A. 27—31 46—28 remise.
- Nr. 4: 1. 24—2 7—12 2. 2—19 32—38 3. 19—23 12—17
4. 23—28 17—21 5. 28—37 4—9 6. 37—23 26—31
A 7. 23—11 21—27 8. 12—26 31—36 9. 26—31
remise.
A. 9—13 23—7 21—27 7—2 13—18 2—7 18—22
7—11 remise.
- Nr. 5: 1. 5—32 21—26 2. 32—27 9—14 3. 27—43 30—35
4. 43—25 14—19 5. 25—34 6—11 6. 34—1 11—16
7. 1—12 19—24 8. 12—18 16—21 9. 18—7 remise.
- Nr. 6: 1. 43—25 20—24 2. 25—34 33—38 3. 34—39
3—9 A 4. 39—22 9—14 5. 22—13 14—19 6. 13—27
38—42 7. 27—32 remise.
A. 16—21 39—11 21—27 B 11—2 24—29 2—7
29—33 7—11 remise.
B. 38—42 11—2 24—29 2—7 29—33 7—11
33—38 11—16 remise.

- Nr. 7: 1. 13—8 33—39 gedw. 2. 8—17 28—33 3. 17—21
29—34 4. 21—32 23—29 5. 32—49 remise.
- Nr. 8: 1. 16—21 12—18 2. 21—27 18—23 3. 27—32
23—29 4. 32—28 15—20 AB 5. 28—22 25—30
6. 22—13 20—24 7. 13—18 remise.
A. 25—30 28—22 30—35 22—39 15—20 39—25
20—24 25—30 remise.
B. 29—34 28—44 remise.
- Nr. 9: 1. 35—8 21—26 gedw. 2. 8—19 10—15 3. 19—13
6—11 A 4. 13—22 11—16 5. 22—13 15—20
6. 13—8 16—21 7. 8—13 remise.
A. 15—20 13—8 6—11 remise.
- Nr. 10: 1. 49—35 13—18 2. 35—40 18—22 3. 40—29
22—27 4. 29—38 28—32 5. 38—42 36—41 6.
42—47 41—46 7. 47—36 remise.
- Nr. 11: 1. 10—37 21—26 A 2. 37—32 26—31 B 3. 32—43
22—28 4. 43—34 18—22 5. 34—48 31—36 6.
48—37 28—33 7. 37—28 remise.
A. 21—27 37—48 22—28 48—43 27—31 43—34
18—22 34—48 31—36 48—37 remise.
B. 35—40 37—16 18—23 16—7 remise.
- Nr. 12: 1. 43—21 8—13 2. 21—8 13—18 3. 8—19 20—25
A 4. 19—32 2—8 5. 32—21 8—13 6. 21—32
18—22 7. 32—37 13—18 8. 37—19 22—27 9.
19—37 18—22 10. 37—19 27—31 11. 19—32
25—30 12. 32—43 30—35 13. 43—48 remise.
A. 2—7 19—2 7—12 2—19 12—17 19—37 20—25
37—26 17—22 26—37 remise.

Van deze eindspelen zijn alleen de hoofdoplossingen aan-
gegeven, niet de bijvarianten, welke parallel loopen met de
hoofdvarianten.

HOOFDSTUK VIII.

Raichenbach's matches om het Wereldkampioenschap tegen Keller en Vos.

Belangwekkend leek het mij, naast de vele historische gegevens en de technische beschouwingen en bijdragen van hen, die aan mijn desbetreffend verzoek gehoor gaven, een plaats in te ruimen aan de beide laatste matches om het wereldkampioenschap, gespeeld tusschen den Franschman Raichenbach tegen den Nederlandschen kampioen R. C. Keller in 1934 en den Nederlandschen kampioen J. H. Vos in begin 1936.

Een biografie van de beide Nederlandsche kampioenen vindt men elders in dit werk.

Maurice Raichenbach werd 12 Mei 1915 te Povonski (Polen) geboren. Op achtjarigen leeftijd vertrok hij met zijn ouders naar Parijs, waar hij toen hij 14 jaar was, met het damspel kennis maakte. Reeds spoedig maakte hij vorderingen, en op 16-jarigen leeftijd stond hij reeds als een der sterkste Parijsche spelers bekend, wien het nog slechts aan voldoende routine ontbrak om de bekende meesters te verslaan. Toen hij 18 jaar was, had hij het inderdaad tot de meesterklasse gebracht, en nam met groote successen deel aan belangrijke Parijsche tournooien, waarin o.a. spelers als Fabre, Bizot, Weiss etc. waren vertegenwoordigd. Hij speelde matches tegen Herm. de Jongh en Fabre, en kwam ten slotte zoo op den voorgrond, dat hij als z.g. Fransch wereldkampioen in 1934 te Amsterdam Keller kan gaan bestrijden, waarbij de titel van wereldkampioen op het spel stond.

Raichenbach won met 13—7 als volgt:

Partij nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totaal
Raichenbach	2	1	1	1	2	1	1	2	1	1	13
Keller	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	7

WERELDKAMPIOENSCHAP 1928

eerste rij van links naar rechts de deelnemers: W. C. J. POLMAN, W. RUSTENBURG, J. H. VOS, J. F. KUIJER, HERM. DE JONGH, B. SPRINGER, M. BONNARD, Dr. A. MOLIMARD, M. FABRE, STAN. BIZOT, ANDRE BELARD en I. WEISS (†).

B. SPRINGER
WERELDKAMPIOEN 1928

R. C. KELLER
KAMPIOEN VAN NEDERLAND

HERM. HOOGLAND
WERELDKAMPIOEN 1912

J. H. VOS
KAMPIOEN VAN NEDERLAND 1935

M. RAICHENBACH
WERELDKAMPIOEN

JOZEPH BLANKENAAR
EEN PIONIER . . .

Deze match werd te Amsterdam in het Carlton Hotel gespeeld, en duurde van 13—23 October 1934.

J. H. Vos werd Nederlandsch kampioen 1935 en daagde thans, onder goedkeuring van den N. D. B., Raichenbach, den nieuwen wereldkampioen uit. Wederom toog de Franschman (Raichenbach is genaturaliseerd) naar Amsterdam, en versloeg Vos met 25—15 als volgt:

Partij nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Raichenbach	2	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	2	2	1
Vos	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	1
Partij nr.	15	16	17	18	19	20	Totaal							
Raichenbach	1	1	1	1	1	1	25							
Vos	1	1	1	1	1	1	15							

10 partijen van deze match werden te Amsterdam in het Victoria Hotel gespeeld, de overige tien ontmoetingen werden gehouden te Lisse, Haarlem, Dordrecht, Den Haag, Rotterdam, Hilversum, Hengelo, Leeuwarden en Den Helder. De match vond plaats van 1—25 Januari 1936.

Hieronder volgt dan het verloop der beide matches:

R. C. Keller—M. Raichenbach.

Wit: M. Raichenbach.

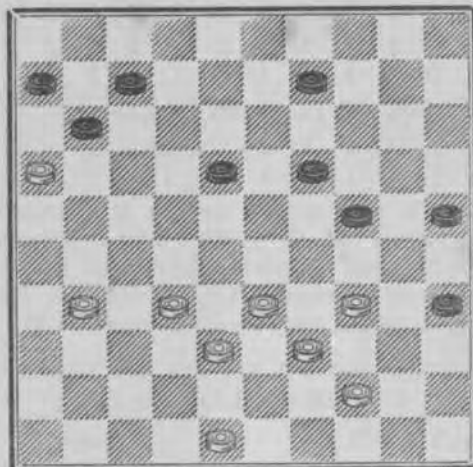
Zwart: R. C. Keller.

Eerste partij:

1. 33—28, 18—23; 2. 39—33, 12—18; 3. 34—30, 20—24;
4. 44—39, 17—21; 5. 30—25, 14—20; 6. 25×14, 9×20;
7. 31—26, 18—22; 8. 28×17, 21×12; 9. 36—31, 12—18;
10. 41—36, 7—12; 11. 32—27, 12—17; 12. 37—32, 8—12;
13. 46—41, 2—8; 14. 41—37, 10—14; 15. 27—21, 16×27;
16. 31×22, 17×28; 17. 33×22, 18×27; 18. 32×21, 1—7;
19. 21—16, 4—9; 20. 37—32, 5—10; 21. 42—37, 13—18;
22. 37—31, 9—13; 23. 32—27, 20—25; 24. 27—22, 18×27;
25. 31×22, 3—9; 26. 47—42, 12—18; 27. 26—21, 18×27;
28. 21×32, 15—20; 29. 39—33, 10—15; 30. 50—44, 24—30;
31. 35×24, 20×29; 32. 33×24, 19×30; 33. 43—39, 13—18;
34. 40—35, 8—12; 35. 35×24, 23—28; 36. 32×23, 18×20;
37. 39—33, 25—30; 38. 36—31, 14—19; 39. 44—39, 20—24;
40. 45—40, 15—20; 41. 42—37, 20—25; 42. 37—32, 30—35;

43. 40—34, 12—18; 44. 49—44, 7—12; 45. 16×7; 12×1;
 46. 31—27, 1—7; 47. 48—42, 7—12; 48. 27—21, 9—13.
 49. 21—16, 24—30; 50. 33—29, 18—22; 51. 38—33, 35—40;
 52. 44×24, 19×30; 53. 32—28, 22—27; 54. 29—24, 30×19;
 55. 16—11, 6×17. Wit wint.

Stand na 44. 49—44

Tweede partij:

Wit: R. C. Keller.

Zwart: M. Raichenbach.

1. 33—28, 17—21; 2. 39—33, 21—26; 3. 44—39, 18—23;
 4. 34—30, 12—18; 5. 31—27, 20—25; 6. 37—31, 26×37;
 7. 42×31, 25×34; 8. 39×30, 15—20; 9. 41—37, 20—25;
 10. 40—34, 14—20; 11. 34—29, 25×34; 12. 29×40, 20—24;
 13. 50—44, 10—14; 14. 44—39, 5—10; 15. 40—34, 14—20;
 16. 49—44, 10—15; 17. 44—40, 7—12; 18. 46—41, 11—17;
 19. 27—22, 18×27; 20. 31×11, 6×17; 21. 47—42, 17—21;
 22. 36—31, 13—18; 23. 31—27, 21—26; 24. 41—36, 9—13;
 25. 34—30, 4—9; 26. 30—25, 1—6; 27. 25×14, 9×20;
 28. 37—31, 26×37; 29. 42×31, 2—7; 30. 40—34, 24—29;

31. 33×24, 20×40; 32. 35×44, 15—20; 33. 48—42, 7—11;
 34. 42—37, 20—24; 35. 45—40, 12—17; 36. 28—22, 17×28;
 37. 27—21, 16×27; 38. 31×33, 8—12; 39. 37—31, 12—17;
 40. 31—27, 11—16; 41. 36—31, 17—22; 42. 31—26, 22×31;
 43. 26×37, 6—11; 44. 37—31, 11—17; 45. 31—26, 17—22;
 46. 32—28, 23×32; 47. 38×27, 22×31; 48. 26×37, 16—21;
 49. 37—32, 18—23; 50. 40—34, 13—18; 51. 32—27, 21×32;
 52. 33—29, 24×33; 53. 39×37, 18—22; 54. 37—31, 19—24;
 55. 44—40, 3—9; 56. 40—35, 9—14; 57. 43—39, 23—28;
 58. 34—30, 24—29; 59. 30—25, 29—33; 60. 31—26, 33×44;
 61. 26—21, 44—50; 62. 21—16, 50—45; 63. 16—11, 28—32;
 64. 35—30, 32—37; 65. 30—24, 37—41; 66. 24—20, 14—19;
 67. 20—15, 41—46; 68. 15—10, 19—23; 69. 11—6, 46—41;
 70. 25—20, 23—29; 71. 10—5 remise.

Derde partij:

Wit: M. Raichenbach.

Zwart: R. C. Keller.

1. 33—28, 18—22; 2. 38—33, 12—18; 3. 43—38, 7—12;
 4. 49—43, 1—7; 5. 31—26, 19—23; 6. 28×19, 14×23;
 7. 33—28, 22×33; 8. 39×19, 13×24; 9. 38—33, 18—23;
 10. 42—38, 23—29; 11. 34×23, 24—30; 12. 35×24, 20×18;
 13. 47—42, 18—23; 14. 37—31, 12—18; 15. 32—27, 7—12;
 16. 27—21, 16×27; 17. 31×13, 9×18; 18. 41—37, 10—14;
 19. 46—41, 4—9; 20. 44—39, 9—13; 21. 37—31, 5—10;
 22. 50—44, 14—19; 23. 41—37, 10—14; 24. 40—35, 17—22;
 25. 37—32, 23—29; 26. 33×24, 19×30; 27. 35×24, 22—28;
 28. 32×23, 18×20; 29. 42—37, 11—17; 30. 37—32, 14—19;
 31. 31—27, 20—24; 32. 27—21, 13—18; 33. 21—16, 15—20;
 34. 39—33, 6—11; 35. 16×7, 12×1; 36. 36—31, 8—13;
 37. 31—27, 3—8; 38. 32—28, 8—12; 39. 43—39, 18—23;
 40. 28—22, 17×28; 41. 33×22, 13—18; 42. 22×13, 19×8;
 43. 27—22, 12—18; 44. 22×13, 8×19; 45. 26—21, 2—8;
 46. 21—17, 1—7; 47. 39—33, 20—25; 48. 38—32, 8—13;
 49. 33—28, 24—30; 50. 28—22, 23—29; 51. 32—27, 30—34;
 52. 27—21, 29—33; 53. 21—16, 7—12; 54. 17×8, 13×2;

55. 16—11, 34—39; 56. 44—40, 33—38; 57. 11—6, 38—43.
Remise.

Vierde partij:

Wit: R. C. Keller.

Zwart: M. Raichenbach.

1. 32—28, 18—23; 2. 33—29, 23×32; 3. 37×28, 19—24;
4. 38—33, 14—19; 5. 41—37, 20—25; 6. 29×20, 25×14;
7. 37—32, 12—18; 8. 42—38, 7—12; 9. 46—41, 19—23;
10. 28×19, 14×23; 11. 34—29, 23×34; 12. 40×29, 10—14;
13. 41—37, 14—20; 14. 35—30, 20—25; 15. 30—24, 5—10;
16. 45—40, 10—14; 17. 32—28, 14—20; 18. 47—42, 1—7;
19. 31—26, 18—22; 20. 37—31, 22—27; 21. 31×22, 13—19;
22. 24×13, 9×27; 23. 29—24, 20×29; 24. 33×24, 17—21;
25. 26×17, 11×33; 26. 39×28, 6—11; 27. 42—37, 8—13;
28. 38—32, 27×38; 29. 43×32, 4—9; 30. 44—39, 9—14;
31. 39—33, 3—8; 32. 49—43, 11—17; 33. 43—39, 14—20;
34. 33—29, 17—22; 35. 28×17, 12×21; 36. 36—31, 7—12;
37. 48—42, 13—19; 38. 24×13, 8×19; 39. 29—23, 19×28;
40. 32×23, 2—8; 41. 37—32, 8—13; 42. 32—28, 13—19;
43. 23×14, 20×9; 44. 40—34 remise.

Vijfde partij:

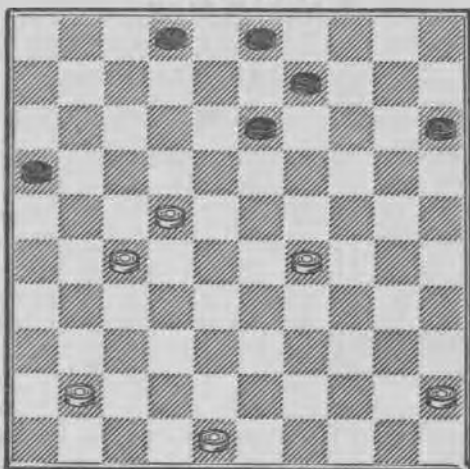
Wit: M. Raichenbach.

Zwart: R. C. Keller.

1. 33—28, 19—23; 2. 28×19, 14×23; 3. 39—33, 10—14;
4. 34—30, 14—19; 5. 30—25, 17—22; 6. 25×14, 19×10;
7. 44—39, 10—14; 8. 32—28, 23×32; 9. 37×17, 11×22;
10. 41—37, 5—10; 11. 31—26, 18—23; 12. 37—31, 12—18;
13. 50—44, 14—19; 14. 31—27, 22×31; 15. 26×37, 18—22;
16. 37—32, 13—18; 17. 36—31, 7—12; 18. 33—28, 22×33;
19. 39×28, 1—7; 20. 31—27, 7—11; 21. 44—39, 12—17;
22. 46—41, 17—22; 23. 28×17, 11×31; 24. 41—36, 31—37;
25. 42×31, 9—13; 26. 31—27, 15—20; 27. 39—33, 20—24;
28. 47—42, 4—9; 29. 43—39, 24—30; 30. 35×24, 19×30;
31. 42—37, 30—35; 32. 37—31, 35×44; 33. 49×40, 6—11;
34. 39—34, 11—17; 35. 34—29, 23×34; 36. 40×29, 17—21;
37. 31—26, 10—15; 38. 26×17, 18—23; 39. 29×18, 13×11;

40. 32—28, 11—17; 41. 36—31, 17—21; 42. 38—32, 21—26;
 43. 33—29, 26×37; 44. 32×41, 8—13; 45. 28—22 wit wint.

Eindstand:

Zesde partij:

Wit: R. C. Keller.

Zwart: M. Raichenbach.

1. 33—29, 20—24; 2. 29×20, 15×24; 3. 32—28, 18—23;
 4. 34—30, 23×32; 5. 37×28, 12—18; 6. 41—37, 7—12;
 7. 30—25, 18—23; 8. 37—32, 10—15; 9. 46—41, 17—21;
 10. 41—37, 12—18; 11. 31—27, 21—26; 12. 40—34, 14—20;
 13. 25×14, 9×20; 14. 45—40, 4—9; 15. 39—33, 1—7;
 16. 44—39, 7—12; 17. 49—44, 20—25; 18. 50—45, 5—10;
 19. 47—41, 15—20; 20. 36—31, 10—15; 21. 41—36, 24—29;
 22. 33×24, 20×29; 23. 27—22, 18×27; 24. 31×22, 9—14;
 25. 35—30, 12—18; 26. 37—31, 26×37; 27. 42×31, 18×27;
 28. 31×22, 14—20; 29. 30—24, 19×30; 30. 28×19, 13×24;
 31. 34×23, 30—35; 32. 32—28, 8—13; 33. 38—32, 11—17;
 34. 22×11, 6×17; 35. 32—27, 3—8; 36. 39—33, 8—12;
 37. 23—19, 25—30; 38. 19×8, 2×13; 39. 44—39, 35×44;
 40. 39×50, 30—35; 41. 36—31, 24—29; 42. 33×24, 20×29;

43. 31—26, 15—20; 44. 27—22, 20—24; 45. 22×11, 16×7;
 46. 28—22, 13—19; 47. 43—39, 12—18; 48. 28×13, 19×8;
 49. 39—34, 29×40; 50. 45×34, 8—13; 51. 48—43, 13—19;
 52. 43—38, 19—23; 53. 38—33, 7—12; 54. 26—21, 12—18,
 remise.

Zevende partij:

Wit: M. Raichenbach.

Zwart: R. C. Keller.

1. 31—27, 19—23; 2. 33—28, 17—21; 3. 28×19, 14×23;
 4. 39—33, 10—14; 5. 44—39, 5—10; 6. 33—28, 21—26;
 7. 28×19, 14×23; 8. 39—33, 10—14; 9. 50—44, 13—19;
 10. 44—39, 8—13; 11. 33—28, 11—17; 12. 27—21, 16×27;
 13. 32×21, 23×32; 14. 37×28, 6—11; 15. 41—37, 1—6;
 16. 39—33, 2—8; 17. 47—41, 17—22; 18. 28×17, 11×22;
 19. 21—16, 19—23; 20. 37—31, 26×37; 21. 41×32, 13—19;
 22. 34—29, 23×34; 23. 40×29, 19—23; 24. 46—41, 23×34;
 25. 33—28, 22×33; 26. 38×40, 14—19; 27. 41—37, 19—23;
 28. 42—38, 9—13; 29. 43—39, 4—9; 30. 37—31, 6—11;
 31. 39—33, 23—29; 32. 33×24, 20×29; 33. 49—44, 18—23;
 34. 44—39, 9—14; 35. 32—27, 11—17; 36. 40—34, 29×40;
 37. 45×34, 3—9; 38. 38—33, 17—21; 39. 16—11, 7×16;
 40. 33—29, 21×32; 41. 29×7, 8—12; 42. 7×18, 13×22;
 43. 39—33, 14—19; 44. 35—30, 19—23; 45. 33—29, 23—28;
 46. 30—25, 9—13; 47. 48—43, 16—21; 48. 31—27, 22×31;
 49. 36×16, 32—37, remise.

Achtste partij:

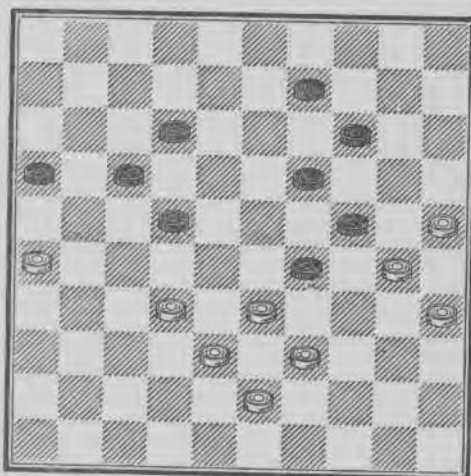
Wit: R. C. Keller.

Zwart: M. Raichenbach.

1. 31—27, 17—21; 2. 37—31, 21—26; 3. 32—28, 26×37;
 4. 41×32, 11—17; 5. 46—41, 17—21; 6. 41—37, 21—26;
 7. 34—29, 19—23; 8. 28×19, 14×34; 9. 39×30, 20—25;
 10. 44—39, 25×34; 11. 39×30, 10—14; 12. 43—39, 15—20;
 13. 30—25, 20—24; 14. 50—44, 5—10; 15. 33—28, 6—11;
 16. 49—43, 1—6; 17. 37—31, 26×37; 18. 42×31, 18—22;
 19. 28×17, 12×21; 20. 31—26, 14—19; 21. 26×17, 11×31;
 22. 36×27, 10—14; 23. 39—33, 19—23; 24. 44—39, 14—19;
 25. 33—28, 7—12; 26. 40—34, 2—7; 27. 34—30, 7—11;

28. 39—33, 9—14; 29. 45—40, 4—9; 30. 40—34, 13—18;
 31. 43—39, 8—13; 32. 48—43, 23—29; 33. 34×23, 18×29;
 34. 47—41, 12—18; 35. 41—36, 3—8; 36. 28—22, 11—17;
 37. 22×11, 6×17; 38. 36—31, 18—22; 39. 27×18, 13×22;
 40. 31—26, 8—12; 41. 32—27, 22×31; 42. 26×37, 17—22;
 43. 39—34, 29×40; 44. 35×44, 24×35; 45. 33—29, 12—18;
 46. 43—39, 9—13; 47. 39—34, 19—23; 48. 29—24, 13—19;
 49. 24×13, 18×9; 50. 38—33, 23—28; 51. 33—29, 22—27;
 52. 29—24, 27—32; 53. 37—31, 32—38. Wit geeft het op

Stand na 40. 8—12.

Negende partij:

Wit: M. Raichenbach.

Zwart: R. C. Keller.

1. 34—29, 19—23; 2. 40—34, 14—19; 3. 45—40, 10—14;
 4. 50—45, 5—10; 5. 29—24, 20×29; 6. 33×24, 19×30;
 7. 34×25, 18—22; 8. 31—27, 22×31; 9. 36×27, 17—21;
 10. 39—33, 21—26; 11. 33—28, 12—18; 12. 28×19, 14×23;
 13. 44—39, 7—12; 14. 39—33, 11—17; 15. 33—28, 9—14;
 16. 28×19, 14×23; 17. 43—39, 10—14; 18. 39—33, 1—7;
 19. 40—34, 17—22; 20. 41—36, 22×31; 21. 36×27, 13—19;

22. 34—30, 8—13; 23. 49—44, 2—8; 24. 44—40, 14—20;
 25. 25×14, 19×10; 26. 33—28, 15—20; 27. 28×19, 13×24;
 28. 30×19, 18—22; 29. 27×18, 12×14; 30. 32—28, 20—24;
 31. 47—41, 7—12; 32. 37—31, 26×37; 33. 41×32, 4—9;
 34. 46—41, 9—13; 35. 41—37, 6—11; 36. 48—43, 12—18;
 37. 43—39, 14—19; 38. 37—31, 8—12; 39. 31—27, 3—8;
 40. 42—37, 18—23; 41. 40—34, 10—14; 42. 34—30, 11—17;
 43. 30—25, 17—21; 44. 45—40, 12—17; 45. 40—34, 8—12;
 46. 34—30, 21—26; 47. 38—33, 17—21; 48. 37—31, 26×37;
 49. 32×41, 21×32; 50. 28×37, 13—18; 51. 37—32, 18—22;
 52. 32—28, 23×32; 53. 39—34, 22—28; 54. 33×22, 32—38;
 55. 34—29, 24×33; 56. 30—24, 19×30; 57. 35×24, 38—43;
 58. 24—20, 14—19; 59. 20—15, 43—49; 60. 15—10, 19—24;
 61. 10—4, 24—29; 62. 25—20, 49—32; 63. 22—18 remise.

Tiende partij:

Wit: R. C. Keller.

Zwart: M. Raichenbach.

1. 33—29, 17—21; 2. 31—26, 19—24; 3. 26×17, 24×33;
 4. 38×29, 11×22; 5. 42—38, 16—21; 6. 39—33, 21—27;
 7. 32×21, 22—28; 8. 33×22, 18×16; 9. 44—39, 20—25;
 10. 50—44, 15—20; 11. 47—42, 10—15; 12. 37—32, 14—19;
 13. 41—37, 6—11; 14. 46—41, 11—17; 15. 36—31, 5—10;
 16. 39—33, 19—24; 17. 32—28, 17—21; 18. 44—39, 10—14;
 19. 31—27, 21×23; 20. 29×18, 13×22; 21. 34—30, 25×34;
 22. 39×10, 9—14; 23. 10×19, 4—10; 24. 40—34, 3—9;
 25. 43—39, 12—18; 26. 49—44, 7—12; 27. 41—36, 1—7;
 28. 37—31, 12—17; 29. 42—37, 7—12; 30. 37—32, 20—25;
 31. 31—27, 22×31; 32. 36×27, 9—14; 33. 33—28, 14×23;
 34. 28×19, 2—7; 35. 39—33, 18—22; 36. 27×18, 12×14;
 37. 32—27, 8—13; 38. 33—28, 7—12; 39. 44—39, 12—18;
 40. 39—33, 17—21; 41. 38—32, 14—19; 42. 45—40, 10—14;
 43. 34—29, 14—20; 44. 40—34, 20—24; 45. 29×20, 15×24;
 46. 34—29, 24—30; 47. 35×24, 19×30; 48. 28—23, 30—35;
 49. 23×12, 13—18; 50. 12×23, 35—40 remise.

J. H. Vos—M. Raichenbach.

Eerste partij:

Wit: M. Raichenbach.

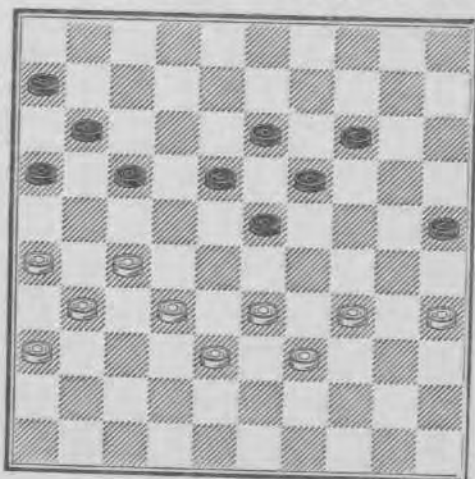
Zwart: J. H. Vos.

1. 33—28, 18—22; 2. 31—27, 22×33; 3. 39×28, 19—23;
 4. 28×19, 14×23; 5. 44—39, 10—14; 6. 39—33, 5—10;

7. 37—31, 14—19; 8. 41—37, 10—14; 9. 34—30, 12—18;
 10. 30—25, 7—12; 11. 50—44, 20—24; 12. 44—39, 17—22;
 13. 31—26, 22×31; 14. 36×27, 11—17; 15. 46—41, 1—7;
 16. 27—21, 16×27; 17. 32×21, 14—20; 18. 25×14, 9×20;
 19. 21—16, 4—9; 20. 37—32, 7—11; 21. 16×7, 12×1;
 22. 41—37, 17—22; 23. 47—41, 22—27; 24. 32×21, 23—28;
 25. 33×22, 18×16; 26. 41—36, 8—12; 27. 37—32, 1—7;
 28. 42—37, 19—23; 29. 39—33, 9—14; 30. 37—31, 14—19;
 31. 31—27, 7—11; 32. 48—42, 2—8; 33. 42—37, 12—18;
 34. 37—31, 8—12; 35. 49—44, 12—17; 36. 44—39, 3—9;
 37. 40—34, 24—29; 38. 33×24, 20×40; 39. 45×34, 15—20;
 40. 39—33, 9—14; 41. 43—39, 20—25; 42. 27—21, 16×27;
 43. 32×12, 18×7; 44. 33—29; 23—28; 45. 38—33, 7—12;
 46. 33×22, 14—20; 47. 39—33, 12—17; 48. 33—28, 19—24;
 49. 29—23, 13—19; 50. 23×14, 20×9; 51. 31—27, 11—16;
 52. 22×11, 6×17; 53. 36—31, 9—14; 54. 27—22, 14—19;
 55. 22×11, 16×7; 56. 31—27, 7—12; 57. 27—21, 12—18;
 58. 21—16, 18—23; 59. 28—22, 24—29; 60. 16—11, 29×40;
 61. 35×44, 23—29; 62. 11—7, 29—33; 63. 7—2.

Zwart gaf het op.

Stand na 41. 20—25.

Tweede partij:

Wit: J. H. Vos.

Zwart: M. Raichenbach.

1. 34—29, 19—23; 2. 40—34, 14—19; 3. 45—40, 10—14;
4. 50—45, 5—10; 5. 29—24, 20×29; 6. 33×24, 19×30;
7. 34×25, 14—19; 8. 38—33, 10—14; 9. 42—38, 17—22;
10. 31—26, 11—17; 11. 37—31, 6—11; 12. 31—27, 22×31;
13. 26×37, 17—21; 14. 40—34, 11—17; 15. 44—40, 21—26;
16. 34—30, 17—21; 17. 30—24, 19×30; 18. 25×34, 21—27;
19. 32×21, 26×17; 20. 37—32, 13—19; 21. 35—30, 8—13;
22. 30—25, 2—8; 23. 41—37, 17—21; 24. 46—41, 21—26;
25. 49—44, 16—21; 26. 34—29, 23×34; 27. 40×29, 21—27;
28. 32×21, 26×17; 29. 29—24, 19×30; 30. 25×34, 14—19;
31. 37—32, 17—21; 32. 41—37, 21—26; 33. 44—40, 15—20;
34. 32—28, 4—10; 35. 37—32, 10—15; 36. 47—42, 18—23;
37. 34—29, 23×34; 38. 40×29, 19—24; 39. 36—31, 26×37;
40. 42×31, 13—18; 41. 31—27, 20—25; 42. 29×20, 15×24;
43. 39—34, 9—13; 44. 43—39, 13—19; 45. 27—22, 18×27;
46. 32×21, 12—17; 47. 21×12, 7×18; 48. 45—40, 18—23;
49. 48—43, 23×32; 50. 38×27, 8—13; 51. 43—38, 19—23;
52. 38—32, 13—19; 53. 40—35, 3—9; 54. 27—22, 25—30;
55. 34×25. Remise.

Derde partij:

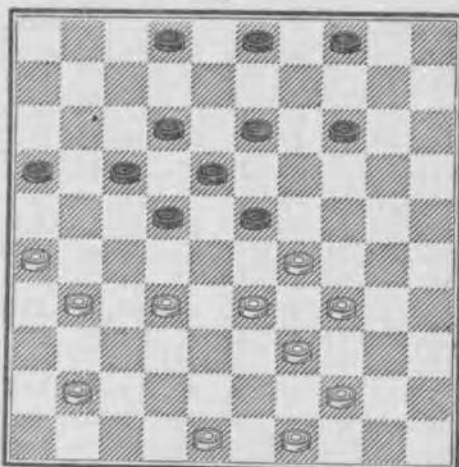
Wit: M. Raichenbach.

Zwart: J. H. Vos.

1. 34—29, 17—22; 2. 40—34, 11—17; 3. 45—40, 6—11;
4. 50—45, 1—6; 5. 31—26, 19—23; 6. 32—28, 23×32;
7. 37×28, 20—25; 8. 41—37, 14—20; 9. 37—32, 20—24;
10. 29×20, 25×14; 11. 46—41, 14—19; 12. 36—31, 10—14;
13. 34—30, 15—20; 14. 30—25, 20—24; 15. 41—36, 5—10;
16. 40—34, 24—30; 17. 35×24, 19×30; 18. 34—29, 30—35;
19. 31—27, 22×31; 20. 26×37, 16—21; 21. 45—40, 21—26;
22. 40—34, 17—22; 23. 28×17, 11×22; 24. 32—28, 7—11;
25. 28×17, 11×22; 26. 44—40, 35×44; 27. 39×50, 14—19;
28. 34—30, 10—14; 29. 50—44, 6—11; 30. 43—39, 11—16;
31. 30—24, 19×30; 32. 25×34, 14—19; 33. 37—31, 26×37;
34. 42×31, 19—23; 35. 38—32, 12—17; 36. 31—26, 8—12;
37. 36—31, 9—14; 38. 47—41, 23—28; 39. 32×23, 16—21;
40. 41—36, 13—19; 41. 34—30, 19×28; 42. 48—43, 3—9;
43. 44—40, 9—13; 44. 30—25, 21—27; 45. 40—35, 4—10;

46. 29—24, 13—19; 47. 24×13, 18×9; 48. 43—38, 9—13;
 49. 35—30, 13—19; 50. 39—34, 28×39; 51. 34×43, 10—15;
 52. 30—24, 19×30; 53. 25×34, 14—19; 54. 38—32, 27×38;
 55. 43×32, 19—23; 56. 31—27, 22×31; 57. 36×27, 15—20;
 58. 49—43, 20—24; 59. 43—38, 12—18; 60. 38—33, 2—7;
 61. 33—28, 24—29; 62. 28×19, 29×40; 63. 19—14, 40—44;
 64. 27—21. Remise.

Stand na 38. 47—41

Vierde partij:

Wit: J. H. Vos.

Zwart: M. Raichenbach.

1. 32—28, 18—23; 2. 34—29, 23×32; 3. 37×28, 20—25;
 4. 39—34, 14—20; 5. 44—39, 20—24; 6. 29×20, 25×14;
 7. 41—37, 12—18; 8. 46—41, 7—12; 9. 37—32, 18—23;
 10. 41—37, 12—18; 11. 31—27, 15—20; 12. 34—30, 20—25;
 13. 50—44, 25×34; 14. 39×30, 14—20; 15. 43—39, 20—24;
 16. 30—25, 10—14; 17. 40—34, 5—10; 18. 34—30, 10—15;
 19. 49—43, 2—7; 20. 37—31, 17—21; 21. 31—26, 11—17;
 22. 36—31, 17—22; 23. 26×17, 22×11; 24. 47—41, 7—12;
 25. 41—36, 11—17; 26. 44—40, 17—21; 27. 31—26, 14—20;
 28. 25×14, 9×20; 29. 26×17, 12×21; 30. 30—25, 4—9;
 31. 25×14, 9×20; 32. 39—34, 6—11; 33. 34—30, 20—25;
 34. 36—31? 25×34; 35. 40×20, 15×24; 36. 45—40, 24—30;

37. 35×24, 19×30; 38. 28×19, 13×24; 39. 40—35, 30—34;
 40. 43—39, 34×43; 41. 38×49, 8—13; 42. 49—44, 13—19;
 43. 33—28! 18—23; 44. 28—22! 1—6; 45. 31—26, 11—17;
 46. 22×11, 6×17; 47. 44—39, 3—9; 48. 39—34, 9—14;
 49. 34—30, 14—20; 50. 30—25, 24—29; 51. 25×14, 19×10;
 52. 27—22, 17×37; 53. 42×31, 29—34; 54. 26×17, 16—21;
 55. 17×26, 34—39. Remise.

Vijfde partij:

Wit: M. Raichenbach.

Zwart: J. H. Vos.

1. 34—29, 19—23; 2. 40—34, 14—19; 3. 45—10, 10—14;
 4. 50—45, 5—10; 5. 29—24, 20×29; 6. 33×24, 19×30;
 7. 34×25, 17—22; 8. 35—30, 11—17; 9. 40—35, 6—11;
 10. 31—26, 14—19; 11. 37—31, 10—14; 12. 31—27, 22×31;
 13. 26×37, 1—6; 14. 32—27, 17—21; 15. 37—32, 21—26;
 16. 41—37, 11—17; 17. 39—33, 7—11; 18. 33—28, 15—20;
 19. 43—39, 20—24; 20. 39—33, 17—22; 21. 28×17, 11×31;
 22. 36×27, 24—29; 23. 33×24, 23—28; 24. 32×23, 18×20;
 25. 38—33, 19—23; 26. 33—29, 23×34; 27. 30×39, 13—18;
 28. 39—33, 18—23; 29. 37—32, 14—19; 30. 25×14, 9×20.
 31. 42—38, 8—13; 32. 47—42, 6—11; 33. 44—40, 11—17;
 34. 40—34, 17—21; 35. 46—41, 2—7; 36. 49—44, 12—18;
 37. 41—37, 7—12; 38. 33—28, 20—24; 39. 44—40, 12—17;
 40. 48—43, 4—9; 41. 34—30, 17—22; 42. 28×17, 21×12;
 43. 43—39, 12—17; 44. 27—21, 16×27; 45. 32×12, 18×7;
 46. 30—25, 7—11; 47. 39—33, 23—29; 48. 25—20, 24×15;
 49. 33×24, 19×30; 50. 35×24, 9—14; 51. 40—34, 11—17;
 52. 45—40, 14—19; 53. 34—30, 17—22; 54. 37—32, 19—23;
 55. 40—35, 22—28; 56. 42—37, 26—31; 57. 37×26, 28×37;
 58. 38—32, 37×28; 59. 24—20, 15×24; 60. 30×8; 3×12;
 61. 35—30, 28—32; 62. 30—25. Remise.

Zesde partij:

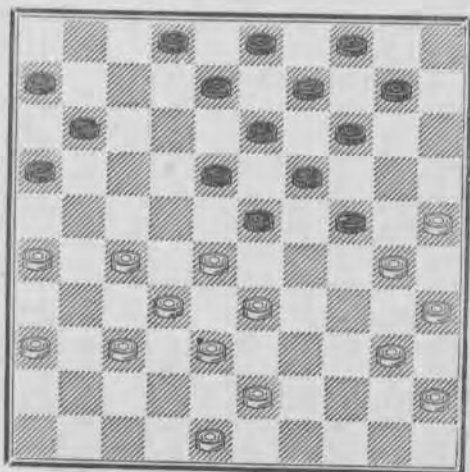
Wit: J. H. Vos.

Zwart: M. Raichenbach.

1. 34—29, 19—24; 2. 32—28, 14—19; 3. 37—32, 20—25;
 4. 29×20, 25×14; 5. 40—34, 15—20; 6. 41—37, 18—23;
 7. 31—27, 17—21; 8. 37—31, 12—18; 9. 31—26, 11—17;
 10. 46—41, 17—22; 11. 26×7, 22×11; 12. 41—37, 7—12;
 13. 44—40, 11—17; 14. 34—30, 20—25; 15. 50—44, 25×34;
 16. 39×30, 14—20; 17. 30—25, 20—24; 18. 44—39, 17—21;

19. 40—34, 21—26; 20. 37—31, 26×37; 21. 42×31, 10—14;
 22. 34—29, 23×34; 23. 39×30, 18—23; 24. 47—42, 12—18;
 25. 49—44, 1—7; 26. 44—40, 5—10; 27. 31—26, 7—11;
 28. 42—37, 24—29; 29. 33×24, 18—22; 30. 27×29, 16—21;
 31. 26×17, 11×31; 32. 36×27, 19—23; 33. 29×18, 13×31;
 34. 48—42, 6—11; 35. 40—34, 11—16; 36. 24—20, 16—21;
 37. 34—29, 21—26; 38. 20—15, 14—19; 39. 43—38, 10—14;
 40. 38—33, 8—12; 41. 33—28, 12—17; 42. 45—40, 17—21;
 43. 29—23, 2—7; 44. 32—27, 31×33; 45. 40—34, 19×28;
 46. 34—29, 33×24; 47. 30×10, 9—14; 48. 10×19, 28—32;
 49. 19—14, 26—31; 50. 14—10, 32—37; 51. 42—38, 37—41;
 52. 10—5, 41—47; 53. 5—32, 47×33; 54. 32×2, 33—28;
 55. 25—20, 28—10; 56. 2—24, 31—36; 57. 24—47, 10—5;
 58. 35—30, 5—28; 59. 30—25, 28—10; 60. 47—24, 36—41;
 61. 24—13, 41—47; 62. 13—35, 47—36; 63. 35—2, 36—22;
 64. 2—35, 22—11; 65. 35—2, 11—22; 66. 2—35, 3—9;
 67. 35—2, 22—17; 68. 2—35, 17—11; 69. 35—2, 11—16;
 70. 2—35, 16—2; 71. 35—40, 9—13; 72. 40—29, 2—8;
 73. 29—34, 8—3; 74. 34—40, 3—9; 75. 40—29, 9—3;
 76. 29—40, 3—26; 77. 40—34, 10—46; 78. 34—40, 26—37;
 79. 15—10, 4×24. Wit geeft het op.

Stand na 28. 42—37.

Zevende partij:

Wit: M. Raichenbach.

Zwart: J. H. Vos.

1. 33—28, 18—22, 2. 38—33, 12—18; 3. 31—26, 7—12;
4. 37—31, 1—7; 5. 43—38, 19—23; 6. 28×19, 14×23;
7. 31—27, 22×31; 8. 26×37, 10—14; 9. 36—31, 5—10;
10. 33—28, 14—19; 11. 41—36, 10—14; 12. 31—27, 20—24;
13. 39—33, 17—22; 14. 28×17, 11×31; 15. 36×27, 23—28;
16. 33×22, 24—29; 17. 34×23, 19×17; 18. 46—41, 7—11;
19. 44—39, 17—21; 20. 39—33, 21—26; 21. 50—44, 11—17;
22. 44—39, 14—19; 23. 41—36, 9—14; 24. 35—30, 17—22;
25. 30—25, 22×31; 26. 36×27, 6—11; 27. 33—28, 4—9;
28. 49—44, 19—24; 29. 47—41, 11—17; 30. 28—23, 18×29;
31. 27—22, 17×28; 32. 32×34, 12—18; 33. 41—36, 8—12;
34. 34—29, 24×33; 35. 39×28, 14—19; 36. 40—35, 16—21;
37. 45—40, 12—17; 38. 35—30, 17—22; 39. 28×17, 21×12;
40. 30—24, 19×30; 41. 25×34, 9—14; 42. 44—39, 14—19;
43. 39—33, 15—20; 44. 40—35, 20—25; 45. 33—28, 2—7;
46. 38—33, 3—8; 47. 36—31, 19—24; 48. 37—32, 26×37;
49. 42×31, 13—19; 50. 31—27, 8—13; 51. 27—21, 18—23;
52. 35—30, 24×35; 53. 28—22, 25—30; 54. 34×25, 35—40;
55. 25—20, 40—44; 56. 20—15, 44—49; 57. 22—18, 49×16;
58. 18×9. Remise.

Achtste partij:

Wit: J. H. Vos.

Zwart: M. Raichenbach.

1. 32—28, 18—23; 2. 33—29, 23×32; 3. 37×28, 19—24;
4. 38—33, 14—19; 5. 41—37, 20—25; 6. 29×20, 25×14;
7. 46—41, 12—18; 8. 34—29, 19—24; 9. 29×20, 15×24;
10. 40—34, 7—12; 11. 45—40, 1—7; 12. 50—45, 14—19;
13. 34—29, 10—15; 14. 29×20, 15×24; 15. 40—34, 18—23;
16. 44—40, 23×32; 17. 37×28, 5—10; 18. 41—37, 10—14;
19. 37—32, 12—18; 20. 34—29, 14—20; 21. 39—34, 7—12;
22. 43—38, 17—22; 23. 28×17, 11×22; 24. 34—30, 20—25;
25. 29×20, 25×14; 26. 32—27, 19—23; 27. 31—26, 22×31;
28. 26×37, 6—11; 29. 37—32, 14—20; 30. 30—25, 20—24;
31. 49—43, 13—19; 32. 33—28, 11—17; 33. 36—31, 9—13;

34. 31—27, 17—22; 35. 28×17, 12×21; 36. 38—33, 8—12;
 37. 33—28, 12—17; 38. 42—38, 2—8; 39. 43—39, 4—9;
 40. 39—33, 8—12; 41. 47—42, 21—26; 42. 42—37, 17—21;
 43. 48—43, 12—17; 44. 43—39, 9—14; 45. 40—34, 17—22;
 46. 28×17, 21×12; 47. 33—28, 12—17; 48. 45—40, 16—21;
 49. 27×16, 18—22; 50. 25—20, 22×31; 51. 20×20, 19—24;
 52. 20×29, 31—36; 53. 32—27, 26—31. Remise.

Negende partij:

Wit: M. Raichenbach.

Zwart: J. H. Vos.

1. 34—29, 17—22; 2. 40—34, 20—25; 3. 45—40, 11—17;
 4. 31—26, 6—11; 5. 37—31, 1—6; 6. 50—45, 19—23;
 7. 31—27, 22×31; 8. 26×37, 14—19; 9. 33—28, 15—20;
 10. 39—33, 20—24; 11. 29×20, 25×14; 12. 44—39, 16—21;
 13. 36—31, 21—27; 14. 32×21, 23×32; 15. 37×28, 17×37;
 16. 41×32, 11—17; 17. 42—37, 7—11; 18. 46—41, 19—23;
 19. 28×19, 14×23; 20. 34—29, 23×34; 21. 40×29, 10—14;
 22. 35—30, 5—10; 23. 45—40, 14—19; 24. 30—24, 19×30;
 25. 29—23, 18×29; 26. 33×35, 10—14; 27. 40—34, 12—18;
 28. 39—33, 8—12; 29. 34—29, 11—16; 30. 35—30, 2—8;
 31. 47—42, 17—22; 32. 32—28, 14—19; 33. 28×17, 12×21;
 34. 30—24, 19×30; 35. 29—23, 18×29; 36. 33×35, 6—11;
 37. 38—32, 11—17; 38. 43—38, 8—12; 39. 37—31, 21—26;
 40. 31—27, 17—21; 41. 38—33, 12—18; 42. 33—28, 4—10;
 43. 49—44, 10—14; 44. 41—37, 14—19; 45. 44—40, 18—22;
 46. 28×17, 21×12; 47. 42—38, 3—8; 48. 40—34, 12—18;
 49. 38—33, 9—14; 50. 35—30, 18—23; 51. 33—29, 23—28;
 52. 32×23, 19×28; 53. 30—25, 8—12; 54. 29—24, 12—17;
 55. 27—22, 14—19; 56. 22×11, 19×39. Remise.

Tiende partij:

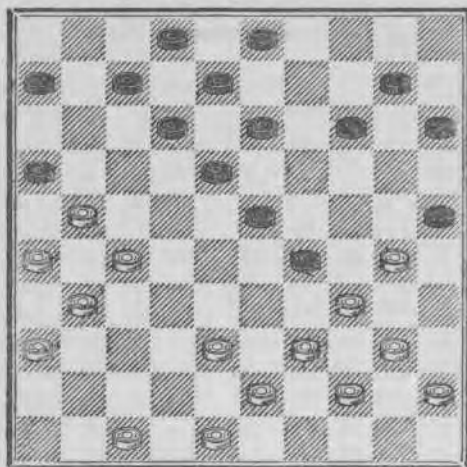
Wit: J. H. Vos.

Zwart: M. Raichenbach.

1. 31—26, 18—23; 2. 36—31, 12—18; 3. 41—36, 7—12;
 4. 46—41, 1—7; 5. 31—27, 20—24; 6. 34—29, 23×34;
 7. 40×20, 15×24; 8. 36—31, 19—23; 9. 33—28, 24—29;
 10. 28×19, 14×23; 11. 44—40, 10—15; 12. 39—34, 15—20;
 13. 50—44, 5—10; 14. 44—39, 10—15; 15. 41—36, 17—22;

16. 27—21, 16×27; 17. 32×21, 22—28!! (een krachtzet!);
 18. 49—44, 20—25 (zet de witte stelling rechts nu vast);
 19. 31—27, 11—16; 20. 37—32, 28×37; 21. 42×31, 9—14;
 22. 35—30, 4—10!! (een pracht-lokzet); 23. 39—33?, 18—
 22!; 24. 27×20, 15×35; 25. 33×24, 16×27; 26. 31×22,
 12—18; 27. 22×13, 8×50. Wit geeft het op. Zwart behaal-
 de hier een imponeerende winst.

Stand na 22. 4—10.

Elfde partij:

Wit: M. Raichenbach.

Zwart: J. H. Vos.

1. 31—27, 19—23; 2. 33—28, 17—21; 3. 28×19, 14×23;
 4. 39—33, 21—26; 5. 44—39, 10—14; 6. 50—44, 5—10;
 7. 33—28, 14—19; 8. 39—33, 10—14; 9. 34—30, 20—24;
 10. 44—39, 11—17; 11. 27—21, 16×27; 12. 32×21, 23×32;
 13. 37×28, 7—11; 14. 41—37, 1—7; 15. 47—41, 14—20;
 16. 21—16, 20—25; 17. 49—44, 25×34; 18. 40×20, 15×24;
 19. 37—31, 26×37; 20. 41×32, 4—10; 21. 46—41, 10—15;
 22. 41—37, 18—23; 23. 36—31, 13—18; 24. 44—40, 8—13;
 25. 39—34, 2—8; 26. 31—26, 15—20; 27. 34—29, 23×34;
 28. 40×29, 17—22; 29. 28×17, 11×22; 30. 43—39, 9—14;

31. 29—23, 19×28; 32. 32×23, 18×29; 33. 35—30, 24×35;
 34. 33×15, 13—19; 35. 37—32, 12—18; 36. 48—43, 7—12;
 37. 32—27, 22×31; 38. 26×37, 8—13; 39. 38—33, 14—20;
 40. 15×24, 19×30; 41. 45—40, 35×44; 42. 39×50, 30—34;
 43. 50—44, 13—19; 44. 42—38, 19—24; 45. 37—32, 18—23;
 46. 43—39, 34×43; 47. 38×49, 23—29; 48. 33—28, 29—34;
 49. 28—22, 24—30; 50. 32—28. Remise.

Twaalfde partij:

Wit: J. H. Vos.

Zwart: M. Raichenbach.

1. 34—29, 19—24; 2. 32—28, 14—19; 3. 37—32, 20—25;
 4. 29×20, 25×14; 5. 41—37, 18—23; 6. 35—30, 12—18;
 7. 30—25, 17—21; 8. 31—27, 21—26; 9. 40—34, 15—20;
 10. 45—40, 20—24; 11. 50—45, 10—15; 12. 40—35, 7—12;
 13. 44—40, 14—20; 14. 25×14, 9×20; 15. 37—31, 26×37;
 16. 42×31, 4—9; 17. 47—42, 11—17; 18. 27—22, 18×27;
 19. 31×11, 6×17; 20. 46—41, 12—18; 21. 41—37, 17—21;
 22. 34—29, 23×34; 23. 40×29, 20—25; 24. 29×20, 15×24;
 25. 36—31, 21—26; 26. 31—27, 5—10; 27. 49—44, 10—15;
 28. 44—40, 8—12; 29. 40—34, 18—23; 30. 37—31, 26×37;
 31. 42×31, 12—18; 32. 31—26, 2—7; 33. 48—42, 7—11;
 34. 34—30, 25×34; 35. 39×30, 9—14; 36. 30—25, 3—8;
 37. 45—40, 8—12; 38. 43—39, 1—6; 39. 40—34, 12—17;
 40. 25—20, 14×25; 41. 27—21, 16×27; 42. 32×12, 23×43;
 43. 12×14, 43—49; 44. 33—28, 49—16; 45. 28—23, 13—18;
 46. 23×12, 11—17; 47. 12×21, 16×5. Zwart wint.

Dertiende partij:

Wit: M. Raichenbach.

Zwart: J. H. Vos.

1. 34—29, 20—25; 2. 40—34, 17—21; 3. 31—26, 21—27;
 4. 32×21, 16×27; 5. 37—31, 18—22; 6. 41—37, 22—28;
 7. 31×22, 28×17; 8. 46—41, 12—18; 9. 45—40, 7—12;
 10. 50—45, 1—7; 11. 38—32, 14—20; 12. 42—38, 10—14;
 13. 32—28, 5—10; 14. 38—32, 19—23; 15. 28×19, 14×23;
 16. 32—28, 23×32; 17. 37×28, 18—23; 18. 28×19, 13×24;
 19. 41—37, 9—13; 20. 48—42, 13—18; 21. 42—38, 11—16;
 22. 37—32, 7—11; 23. 36—31, 17—21; 24. 26×17, 12×21;
 25. 31—26, 11—17; 26. 47—42, 8—12; 27. 32—28, 2—8;

28. 42—37, 18—22; 29. 37—32, 21—27; 30. 32×21, 16×27;
 31. 38—32, 27×38; 32. 43×32, 4—9; 33. 49—43, 17—21;
 34. 26×17, 22×11; 35. 28—22! 11—17; 36. 22×11, 6×17;
 37. 32—27, 12—18; 38. 43—38, 8—12; 39. 38—32, 10—14;
 40. 32—28, 25—30; 41. 34×25, 14—19; 42. 25×23, 3—8;
 43. 29×20, 18×38; 44. 39—33, 38×29; 45. 27—22, 15×24;
 46. 22×11. Zwart geeft het op.

Veertiende partij:

Wit: J. H. Vos.

Zwart: M. Raichenbach.

1. 32—28, 18—23; 2. 33—29, 23×32; 3. 37×28, 19—24;
 4. 39—33, 14—19; 5. 44—39, 20—25; 6. 29×20, 25×14;
 7. 41—37, 12—18; 8. 46—41, 7—12; 9. 37—32, 15—20;
 10. 41—37, 20—24; 11. 34—30, 18—23; 12. 30—25, 12—18;
 13. 40—34, 17—21; 14. 34—29, 23×34; 15. 39×30, 18—23;
 16. 31—27, 1—7; 17. 50—44, 21—26; 18. 44—40, 10—15;
 19. 37—31, 26×37; 20. 42×31, 8—12; 21. 47—42, 12—18;
 22. 40—34, 24—29; 23. 33×24, 14—20; 24. 25×14, 9×40;
 25. 35×44, 15—20; 26. 44—40, 7—12; 27. 40—35, 20—24;
 28. 43—39, 2—8; 29. 39—33, 5—10; 30. 49—44, 4—9;
 31. 44—40, 12—17; 32. 40—34, 10—15; 33. 31—26, 8—12;
 34. 42—37, 9—14; 35. 37—31, 3—8; 36. 48—42, 17—21;
 37. 26×17, 12×21; 38. 31—26, 14—20; 39. 26×17, 11×31;
 40. 36×27, 20—25; 41. 42—37, 6—11; 42. 28—22! 8—12;
 43. 33—28, 11—17; 44. 22×11, 16×7; 45. 27—21, 24—29;
 46. 37—31, 29×40; 47. 45×34, 15—20; 48. 38—33, 20—24;
 49. 31—27, 7—11; 50. 28—22, 12—17; 51. 21×12, 18×7;
 52. 27—21, 23—28; 53. 32×14, 13—19; 54. 14×23, 11—16;
 55. 30×19, 16×38. Remise.

Vijftiende partij:

Wit: M. Raichenbach.

Zwart: J. H. Vos.

1. 34—29, 20—25; 2. 40—34, 17—21; 3. 31—26, 21—27;
 4. 32×21, 16×27; 5. 44—40, 18—22; 6. 50—44, 12—18;
 7. 29—24, 19×30; 8. 35×24, 14—19; 9. 34—29, 19×30;
 10. 29—23, 18×29; 11. 33×35, 13—18; 12. 37—31, 10—14;
 13. 41—37, 14—19; 14. 37—32, 11—16; 15. 32×21, 16×27;
 16. 46—41, 6—11; 17. 41—37, 1—6; 18. 37—32, 11—16;

19. 32×21, 16×27; 20. 42—37, 7—11; 21. 47—42, 8—12;
 22. 37—32, 11—16; 23. 32×21, 16×27; 24. 42—37, 6—11;
 25. 37—32, 11—16; 26. 32×21, 16×27; 27. 48—42, 2—7;
 28. 42—37, 7—11; 29. 37—32, 11—16; 30. 32×21, 16×27;
 31. 38—32, 27×38; 32. 43×32, 12—17; 33. 32—27, 9—13;
 34. 27—21, 19—23; 35. 21×12, 18×7; 36. 49—43, 13—18;
 37. 31—27, 22×31; 38. 36×27, 23—28; 39. 26—21, 18—22;
 40. 27×18, 28—32; 41. 43—38, 32×34;; 42. 40×29, 3—8;
 43. 21—17, 8—13; 44. 18×9; 4×13; 45. 45—40, 15—20;
 46. 40—34, 20—24; 47. 29×20, 25×14; 48. 34—29, 14—20;
 49. 29—23, 20—25; 50. 44—39, 5—10; 51. 39—33, 10—14;
 52. 33—28, 14—20; 53. 28—22, 7—12; 54. 17×19, 20—24;
 55. 19×30, 25×34. Remise.

Zestiende partij:

Wit: J. H. Vos.

Zwart: M. Raichenbach.

1. 33—28, 18—23; 2. 39—33, 12—18; 3. 31—27, 17—21;
 4. 37—31, 21—26; 5. 44—39, 26×37; 6. 42×31, 20—24;
 7. 47—42, 14—20; 8. 41—37, 7—12; 9. 46—41, 10—14;
 10. 34—29, 23×34; 11. 40×29, 1—7; 12. 27—22, 18×27;
 13. 31×22, 5—10; 14. 37—31, 24—30; 15. 35×24, 19×30;
 16. 41—37, 20—25; 17. 39—34, 30×39; 18. 43×34, 14—19;
 19. 49—43, 10—14; 20. 43—39, 12—18; 21. 45—40, 18×27;
 22. 31×22, 7—12; 23. 37—31, 19—24; 24. 29×20, 15×24;
 25. 42—37, 12—17; 26. 34—29, 17—21; 27. 29×20, 21—27;
 28. 32×21, 16×18; 29. 20—15, 14—19; 30. 37—32, 19—24;
 31. 50—45, 11—17; 32. 40—34, 2—7; 33. 45—40, 7—11;
 34. 40—35, 8—12; 35. 34—29, 3—8; 36. 29×20, 25×14;
 37. 35—30, 14—19; 38. 30—25, 9—14; 39. 48—42, 19—24;
 40. 42—37, 17—22; 41. 28×17, 11×22; 42. 31—26, 14—19;
 43. 32—28, 12—17; 44. 26—21, 17×26; 45. 28×17, 18—23;
 46. 36—31, 8—12; 47. 17×8, 13×2; 48. 25—20, 24—30;
 49. 31—27, 6—11; 50. 37—32, 2—8; 51. 33—28, 23—29;
 52. 38—33, 29×38; 53. 32×43, 8—12; 54. 28—23, 19×28;
 55. 20—14, 28—33; 56. 39×28, 30—34; 57. 14—10, 34—40;
 58. 10—5. Remise.

Zeventiende partij:

Wit: M. Raichenbach,

Zwart: J. H. Vos.

1. 34—29, 20—25; 2. 40—34, 14—20; 3. 45—40, 10—14;
 4. 32—28, 17—22; 5. 28×17, 11×22; 6. 37—32, 5—10;
 7. 41—37, 7—11; 8. 46—41, 1—7; 9. 50—45, 19—23;
 10. 32—28, 23×32; 11. 37×17, 11×22; 12. 41—37, 14—19;
 13. 37—32, 20—24; 14. 29×20, 25×14; 15. 35—30, 19—23;
 16. 30—25, 14—19; 17. 32—28, 23×32; 18. 38×27, 10—14;
 19. 34—29, 19—23; 20. 42—38, 23×32; 21. 40×29, 12—17;
 22. 44—40, 7—11; 23. 40—35, 17—21; 24. 48—42, 21×32;
 25. 38×27, 13—19; 26. 29—24, 19×30; 27. 25×34, 8—13;
 28. 35—30, 14—19; 29. 30—24, 19×30; 30. 34×25, 9—14;
 31. 45—40, 2—8; 32. 40—34, 11—17; 33. 42—37, 13—19;
 34. 34—30, 19—23; 35. 39—34, 8—13; 36. 34—29, 23×34;
 37. 30×39, 4—9; 38. 37—32, 14—20; 39. 25×14, 9×20;
 40. 32—28, 20—24; 41. 39—34, 15—20; 42. 43—39, 13—19;
 43. 47—42, 20—25; 44. 42—37, 24—30; 45. 37—32, 30—35;
 46. 49—44, 19—24; 47. 44—40, 35×44; 48. 39×50, 24—30;
 49. 34—29, 3—9; 50. 50—44, 30—35; 51. 31—26, 26×37;
 52. 36×27, 9—14; 53. 29—24, 25—30; 54. 24—19, 14×23;
 55. 28×19, 30—34; 56. 19—14, 34—39; 57. 26—21, 39×37;
 58. 21×23. Remise.

Achtttiende partij:

Wit: J. H. Vos.

Zwart: M. Raichenbach.

1. 33—28, 18—23; 2. 39—33, 12—18; 3. 31—27, 17—21;
 4. 37—31, 20—24; 5. 44—39, 14—20; 6. 31—26, 11—17;
 7. 41—37, 17—22; 8. 26×17, 22×11; 9. 37—31, 7—12;
 10. 46—41, 10—14; 11. 41—37, 5—10; 12. 50—44, 2—7;
 13. 34—29, 23×34; 14. 40×29, 18—22; 15. 27×18, 12×34;
 16. 39×30, 20—25; 17. 44—39, 25×34; 18. 39×30, 15—20;
 19. 30—25, 10—15; 20. 49—44, 13—18; 21. 31—27, 9—13;
 22. 44—40, 4—9; 23. 43—39, 18—23; 24. 36—31, 7—12;
 25. 47—41, 24—29; 26. 33×24, 20×29; 27. 41—36, 12—18;
 28. 39—34, 11—17; 29. 27—22, 18×27; 30. 31×11, 6×17;
 31. 34—30, 17—21; 32. 36—31, 21—26; 33. 40—34, 29×40;
 34. 45×34, 15—20; 35. 34—29, 23×34; 36. 30×39, 20—24;

37. 31—27, 8—12; 38. 37—31, 26×37; 39. 42×31, 12—18;
 40. 31—26, 18—23; 41. 26—21, 14—20; 42. 25×14, 9×20;
 43. 21—17, 20—25; 44. 27—22, 24—30; 45. 35×24, 19×30;
 46. 28×8; 3×21; 47. 22—18, 30—34; 48. 39×30, 25×34;
 49. 32—27, 21×43; 50. 48×30, 16—21. Remise.

Negentiende partij:

Wit: M. Raichenbach.

Zwart: J. H. Vos.

1. 34—29, 17—22; 2. 40—34, 11—17; 3. 45—40, 6—11;
 4. 31—26, 19—23; 5. 32—28, 23×32; 6. 37×28, 16—21;
 7. 41—37, 11—16; 8. 37—32, 21—27; 9. 32×21, 16×27;
 10. 46—41, 20—24; 11. 29×20, 15×24; 12. 50—45, 10—15;
 13. 34—29, 13—19; 14. 29×20, 15×24; 15. 40—34, 5—10;
 16. 34—29, 10—15; 17. 29×20, 14×25; 18. 41—37, 27—32;
 19. 38×27, 22×31; 20. 36×27, 17—22; 21. 28×17, 12×41;
 22. 47×36, 9—13; 23. 43—38, 4—9; 24. 49—43, 9—14;
 25. 42—37, 14—20; 26. 37—32, 19—24; 27. 36—31, 13—19;
 28. 31—27, 8—13; 29. 33—28, 3—8; 30. 26—21, 7—12;
 31. 21—17, 12×21; 32. 27×16, 8—12; 33. 28—22, 18×27;
 34. 32×21, 13—18; 35. 21—17, 12×21; 36. 26×17, 19—23;
 37. 38—32, 1—7; 38. 43—38, 7—12; 39. 39—33, 12—17;
 40. 33—28, 17—22; 41. 28×30, 22×31; 42. 32—27, 31×22;
 43. 44—40, 25×34; 44. 40×29, 20—24; 45. 29×20, 15×24;
 46. 45—40, 22—28; 47. 40—34, 18—23; 48. 48—42, 2—7;
 49. 42—37, 7—12; 50. 37—31, 12—18; 51. 31—27, 28—32;
 52. 34—29, 24×42, 53. 27×47. Remise.

Twintigste partij:

Wit: J. H. Vos.

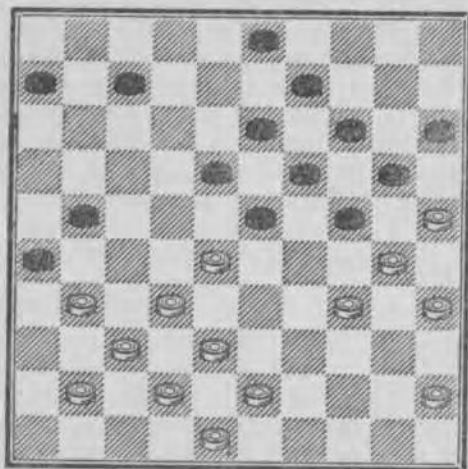
Zwart: M. Raichenbach.

1. 32—28, 18—23; 2. 33—29, 23×32; 3. 37×28, 19—24;
 4. 39—33, 14—19; 5. 44—39, 20—25; 6. 29×20, 25×14;
 7. 41—37, 12—18; 8. 46—41, 7—12; 9. 37—32, 18—23;
 10. 41—37, 12—18; 11. 31—27, 15—20; 12. 37—31, 17—21;
 13. 34—30, 21—26; 14. 30—25, 26×37; 15. 42×31, 1—7;
 16. 40—34, 7—12; 17. 45—40, 12—17; 18. 50—45, 17—21;
 19. 47—42, 21—26; 20. 49—44, 26×37; 21. 42×31, 10—15;
 22. 34—29, 23×34; 23. 39×30, 20—24; 24. 40—34, 8—12;

25. 44—40, 18—23; 26. 34—29, 23×34; 27. 40×20, 15×24;
 28. 45—40, 5—10; 29. 40—34, 2—8; 30. 43—39, 12—17;
 31. 34—29, 17—21; 32. 29×20, 19—23; 33. 28×19, 13×15;
 34. 31—26, 15—20; 35. 26×17, 11×31; 36. 36×27, 9—13;
 37. 33—29, 4—9; 38. 39—33, 10—15; 39. 32—28, 6—11;
 40. 48—42, 11—17; 41. 27—22, 8—12; 42. 22×11, 16×7;
 43. 42—37, 12—17; 44. 30—24, 13—18; 45. 28—23, 18—22;
 46. 24—19, 7—11; 47. 19×10, 15×4; 48. 25×14, 9×20;
 49. 35—30, 20—25; 50. 30—24, 3—8; 51. 23—19, 4—10;
 52. 38—32, 11—16. 53. 33—28, 22×33; 54. 29×38, 17—22;
 55. 37—31, 16—21; 56. 31—26, 22—27; 57. 26×17, 27—31;
 58. 17—11, 31—36; 59. 11—6; 36—41; 60. 6—1, 25—30;
 61. 24×35, 41—47. Remise.

BESLUIT.

Tot besluit van dit boek een tamelijk recente stand van mijzelf, welke ik met wit had tegen den heer M. R. C. Stahlberg in de competitie-ontmoeting D.O.S.—D.S.T.O. (December 1935), aan het eerste bord:

Ik had mijn tegenstander in een z.g. klaverbladstelling, en verwachtte dat deze zich, zoodra ik een stuk op 27 zou

plaatsen, zou „loswerken” door 18—22 en 24×22. Op het juiste moment werd dan ook 40—34 gespeeld. In de diagramstelling is 24—29 nu verhinderd wegens 30—24, 28×10 en 43×1. Bovendien dreigt nu 31—27, met schrijfwinst; 3—8 is zwak in deze stelling, zoodat 6—11 of 7—11 overblijft, waarvan het laatste het meest aannemelijk is, aangezien zwart dan na 31—27 de mogelijkheid behoudt alsnog 18—22 te spelen. Ik had de positie inderdaad juist getaxeerd, want zwart liet volgen:

1. 7—11

Ik berekende nu een combinatie, die voor het bord zittende, veel van het voorstellingsvermogen vergt. Op zichzelf was de slagzet niet diep, doch wanneer men het verloop volgt, zal het duidelijk worden, dat de gevolgen van te voren berekend moesten worden, om de combinatie te doen slagen. Er volgde namelijk:

2.	34—29	24×22
3.	31—27	22×31
4.	32—28	23×32
5.	38×7

Wat nu? 41—36 dreigt van wit, dus zwart is vrijwel gedwongen tot 31—36, met schijnbare kansen op herstel. Hierop was echter gerekend, want ik besliste de partij als volgt:

5.	31—36
6.	43—39	36×38
7.	39—33	38×29
8.	30—24	19×30
9.	25×12 en zwart gaf het op.	

DE NEDERLANDSCHE DAM-LITERATUUR

Manuscripten, boeken en periodieken.

De intense beoefening van het damspel gedurende de laatste decennia en het steeds toenemend aantal liefhebbers had tot natuurlijk gevolg, dat de literatuur over het dammen zich in evenredig sterke mate uitbreidde. Daar het thans bijna dertig jaar geleden is sinds een lijst verschenen is van damwerken, die in de Hollandsche taal zijn geschreven, werd het noodzakelijk om een nieuwe opgave der Nederlandsche damliteratuur te publiceeren. Ik heb getracht deze zoo volledig mogelijk te doen zijn en daarin de gegevens vermeld, voor zoover deze mij bekend waren. Onder de tijdschriften treft men er ook eenigen aan, welke in België werden uitgegeven, doch in de Vlaamsche taal zijn verschenen.

In verband met de beschikbare ruimte zijn de gegevens beperkt tot datum, titel, schrijvers- en uitgeversnaam, plaats van uitgave, en het aantal pagina's.

Men zal uit de lijst constateeren, dat in den loop der jaren, sinds de eeuw, waarop men het bord met 100 velden begon te bespelen, een indrukwekkende hoeveelheid studie-materiaal over het damspel is gepubliceerd. Indien men daaraan alle in de vreemde talen (vooral de in het Fransch) verschenen werken en de complete collecties jaargangen der vak-tijdschriften zou toevoegen, en deze allen te samen in één bibliotheek kon onderbrengen, dan zou men vele honderden deelen tellen.

Het meerendeel der boekwerken en periodieken, verschenen in vorige eeuwen, is niet meer in den handel en nog slechts met groote moeite en kosten via een antiquariaat te verkrijgen. Voor zoover het tijdschriften betreft is het zelfs reeds lastig om jaargangen van nog pas eenige jaren geleden te bemachtigen. De werkelijke liefhebber van het

spel, die een volledig beeld van den ontwikkelingsgang daarvan wil krijgen, is dan ook aangewezen op de archieven en bibliotheken van Rijk, Gemeenten en Universiteiten. Het is gelukkig gebleken, dat men daarin vrij veel, zij het ook verspreid over verschillende instellingen, kan terugvinden. Moge onderstaande lijst een gids zijn om te weten, waarnaar men vragen en zoeken kan.

VAN DAM.

Manuscripten.

- 1803—1805. Twee cursussen van Isaac van Emden. Gepubl. in „Het Damspel" Juni/Dec. 1925.
1852. Handleiding van D. C. la Porte. Gepubl. H. D. Augustus 1907.
- 1854—1857. Damproblemen van B. W. Blijdenstein. Gepubl. in Ned. Schaaktijdschrift „Sissa". Zie H. D. Maart 1928.
1873. 542 Damproblemen van E. G. Dettmeijer. Niet gepubl. oorspr. handschrift.
- 1915—1917. De Turksche Slag door G. L. Gortmans. Gepubl. in H. D. Oct. 1915 tot Nov. 1917.
- 1924—1926. Opstellen over motieven en probleem-construc-ties van Geo van Dam. Gepubl. in H. D. jrg. 1924—1926.
- 1929—1930. Enkele opmerkingen over Problematiek door Ir. W. Vrijlandt. Gepubl. in H. D. 1929/30. 2de Gestencilde uitgave in 1936.
1930. Verhandeling over de Nieuwe Speelwijze van C. Th. Huizer. Niet gepubl.
1930. Beschouwing van K. Leonard. Gepubl. in „De Telegraaf", Febr. 1930.
- 1934—1935. Cursus voor beginners van R. C. Keller. Niet gepubl. Gestencilde.
- 1925—1936. Blankenaar's Eindspelen en Platen, verzameld door D. van Nieuwkerk. Uitgave in voor-bereiding.
- 1935—1936. 1500 Miniaturen, van verschillende problemis-ten, verzameld en gerangschikt door G. L. Gortmans. Uitgave in voorbereiding.

Boekwerken.

(1ste periode).

1735. Verhandeling over het damspel van Ephraim van Embden. 310 pag. Druk J. A. Crajenschot, A'dam.
1804. Handboekje van Pieter Curten.
1826. Verzameling slagzetten in het damspel van G. May van Vollenhoven. 48 pag.
1836. Dito, iets gewijzigde 2e druk, bezorgd door M. J. Luiks, R'dam. 74 pag.
1848. Ongewijzigde 2de druk. Verhandeling van E. van Embden. Uitg. P. A. v. Es, A'dam. 223 pag.
1856. Het vereenvoudigde damspel (op 64 v.) door Andrew Anderson, A'dam. 174 pag.
1866. 3de druk van Verz. Slagz. van G. May v. Vollenhoven. 32 pag. M. J. Luiks, R'dam.
1879. Dammen door N. van Buuren. Uitg. G. B. v. Goor en Zn., Gouda. 64 pag.
1880. 4de druk, ongew., van Verz. Slagz. van G. May van Vollenhoven. Uitg. G. Theod. Bom, A'dam.

Ook eenige Nederlandsche bladen publiceerden reeds aan het einde der vorige eeuw op zichzelf staande damproblemen, o.a. (voor zoover mij bekend) de Katholieke Illustratie in 1890. De eerste dam-rubriek verscheen toen kort daarna in de pers onder redactie van Constant Stams in 1894 in het geïllustreerde weekblad „De Wereldkroniek”. Deze rubriek werd sedert 1900 door meerderen in diverse week- en dagbladen gevolgd, terwijl tegenwoordig in geen enkel blad van eenige beteekenis een vaste wekelijksche damrubriek ontbreekt.

(2e periode).

1904. C. G. Vervloet: 22 partijen Nat. Concours 1904.
1907. C. H. Broekkamp: De Damspeler. 416 pag. Uitg. Van Holkema en Warendorf, A'dam.
1908. J. de Haas en Ph. L. Battefeld: Het Damspel. 470 pag. G. B. v. Goor en Zn., Gouda.
1909. I. Meijer: Dammen. 52 pag. Uitg. G. B. v. Goor en Zoon, Gouda.
1909. F. C. Hemmes: Het damspel in de practijk. 53 pag. G. B. v. Goor en Zn., Gouda.

1909. C. H. Broekkamp: De Jonge Dammer. 160 pag. Uitg. J. F. v. d. Ven, Baarn.
1909. C. H. Broekkamp: Damstudies. 60 pag. Uitg. J. F. v. d. Ven, Baarn.
1910. C. H. Broekkamp: De Dammer. 60 pag. Uitg. J. F. v. d. Ven, Baarn.
1911. F. C. Hemmes: Practisch Dammen. 138 pag. Uitg. G. B. v. Goor en Zn., Gouda.
1911. F. C. Hemmes. Diverse Dambordspelen. 108 pag. Uitg. G. B. v. Goor en Zn., Gouda.
1912. J. de Haas en Ph. L. Battefeld: Voor het Dambord. 208 pag. G. B. v. Goor en Zn., Gouda.
1913. I. Meijer: Dammen. 2de druk. G. B. v. Goor en Zn., Gouda.
1914. C. H. Broekkamp: Damstudies. 2de druk. Uitg. J. F. v. d. Ven, Baarn.
1916. K. C. de Jonge: Hoe leer ik dammen. 184 pag. Uitg. Gebr. Kluitman, Alkmaar.
1919. C. H. Broekkamp. De Dammer. 2de druk. Uitg. J. F. v. d. Ven, Baarn.
1920. C. H. Broekkamp. Damstudies. 3de druk. Uitg. J. F. v. d. Ven, Baarn.
1920. I. Meijer: Dammen: 3de druk. G. B. v. Goor en Zn., Gouda.
- (3e periode).
1921. B. Springer en Herm. de Jongh: Damstudies en Analyses. 1e deel 110 pag.; 2de deel 96 pag.; 3de deel 84 pag. Uitg. G. B. v. Goor en Zn., Gouda. Herdruk in één band 1927.
1924. J. W. v. Dartelen: Pract. Handleiding voor het damspel. 32 pag. Segboer's Uitg. Mij, Den Haag.
1925. A. K. W. Damme. Zwart-Wit. 116 pag. G. B. van Goor en Zn., Gouda.
1926. J. de Haas en Ph. L. Battefeld: Voor het Dambord. 2de gewijzigde druk, bewerkt door Damme. 96 pag. G. B. v. Goor en Zn., Gouda.
1926. J. de Haas en Ph. L. Battefeld: Het Damspel. 2de gew. druk, bewerkt door Damme. 112 pag. G. B. v. Goor en Zn., Gouda.

- 1926. H. Hoogland. De Nieuwe Speelwijze. 108 pag. Druk G. H. Koenders, Utrecht.
- 1929. B. Springer: Hoe ik wereldkampioen werd. 84 pag. G. B. v. Goor en Zn., Gouda .
- 1930. B. Springer: Problemen, Lokzetten en Studies. 40 pag. G. B. v. Goor en Zn., Gouda.
- 1930. Ph. de Schaap. Practische Damlessen. 64 pag. N.V. Kosmos, Amsterdam.
- 1932. B. Springer: Hoe leer ik dammen? 128 pag. Uitg. A. Meulenhoff, Amsterdam.
- 1935. I. Weiss: 250 Nieuwe Damproblemen. Bewerkt door Gortmans. Druk J. Markus, A'dam. 32 pag.
- 1935. W. Hoekstra: De Nieuwste Damproblemen. 52 pag. Uitg. Bosch en Keuning, Baarn.
- 1936. G. A. Cremer: Diverse Damproblemen. 88 pag. Uitg. v. d. auteur. Druk Noord-Ooster, Wildervank.
- 1936. Ned. Dambond. Jubileum-no. van „Het Damspel“, 25-jarig bestaan N. D.B., 9 April 1936. 40 pag.

Tournooi-Boeken.

- 1909. Nat. Dambond, 43 Partijen Internationaal Concours, Parijs.
- 1912. Ned. Dambond, 90 Partijen Wereldkampioenschap, Rotterdam.
- 1919. Ned. Dambond, 45 Partijen Kampioenschap v. Ned., Amsterdam.
- 1928. Ned. Dambond, 132 Partijen Wereldkampioenschap, Amsterdam.

Periodieken.

- Het Damspel, maandblad v. h. V. A. D., Maart 1906 t/m Febr. 1909 (36 nos., 3 jrg.).
- Het Damspel, off. maandel. org. v. d. Nat. Dambond, April 1909 t/m Maart 1911 (24 nos. 2 jrg.).
- Het Damspel, off. maandel. org. v. d. Ned. Dambond, April 1911 t/m Juni 1935 (24 jrg.).
- Het Damspel, off. wekelijksch org. v. d. Ned. Dambond, van 4 Juli 1935 t/m 1936, en aldus, bij opstelling dezer lijst, met regelmatige voortzetting.

De Damkunst, maandel. uitg. der Ver. Constant van Sept. 1908—Dec. 1909 (7 nos.).

Voor de Jeugd, maandel. bijlage v. H. D. 1 Jan. 1912 t/m Dec. 1914 (36 nos.).

De Damschool, maandel. bijlage v. H. D. 1 Jan. 1915 t/m Dec. 1919 (60 nos.).

Het V. A. D., gedrukt club maandbl. van Oct. 1917 t/m Sept. 1918 (12 nos.).

Ons Damblad, maandel. orgaan v. d. Ned. R.K. Dambond, Maart 1920 tot ?

Ons Damblad, maandel. orgaan v. d. Ned. R.K. Dambond, hervatte uitgave: 1e jrg. Jan. t/m Juni 1925 (6 nos.); 2e jrg. Juli 1925 t/m Aug. 1926 (12 nos.); 3e jrg. Oct. 1926 t/m Sept. 1927 (12 nos.); 4e jrg. Oct. 1927 t/m Dec. 1928 (12 nos.); 5e jrg. Febr. 1929 t/m Dec. 1930 (12 nos.); 6e jrg. Mrt. 1931 t/m Oct. 1933 (12 nos.); 7e jrg. Dec. 1933 t/m Nov. 1934 (7 nos.).

Ons Damblad, off. maandel. org. Prov. Gron. Dambond April 1923 t/m Aug. 1925.

De Damkroniek, maandblad in 1929 te Amsterdam verschenen van 1 Jan. tot 31 December.

Orgaan v. d. Prov. Gron. Dambond, Jan. 1931 t/m Dec. 1936 (6 jrg., 72 nos.), met regelmatige voortzetting.

De Kroonschijf, mnd. org. v. d. Dambond Friesland, Nov. 1935 t/m 1936, enz.

De Geldersche Dammer, off. maandel. org. Geld. Dambond, sedert voorjaar 1936.

Dammersweekblad, verscheen wekelijks gedurende het tijdvak 9 Maart 1934 t/m 21 Juni 1935 (68 nummers).

Club-organen, van diverse vereenigingen, meestal gestencild. Voorts feest- en jubileum-uitgaven. Inlichtingen daarover worden door de diverse clubs gaarne verstrekt.

Belgische Tijdschriften.

Damspel-Studio, verscheen maandelijks van Jan. 1925 t/m Dec. 1928 (4 jrg.); 5e jrg. Jan. t/m Juli 1929; 6e jrg. Jan. t/m Juli 1930.

Damiantje, maandel. off. org. v. d. Belg. Dambond, Dec. 1931 tot ?

Damleven, 14-daagsch gestencild blad sinds 21 April 1935
met regelmatige voortzetting tot opstelling dezer lijst.

Door de intensieve en algemeene beoefening van het damspel gedurende de laatste jaren volgen ook de studie-werken over de nieuwste praktische en theoretische vindingen en onderzoekingen elkaar regelmatig doch met verrassende snelheid op. Hen, die op de hoogte willen blijven van de nieuwste uitgaven op damgebied en nadere inlichtingen wenschen, over de literatuur in het algemeen en de afdeeling problematiek in het bijzonder, worden deze gaarne en belangeloos verstrekt door den heer Geo van Dam, Leidscheweg no. 184, Voorschoten Z.-H.

N A S C H R I F T.

Met dit werk gaat een nieuw damboek in zee, dat qua inhoud geheel verschilt met de damlitteratuur, welke tot op heden in boekvorm is verschenen. Was het oorspronkelijk slechts de bedoeling een gedenkboek uit te geven, gewijd aan het vijfentwintigjarig bestaan van den Nederlandschen Dambond, na rijpere overdenking kwam ik tot de conclusie, dat dit werk tevens zou moeten omvatten eenige gegevens omtrent de damtechnische vooruitgang in ons spel. Zoo zocht en vond ik de medewerking van vele instanties, die mij geheel belangeloos hielpen bij mijn zware taak. Aan de bereidwilligheid van zoovelen is het te danken, dat deze uitgave, zij het dan ook dat haar verschijning vaststond, veel meer bevat, dan men van een gedenkboek alleen zou kunnen en mogen verwachten.

Met een gerust hart en vol vertrouwen in de toekomst onzer damwereld vertrouwd ik dit boek aan de publieke opinie toe. Hoe het langzaam maar zeker groeide, weten allen, die het in den loop van maanden tot stand zagen komen. Hoe het totaal aantal pagina's uitdijde van 192 tot 264, omdat ik niet graag wilde schrappen in het één geheel vormende werk van medewerkers en mijzelf. . . .

Dit slotwoord wil ik tevens benutten om te wijzen op een belangrijke lacune, welke bestaat in de perfectionneering van de propaganda voor ons edel spel. Ik bedoel: een nuttige en doeltreffende samenwerking tusschen radio en pers eenerzijds en de Nederlandsche Dambond anderzijds. Speciaal de medewerking, welke wordt ondervonden van de zijde der Nederlandsche omroepverenigingen laat in verhouding tot een krachtigen steun, welke andere sporten, ook de denksporten, van de radio ondervinden, veel te wenschen over. Het ligt niet in mijn bedoeling op deze plaats in details te treden omtrent den steun, die de omroepverenigingen kunnen en bereid zijn te geven, doch de resultaten zijn tot nu toe, zeer in het algemeen gesproken, droevig. Ook wanneer een omroepvereniging pionierswerk verrichtte door het geven van enkele lezingen of door de analyse van partijen, of wel door het uitzenden van wedstrijd-uitslagen, dan bleef dit toch tot een minimum beperkt, en was deze medewerking slechts sporadisch. Hier ligt nog een terrein braak, dat ontgonnen moet worden wil een dergelijke uiterst belang-

rijke factor beteekenis verkrijgen. Allereerst denk ik hierbij aan de prachtige resultaten welke een groote wedstrijd als b.v. de match tusschen Vos en Raichenbach opleverde, doch waaraan slechts een tweetal omroepverenigingen hun medewerking gaven. Er blijkt dan wel heel duidelijk, welke stiefkinderlijke behandeling het damspel onderging ten opzichte van andere uitze,ndingen!

Met dit pleidooi voor propaganda langs dezen weg en een beroep op de medewerking van de programma-afdeelingen der Radio-omroepen wil ik geenszins beweren, dat het damspel eerder verdient in aanmerking te komen voor radio-uitzending dan andere sporten. Tot nu toe is het echter behandeld als een „quantité négligeable”, en hier is door de radio een cultureele taak te vervullen, welke de 10.000 dammers, die Nederland telt, dankbaar zullen aanvaarden.

Ongetwijfeld dient de fout ook gezocht te worden bij de dammers zelf. Juist individueel treft hen het verwijt, dat er te weinig persoonlijke aandrang op de omroepverenigingen wordt uitgeoefend om deze te stimuleeren regelmatig een zij het desnoods slechts klein gedeelte van hun zendtijd aan het damspel te wijden. Hopen wij, dat zoowel van den kant der omroepen als van die van de dammers zelf hierin in de allernaaste toekomst een verandering ten goede komt.

Wat het tweede punt, de medewerking van de pers betreft: hier is zeer zeker minder aanleiding tot ontevredenheid. In het algemeen werkt zoowel de provinciale als de stedelijke pers mede om tot goede resultaten te komen, en wanneer dit niet altijd geschiedt, dan dient de fout tevens gezocht te worden in de niet altijd juiste opvatting, welke sommige organisaties koesteren omtrent een goede samenwerking. Wanneer dit een critiek is, dan is deze opbouwend bedoeld. Hoe vaak bijvoorbeeld gebeurt het niet, dat de pers te laat, te onvolledig of in het geheel niet wordt ingelicht over aangelegenheden, die van prominent belang zijn, en hoe vaak gebeurt zulks niet onbewust, eenvoudig omdat men het belang niet inzag! Beter contact is noodig, waarbij steeds het einddoel in het oog wordt gehouden, zonder dat men zich op zijpaden beweegt. De klachten van vele dammers over vermeende lacunes of verzuimen van de dag- en weekbladen dienen ook onderzocht te worden in de richting van verzuimen van den kant dergenen, van wie de persvertegenwoordigers in zekeren zin afhankelijk zijn

In enkele gevallen waren het de bladen, die „den weg terug” gingen door inkrimping of opheffing van hun damrubriek of damberichtgeving. Ook hier moet dan weer gewezen worden op de laksheid, waarmede de dammers persoonlijk dit aanvaardden, zonder noemenswaardige reactie op deze feiten. Ook hier eindig ik met den wensch uit te spreken, dat dergelijke maatregelen spoedig tot het verleden zullen behooren!

Ten slotte moet mij nog de volgende opmerking van het hart: vaak geschiedt het, dat men plotseling voor voldongen feiten komt te staan, met alle onaangename consequenties daaraan verbonden, doordat er te weinig contact bestond tusschen de bondsinstanties onderling. Reeds vroeger werd opgemerkt, dat de N. D. B. een systeem van centralisatie kent in de organisatie van zijn wedstrijden en bijeenkomsten, en ik ben voor 100 % een voorstander van dit systeem. Wil dit echter op de juiste wijze functionneeren, dan moet er wisselwerking zijn in het onderling contact, en in de practijk komt deze niet altijd tot haar recht. Zonder dat hierover nu eindelooze discussie behoeft te ontstaan, meen ik dat op eenvoudige wijze hier wel een verbetering tot stand kan komen, die heilzaam zal werken en een goeden invloed zal uitoefenen op een juist functionneeren van het bondsapparaat.

Het zij mij vergund, op deze plaats, bij het afsluiten van mijn maandenlange werkzaamheden, nogmaals hartelijk dank te brengen aan allen, die zoo spontaan toonden, dat alle vooroordeelen en kleinzieligheden het moeten afleggen tegen een harmonische eenheid, tegen een hecht-aaneengesloten blok van hen, wien de belangen van den Bond boven alles gaan. Rechtstreeksche medewerking verleenden mij de heeren A. van Broek, bondsvoorzitter, P. D. de Graaf, hoofdredacteur van „Het Damspel”; J. W. van Dartelen, administrateur van „Het Damspel”; Geo van Dam; A. K. W. Damme, F. Raman; I. Presburg; J. Groenteman, voorzitter A. D. B.; K. de Jong, voorzitter damclub „Ijmuiden” en J. Fabricius, vroeger hoofdredacteur van „Het Damspel”. De samenwerking met genoemde heeren vlotte op de meest aangename wijze, welke ik nog langen tijd in herinnering zal houden.

Mogen zij allen hun medewerking bekroond zien met het succes, dat ik zelf van deze uitgave verwacht!

Amsterdam, December 1936.

PH. DE SCHAAP.

I N H O U D :

	Pag.
Voorwoord van den samensteller	3
Voorwoord van den voorzitter van den N. D. B., A. van Broek	6
De groote lijn van het wedstrijdwezen (P. D. de Graaf)	9
„Het Damspel”, officieel orgaan en uitgave N. D. B. (J. W. van Dartelen)	14
25 Jaar Amsterdamsche Dambond, door J. Groenteman .	17
Hoofdstuk I: Overzicht van jaar tot jaar	21
Hoofdstuk II: Reglement voor het damspel	111
Hoofdstuk III: Wat biedt de Nederlandsche Dambond zijn leden?	117
De Damclub „Ijmuiden”	120
Hoofdstuk IV: Spelwijzigingen in vogelvlucht, door A. K. W. Damme	122
Hoofdstuk V: Problematiek in woord en beeld, door Geo van Dam	129
Hoofdstuk VI: Composities van F. Raman	209
Hoofdstuk VII: I. Presburg: Eindspeltriumfator.	224
Hoofdstuk VIII: Raichenbach's matches om het wereld- kampioenschap tegen Keller en Vos .	230
Besluit	252
De Nederlandsche dam-litteratuur, door Geo van Dam .	254
Naschrift	261

